

Yesu Isɔɔ Gɛsun Wɔrase

Yesu Gi Kyingi Mɔ, O Nyiile Mɔ-Isɔɔ Ilaa Ibono I Kaaborɛ Mɛ' Wɔra Mɔ

¹ Tiyofilo dɛnsɛ, mɛ-ɔwolɛ gyangbarasɛ mɔ dɔ mɔ, nɛ tɔgɛ ilaa ibono Yesu gi wɔra de ilaa ibono o nyiile asa kyu lii gɛsɛ de gɛsɛ kyu kpaa fo gɛkɛ gɛbono Wurubuaarɛ gi puru mɔ kyu dii kpe mɔ asɛ mɔ. ² Pɛi ne Wurubuaarɛ laa puru mɔ dii kpe mɔ asɛ gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ ilaa sa mɔ-isɔɔ mɔ ɔ lɛɛ mɔ. Kyu naa de Wurubuaarɛ Oduduu mɔ ɔlon dɔ mɔ, ɔ tɔgɛ mɔmɔ ilaa ibono i kaaborɛ mɛ' wɔra mɔ. ³ Yesu awɔrɔfɔɔ lɛwu gɛmara mɔ, o kii kyingi. O kyingi mɔ, nkɛ ikue-inyɔ dɔ mɔ, ɔ lɛɛ mɔ-nyoro gɛwi nyiile mɔ-isɔɔ mɔ yɛɛ ɔ tɛ de ansi ibono iɲ bo akyɔɔlɛ. ɔ tɔgɛ ilaa sa mɔmɔ kyu naa de Wurubuaarɛ gɛwुरagyi dɔ akyenabi mɔ so.

Yesu Yɛɛ Mɔ-Adɛ Mɔ Mɛ' Kyena Gyoo Wurubuaarɛ Oduduu

⁴ Gɛnen nkɛ ikue-inyɔ nbono dɔ mɔ, imɔ gɛkɛ gɛdɛ mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-isɔɔ mɔ mɛ koola mɛ tɛ mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ mɛɲ sa fɛ' lii Gyɛrusalem ɔsowolɛ baarɛ so kpe gɛtɛɛko. Fɛ' kyena gɛrɛ gyoo ilaa ibono mɛ-sɛ Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ laa kyu baa kyɛɛ fɛye mɔ. Fɛ ti nu mɛ nɛ tɔgɛ gɛnen ilaa ibono so ilaa sa fɛye baa kyon. ⁵ Nɛ tɔgɛ fɛye yɛɛ Gyɔn gi kyu daa nkyu kyu gyere asa Wurubuaarɛ sagyere. Fɛye berɛ, nkɛ kalɛsɛ ndɛ dɔ mɔ, Wurubuaarɛ laa kyu mɔ-Oduduu mɔ daa kyu gyere fɛye Wurubuaarɛ sagyere.”

⁶ Gɛkɛ gɛdɛ mɛ kii mɛ tɛ dabɔlɛ mɔ, mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “Aye-Wura, idɛ kon owi mɔ gi fo ibono fo laa sɔgɛ aye Isirale awura mɔ gɛwुरagyi mɔ kiiri wɔra aye-abaa

dɔ?” ⁷ Mɛ taasɛ Yesu gɛnɛn mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Owi ɔbono ilaa idɛ i laa ba mɔ i mɛɲ gyɛ ibono i kaaborɛ fɛ' bii. Me-sɛ Wurubuaarɛ ne n kya yela imɔ-aberɛ mɔ-gibaa so. ⁸ Fɛ' nu yɛɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ laa ba fɛye so de fɛ' nyɛ ɔlon. Fɛ laa naa fɛ kya tɔgɛ melaa ibono fɛ wu de ansi mɔ sa asa Gyɛrusalem ɔsowolɛ so de Gyudiyaa de Samariya nsinkpan pɛwu so de gɛsinkpan gɛten kamaasɛ so.”

Wurubuaarɛ Gi Puru Yesu Kyu Dii Kpe Mɔ Asɛ

⁹ Yesu gi tɔgɛ gɛnɛn ta mɔ, i puru mɔ dii i kya kpe soso yɛgɛ mɛ yelɛ mɛ kerɛ mɔ kaaborɛ o muule Wurubuaarɛ awolɛ dɔ. ¹⁰ Yesu isɔɔ mɔ mɛ kpe san mɛ yelɛ ma-a kerɛ soso yiridididi mɔ, ayaa abono so mɔ, mɛ baa kerɛ mɔ, anyen anyɔ ako ne n yelɛ mɔmɔ asɛ. Mɛ suu ilaa fufuli. ¹¹ Anyen mɔ mɛ taasɛ Yesu isɔɔ mɔ yɛɛ, “Galeli awura, menɛ n wɔra ne fɛ yelɛ fɛ kya kerɛ soso yiridididi gɛnɛn? Gɛnɛn Yesu ɔbono Wurubuaarɛ gi puru dii kpe mɔ asɛ taa fɛye yɛgɛ faa laa kii ba fɛɛ gɛnɔɔbono fɛ wu mɔ ɔ kya kyon Wurubuaarɛ dɔ mɔ.”

¹² Anyen anyɔ mɔ mɛ tɔgɛ mɔmɔ gɛnɛn ta mɔ, Yesu isɔɔ mɔ mɛ naa lii gibii gibono mɛ kya tɛrɛ gimɔ yɛɛ Nfɔ Oyii Gibii mɔ so nno kii kyon kpe Gyɛrusalem ɔsowolɛ mɔ so. Lii gibii mɔ so nno kyu kpe ɔsowolɛ mɔ so mɔ i mɛɲ bo gɛta; i laa wɔra daa fɛɛ gikpaaten kolon.

Matiyasɛ Gi Yii Gyudasɛ Giyaa

¹³ Yesu isɔɔ mɔ mɛ loo ɔsowolɛ mɔ so mɔ, mɛ naa kpe abansoro nfono mɛ kya kyena sogɛ mɔ, ne mɛ dii loo soso-lɛɛ obu mɔ dɔ. Gɛnɛn Yesu isɔɔ ibono anyen ne n gyɛ Piita, Gyɔn, Gyeemesi, Andiru, Filipo, Tomaasɛ, Batolomiyu, Matiyu de Gyeemesi, Alefayo mɔ-bi. Mɔmɔ ako ne n gyɛ Simon ɔbono ɔɲ kya kyule mɔ-ɔsowolɛ so mɔ de Gyudasɛ, Gyeemesi mɔ-bi. ¹⁴ Mɔmɔ asa adɛ pɛwu

de akyii ako de Mariya Yesu mɔ-nyi de Yesu mɔ-tedɛana mɛ kpɛ mɛ dɛ gɛdalaa dɔ de gɛnɔ kolon.

¹⁵ Gɛnen nke nbono dɔ mɔ, imɔ gɛkɛ gɛdɛ mɔ, Yesu asonbo adɛ ako mɛ gyan'. Mɔmɔ pɛwu gɛgyɔnɔ gɛ gyɛ fɛɛ asa ikue-isee. Ne Piita gi koso yelɛ ne ɔ tɔngɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ¹⁶ “Me-nanboana, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi naa de aye-naana Wura Deefidi so tɔgɛ Gyudasɛ nyoro so ilaa, ne mɛ nmarasɛ imɔ yela Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ. Imɔso i kaaborɛ i' ba gɛsintin. Gyudasɛ baarɛ ne n gyɛ ɔbono ɔ gyangbara sa abono mɛ kpaa keda Yesu mɔ. ¹⁷ Nkana ɔ bo aye-gikpen gidɛ dɔ. Aye-rɛ mɔ ne Wurubuaarɛ gi sa gɛnen gɛsun gɛdɛ.”

¹⁸ Ilaa nyenyɛn ibono Gyudasɛ gi wɔra ne mɛ nyɛ Yesu mɔ, mɛ ka mɔ imɔ so gikɔ, o kyu gɛnen aterenbi abono kpaa sɔɔ gɛsinkpan. Imɔ gɛmara mɔ, Gyudasɛ gi tɔrɔ paadɛ, ne mɔ-ɔtɔ dɔ ilaa pɛwu i lii. ¹⁹ Asa abono pɛwu mɛ tɛ Gyɛrusalem ɔsowolɛ so mɔ mɛ nu Gyudasɛ ilaa idɛ so. Lii gɛnen so mɔ, mɛ yela gɛsinkpan gɛbono ginyɛn mɔmɔ-gɛdɛ dɔ yɛɛ Akɛledama. (Imɔ gɛsɛ ne n gyɛ yɛɛ Nkalan Gɛsinkpan.)

²⁰ Piita gɛtɔngɛ mɔ dɔ mɔ, ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ nfon mɛ kya terɛ yɛɛ llon ɔwolɛ mɔ, mɛ nmarasɛ Gyudasɛ nyoro so ilaa yela yɛɛ, ‘Mɔ-ɔkyenaten i' bingiri akyanfon.

ɔko ɔŋ' sa ɔ' kyena nno.’

I kii tɔgɛ kee yɛɛ,

‘ɔko kpɛi ne o' kyu mɔ-gɛsun wɔrasɛ wɔra.’

²¹⁻²² “Imɔso, me-nanboana, i kaaborɛ a' laarɛ ɔko kyu bɔla aye so de aye-rɛ mɔ pɛwu a' nyɛ a kya tɔgɛ Wura Yesu giwukyɛngi mɔ so ilaa a kya sa asa. I kaaborɛ kaasɛ ɔ' wɔra nyamesɛ ɔbono aye-rɛ mɔ a naa owi ɔbono pɛwu aye-rɛ aye-Wura Yesu a naa a kya kingi, kpɛ kyu lii abɛrɛ abono Gyɔn kya gyere asa Wurubuaarɛ sagyere mɔ kyu

baa fo gɛnen gɛkɛ gɛbono Wurubuaarɛ gi puru Yesu dii kyon Wurubuaarɛ dɔ taa aye yɛgɛ mɔ.”

²³ Piita gi tɔgɛ gɛnen ta mɔ, mɛ lɛɛ asa anyɔ yɛɛ mɛ' kerɛ mɔmɔ anyɔ dɔ de mɛ' lɛɛ ɔko. Gɛnen asa anyɔ abono anyen ne n gyɛ Gyosɛfo de Matiyasɛ. Gyosɛfo baarɛ anyen ako ne n gyɛ Basabasɛ abɛɛ Gyusetisɛ. ²⁴ Mɛ lɛɛ Gyosɛfo de Matiyasɛ gɛnen mɔ, mɛ dalaa yɛɛ, “Aye-Wura Wurubuaarɛ, fo ne n nyi nyamesɛ kamaasɛ gisen dɔ. Gɛnen asa anyɔ abono a lɛɛ faa mɔ, fo ne nan nyiile aye ɔkolon ɔbono fo lɛɛ ²⁵ de ɔ' baa wɔra Yesu ɔsɔɔ fɛɛ aye de ɔ' wɔra gɛnen gɛsun gɛbono Gyudasɛ gi wu' taa yɛgɛ kyon kpe nfono i kaabore mɔ mɔ.” ²⁶ Mɛ dalaa gɛnen ta mɔ, nfono mɔ, mɛ too ilaa iko kerɛ ne i kpaayii de Matiyasɛ ne mɛ kyu mɔ kyu bɔla mɔmɔ Yesu isɔɔ gudu ɔko abono mɛ san mɔ so.

2

Wurubuaarɛ Gi Yɛgɛ Mɔ-Oduduu Mɔ Gi Suude Yesu Asonbo Mɔ

¹ Gɛkɛ gɛdɛ mɔ, Gyuda awura mɛ kya gyi mɔmɔ-agyudɔ ako akɛbiberɛ gɛsi. Mɛ kya terɛ gɛnen gɛsi mɔ yɛɛ Pɛntekosi. Gɛnen gɛsi gɛbono dɔ mɔ, Yesu asonbo pɛwu mɛ kpaayian' gɛten kolon. ² Mɛ bo nno mɔ, mɛ nu ɔlanba ɔko gi tɔrɔ! ɔlanba mɔ gi lii Wurubuaarɛ dɔ fɛɛ afuu belɛ ako ne n kya da a kya ba, ne ɔlanba mɔ gi kpaayian' bɔla gɛten gɛbono dɔ mɛ gyan' mɔ pɛwu. ³ Mɛ baa kerɛ mɔ, ilaa iko ne n baa yɛ gyan'gyan mɔmɔ ɔkamaasɛ so fɛɛ ɔgya ɔbono ɔ kya dɛ mɔ. ⁴ Nfono mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de Yesu asonbo mɔ, mɛ san ma-a bugi nno ma-a tɔngɛ ndɛ kpɛi-kpɛi nbono mɛɛn wolaa ma-a tɔgɛ mɔ. Mɛ kya tɔgɛ gɛnɔɔbono ɔkara Oduduu mɔ gi sa ɔmɔ yɛɛ mɛ' tɔgɛ mɔ.

⁵ GENen owi ɔbono mɔ, asa mE nyaakyɔ Gyɛrusalem ɔsowolE mɔ so. I lii fEɛ mɔmɔ-nanboana Gyuda awura abono mE seɛ WurubuaarE mɔ ako kee mE ba bɔla mɔmɔ so mE kya son WurubuaarE. ME lii nten kpɛi-kpɛi mE kya tɔgE ndE nbono asa mE kya tɔgE gɛsinkpan pɛwu so mɔ.

⁶ ɔlanba ɔbono ɔ wɔra gɛten mɔ dɔ so mɔ, sakpii beɛ gi kpaɔ gyan' nno. Yesu asonbo mɔ mE kya tɔngE mɔ, i wɔra sakpii mɔ giyan. I kya nyiile yEɛ mɔmɔ ɔkamaasE kya nu mɔmɔ-ilaa tɔngɛsE de mɔmɔ gbaa-gbaa ndE dɔ. ⁷ I dE mɔmɔ-gɛnɔ, mɛɲ baa mE nyi gibono dɔ mE dE mɔ. ME san mE kya taasE yEɛ, “GENen anyen abono mE kya tɔngE faa mɔmɔ pɛwu mE mɛɲ gyE Galeli awura daa? ⁸ Ne i wonE so ne mE kya taale mE kya tɔngE de aye ɔkamaasE ndE gɛnen? ⁹ A lii isowolE kpɛi-kpɛi so. KerE, aye dɔ ako mE gyE Paatiya awura. Ako mɔ mE gyE Miidi awura. Elamiti awura mE bo aye dɔ. Ako mɔ mE tE Mɛsopotemiya. Ako mE gyE Gyudiya awura, Kapadosiya awura, PontusE awura, Esiya awura, ¹⁰ Firigyiya awura, Panfiliya awura, Igyipiti awura, ne ako mE lii Libiya gibaafon gibono gi sindi Siirin ɔsowolE so mɔ. Aye dɔ ako mE gyE asafo kpan-n abono mE lii Rom ɔsowolE so. GENen asafo adE ako mE gyE Gyuda awura gbaa-gbaa ne ako mE loo daa Gyuda awura ɔson mɔ dɔ. ¹¹ Aye ako mE gyE Keriiti awura ne ako mE gyE Arabiya awura. Aye gɛnen asa adE ɔkamaasE kya nu ilaa beɛ-beɛ ibono WurubuaarE gi wɔra ne mE kya tɔgE imɔ so ilaa faa aye-ndE dɔ.”

¹² Sakpii mɔ ɔkamaasE kya nu ilaa ibono mE kya tɔgE mɔ gɛsE de mɔmɔ-ndE dɔ mɔ, i dE mɔmɔ pɛwu gɛnɔ ne i wɔra mɔmɔ giyan. ME san mE kya taasE abara daa yEɛ, “MenE ilaa ne a laa wu gɛsinkpan so faa?” ¹³ Sakpii mɔ dɔ asa ako berE mE kya ηmasE Yesu asonbo mɔ yEɛ,

“ŋmaawo, mɛ mɛŋ boo daa?”

Piita Gi Lɛɛ Gɛsɛ Sa Sakpii Mɔ

¹⁴ Ibono mɛ kya ŋmasɛ Yesu asonbo mɔ gɛnen mɔ, Piita mɔ-rɛ mɔ-nanboana Yesu isɔɔ gudu ɔko mɔ mɛ koso yelɛ, ne Piita gi bugi gɛnɔ tɔgɛ ken-ken sa sakpii mɔ yɛɛ, “Me-nanboana Gyudiya awura de fɛye asa abono pɛwu fɛ tɛ Gyɛrusalem gɛrɛ mɔ, fɛ' yela giso de fɛ' nu dɔɔdan. ¹⁵ Aye gɛnen anyen abono fɛ kya wu aye faa, a mɛŋ kya boo fɛɛ gɛnɔɔbono fɛye-nwɔnsa gɛ kya nyiile fɛye mɔ. I san i gyɛ nyɛnyɛngɛ gikyɔ de giboo. Npɛrɛ ibono a yelɛ faa, i laa wɔra daa fɛɛ iwi sango.

¹⁶ “To, ilaa ibono i ba aye so faa mɔ ilaa ne mɛ wolaa ŋmarasɛ yela Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ mɔ. Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gyowelɛ mɔ ne n ŋmarasɛ imɔ yela. ɔ ŋmarasɛ yɛɛ,

¹⁷ ‘Wurubuaarɛ gi tɔgɛ yɛɛ,

“Gɛsinkpan so gɛkyena nkɛ laalalogɛ mɔ dɔ mɔ,
i laa ba yɛɛ me Wurubuaarɛ nan kyɛɛgɛ me-Oduduu
bun anyamesɛ so.

Gɛnen asa abono, anyen de akyii

mɛ laa tɔngɛ me Wurubuaarɛ ilaa sa asa.

Abelɛnsɛ de adɛga mɛ laa wu me-ilaa fɛɛ ideri yɛgɛ mɛ
kerɛ,

ne mɛ laa kuu me ilaa wɔrasɛ so ideri kee.

¹⁸ Abono mɛ gyɛ me-adɛ mɔ,

nan kyɛɛgɛ me-Oduduu bun mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-
anyen de akyii so

gɛnen nkɛ nbono dɔ

de mɛ' tɔngɛ me Wurubuaarɛ ilaa sa asa.

¹⁹ Nan lɛɛ ilaa nyiile asa Wurubuaarɛ awolɛ dɔ

fɛɛ nkalan, ɔgya, de igyɛsii.

Nan wɔra adɛgɛnɔ ilaa gɛsinkpan so.

²⁰ Pɛi de me Wura Wurubuaarɛ nyisigyɛ gɛkɛ gbaa' mɔ

gɛ ɔɔ baa fo mɔ,
owi laa kisee bingiri obibiri de bɔsɛ mɔ ɔ' pɛɛɛ fɛɛ
nkalan.

²¹ I laa ba yɛɛ ɔkamaasɛ ɔbono ɔ saawo terɛ Wura
Wurubuaarɛ mɔ,
ɔ laa mɔɛgɛ mɔ.”

²² “Me-nanboana Isirale awura, fɛ' nu ilaa idɛ. Wu-
rubuaarɛ gi nyiile fɛye yɛɛ Yesu, Nasarɛtɛnyen mɔ, ne
n gyɛ ɔbono mɔ Wurubuaarɛ gi sun mɔ. Ilaa ibono
Wurubuaarɛ gi wɔra fɛye-ansi so ne i lɛɛ nyiile gɛnen mɔ
ne n gyɛ nsun boduduusɛ kpɛi-kpɛi nbono Yesu gi wɔra
abɛrɛ abono ɔ bo gɛsinkpan so mɔ. ɔ wɔra ilaa gbaa'gbaa
ibono nkana nyamesɛ maŋ taalɛ wɔra mɔ-gibaa so mɔ,
de ilaa ibono i lɛɛ Wurubuaarɛ nyisigyɛ nyiile asa mɔ.
Fɛye gbaa-gbaa fɛ nyi imɔ so. ²³ Wurubuaarɛ gi wolaa
tɔgɛ yela ne ɔ wolaa o nyi yɛɛ anyamesɛ mɛ laa nyɛ
Yesu baarɛ mɔɔ. Imɔso ne i ba yɛɛ fɛ yɛgɛ ilaa nyɛnyɛn
awɔrabo mɛ da mɔ aŋanbi oyii so, ne o wu'. ²⁴ Imɔ-rɛ
imɔ gɛnen gbaa mɔ, Wurubuaarɛ gi kii kyingi mɔ. ɔ lɛɛ
mɔ lii lɛwu anyanyan dɔ. I kya nyiile yɛɛ iŋ bo no yɛɛ ɔ
laa wu' sii isɛ dɔ.

²⁵ “Aye-naana Deefidi gi wolaa wu Yesu gisen dɔ ilaa,
ne ɔ ŋmarasɛ imɔ yela Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ yɛɛ,
'Owi kamaasɛ dɔ mɔ n kya wu me-Wura Wurubuaarɛ
sindi me. Imɔso i maŋ ŋmaa me-gisen.

²⁶ Imɔso i bo me-gisen dɔ ɔkon. N kya lɛɛ mɔ-ginyen.
Ne me-ansi a gyan yɛɛ sɛi maŋ taasɛ me-nyoro gibi so.

²⁷ I kya nyiile yɛɛ fo Wurubuaarɛ, fo maŋ yɛgɛ me-
oduduu mɔ
ɔ' kpaa sii ibuni dɔ.

NE kyu me-nyoro fuɛ sa fo. Fo maŋ yɛgɛ me n' gyɔ sii isɛ
dɔ.

²⁸ Fo ne n nyiile me ikpa ibono so nyamesɛ laa naa
de ɔ' nyɛ ɔkyenaten dɛnsɛ fo asɛ.

N bo fo aɛ mɔ, i laa tansi wɔra me ɔkon gikyo.’ ”

²⁹ Ne Piita gi lɛɛ gɛɛɛ yɛɛ, “Me-nanboana, nan tɔgɛ tigi fɛye yɛɛ aye-naana Deefidi ɔbono ɔ tɔgɛ gɛnen ilaa idɛ mɔ gi wu' ne mɛ pule mɔ. Mɔ-gɛkyan gɛ dɛ aye aɛ gɛrɛ kyu baa lii de ndɛ. ³⁰ ɔ wɔra daa Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo. Wurubuaarɛ gi ka sa mɔ yɛɛ ɔ' kerɛ fɛɛ mɔ Wurubuaarɛ gbaa-gbaa, ɔ laa kyu mɔ Deefidi mɔ-naanaana dɔ ɔko kyu yii gɛwura mɔ Deefidi giyaa dɔ gɛkaako mɔ-lɛwu gɛmara. ³¹ Wurubuaarɛ gi lɛɛ nyiile mɔ gɛnen mɔ, ɔ bii yɛɛ gɛnen mɔ-ɔnaanabi ɔbono ne nan gyi gɛwura Wurubuaarɛ adɛ so mɔ. Ne o wu yɛɛ Wurubuaarɛ laa kyingi mɔ lii ibuni dɔ. Gɛnen so mɔ, ɔ tɔgɛ imɔ so ilaa yela yɛɛ, ‘Wurubuaarɛ maŋ yɛgɛ mɔ de o' wu' sii asa abono mɛ wu' mɔ dɔ, ne mɔ-nyoro inun i maŋ nyɛ gyɔ gɛkyan dɔ kpa-a.’ ³² Gɛsintin mɔ, Yesu baarɛ gi wu' mɔ, Wurubuaarɛ gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ. Aye adɛ pɛwu a wu imɔ de ansi.

³³ “Wurubuaarɛ gi diirɛ mɔ kpe mɔ aɛ, kyu mɔ yela mɔ-gyisɛ gibaa so, ne o kyu mɔ-Wurubuaarɛ Oduduu mɔ sa mɔ fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ wolaa ka yela sa mɔ mɔ. Imɔso ilaa ibono fɛ kya wu de ansi ne fɛ kya nu de aso faa, Yesu ne n kyu imɔ kyu kyɛɛgɛ bun aye so. ³⁴ Aye-naana Deefidi berɛ, i mɛŋ diirɛ mɔ kpe Wurubuaarɛ dɔ. Deefidi gbaa-gbaa gi wu tɔgɛ yɛɛ,

‘Wura Wurubuaarɛ gi tɔgɛ sa me-Wura yɛɛ,

“Baa kyena me-gyisɛ gibaa so de me-rɛ fo a' gyi gɛwura

³⁵ de n' yɛgɛ fo' kyise fo-akyobo de fo-ayaa.” ’

³⁶ “Imɔso me-nanboana Isirale awura pɛwu, fɛ' bii yɛɛ iŋ bo akycɔlɛ yɛɛ Yesu ne n gyɛ Wura. Mɔ ne Wurubuaarɛ gi lɛɛ yɛɛ o' gyi gɛwura mɔ Wurubuaarɛ adɛ so mɔ. Ne mɔ mɔ ne fɛ yɛgɛ mɛ da mɔ aŋanbi oyii so mɔɔ mɔ.”

Asa Sakyɔ Mɛ Sɔɔ Gyɛ Ne Mɛ Gyere ɔmɔ Wurubuaarɛ Sagyere

³⁷ Asa mɛ nu ilaa ibono Piita gi tɔgɛ faa mɔ, i sele mɔmɔ-nyoro nyer-r. Nfono ne mɛ taase Piita de mɔ-nanboana Yesu isɔɔ sɛnsɛ mɔ yɛɛ, “Ansaana, nnɛ ne a laa wɔra ne?”

³⁸ Asa mɔ mɛ taase gɛnen mɔ, Piita gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛye ɔkamaasɛ o' nu mɔ-nyoro gɛsɛ yɛɛ ɔ gyɛ ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo de fɛ' kyɛɛgɛ de mɛ' gyere fɛye Wurubuaarɛ sagyere Yesu Kirisito ginyen dɔ de Wurubuaarɛ o' kyu fɛye-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ fɛye. Fɛ wɔra gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ laa kyu mɔ-Oduduu mɔ kyɛɛ fɛye. ³⁹ I kya nyiile yɛɛ ilaa ibono aye-Wura Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ laa kyu kyɛɛ asa mɔ, fɛye ne ɔ dare yɛɛ ɔ laa kyɛɛ mɔ. ɔ ka yela sa fɛye-rɛ fɛye-biana de fɛye-naanaana de asa abono mɛ bo gɛta-gɛta mɔ pɛwu. ɔ ka yela sa daa nyamesɛ kamaasɛ ɔbono Wurubuaarɛ laa tɔgɛ mɔ yɛɛ o' kyu mɔ-nyoro kyu sa mɔ Wurubuaarɛ mɔ.” ⁴⁰ Piita gi tɔgɛ ilaa sakyɔ sa asa mɔ gɛnsipɛɛɛ so. ɔ tɔgɛ wɔra mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' mɔlɛgɛ fɛye-nyoro lii abono mɛ mɛɲ bo gɛsintin mɔ dɔ de fɛɲ sa fɛ' loo mɔmɔ-gisobiidɛ mɔ dɔ.” ⁴¹ Piita gi tɔngɛ sa mɔmɔ gɛnen mɔ, asa sakyɔ mɛ nu gɛsɛ, ne mɛ gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere. Asa abono mɛ baa bɔla Yesu asonbo so gɛnen gɛkɛ gɛbono wolɛ mɔ mɛ laa wɔra fɛɛ asa nwe oko de saalaa.

Yesu Asonbo Mɔ Gikyenabi

⁴² Yesu asonbo mɔ mɛ kpɛ mɛ kya kasɛ Yesu isɔɔ mɔ ilaa nyiileɛ mɔ, ne mɛ kpɛ mɛ bo abara dɔ. Mɛ kya kpaa gyan' dabɔlɛ, mɛ kya gyɛ agyudɔ abono a kya nyiile yɛɛ mɛ gyɛ nyamesɛ kolon mɔ, ne mɛ kya dabɔlɛ dalaa. ⁴³ Yesu isɔɔ mɔ mɛ kya wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamesɛ maɲ taalɛ wɔra mɔ-gibaa so mɔ ne i kya

lɛɛ Wurubuaarɛ ɔlon mɔ nyiile. Imɔso i yɛgɛ gifuu gi keda ɔkamaasɛ. ⁴⁴ Asa abono pɛwu mɛ kyu ɔmɔ-nyoro too Yesu so mɔ mɛ kyena fɛɛ nyamesɛ kolon. ɔkamaasɛ ilaa i gyɛ mɔ-nanbo ilaa. ⁴⁵ I bo no i bo no mɔ, mɛ kya fɛ mɔmɔ-ilaa ibono mɛ bo mɔ de mɛ' yɛ imɔ-aterenbi mɔ sa abara gɛnɔɔbono ɔkara i tiri ɔmɔ mɔ. ⁴⁶ Gɛkɛ kamaasɛ mɛ kya kpaa gyan' Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ dabɔlɛ. Mɛ kya gyan' mɔmɔ-nten-ana dɔ kee, mɛ kya gyi agyudɔ abono a kya lɛɛ mɔmɔ-ginyamesɛ kolon nyiile mɔ. Mɛ kya gyi amɔ de ɔkon lii mɔmɔ-asen dɔ. ⁴⁷ Mɛ kya yen Wurubuaarɛ, ne mɛ kya gyi asa sɛnsɛ ginsi. Gɛkɛ kamaasɛ Wurubuaarɛ kya kyu asa pobɔrɔ abono ɔ kya mɔlɛgɛ mɔmɔ lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ mɔ baa bɔla mɔmɔ so.

3

Piita Mɔ-rɛ Gyɔn Mɛ Kyɛ ɔtɛgɛsɛ ɔko

¹ Gɛkɛ gɛdɛ owi gbaasɛ ibono mɔmɔ Isirale awura mɛ kya kpaa gyan' dalaa mɔ, Piita mɔ-rɛ mɔ-nanbo Gyɔn mɛ koso mɛ kya kpe Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ de mɛ' kpaa dalaa. ² Mɛ kpaa fo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ gɛbunono gɛbono mɛ kya tɛɛ gɛmɔ yɛɛ ɔdan Gɛbunono mɔ asɛ mɔ, mɛ baa kerɛ mɔ, ɔnyen ɔko ne. ɔnyen baarɛ gyɛ daa ɔtɛgɛsɛ. Gɛnen ne i kyu korogɛ mɔ ne. Gɛkɛ kamaasɛ mɔ, asa mɛ kya sola mɔ kyu baa yela gɛnen gɛbunono gɛbono asɛ de ɔ' kyena kolɛ asa abono mɛ kya kpaa dalaa Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ mɔ aterenbi.

³ ɔnyen mɔ gi wu Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ kya laarɛ de mɛ' loo ɔson obu mɔ dɔ mɔ, ɔ kolɛ mɔmɔ yɛɛ mɛ' sa mɔ aterenbi. ⁴ Nfono mɔ, Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ kerɛ mɔ yiridididi, ne mɛ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Kerɛ aye gɛɛ.”

⁵ Gɛsintin mɔ, ɔnyen mɔ gi kerɛ mɔmɔ mɔ, o nyi yɛɛ ɔ laa nyɛ ilaa iko lii mɔmɔ asɛ daa.

⁶ Nfono mɔ, Piita gi tɔgɛ sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “Aterenbi berɛ, meɲ bo. Ilaa ibono n bo ne nan kyu sa fo mɔ ne n gyɛ yɛɛ kyu lii Yesu Kirisito, Nasarɛtɛnyen mɔ-ginyen dɔ mɔ, koso yeɛ de fo' naa.” ⁷ Piita gi tɔgɛ gɛnen sa ɔnyen mɔ mɔ, ɔ keda mɔ-gibaa gyisɛ dɔ, ne o puru mɔ koso yeɛ mɔ-ayaa so. Ayaa abono so mɔ, ɔnyen mɔ-ayaa dɔ de mɔ-aɲmeli dɔ pɛwu i wɔra mɔ ɔlon. ⁸ ɔ koso tin, ne ɔ naa buu mɔmɔ loo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ. ɔ naa ɔ kya tin o-o tin ne ɔ kya faala Wurubuaarɛ ɔ kya yen mɔ.

⁹ Asa abono mɛ bo nfono mɔ pɛwu mɛ wu ɔnyen mɔ naa ɔ kya yen Wurubuaarɛ mɔ, ¹⁰ mɔmɔ pɛwu mɛ wu mɔ bii yɛɛ nkana mɔ ne n kya kyena ɔdan Gɛbunono mɔ asɛ kole aterenbi Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ asɛ mɔ. Gɛnɔɔbono i wɔra ne ɔnyen mɔ gi nyɛ alanfiya mɔ, i wɔra asa mɔ giyan, mɛɲ baa mɛ nyi imɔ-atɔgɛbi. ¹¹ Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ naa kpe mɛ yeɛ Solomon gikpalan mɔ dɔ mɔ, ɔnyen mɔ mili mɔmɔ. Ibono asa mɛ wu ɔnyen mɔ gi taalɛ ɔ naa mɔ, i dɛ mɔmɔ-gɛnɔ, ne mɔmɔ kee mɛ seɛ kpe mɔmɔ asɛ nno.

Piita Gi Tɔgɛ Gɛnɔɔbono I Ba Ne ɔ Taalɛ Kyɛ ɔnyen Mɔ

¹² Piita gi wu yɛɛ i dɛ asa gɛnɔ mɔ, ɔ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Me-nanboana, Isirale awura, mɛnɛ n wɔra ne imɔ idɛ i kya dɛ fɛye-gɛnɔ gikyɔ gɛnen? Mɛnɛ n wɔra ne fɛ kya kerɛ aye ɲaa-a gɛnen? Fɛ nyi yɛɛ aye ne n nyɛ ɔlon aye-gibaa so abɛɛ aye ne n kya gyi Wurubuaarɛ ginsi so ne ɔnyen baarɛ gi taalɛ ɔ naa faa? ¹³ Wurubuaarɛ ɔbono aye-naanaana, Aberaham, Ayisiki, de Gyeekɔpo, de aye-adedabo sɛnsɛ mɔ mɛ son mɔ ne n kyu nyisigyɛ kyu sa Yesu, Wurubuaarɛ Gɛsun ɔwɔrabo mɔ. Fɛye berɛ, fɛ

kyu gɛnen Yesu baare kyu wɔra nbɛɛ dɔ, ne fɛ kine mɔ ɔbelɛnsɛ Pilato ansi dɔ, yɛgɛ nkana Pilato gi laare fɛɛ ɔ' taa mɔ yɛgɛ de ɔ' naa. ¹⁴ Fɛ kine Gɛsintin de Gisen Fufuli Wura mɔ, ne asa ɔmɔɔbo berɛ ne fɛ kolɛ Pilato yɛɛ o' tigi sa fɛye de ɔ' naa. ¹⁵ ɔbono ɔ kya sa Wurubuaare asɛ gɛkyena mɔ ne fɛ yɛgɛ mɛ' kyu mɔɔ. Wurubuaare, mɔ, gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ. Aye a wu imɔ de ansi ne a kya tɔgɛ fɛye faa.

¹⁶ “Fɛ kya wu ɔtɛgɛsɛ baare ne fɛ wolaa fɛ nyi mɔ. Yesu ginyen mɔ dɔ ne mɔ-ayaa a kyaga faa. Gɛnɔɔbono a sɔɔ Yesu gyi mɔ so ne ɔ nyɛ alanfiya fɛye pɛwu ansi dɔ gɛrɛ faa.

¹⁷ “Me-nanboana, Isirale awura, nɛ wu yɛɛ ilaa ibono fɛye-rɛ fɛye-abelɛnsɛ mɔ fɛ kyu wɔra Yesu mɔ, fɛ mɛɲ nyi daa. ¹⁸ I mɛɲ ba gɛnen giyan. I gyɛ daa ilaa ibono Wurubuaare gi wolaa naa de mɔ-ikalan atɔgɛbo mɔ pɛwu so tɔgɛ yela yɛɛ ɔbono ɔ laa sun de ɔ' baa mɔɛgɛ asa mɔ laa wu awɔrɔfɔɔ. Wurubuaare gi yɛgɛ i ba gɛnen gɛsintin. ¹⁹ Imɔso fɛ' nu fɛye-nyoro gɛsɛ de fɛ' kyɛɛgɛ de Wurubuaare ɔ' kpaare fɛye ilaa nyɛnyɛn ibono fɛ kya wɔra mɔ fuɛ sa fɛye. ²⁰ Fɛ wɔra gɛnen mɔ, i bo no i bo no mɔ, ɔ laa kpɛ ɔ kya kpaa fɛye de fɛye-nyoro gi' tɔrɔ fɛye. Imɔ gɛmara mɔ, ɔ laa yɛgɛ Yesu o' kii ba gɛsinkpan so. Mɔ ne ɔ wolaa lɛɛ yɛɛ ɔ' baa mɔɛgɛ fɛye mɔ.

²¹ “Wurubuaare laa yɛgɛ o' sii kyena Wurubuaare dɔ kpaa fo owi ɔbono mɔ Wurubuaare laa lɔrɔ ilaa kamaasɛ mɔ. Lii ko-o dedaa mɔ, ɔ wolaa tɔgɛ ilaa idɛ yela kyu naa de asa abono ɔ lɔrɔ yela yɛɛ mɛ' tɔgɛ mɔ-ikalan mɔ so. ²² Aye-naana Mosisi gbaa kee gi wolaa tɔgɛ kyu lii Yesu baare so yela yɛɛ,

‘Wura Wurubuaare laa lɛɛ mɔ-ikalan ɔtɔgɛbo fɛɛ me,
Mosisi

lii fɛye dɔ sa fɛye.

Ilaa kamaase ibono gɛnen Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo
ɔbono
laa tɔge fɛye mɔ, fɛ' nu mɔ ase.

²³ I laa ba yɛɛ nyamesɛ kamaase ɔbono ɔ man nu
gɛnen Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo ɔbono ase mɔ,
Wurubuaare laa lɛɛ mɔ lii mɔ-ade mɔ dɔ.'

²⁴ "Lii Samuele aberɛ kyu ba lii de ndɛ, abono pɛwu
mɛ wɔra Wurubuaare ikalan atɔgebo mɔ mɛ wu ndɛ
nkɛ ndɛ dɔ ilaa tɔge yela kyu lii Yesu so. ²⁵ Fɛye ne
Wurubuaare ikalan atɔgebo mɔ mɛ tɔge gɛnen ilaa idɛ
yela. Ne fɛye so ne Wurubuaare gi yɛgɛ mɔ-rɛ fɛye-
naanaana mɛ wɔra gɛnɔ. Wurubuaare gi ka yela sa
aye-naana Aberaham yɛɛ, 'Kyu naa de fo-naanaana so ne
gɛsinkpan so ɔpaa kamaase asa mɛ laa nyɛ Wurubuaare
o' yuule mɔmɔ.' ²⁶ Gɛsintin mɔ, Wurubuaare gi lɛɛ Yesu
yɛɛ ɔ' baa wɔra mɔ-Gɛsun ɔwɔrabo gɛsinkpan so. ɔ ba
mɔ, fɛye ase ne ɔ daa gikpe de ɔ' nyɛ yuule fɛye de fɛye
ɔkamaase ɔ' nyɛ kyɛgɛ lii mɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ."

4

Mɛ Tii Piita Mɔ-rɛ Gyɔn De Obu

¹ Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ san mɛ kya tɔngɛ mɛ kya sa asa
mɔ mɔ, abelɛnsɛ ako mɛ kpe mɔmɔ ase nno. Mɔmɔ ne n
gyɛ Gyuda awura asunbi alɛɛbo de Wurubuaare ɔson obu
mɔ adiiɔbo ɔbelɛnsɛ, de Saadusii awura. ² Gɛnen abelɛnsɛ
ade mɛ kpaa tu mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ wu ibono Piita
mɔ-rɛ Gyɔn mɛ kya nyiile asa ilaa yɛɛ Wurubuaare gi
kyingi Yesu lii ibuni dɔ. Ibono i kya nyiile yɛɛ nyamesɛ
gi wu' mɔ, ɔ bo gɛtɛko ɔ kya kpe. Abelɛnsɛ mɔ mɛ
wu gɛnen mɔ, mɛ kyu ginyadon de Piita mɔ-rɛ Gyɔn.
³ Gɛnen so mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ kya laare mɛ' kyu Piita

mɔ-rɛ Gyɔn wɔra nbelɛ dɔ. Owi gi ta so mɔ, mɛ keda mɔmɔ kyu tii de obu kaabore gɛdɛ gɛ kɛ.

⁴ Asa abono mɛ nu Piita mɔ-rɛ Gyɔn gɛtɔngɛ mɔ berɛ, mɔmɔ dɔ sakyɔ mɛ kyu ɔmɔ-nyoro too Yesu so. Mɔmɔ-rɛ abono mɛ ti wolaa kyu ɔmɔ-nyoro too Yesu so mɔ kyu dabɔlɛ mɔ, anyen abono mɛ bo mɔmɔ dɔ mɔ gɛgyɔnɔ gɛ gyɛ nwe ikue-inyɔ de saalaa.

⁵ Mɛ keda Piita de Gyɔn kyu tii de obu gɛnen mɔ, gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ kpaa gyan' Gyɛrusalem ɔsowolɛ mɔ so nno. Mɛ gyɛ abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ mɔmɔ Gyuda awura mɔ so, de Gyuda awura nbelɛ agyibo, de Wurubuaarɛ nbara aɲmarasebo. ⁶ Abelɛnsɛ mɔ mɛ kpaa gyan' Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Anasɛ mɔ asɛ. Kayifasɛ, de Gyɔn ɔko, de Alɛsanda, de asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gɛsu mɔ dɔ abelɛnsɛ pɛwu mɛ bo gɛnen gɛgyan' mɔ dɔ kee.

Piita Gi Buu Mɔ-Gɛnɔ Gyuda Awura Abelɛnsɛ Pɛwu Ansi Dɔ

⁷ Mɛ tigi Piita mɔ-rɛ Gyɔn ne mɛ kyu mɔmɔ kyu baa yeɛ mɔmɔ-ansi dɔ ne mɛ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Menɛtɔ ɔlon dɔ abɛɛ anɛ ginyen dɔ ne fɛ kyɛ ɔtɛgɛsɛ mɔ daa?”

⁸ Nfono mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de Piita, ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Abelɛnsɛ abono fɛ kya kerɛ aye Gyuda awura so de ɔsowolɛ so abelɛnsɛ, ⁹ iɲ gyɛ gidɛnsɛ gibono a wɔra sa ɔtɛgɛsɛ baarɛ faa so ne fɛ kya taasɛ aye imɔ so ilaa ndɛ' faa? Nengyene fɛ kya laarɛ de fɛ' bii gɛnɔɔbono a kyu kyɛ mɔ berɛ mɔ de-e, ¹⁰ n kya laarɛ n' tɔgɛ tigi fɛye pɛwu de Isirale awura pɛwu de fɛ' nu yɛɛ Yesu Kirisito, Nasarɛtɛnyen mɔ, ɔbono fɛ yɛgɛ mɛ da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ mɔ ginyen dɔ ne ɔnyen baarɛ gi nyɛ mɔ-nyoro alanfiya ɔ yeɛ fɛye-ansi so faa. Wurubuaarɛ, mɔ, gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ. ¹¹ Yesu baarɛ ilaa ne mɛ

ɲmarasɛ yela Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ gɛtɛɛko mɔ.
Mɛ ɲmarasɛ yɛɛ,

Gibui kolon gibono fɛye ibu apɔrɔbo mɔ

fɛ kyu too gɛbaamara mɔ

ne n kii baa yɛgɛ ne obu mɔ gi wɔra ɔlon ɔ yelɛ faa.

¹² ɔko mɛɲ bo no gɛsinkpan so, ɔ laa taalɛ mɔlɛgɛ asa lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena. Gɛnen mɔ, Yesu ginyen wolɛ ne Wurubuaarɛ gi sa aye yɛɛ a' saawo terɛ de a' nyɛ gɛnen amɔlɛgɛ abono.”

¹³ Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ tɔgɛ tigi nbɛlɛ agyibo mɔ gɛnen mɔ, i dɛ mɔmɔ-gɛnɔ. Mɛɲ kii mɛ gyɛ mɔmɔ ɔsowolɛ so abɛlɛnsɛ, ne mɛ mɛɲ kii mɛ nyi ɔwolɛ. Idɛ kon mɔ, abɛlɛnsɛ mɔ mɛ san baa bii yɛɛ ibono nkana mɔmɔ-rɛ Yesu ne n kya naa mɔ so ne mɛ sɔɔ ɔmɔ-nyoro gyi ne mɛ taalɛ tɔgɛ tigi mɔmɔ gɛnen. ¹⁴ Ibono abɛlɛnsɛ mɔ mɛ wu ɔnyen ɔbono Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ kyɛ mɔ mɔ yelɛ mɔmɔ asɛ nfono mɔ, mɛ mɛɲ baa taalɛ tɔgɛ sɛi.

Nbɛlɛ Agyibo Mɔ Mɛ Da Gɛdɛ Gyoo Piita Mɔ-rɛ Gyɔn

¹⁵ Nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ yɛgɛ Piitaana mɛ lii taa mɔmɔ yɛgɛ ne mɔmɔ wolɛ-wolɛ mɛ san mɛ kya taasɛ abara yɛɛ, ¹⁶ “Nnɛ ne a laa wɔra gɛnen anyen adɛ ne? Ilaa gbaa' ibono i ba kyu naa de mɔmɔ so faa iɲ bo ɲara dɔ. ɔkamaasɛ ɔbono ɔ tɛ Gyɛrusalem ɔsowolɛ baarɛ so mɔ gi nu imɔ. A maɲ taalɛ sɔɔ imɔ so akyɔɔlɛ. ¹⁷ Imɔso ilaa ibono a laa wɔra ne gɛnen ilaa idɛ i maɲ nyɛ gbigi kyon gɛta-gɛta mɔ ne n gyɛ yɛɛ a laa terɛ ɔmɔ de a' ka sa mɔmɔ yɛɛ gɛkaako-gɛkaako mɛ' mɛɲ baa kii tɔngɛ Yesu ilaa sa ɔko-rɛ ɔko.”

¹⁸ Mɛ tɔgɛ kyule abara gɛnen mɔ, ne mɛ terɛ Piita mɔ-rɛ Gyɔn kii ba mɔmɔ asɛ ne mɛ da mɔmɔ tii yɛɛ, “Gɛkaako-gɛkaako fɛ mɛɲ' baa tɔgɛ abɛɛ fɛ' nyiile asa

ilaa kyu naa de Yesu ginyen dɔ.” ¹⁹ Mɛ tɔgɛ sa Piita de Gyɔn gɛnen mɔ, mɛ lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛye gbaa-gbaa fɛ' kerɛ imɔ idɛ dɔ yɛɛ imɔmɔ ne n boran sa Wurubuaarɛ: A' nu fɛye asɛ abɛɛ a' nu Wurubuaarɛ asɛ daa? ²⁰ Aye berɛ Yesu ilaa ibono a wu de ansi ne a nu de aso mɔ, a maɲ taalɛ baala aye-nnɔ bun yɛɛ a maɲ tɔgɛ imɔ sa asa.”

²¹ Mɛ tɔgɛ gɛnen mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ kii lɔrɔ ka sa mɔmɔ ken-ken yɛɛ nengyene mɛ kii wɔra gɛnen mɔ, mɛ laa wu mɔmɔ kyule. Nfono ne mɛ taa mɔmɔ yɛgɛ. Kyu lii asa so mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ mɛɲ nyɛ ɔkpa ɔbono mɛ laa kyu biidɛ Piita mɔ-rɛ Gyɔn giso mɔ. I kya nyiile yɛɛ asa mɔ pɛwu mɛ kya yen Wurubuaarɛ kyu lii gɛnɔɔbono mɛ taalɛ kyɛ ɔnyen mɔ mɔ. ²² ɔnyen ɔbono mɛ wɔra gɛnen ilaa gbaa' idɛ kyu kyɛ mɔ gɛnen mɔ nsi gi laa don nsi ikue-inyɔ.

Yesu Asonbo Mɔ Mɛ Wɔra Gɛnɔ Kolon Dalaa Sa Wurubuaarɛ

²³ Abelɛnsɛ mɔ mɛ taa Piita mɔ-rɛ Gyɔn yɛgɛ gɛnen mɔ, mɛ naa kpe mɔmɔ-nanboana asɛnsɛ mɔ asɛ ne mɛ kpa buu ilaa ibono pɛwu asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ de abelɛnsɛ sɛnsɛ mɔ mɛ tɔgɛ sa mɔmɔ mɔ.

²⁴ Mɔmɔ-nanboana mɔ mɛ nu imɔ mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ dabɔlɛ ne mɛ bugi gɛnɔ dalaa sa Wurubuaarɛ yɛɛ, “Wura Wurubuaarɛ, fo ɔbono ilaa kamaasɛ i bo daa fogibaa dɔ mɔ, fo ne n lɛɛ soso de gɛsinkpan, apoo, de ilaa kamaasɛ ibono i bo imɔ dɔ mɔ pɛwu. ²⁵ Fo ne n tɔgɛ ilaa naa de fo-dega, aye-naana Deefidi so. Fo-Oduduu gi yɛgɛ mɔ ɔ taalɛ lɛɛ gɛnɔ taasɛ ilaa, ne mɛ ɲmarasɛ imɔ yela Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ yɛɛ,

‘Mɛnɛ n wɔra ne gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi mɛ kya kyu ginyadon nyɛnyɛn, mɛ kya wɔra gɛnɔ Wurubuaarɛ so daa?’

Mɛ kya too owi abui ne.

²⁶ Awura-awura de isowolɛ so abelɛnsɛ mɛ laa gyan' de mɛ' baala
 yɛɛ mɛ laa kɔ de Wurubuaarɛ mɔ-rɛ ɔbono o sun
 yɛɛ ɔ' baa gyi gɛwura mɔ Wurubuaarɛ adɛ so
 mɔ.' ”

²⁷ Yesu asonbo mɔ mɛ dalaa yɛɛ, “Wurubuaarɛ, i gyɛ gɛsintin yɛɛ Gyɛrusalem ɔsowolɛ baarɛ so mɔ, asa mɛ gyan' yɛɛ mɛ laa kɔ de fo-Gɛsun ɔwɔrabo, Yesu. Mɔ ne fo lɔrɔ yela ne fo sun yɛɛ ɔ' baa gyi gɛwura fo-adɛ so mɔ. Wura Hɛrodɛ, ɔbelɛnsɛ Pontiyusɛ Pilato, fo-adɛ Isirale awura, de asa kpɛi-kpɛi mɛ gyan' ²⁸ de mɛ' wɔra ilaa ibono fo wolaa tɔgɛ yela mɔ. Fo ɔlon dɔ de fo-gɛlaarɛ dɔ ne fo wolaa tɔgɛ yela yɛɛ i laa ba gɛnen.

²⁹ “Idɛ kon berɛ, Wurubuaarɛ, kerɛ ilaa nyɛnyɛn ibono mɛ tɔgɛ yɛɛ mɛ laa wɔra aye abono a tɛ sa fo mɔ. Sa aye otu de a' taalɛ tɔgɛ fo-agyɛbi mɔ sa asa de a mɛɲ' seɛ gifuu ³⁰ de fo' tengɛ fo-gibaa gyan' aye so de a' taalɛ kye asa alɔbi. Yɛgɛ de a' taalɛ wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamesɛ maɲ taalɛ wɔra mɔ-gibaa so kyu naa de fo-Gɛsun ɔwɔrabo Yesu ɔbono fo lɔrɔ yela sa fo-nyoro mɔ ginyen dɔ.”

³¹ Yesu asonbo mɔ mɛ dalaa kolɛ Wurubuaarɛ gɛnen mɔ, nfono mɛ bo mɔ i gyigisi. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de mɔmɔ pɛwu, ne mɛ san da otu mɛ kya tɔngɛ Wurubuaarɛ agyɛbi. Mɛ mɛɲ seɛ nyamesɛ gifuu.

Yesu Asonbo Mɔ Gikyenabi

³² Asa abono mɛ ka gyan' Yesu so mɔ pɛwu gɛwɔnsa de mɔmɔ-asen a san wɔra daa gikolon. Ilaa kamaasɛ ibono mɔmɔ ɔkamaasɛ bo mɔ, kaasɛ mɔ mɛɲ kya kyu imɔ yɛɛ gɛnen ilaa ibono i baa i gyɛ mɔ wolɛ-lɛɛ. Mɛ kya kyu imɔ fɛɛ i gyɛ daa mɔmɔ pɛwu ilaa. ³³ Wurubuaarɛ gi sa Yesu isɔɔ mɔ gɛtɔngɛ, ne mɔ-ɔlon dɔ mɔ mɛ kya tansi bii lɛɛ

Wura Yesu giwukyingi mɔ so ilaa mɛ kya tɔgɛ mɛ kya sa asa. Wurubuaarɛ tansi ɔ kya kpaa ɔmɔ ne ɔ kya wɔra ilaa sa mɔmɔ pɛwu. ³⁴ Sei mɛɲ kya tiri mɔmɔ abono mɛ ka gyan! Yesu so mɔ dɔ ɔko-rɛ ɔko. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ dɔ ɔkamaasɛ ɔbono ɔ bo nsinkpan abɛɛ ibu mɔ, mɛ kya fɛ imɔ ne mɛ kya kyu imɔ-aterenbi abono mɛ nyɛ mɔ, ³⁵ kyu baa wɔra Yesu isɔɔ mɔ abaa dɔ. Ne fɛɛ i tiri Yesu asonbo mɔ dɔ ɔko mɔ, Yesu isɔɔ mɔ mɛ kya yɛ sa mɔmɔ ɔkamaasɛ gɛnɔɔbono ɔkara i tiri mɔ mɔ.

³⁶ Gɛnen owi ɔbono mɔ ɔnyen ɔko bo mɔmɔ dɔ. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Gyosɛfo. Yesu isɔɔ mɔ mɛ yela mɔ ayenbi yɛɛ Banabasɛ. (Banabasɛ gɛsɛ ne n gyɛ yɛɛ ɔbono ɔ kya wɔra ilaa keda asa nyoro.) ɔ gyɛ daa Gyudanyen, ne ɔ lii Lɛfi geten dɔ. ɔ lii Saapuroɛ gɛsinkpan so. ³⁷ Gɛnen Gyosɛfo baarɛ bo ndɔɔ. ɔ fɛ ndɔɔ mɔ, ne o kyu aterenbi abono ɔ nyɛ mɔ kyu baa wɔra Yesu isɔɔ mɔ abaa dɔ.

5

Ananiyasɛ Mɔ-rɛ Mɔ-Ka Mɛ Nyɛ Lɛwu

¹ ɔnyen ɔko mɔ kee bo Yesu asonbo mɔ dɔ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Ananiyasɛ, ne mɔ-ka ginyen ne n gyɛ Safira. Mɔ-rɛ mɔ-ka mɛ bo gɛsinkpan, ne ɔ kpaa fɛ gɛmɔ. ² ɔ lɛɛ gɛsinkpan mɔ aterenbi abono ɔ nyɛ mɔ dɔ ako yela, ne o kyu abono a san mɔ kyu kpaa penɛ wɔra Yesu isɔɔ mɔ abaa dɔ yɛɛ ɔ fɛ mɔ-gɛsinkpan gɛko mɔ, aterenbi abono ɔ nyɛ mɔ pɛwu ne ɔ dɛ ɔ kya kyɛɛ faa. ɔ kya wɔra gɛnen pɛwu mɔ, mɔ-ka kee nyi imɔ so.

³ O kyu aterenbi mɔ ba gɛnen mɔ, Piita gi terɛ mɔ ne ɔ taasɛ mɔ yɛɛ, “Ananiyasɛ, menɛ n wɔra ne fo yɛgɛ ilaa nyɛnyɛn gɛmu mɔ gi suu de fo ne fo kya penɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gɛnen? Menɛ n wɔra ne fo keda aterenbi abono fo nyɛ lii fo-gɛsinkpan mɔ fo fɛ mɔ dɔ

iko kɔɔgɛ yela? ⁴ Nengyene gɛsinkpan mɔ gɛ dɛ ne fo mɛɲ fɛ gɛmɔ mɔ, gɛ mɛɲ gyɛ fo-lɛɛ daa? Ne fo kii fɛ gɛmɔ mɔ, i mɛɲ gyɛ fo ne n bo fo-aterenbi? Ne i wonɛ ne fo sa gɛwɔnsa gɛdɛ gɛnen? Fo nyi yɛɛ anyamesɛ ne fo penɛ faa? Wurubuaarɛ ne fo penɛ gɛnen.”

⁵⁻⁶ Ananiyasɛ gi nu ilaa ibono Piita gi taasɛ mɔ gɛnen mɔ, ɔ lii tɔrɔ ne o wu'. Nfono mɔ adega abono mɛ bo nno mɔ mɛ koso kyu akuru mili mɔ ne mɛ keda mɔ lii kyu kyon kpaɔ pule. ɔkamaasɛ ɔbono o nu gɛnen Ananiyasɛ ilaa idɛ mɔ, gifuu belɛ gi keda mɔ.

⁷ Adegɔ mɔ mɛ keda Ananiyasɛ gibuni mɔ kyu kyon mɛ' kpaɔ pule mɔ, i baa wɔra ɲmaraa mɔ, mɔ-ka gi baa loo. ɔ baa loo gɛnen mɔ, ɔ mɛɲ nyi ilaa ibono i ba mɔ-kuli so mɔ so sɛi. ⁸ Nfono ne Piita gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Tɔgɛ me, imɔso i gyɛ gɛsintin yɛɛ aterenbi gɛgyɔnɔ gɛdɛ ɔkara ne fo-rɛ fo-kuli fɛ nyɛ lii gɛsinkpan gɛbono fɛ fɛ mɔ dɔ?” Piita gi taasɛ mɔ gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “ɛn, aterenbi adɛ ɔkara ne a nyɛ.” ⁹ ɔkyii mɔ gi tɔgɛ sa Piita gɛnen mɔ, Piita gi taasɛ mɔ yɛɛ, “I wonɛ so ne fo-rɛ fo-kuli fɛ tɔgɛ kyule abara ne fɛ ba fɛ kya soo Wurubuaarɛ Oduduu mɔ idoo fɛ kya kerɛ gɛnen? To, asa abono mɛ kyu fo-kuli kpaɔ pule mɔ, gɛnen asa abono mɛ laa kyu fo kee kyu lii kpe kpaɔ pule.”

¹⁰ ɔkyii mɔ gi nu gɛnen mɔ, ayaa abono so mɔ, ɔ lii tɔrɔ Piita ayaa dɔ ne o wu'. Adegɔ abono mɛ kpaɔ pule mɔ-kuli mɔ mɛ baa loo mɔ, ɔkyii mɔ kee gi wu' ɔ dɛ, ne mɛ kyu mɔ lii kyon mɛ' kpaɔ pule sindi mɔ-kuli. ¹¹ Nfono mɔ gifuu belɛ giko gi keda Yesu asonbo mɔ pɛwu de asa abono mɛ nu gɛnen ilaa idɛ mɔ pɛwu.

Yesu Isɔɔ Mɔ Mɛ Kya Wɔra Ilaa Gbaa'Gbaa

¹² Yesu isɔɔ mɔ mɛ kya wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono i kya lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ ɔlon bo mɔmɔ dɔ. Mɔmɔ-rɛ

Yesu asonbo sɛnsɛ mɔ pɛwu mɛ kya kyena kpaɗ gyan' fɛɛ nyamesɛ kolon Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ gibaafon giko nfono mɛ kya terɛ yɛɛ Solomon Gikpalan mɔ. ¹³ Asa sɛnsɛ abono mɛ mɛɲ bo mɔmɔ-gikpen mɔ dɔ mɔ mɛɲ kya taalɛ da otu kpaɗ saarɛ mɔmɔ dɔ. Imɔ gɛnen gbaa faa mɔ, Yesu asonbo mɔ mɛ dabɔlɛ mɛ kya gyi ginsi asa ansi so. ¹⁴ Asa sakyɔ, anyen de akyii, mɛ kya sɔɔ Wura Yesu gyi ne mɛ kpɛ ma-a ba ma-a bɔla mɔ-asonbo mɔ so. ¹⁵ Kyu lii ilaa dɛnsɛ ibono Yesu isɔɔ mɔ mɛ kya wɔra mɔ so mɔ, asa mɛ kya sola alɔbo de mɔmɔ-idɛten kyu kpaɗ diila de ikpa de nengyene Piita kya kyon de nfono so mɔ, ba-a mɔ-gɛyɪi gbaa gɛ' taa nyɛ ten kyon alɔbo mɔ ako so mɔ de i' kyɛ mɔmɔ. ¹⁶ Asa sakyɔ mɛ kya lii ma-a lii isowolɛ ibono i sindi Gyɛrusalem mɔ mɛ kya sola alɔbo de asa abono ilaa nyɛnyɛn oduduu i tɛ mɔmɔ so i kya nyala mɔmɔ mɔ mɛ kya bara Yesu isɔɔ mɔ, ne mɔmɔ mɔ mɛ kya kyɛ mɔmɔ pɛwu.

Mɛ Tii Yesu Isɔɔ Mɔ De Obu

¹⁷ Nfono mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ mɔ-rɛ mɔ-nanboana pɛwu abono mɛ bo Saadusii gikpen mɔ dɔ mɔ, mɛ wu Yesu isɔɔ mɔ gɛsun wɔrasɛ mɔ, i bo mɔmɔ gɛlaaloo gikyɔ, ¹⁸ imɔso mɛ kpaɗ keda mɔmɔ, ne mɛ kyu mɔmɔ kpaɗ tii de obu nfono mɛ kya tii ɔsowolɛ mɔ so ilaa nyɛnyɛn awɔrabo mɔ.

¹⁹ Mɛ keda mɔmɔ kyu tii de obu gɛnen mɔ, imɔ gɛnyɛ mɔ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ gi baa keda obu mɔ tigi ne ɔ kparɛ mɔmɔ lii, ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ²⁰ “Fɛ' naa kpe Wurubuaarɛ ɔson obu gikpaara mɔ so de fɛ' kpaɗ tɔgɛ gɛkyena pobɔrɔ gɛbono Yesu kya sa mɔ ilaa pɛwu sa asa.”

²¹ Yesu isɔɔ mɔ mɛ nu ilaa ibono Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa mɔmɔ. Gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, mɛ naa kpaɗ loo

Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so, ne me yii gese me kya nyiile asa ilaa.

Genen owi ɔbono mɔ, Isirale awura asunbi alɛbo gemu mɔ mɔ-rɛ mɔ-nanboana me terɛ abelense sɛnɛ mɔ pɛwu (mɔmɔ ne n gyɛ nbɛɛ agyibo sa Isirale awura mɔ), ne me baa gyan'. Me baa gyan' mɔ, me sun asogya kpe nfono me kya tii asa de obu mɔ yɛɛ me' kpa kyu Yesu isɔɔ mɔ ba mɔmɔ-ansi dɔ.

²² Asogya abono me lɛɛ sun genen mɔ me kpe mɔ, me mɛɛ wu Yesu isɔɔ mɔ me keda tii de obu mɔ, ne me kii kpa buu sa abelense mɔ ²³ yɛɛ, “A kpe mɔ, obu mɔ asin mɔ a tii kpem, ne abono me kya dii nno mɔ me yeɛ gɛbunono mɔ ase me kya dii. A tigi ne a loo obu mɔ dɔ mɔ, a mɛɛ wu ɔko-rɛ ɔko.”

²⁴ Wurubuaare ɔson obu mɔ adiibo ɔbelense mɔ de asunbi alɛbo gemu mɔ-rɛ mɔ-nanboana mɔ me nu genen mɔ, i wɔra mɔmɔ giyan ne i de mɔmɔ-gɛnɔ me mɛɛ nyi gɛnɔɔbono i wɔra ne i ba genen mɔ.

Yesu Isɔɔ Mɔ Me Buu Mɔmɔ-Gɛnɔ Sa Abelense Mɔ

²⁵ Nfono mɔ, ɔko gi baa buu sa mɔmɔ yɛɛ, “Anyen abono fe keda tii de obu mɔ, me yeɛ Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so me kya nyiile asa ilaa.” ²⁶ Abelense mɔ me nu genen mɔ, Wurubuaare ɔson obu mɔ adiibo ɔbelense mɔ-rɛ mɔ-asogya mɔ, me lii kyon de me' kpa keda Yesu isɔɔ mɔ ba abelense mɔ ansi dɔ. Asogya mɔ me sele gifuu yɛɛ asa me laa naa da mɔmɔ abui mɔɔ so mɔ, me mɛɛ kyu Yesu isɔɔ mɔ kiri-kiri.

²⁷ Me kpa kyu Yesu isɔɔ mɔ ba genen mɔ, me yeɛ mɔmɔ-rɛ nbɛɛ agyibo mɔ me baa gyan'. Nfono mɔ, Gyuda awura asunbi alɛbo gemu mɔ gi taase Yesu isɔɔ mɔ ilaa. ɔ taase mɔmɔ yɛɛ, ²⁸ “A mɛɛ gya feye yɛɛ gɛkaako-gɛkaako fe' mɛɛ baa nyiile asa ilaa kyu lii Yesu baare ginyen dɔ? Fe' kerɛ gɛnɔɔbono fe naa fe kya nyiile

asa mɔ-ilaa gyan' de Gyɛrusalem pɛwu mɔ. Fɛ kya laarɛ fɛɛ fɛ' kyu mɔ-lɛwu mɔ kyu sola aye ne.”

²⁹ ɔ taasɛ mɔmɔ gɛnen mɔ, Piita mɔ-rɛ Yesu isɔɔ sɛnsɛ mɔ, mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Wurubuaarɛ gɛdɛ ne i kaaborɛ a' nu. I mɛɛ gyɛ nyamesɛ-lɛɛ gɛdɛ. ³⁰ Wurubuaarɛ ɔbono aye-naanaana mɛ son mɔ mɔ gi kii kyingi Yesu ɔbono fɛ da mɔ aɲanbi kyɔlɔga oyii so mɔɔ mɔ. ³¹ Wurubuaarɛ gi diirɛ mɔ kpe mɔ asɛ kyu mɔ kpaɛ yii gɛwura buu de mɔ Wurubuaarɛ. Wurubuaarɛ yɛɛ Yesu ne ɔ' wɔra ɔgyangbarabo de ɔmɔlɛgɛbo sa asa. I lii fɛɛ gɛnen Yesu baarɛ laa yɛgɛ Isirale awura mɛ' nyɛ nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ yɛɛ mɛ gyɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo de Wurubuaarɛ ɔ' nyɛ kyu mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ mɔmɔ. ³² Aye ne n wu Yesu ilaa idɛ de aye-ansi ne a kya tɔgɛ imɔ a kya sa asa faa. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kee kya lɛɛ imɔ-gɛsintin nyiile asa. Mɔ-Oduduu ɔbono ne ɔ kya kyu sa asa abono mɛ kya nu mɔ-gɛdɛ mɔ.”

ɔbelɛnsɛ Gameeliya Gi Gya Nbɛlɛ Agyibo Mɔ

Yɛɛ Mɛ Mɛɛɛ' Mɔɔ Yesu Isɔɔ Mɔ

³³ Nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ nu ilaa ibono Yesu isɔɔ mɔ mɛ tɔgɛ sa mɔmɔ gɛnen mɔ, i kyogedɛ mɔmɔ-gisen dɔ, ne mɛ laarɛ mɔmɔ-imɔɔten. ³⁴ ɔbelɛnsɛ ɔko bo abelɛnsɛ mɔ dɔ. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gameeliya. Asa pɛwu mɛ kya kyu buubuu sa mɔ gikyɔ. ɔ gyɛ daa Farasii gikpen mɔ dɔ ne ɔ kya nyiile Wurubuaarɛ nbara. Gameeliya baarɛ gi koso tɔgɛ yɛɛ mɛ' kyu Yesu isɔɔ mɔ kyu lii kpe nkan ɲmaraa pɛi.

³⁵ Mɛ liirɛ mɔmɔ nkan gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa nbɛlɛ agyibo mɔ yɛɛ, “Me-nanboana Isirale awura, ilaa ibono fɛ kya laarɛ de fɛ' kyu wɔra gɛnen asa adɛ faa, fɛ' kerɛ fɛyɛnyoro so dɔɔdan. ³⁶ Nkɛ nko dɔ mɔ, ɔnyɛn ɔko gi koso yɛɛ ɔ gyɛ ɔmɔlɛgɛbo, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Tiyodasɛ.

Asa mɛ laa wɔra fɛɛ asa nwe nnan mɛ kpaa kpane mili mɔ. Asa ako mɛ mɔɔ mɔ. Mɛ mɔɔ mɔ gɛnen mɔ, asa abono pɛwu mɛ buu mɔ mɔ mɛ yaasɛ ne ilaa ibono nkana mɛ kya wɔra mɔ pɛwu i sii giyan.

³⁷ “Mɔ-gɛmara mɔ, owi ɔbono mɛ naa kyena kalɛ asa iko dɔ mɔ, Gyudasɛ, Galelinyen mɔ kee gi koso yelɛ yɛɛ ɔ laa kɔ de abeyin. Mɔ kee gi baa nyɛ asa mɛ kpane mili mɔ. Ako mɛ mɔɔ mɔ kee, ne asa abono mɛ mili mɔ gɛnen mɔ pɛwu mɛ yaasɛ giyan-giyan. ³⁸ Imɔso nperɛ-nperɛ ilaa ibono anyen adɛ mɛ dɛ faa, n' tɔgɛ tigi fɛye yɛɛ fɛye berɛ fɛ' taa mɔmɔ yɛgɛ. ɔko ɔŋ' sa o yii mɔmɔ. I kya nyiile yɛɛ nengyene ilaa ibono mɛ kya wɔra faa, mɔmɔ-anyamesɛ gbaa-gbaa ne n ŋminde yɛɛ mɛ laa wɔra mɔmɔ-gibaa so mɔ, mɛ laa kpon daa. ³⁹ Ne kuaa, ilaa ibono mɛ kya wɔra faa, i lii daa Wurubuaarɛ asɛ mɔ, nkana fɛ maŋ taalɛ gyi mɔmɔ so. Laalaalogɛ mɔ, fɛ laa baa wu daa yɛɛ fɛ kya kɔ de Wurubuaarɛ.”

Gameeliya gi ka abelɛnsɛ mɔ de nbɛlɛ agyibo mɔ gɛnen mɔ, mɛ nu mɔ asɛ, ⁴⁰ ne mɛ terɛ Yesu isɔɔ mɔ kii loo kpe mɔmɔ asɛ. Mɛ yɛgɛ mɛ taa mɔmɔ, ne mɛ da ɔmɔ tii yɛɛ gɛkaako mɛ' mɛŋ baa yelɛ Yesu ginyen dɔ tɔngɛ sa asa. Nfono mɔ nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ taa mɔmɔ yɛgɛ, ⁴¹ ne mɛ naa lii.

Yesu isɔɔ mɔ mɛ lii gɛnen mɔ, i wɔra mɔmɔ ɔkon fɛɛ Wurubuaarɛ gi kalɛ ɔmɔ wɔra mɔ-asonbo dɔ yɛɛ asa mɛ ka ɔmɔ-ansi kyu lii Yesu so gɛnen. ⁴² Imɔ gɛnen gbaa mɔ, gɛkɛ gɛŋ bo no yɛɛ Yesu isɔɔ mɔ mɛ mɛŋ kpe Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ de nten-ana dɔ kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa yɛɛ Yesu ne n gyɛ ɔbono ɔ laa mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena mɔ.

6

ME LEE Asa Sono YEE ME' Kpaa Yesu Isɔɔ Mɔ

¹ Owi ɔbono Yesu akasebo mɔ me kya nyaakyɔ ma-a too mɔ, i bo Gyuda awura abono me kya tɔge Geriiki awura gɛde ne i bo abono me kya tɔge mɔmɔ Gyuda awura-lee gɛde wole mɔ mɔmɔ dɔ. Genen owi ɔbono mɔ, biide ɔko gi baa tɔrɔ akpen anyɔ ade so. Gyuda awura abono me kya tɔge Geriiki awura gɛde mɔ me kya lɔgede yee nengyene gɛke kamaase Yesu akasebo mɔ me kya ye agyudɔ sa ikulaabo mɔ, me kya ligi mɔmɔ-lee ikulaabo.

² Nfono mɔ, Yesu isɔɔ gudu anyɔ mɔ me terɛ Yesu akasebo mɔ pɛwu baa gyan' ne me tɔge sa mɔmɔ yee, "I mɛɲ boran yee a' nyaa Wurubuaare agyebi mɔ gitɔge yela nkan de a' nu de agyudɔ giye sa asa wole. ³ Imɔso, ansaana, fe' kerɛ fɛye dɔ de fe' lee asa sono sa aye de a' kyu gesun gɛbono wɔra mɔmɔ-abaa dɔ. Abono fe' laa lee mɔ, fe' kerɛ yee asa me kya terɛ mɔmɔ-ginyen dense ne Wurubuaare Oduduu mɔ te mɔmɔ so ne me nyi ɔlaako; ⁴ de aye mɔ, a' nyɛ aye-nyoro a kya nu daa de gɛdalaa de Wurubuaare agyebi mɔ gesun gɛbono o kyu wɔra aye-abaa dɔ mɔ."

⁵ Ilaa ibono Yesu isɔɔ gudu anyɔ mɔ me tɔge genen mɔ, i wɔra sakpii mɔ pɛwu ɔkon. Nfono ne me lee Sitiifen de asa asee ako. Genen Sitiifen baare kya ka gyan' Yesu so gikyɔ-gikyɔ ne Wurubuaare Oduduu mɔ tansi ɔ te mɔ so. Asense abono me lee mɔ anyen ne n gye Filipino, Perokoro, Nikanɔ, Timon, Pamenase, de Nikolase. Genen Nikolase baare gi lii Antiyoki. ɔ gye isafo, ne o kyu mɔ-nyoro wɔra Gyuda awura ɔson dɔ. ⁶ ME kyu genen asa sono abono me lee faa kyu baa yela Yesu isɔɔ gudu anyɔ mɔ ansi dɔ ne mɔmɔ mɔ, me kyu mɔmɔ-abaa gyan' mɔmɔ so dalaa kole Wurubuaare sa mɔmɔ.

⁷ Wurubuaare agyebi mɔ a kya yelege a kya too ne Yesu akasebo me kya nan Gyerusalem osowole mɔ so gikyo-gikyo. Wurubuaare asunbi alɛbo mɔ do sakyoo kee me nu Wurubuaare gedɛ ne me soɔ Yesu okalan mɔ gyi.

ME Keda Sitiifen

⁸ Wurubuaare gibaa gi gyan Sitiifen so ne mɔ-olon bo mɔ do. Imoso i yege o kya wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamese man taale wɔra mɔ-gibaa so mɔ de ilaa ibono i kya lee Wurubuaare onon gewi nyiile mɔ.

⁹ Asa ako me lii Gyuda awura gikyangbon giko do. Mɔmɔ do ako me kya soɔ akyoole de Sitiifen. Me kya tere genen gikyangbon mɔ yee Asa Abono Mɛn Baa Me Gye Nbide Mɔ Gikyangbon. Mɔmɔ ako me lii Siirini osowole so de Alɛsandiriya osowole so, ne ako me lii Silisiya de Esiya nsinkpan so. ¹⁰ Wurubuaare Oduduu mɔ gi sa Sitiifen olaako ginyi giko. Nengyene o kya tonge mɔ, asa abono me kya soɔ akyoole de mɔ mɔ me mɛn kya taale wɔda.

¹¹ Imoso genen asa abono me sa anyen ako aterenbi nara yee me¹ ten Sitiifen genoo yee me nu o kya saale mɔmɔ-naana Mosisi de Wurubuaare. ¹² Asa ade me ten Sitiifen genoo ne i yege Gyuda awura abelense de mɔmɔ-nbara amarasɛbo de asa sɛnse mɔ me kyu ginyadon wɔra Sitiifen. Nfono mɔ, me kpaa keda mɔ ne me kpare mɔ kpe nbele agyibo mɔ ansi do. ¹³ Me kyu mɔ kpe nbele agyibo mɔ ase genen mɔ, me ten mɔ-genoo yee, “Owi kamaase do mɔ, genen onyen baare kpe o kya toge daa ilaa nyenyɛn kyu lii Wurubuaare onon obu baare de aye-naana Mosisi nbara mɔ so. ¹⁴ A nu o kya toge yee Yesu Nasaretenyen mɔ laa baa nyida Wurubuaare onon obu baare de o¹ kyeege idedaabolaa ibono aye-naana Mosisi gi yela sa aye mɔ.”

¹⁵ Asa abono pɛwu mɛ tɛ nbɛlɛ mɔ ogyiten mɔ mɛ kerɛ Sitiifen yiridididi mɔ, mɔ-ansi dɔ i wɔra fɛɛ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ ansi dɔ ɔnan.

7

Sitiifen Gi Lɛɛ Ilaa Gɛsɛ Sa Nbɛlɛ Agyibo Mɔ

¹ Mɛ bo nbɛlɛ mɔ ogyiten gɛnen mɔ, asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gi taasɛ Sitiifen yɛɛ, “Ilaa ibono mɛ kya tɔgɛ kyu lii fo so faa i gyɛ gɛsintin?”

² Sitiifen gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me-sɛana de me-subuana, fɛ' nu me asɛ. Nyisigyɛ Wura Wurubuaarɛ gi lɛɛ mɔ-nyoro nyiile aye-naana Aberaham owi ɔbono ɔ tɛ Mɛsopotemiya gɛsinkpan so pɛi ne ɔ lɔɔ kpaa kyena Haran ɔsowolɛ so. ³ Owi ɔbono Wurubuaarɛ gi lɛɛ mɔ-nyoro gɛwi nyiile Aberaham gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Aberaham, koso fo-gɛsinkpan gɛdɛ so de fo' naa taa fo-subuana yɛgɛ de fo' kpaa kyena gɛsinkpan gɛbono nan nyiile fo mɔ so.’ ⁴ Wurubuaarɛ gi tɔgɛ Aberaham gɛnen mɔ, gɛsintin mɔ Aberaham gi koso lii kyon Kaladiya gɛsinkpan so, ne ɔ kpaa kyena Haran ɔsowolɛ so. Aberaham mɔ-sɛ lɛwu gɛmara ne Wurubuaarɛ gi yɛgɛ ɔ koso lii Haran baa kyena gɛnen gɛsinkpan gɛbono so aye Gyuda awura a tɛ ndɛ faa.

⁵ “Owi ɔbono Wurubuaarɛ gi kyu Aberaham baa kyena gɛsinkpan gɛbono a tɛ faa mɔ, Wurubuaarɛ mɛɲ sa mɔ yɛɛ mɔ-gɛsinkpan ogyiten ne. Baa nyamesɛ giyaa ɔɲmangɛ ɔkara Wurubuaarɛ mɛɲ sa mɔ. Imɔ gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ gi ka yela sa Aberaham yɛɛ ɔ laa kyu gɛmɔ kyu kyɛɛ mɔ gɛkaako de gɛ' wɔra mɔ-rɛ mɔ-biana kyu kpaa lii mɔ-naanaana gɛnɔ-gɛnɔ gɛsinkpan gɛkpaa. Owi ɔbono Wurubuaarɛ kya ka ɔ kya sa Aberaham gɛnen mɔ, Aberaham mɛɲ bo ba-a gɛbii. ⁶ Wurubuaarɛ gɛnɔ dɔ agyɛbi abono ɔ tɔgɛ sa Aberaham mɔ ne n gyɛ yɛɛ,

'Aberaham, fo-naanaana oyuduu dɔ pɛwu mɛ laa kpaagyi gisafo ako gɛsinkpan so. Nten abi mɔ mɛ laa ka mɔmɔ-ansi de mɛ' kyu mɔmɔ wɔra nbide san sa abi san sa anaana nsi nwe nnan. ⁷ Nan biide asa abono fo-oyuduu mɔ mɛ laa son mɔ giso. Imɔ gɛmara mɔ mɛ laa lii nten abi mɔ dɔ de mɛ' kii baa kyena gɛsinkpan gɛbono so fo yeɛ faa de mɛ' son me.' ⁸ Wurubuaare gi yela awɔre giten nbara sa Aberaham de i' lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaare gi yeɛ mɔ-rɛ Aberaham mɛ wɔra gɛnɔ kolon. Gɛnen so mɔ, Aberaham gi korogɛ Ayisiki mɔ, imɔ gɛkɛ kuese mɔ, ɔ ten Ayisiki giwɔre. Ayisiki gi kyu korogɛ Gyeekɔpo mɔ, mɔ kee gi ten mɔ-bi mɔ giwɔre. Gyeekɔpo gi korogɛ ne ɔ ten mɔ-biana gudu anyɔ mɔ awɔre. Gɛnen Gyeekɔpo mɔ-biana gudu anyɔ adɛ ne n yeɛ aye-Isirale awura ɔpaa mɔ gi yeɛlegɛ.

⁹ "Aye-naana Gyeekɔpo mɔ-biana adɛ mɔmɔ-gɛnɔɔre ase ne n gyɛ Gyosɛfo. Mɔ-ilaa i wɔra mɔ-daana gɛlaaloo gikyɔ. Gɛnen so mɔ, mɛ fɛ mɔ sa asa ako ne mɛ kyu mɔ kpe Igyipiti. Mɛ fɛ Gyosɛfo gɛnen mɔ, Wurubuaare de mɔ ɔ naa. ¹⁰ Imɔso Wurubuaare gi lɛɛ mɔ lii mɔ-awɔrɔfɔɔ kamaase dɔ. ɔ yeɛ Igyipiti wura gi wu mɔ bii yeɛ o nyi ɔlaako. Imɔso o gyi Igyipiti wura mɔ ginsi ne wura mɔ gi yii mɔ gɛbelɛnsɛ buu de mɔ. Gyosɛfo kee ne n kya kerɛ wura mɔ-gɛten dɔ ilaa kamaase so. ¹¹ Mɛ bo nno gɛnen-n mɔ, owi ɔko dɔ mɔ, akon bele ako a tɔrɔ Igyipiti gɛsinkpan pɛwu so de Keena gɛsinkpan so nfono aye-naanaana mɛ tɛ mɔ. Nfono mɔ awɔrɔfɔɔ bele a tu mɔmɔ. Aye-naanaana mɛn kya nyɛ agyudɔ de mɛ' gyi. ¹² Ibono aye-naana Gyeekɔpo gi nu yeɛ Igyipiti berɛ agyudɔ a bo no mɛ kya fɛ mɔ, ɔ keda aye-naanaana kyu sun ne mɛ kpe mɔmɔ-gikpe gyangbarasɛ. ¹³ Ginyɔsɛ mɔ o kii sun mɔmɔ mɔ, idɛ kon ne mɔmɔ-tedɛ Gyosɛfo mɔ gi lɔɔ lɛɛ mɔ-nyoro nyiile mɔmɔ. Nfono ne Igyipiti wura

mɔ gi kyu bii gɛsu gɛbono dɔ Gyosɛfo gi lii mɔ. ¹⁴Gyosɛfo gi sun kpaa kyu mɔ-sɛ Gyeekɔpo mɔ-rɛ mɔ-adɛ pɛwu yɛɛ mɛ' baa kyena mɔ asɛ. Mɔmɔ pɛwu gɛgyɔnɔ gɛ gyɛ asa ikue-isa de saalaa asa anun. ¹⁵Gɛsintin mɔ, Gyeekɔpo gi koso mɔ-rɛ mɔ-adɛ mɔ, ne mɛ kpaa kyena Igyipiti gɛsinkpan so. Gyeekɔpo de mɔ-biana, aye-naanaana mɔ, mɛ kyena Igyipiti kaabore mɛ wu' nno. ¹⁶Mɛ kya wu' mɔ, abono mɛ tɛ de ansi mɔ mɛ kya sola ibuni mɔ kyu kpe Sikyem ɔsowolɛ so kpaa wɔra folɛbɔ gɛkyan gɛko dɔ. Mɔmɔ-naana Aberaham ne n kalɛ aterenbi wolaa sɔɔ gɛnen gɛkyan gɛbono yela. ɔ sɔɔ gɛmɔ lii ɔnyen ɔko mɔ-biana asɛ mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Hamɔ.

¹⁷ “Owi ɔbono Wurubuaarɛ laa baa wɔra ilaa ibono ɔ wolaa ka yela sa Aberaham mɔ kya fuude mɔ, aye-asa abono mɛ kpaa kyena Igyipiti awura asɛ mɔ mɛ yɛlegɛ nyaakyɔ too. ¹⁸I bo no i bo no mɔ, wura pobɔɔ ɔko gi baa gyi gɛwura sa Igyipiti awura. Gɛnen wura ɔbono berɛ mɛɲ nyi Gyosɛfo. ¹⁹O kyu adawo ɔ kya wɔra aye-gɛsu mɔ gɛnɔ. ɔ kya nyise mɔmɔ okyugya. ɔ kya yɛgɛ mɛ' kyu mɔmɔ-nbii nyensɛɛ pobɔɔ abono mɛ kya korogɛ mɔ kpaa yela nɲmanɲman de mɛ' wu'.

²⁰ “Mɔmɔ-awɔɔɔɔ mɔ abere dɔ ne i kyu korogɛ Mosisi. Mɛ korogɛ Mosisi gɛnen mɔ, ɔ wɔra ɔdan Wurubuaarɛ ansi so. Mɛ ɲara kerɛ mɔ so mɔ-sɛ gɛten dɔ ibosɛ isa'. ²¹Mɛ kyu mɔ lii kpaa yela nɲmanɲman mɔ, wura mɔ mɔ-bi kyiise ɔko gi kpaa puru mɔ, ne o kyu mɔ bela wɔra fɛɛ mɔ gbaa-gbaa mɔ-bi. ²²Imɔso mɛ kyu Igyipiti awura ilaa wɔrasɛ pɛwu kyu bela mɔ. Mosisi gi sɛɛ wɔra nyamesɛ gbaa' mɔ-gɛtɔngɛ dɔ de mɔ-ilaa wɔrasɛ dɔ.

²³ “O gyi nsi ikue-inyɔ mɔ, i ba mɔ-gɛwɔnsa dɔ yɛɛ ɔ' kpaa laa mɔ-nanboana Isirale awura. ²⁴ɔ kpaa laa mɔmɔ gɛnen mɔ, o wu Igyipitinyen ɔko kya kudi mɔ-

nanbo Isiralenyen ɔko ɔ kya daare giyan. Mosisi gi wu gEnen mɔ, ɔ kɔɔle mɔ-nanbo Isiralenyen mɔ so, ne ɔ mɔɔ Igyipitinyen mɔ. ²⁵ Mosisi gi wɔra gEnen mɔ, mɔ berɛ, o nyi yɛɛ mɔ-nanboana Isirale awura mɔ mɛ laa nu ilaa ibono ɔ wɔra mɔ gɛsɛ de mɛ' bii yɛɛ Wurubuaare kya laare de ɔ' naa de mɔ Mosisi so lɛɛ mɔmɔ lii mɔmɔ-gɛbide mɔ dɔ daa. Mosisi gi dabɔle wɔra gEnen faa, mɔ-nanboana mɔ mɛ mɛɲ taa nu imɔ gɛsɛ sa mɔ. ²⁶ Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, Mosisi gi naa kpaa lii mɔ-nanboana Isirale awura wolɛ-wolɛ anyɔ ako so mɛ yelɛ mɛ kya kɔ. Nfono ne Mosisi gi keda mɔmɔ ne ɔ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, 'Me-nanboana, fɛ mɛɲ nyi yɛɛ fɛ gyɛ daa nyamesɛ kolon? Fɛɲ' baa kɔ.'

²⁷ "Mosisi kya keda mɔmɔ gEnen mɔ, ɔbono ɔ kya kudi mɔ-nanbo mɔ gi nen Mosisi kpaa yela nkan ne ɔ taasɛ Mosisi yɛɛ, 'Anɛ ne n lɛɛ fo yɛɛ fo' kerɛ aye so de fo' gyi aye-nbɛlɛ? ²⁸ Fo kya laare de fo' mɔɔ me fɛɛ gɛnɔɔbono deerɪ fo ti mɔɔ Igyipitinyen mɔ abɛɛ?' ²⁹ Mosisi gi nu ilaa ibono mɔ-nanbo Isiralenyen gi taasɛ mɔ mɔ, ɔ koso selɛ lii gEnen ɔsowolɛ ɔbono so ne ɔ kpaa kyena Midiyan awura gɛsinkpan so. ɔ korogɛ nbii nyensɛɛ nnyɔ nno.

³⁰ "Owi ɔbono Mosisi tɛ Midiyan mɔ, imɔ nsi ikue-inyɔ gɛmara mɔ, Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ gi lɛɛ mɔ-nyoro nyiile mɔ giponfɛ giko dɔ. Giponfɛ mɔ gi yelɛ gi kya dɛɛ gipen dɔ sindi Saanayi gibii. ³¹ Mosisi gi wu gEnen mɔ, i dɛ mɔ-gɛnɔ. Imɔso ɔ kya tu ɔ kya sindi giponfɛ mɔ de ɔ' lɔɔ kerɛ dɔɔdan mɔ, o nu Wurubuaare gigyɛbi'. Wurubuaare gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ³² 'Me ne n gyɛ Wurubuaare ɔbono fo-naanaana Aberaham, de Ayisiki, de Gyeekɔpo mɛ son mɔ.' Nfono mɔ, i wɔra Mosisi gifuu. ɔ san ɔ yelɛ nno ɔ kya seli. ɔɲ baa taalɛ diirɛ ansi kerɛ giponfɛ mɔ gɛten gbaa. ³³ Nfono ne Wura Wurubuaare gi tɔgɛ sa Mosisi yɛɛ, 'Nɛ kpelegɛ ba nfono fo yelɛ faa.

Imɔso lɛɛ fo-ayaawole. ³⁴ GENɔɔɔbono Igyipiti awura mɛ kya wɔra me-ade abono mɛ bo mɔmɔ-gɛsinkpan so mɔ gɛnɔ mɔ, nɛ wu de me-ansi. Nɛ nu mɔmɔ-osulon ne nɛ kpelegɛ ba de n' baa mɔlɛgɛ ɔmɔ. Ide kon tu ba. Nan sun fo Igyipiti.'

³⁵ "GENen Mosisi baare ne aye-naanaana Isirale awura mɔ mɛ naa kyena gya mɔ. Mɛ taase mɔ gɛnen aberɛ abono dɔ yɛɛ, 'Anɛ ne n lɛɛ fo yɛɛ fo' kerɛ aye so de fo' gyi aye-nbɛlɛ?' Mosisi baare, mɔ, kee ne Wurubuaare gi sun yɛɛ ɔ' kerɛ mɔmɔ so de ɔ' sɔgɛ mɔmɔ lii mɔmɔ-gɛbide dɔ. Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ ɔbono Mosisi gi wu giponfɛ mɔ dɔ mɔ ne nan kpaa mɔ. ³⁶ Mosisi gi lɛɛ aye-naanaana mɔ lii Igyipiti awura gɛsinkpan mɔ so. ɔ wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono i lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaare ɔlon bo mɔ dɔ. ɔ wɔra ilaa ibono i kya dɛ gɛnɔ mɔ Igyipiti gɛsinkpan so de apoo abono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Apoo Pebara mɔ so. Nsi ikue-inyɔ mumuli dɔ kee mɔ, ɔ kpɛ ɔ kya wɔra ilaa gbaa'gbaa gipen mɔ dɔ.

³⁷ "GENen Mosisi baare ne n tɔgɛ sa aye-naanaana Isirale awura mɔ owi ɔko dɔ baa kyon yɛɛ, 'Wurubuaare laa lɛɛ mɔ Wurubuaare ikalan ɔtɔgɛbo ɔko lii fɛye dɔ sa fɛye fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ lɛɛ me Mosisi kee sa fɛye mɔ.'

³⁸ Owi ɔbono aye-naanaana mɛ bo gipen mɔ dɔ mɔ, Mosisi mɔ-rɛ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ kee mɛ bo mɔmɔ ase nno. Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ kya tɔngɛ sa Mosisi Saanayi gibii so de Mosisi mɔ o' kyu gɛnen ikalan ibono kyu kpaa buu sa aye-naanaana mɔ. Imɔ ne n dɛ sa aye baa lii de ndɛ faa, ne i laa dɛ sa aye gɛkpaa-gɛkpaa.

³⁹ "Imɔ-rɛ imɔ gɛnen gbaa mɔ, aye-naanaana mɔ mɛ kine mɛ mɛɲ nu Mosisi gɛdɛ. Mɛ nyaa Mosisi-lɛɛ mɔ yela nkan ne mɔmɔ-nwɔnsa gi kii kpɛ Igyipiti gɛsinkpan so. ⁴⁰ Aberɛ abono Mosisi bo gibii mɔ so ɔ kya nu Wurubuaare ikalan mɔ, mɛ baa kolɛ aye-naana

Aron yɛɛ, 'Wɔra ikperɛ sa aye de a' son imɔ de i' nyɛ gyangbara sa aye. Mosisi ɔbono ɔ kparɛ aye kyu lii Igyipiti gɛsinkpan mɔ so mɔ berɛ aɲ baa wu mɔ, ne a mɛɲ nyi ilaa ibono i wɔra mɔ mɔ.' ⁴¹ Nfono ne Aron gi yɛɛ mɛ wɔra ɔkperɛ fɛɛ gɛnaadɛbi ne mɛ kyu nbuɛ kyu kyɔɔlɛ mɔ. Mɛ kerɛ gɛnen ɔkperɛ ɔbono mɔmɔ anyamesɛ mɛ kyu mɔmɔ-abaa kyu pɔrɔ gɛnen mɔ, i wɔra mɔmɔ ɔkon. ⁴² Wurubuaarɛ, mɔ, mɛɲ kya laarɛ gɛnen. Gɛnen so mɔ, ɔ lɛɛ mɔ-ansi taa mɔmɔ yɛɛ yɛɛ mɛ' wɔra ibono i bo mɔmɔ ɔbolɛ mɔ, ne mɛ san kyu agyɛkpebi kyu bingiri mɔmɔ-ikperɛ mɛ kya son amɔ ibono iɲ gyɛ Wurubuaarɛ gɛlaarɛ. Mɛ wolaa ɲmarasɛ mɔmɔ-ilaa idɛ yela Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo ɔwolɛ mɔ dɔ. Mɛ ɲmarasɛ nno yɛɛ,

'O, Isirale awura, mɛɛ ilaa ne fɛ wɔra faa?

Nsi ikue-inyɔ nbono fɛ kyu kyena gipen mɔ dɔ

ne fɛye yɛɛ fɛ kya kyɔɔlɛ nbuɛ fɛ kya sa me mɔ,

iɲ gyɛ me ne fɛ kya wɔra imɔ fɛ kya sa.

⁴³ Fɛ sola fɛye-ɔkperɛ Moloki mɔ-rɛ mɔ-obu kee fɛ naa fɛ kya son.

Ne fɛye-ɔkperɛ Refan ɔbono fɛ salɛ mɔ fɛɛ gigyɛkpebi mɔ kee

ne fɛ sola fɛ naa.

Gɛnen ilaa ibono fɛye gbaa-gbaa ne n kyu fɛye-abaa kyu wɔra imɔ mɔ,

fɛ baa kii son imɔ?

Kyu lii gɛnen ilaa ibono so mɔ, me Wurubuaarɛ nan gya fɛye koso

de n' kperɛ fɛye kpaɛ kyena Babilon awura gɛsinkpan mɔ gɛmara.'

⁴⁴ "Ansaana, fɛ' nu yɛɛ aye-naanaana mɛ bo gipen mɔ dɔ mɔ, mɛ nyɛ Wurubuaarɛ ɔsonten mɔmɔ asɛ. I gyɛ nbuɛ iwolɛ-lɛɛ panpan ɔbono mɛ kya taalɛ bɔɔ mɔ sola naa naa mɔ. Wurubuaarɛ ne n kaala panpan mɔ gidebi

nyiile Mosisi, ne Mosisi gi yεge me wɔra panpan mɔ fεε gɛnɔɔbono Wurubuaare gi kaala nyiile mɔ mɔ. ⁴⁵ Aye-naanaana mɔ me kyu panpan mɔ kyu sa mɔmɔ-biana, ne mɔmɔ-biana mɔmɔ-rε mɔmɔ-ɔbelense Gyosuwa me kyu panpan mɔ kyu ba gεsinkpan gɛbono so a tε faa. Pɛi de mε' lɔɔ baa loo gεɛnaa mɔ, asa kpɛi-kpɛi me ti wolaa me tε gεrε, ne Wurubuaare gi gya mɔmɔ abono koso ne ɔ sɔge gεsinkpan mɔ kyu sa aye-naanaana.

“Gɛnen Wurubuaare nbue iwolε-lεε panpan ɔbono n dare faa gi sii aye-naanaana aε gɛnen-n kaaborε i baa fo Deefidi gεkyena dɔ. ⁴⁶ Deefidi gi gyi Wurubuaare ginsi ne Wurubuaare gi wɔra wɔra ilaa sa mɔ. Ne Deefidi gi kolε Wurubuaare yεε ɔ' yεge mɔ de o' yii obu gbaa-gbaa de i' wɔra mɔ Wurubuaare ɔbono mɔ-naana Gyeekɔpo gi son mɔ ɔsonten. ⁴⁷ Deefidi gi kolε Wurubuaare gɛnen mɔ, i mεη gyε mɔ gbaa-gbaa ne n nyε yii Wurubuaare ɔsonten mɔ. Mɔ-bi Solomon ne n baa yii gɛnen obu mɔ.

⁴⁸ “Wurubuaare gi yεge Solomon gi dabɔle yii Wurubuaare ɔson obu mɔ gɛnen gbaa faa, Gitɔbele mɔ mεη kya kyena ibu ibono anyamesε me kyu mɔmɔ-abaa kyu pɔrɔ mɔ dɔ. Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo ɔko gi wolaa ηmarasε imɔ so ilaa yela ⁴⁹ yεε,

Wurubuaare gi tɔge yεε,

‘Wurubuaare dɔ ne n gyε me-gεwuragyapaa.

Gεsinkpan ne n gyε me-ayaa dɔ ɔwolε toosε.

Ne menε obu ɔnan ne fε laa pɔrɔ wɔra me yεε me-obu ne?

Fonε dɔ ne fε laa taale lɔrɔ yela yεε n' baa kyena?

⁵⁰ I mεη gyε me gbaa-gbaa ne n' kyu me-abaa kyu pɔrɔ ilaa kamaasε pɛwu?”

⁵¹ “Fεye abelense abono fε tε gεrε faa, fεye-aso dɔ i kɔrɔ ifuu. I wonε so ne fε bo gisomaanu fεε abono mεη kya son Wurubuaare gɛnen? Fε maη kyu fεye-gisen

kyu sa Wurubuaarɛ, ne fɛ maŋ nu Wurubuaarɛ gɛdɛ. Ilaa ibono aye-naanaana de aye-sɛana mɛ wɔra mɔ, imɔ-ayaa kee ne fɛ buu faa. Owi kamaasɛ dɔ fɛ kpɛ fa-a kine Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gɛlaarɛ. ⁵² Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔmɔ ne n bo no yɛɛ aye-sɛana de aye-naanaana mɛ mɛŋ ka mɔ-ansi? Mɛ mɔɔ-mɔɔ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo abono mɛ wolaa tɔgɛ yela yɛɛ Gɛsintin Wura laa ba gɛsinkpan so mɔ. Gɛsintin mɔ, Yesu, ɔbono ɔ gyɛ Gɛsintin Wura mɔ, gi kpaa ba mɔ, fɛ kyu mɔ wɔra asa abaa dɔ, ne mɛ mɔɔ mɔ sa fɛye. ⁵³ Yɛgɛ fɛye ne Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ mɔ mɛ kyu Wurubuaarɛ nbara mɔ baa sa, ne fɛye, mɔ, ne mɛŋ gyi nmɔ so faa.”

⁵⁴ Nɛlɛ agyibo mɔ mɛ nu gɛnen ilaa ibono Sitiifen yelɛ ɔ kya tɔngɛ ɔ kya sa mɔmɔ mɔ, i kyogedɛ mɔmɔ-asen dɔ ne mɛ san mɛ kya wɛ nyoro kyu lii mɔ so. ⁵⁵ Sitiifen berɛ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de mɔ so mɔ, ɔ diirɛ mɔ-ansi kerɛ soso yiridididi mɔ, o wu Wurubuaarɛ nyisigyɛ ne o wu Yesu yelɛ Wurubuaarɛ asɛ Wurubuaarɛ gibaa gyisɛ so. ⁵⁶ Sitiifen gi wu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa abelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “Fɛ! kerɛ! Soso i bugi ne Yesu, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, yelɛ Wurubuaarɛ asɛ mɔ-gibaa gyisɛ so.”

⁵⁷ Sitiifen gi tɔgɛ sa mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ puiidɛ mɔ so, ne mɛ kyu mɔmɔ-abaa tii mɔmɔ-aso de mɛŋ! baa nu ilaa ibono ɔ kya tɔgɛ mɔ. Nfono mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ dabun mɔ so gikolon, ⁵⁸ ne mɛ biidɛ mɔ lii nten nkan kpe mɛ! kpaa da mɔ abui mɔɔ. Pɛi ne nɛlɛ agyibo mɔ mɛ laa da mɔ abui mɔɔ mɔ, mɛ maragɛ mɔmɔ-akuru kyu kpaa yela ɔnyen ɔko asɛ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Sɔɔlo.

⁵⁹ Mɛ kya da Sitiifen abui gɛnen mɔ, Sitiifen gi saawo terɛ Yesu yɛɛ, “Me-Wura Yesu, fo-abaa dɔ ne n! dɛ me-ɔŋɛ n kya wɔra.” ⁶⁰ Nfono mɔ, Sitiifen gi sii ŋmii ne o kpen ken-ken yɛɛ, “Me-wura, kyu mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn

ibono mɛ kya wɔra faa kyu kyɛɛ mɔmɔ.” Sitiifɛn gi dalaagɛnɛn mɔ, ɔ lɛɛ ɔɲɛ.

8

Mɛ Ka Yesu Asonbo Gikpen Mɔ Ansi

¹ Sɔɔlo gi yeɛ abono mɛ mɔɔ Sitiifɛn mɔ gɛmara.

Kpɛ san kyu lii gɛkɛ gɛbono mɛ da Sitiifɛn abui mɔɔ mɔ kyu kyon mɔ, asa mɛ lɔrɔ mɛ kya ka Yesu asonbo gikpen gibono gi bo Gyɛrusalem mɔ ansi gikyɔ. I yɛgɛ mɔmɔ pɛwu mɛ san yaasɛ gyan' de Gyudiya de Samariya nsinkpan so. I san daa Yesu isɔɔ mɔ wole nno. ² Mɛ mɔɔ Sitiifɛn gɛnɛn mɔ, asa abono mɛ seɛ Wurubuaarɛ mɔ dɔ ako mɛ pule mɔ, ne mɛ su mɔ gɛsintin so. ³ Yesu asonbo gikpen mɔ ɔson mɔ so mɔ, Sɔɔlo kpɛ ɔ kya wɔra mɔmɔ anyanyan daa. ɔ kya gbere loo nten-ana dɔ kpaa biidɛ anyɛn de akyii lii kyu kyon kpaa tii de obu.

Filipo Gi Naa Samariya So

ɔ Kya Tɔgɛ Yesu ɔkalan Konkonsɛ Mɔ So Ilaa

⁴ Yesu asonbo abono mɛ yaasɛ mɛ naa mɔ, mɛ kpɛ mɛ kya tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ mɛ kya sa asa nfonoana mɛ naa mɛ naa mɔ. ⁵ Filipo gi kyon kpɛ ɔsowolɛ belɛ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Samariya mɔ ne ɔ kpaa tɔgɛ sa nno asa yɛɛ ɔbono ɔ laa mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyɛna mɔ gi ti ba gɛsinkpan so. ⁶ Sakpii belɛ mɔ dɔ ɔkamaasɛ gi yɛla giso ne o nu Filipo asɛ, ne asa mɛ wu ilaa gbaa'gbaa ibono o kyu Yesu ɔlon wɔra mɔ de mɔmɔ-ansi. ⁷ I lii fɛɛ ɔ kyɛ asa sakyɔ abono i mara ɔmɔ mɔ de ɔtɛgɛsɛana. Ne ɔ yɛgɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu ibono i tɛ asa sakyɔ so mɔ i saawo kɛn-kɛn koso mɔmɔ so. ⁸ Kyu lii gɛnɛn so mɔ, i wɔra ɔsowolɛ ɔbono so asa ɔkon kyɔde.

Fɛwura ɔko Gi Nu Wurubuaare Agyɛbi

⁹ ɔnyen ɔko gi kyena gɛnen Samariya ɔsowolɛ ɔbono so, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Simon. Simon baarɛ kya wɔra afɛ nno mɔ i kɛɛla. ɔ kya nyiile mɔ-nyoro yɛɛ mɔ ne n bo no. Mɔ-ilaa wɔrasɛ i kya dɛ asa gɛnɔ Samariya gɛsinkpan pɛwu so. ¹⁰ Nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ bo nno mɔ, gɛbii-o, ɔbelɛnsɛ-o, kya yela giso nu Simon baarɛ asɛ. Asa mɛ san mɛ kya tɔgɛ yɛɛ, “Gɛnen ɔnyen baarɛ ne n gyɛ Wurubuaarɛ ɔlon ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ ɔbelɛ mɔ.”

¹¹ Simon baarɛ wolaa ɔ kya wɔra afɛ ne i kya dɛ asa gɛnɔ mɔ, iŋ gyɛ gɛnen owi ɔbono dɔ, i kɛɛla. Imɔso asa mɔ mɛ kya nu mɔ-gɛdɛ. ¹² Filipino gi kpe nno, ne ɔ kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa de mɛ' nu Wurubuaarɛ gɛwुरagyi dɔ akyenabi mɔ ilaa. ɔ tɔgɛ ɔmɔ yɛɛ Yesu ne n gyɛ ɔbono ɔ laa mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ gɛnen akyenabi abono. Asa mɔ mɛ nu Filipino ilaa tɔgɛsɛ mɔ, mɛ sɔɔ imɔ gyi, ne ɔ gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere, mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-anyen de akyii. ¹³ Simon fɛwura baarɛ gbaa kee gi sɔɔ Filipino ilaa tɔgɛsɛ mɔ gyi ne ɔ nyɛ Wurubuaarɛ sagyere. ɔ san kyu mɔ-nyoro kyu da mada de Filipino. Filipino kya wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nyamesɛ man taalɛ wɔra mɔ-gibaa so ne i kya lɛɛ Yesu ɔlon belɛ gɛwi nyiile asa. Simon ɔbono nkana ɔ gyɛ fɛwura mɔ, kya wu gɛnen mɔ, i kya dɛ mɔ-gɛnɔ gikyɔ.

¹⁴ Imɔ gɛmara mɔ Yesu isɔɔ mɔ mɛ bo Gyɛrusalem mɔ mɛ nu yɛɛ Samariya awura mɛ sɔɔ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ gyi. Imɔso Yesu isɔɔ mɔ mɛ lɛɛ mɔmɔ dɔ asa anyɔ, Piita mɔ-rɛ Gyɔn kyu sun gɛnen asa abono asɛ nno. ¹⁵ Mɛ kpe mɔ, mɛ kpaa dalaa sa mɔmɔ de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ ɔ' ba mɔmɔ so. ¹⁶ I kya nyiile yɛɛ Samariya awura mɔ mɛ nyɛ daa Wurubuaarɛ

sagyere mɔ wole Wura Yesu ginyen dɔ. Mɛɲ ti nyɛ de Wurubuaarɛ Oduduu mɔ ɔ' baa bun mɔmɔ ɔko-rɛ ɔko so. ¹⁷ Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ dalaa sa mɔmɔ mɔ, mɛ kyu mɔmɔ-abaa gyan' mɔmɔ so, ne Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi baa bun mɔmɔ so.

Fɛwura Mɔ Nyi Yɛɛ Aterenbi A Laa Taalɛ Sɔɔ

Wurubuaarɛ Oduduu ɔlon

¹⁸ Nfono mɔ, ibono Simon gi wu Piita mɔ-rɛ Gyɔn, Yesu isɔɔ mɔ, mɛ kya kyu mɔmɔ-abaa gyan' asa so ne Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya baa bun mɔmɔ so mɔ, o kyu aterenbi kyu sa mɔmɔ. ¹⁹ Ne ɔ tɔgɛ sa Piita mɔ-rɛ Gyɔn yɛɛ, “Fɛ' sɔɔ aterenbi adɛ de fɛ' kyu gɛnen ɔlon ɔbono fɛ bo faa kyu gbaa me-gibaa de ɔkamaasɛ ɔbono me kee nɛ nyɛ kyu me-abaa gyan' mɔ so mɔ, ɔ' nyɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ ɔ' baa bun mɔ so.”

²⁰ Simon gi tɔgɛ gɛnen mɔ ne Piita gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “fo-rɛ fo-aterenbi nɛ, fo-rɛ Wurubuaarɛ abaa anyɔ! Aterenbi a maɲ taalɛ sɔɔ ilaa ibono Wurubuaarɛ kya kyu kyɛɛ mɔ. ²¹ Fo maɲ taalɛ saarɛ aye dɔ de fo' wɔra ilaa ide ɔnan. I kya nyiile yɛɛ fo-gisen dɔ iɲ boran Wurubuaarɛ ansi so. ²² Nu fo-nyoro gɛsɛ de fo' kyɛɛgɛ lii ilaa nyɛnyɛn ibono fo dɛ faa dɔ de fo' dalaa kole Wurubuaarɛ yɛɛ nengyene i laa sa mɔ, o' kyu fo-nwɔnsa nbono fo dɛ faa kyu kyɛɛ fo. ²³ I kya nyiile yɛɛ nɛ wu fo faa ako gɛnyɛ gɛ gyɛ fo gɛlaaloo. Ilaa nyɛnyɛn kee i suu fo gɛgbɛ.” ²⁴ Nfono mɔ, Simon mɔ gi kole Piita mɔ-rɛ Gyɔn yɛɛ, “Fɛ' dalaa sa Wurubuaarɛ sa me de gɛnen ilaa ibono fɛ dare faa dɔ iko-rɛ iko i' mɛɲ sa i' ba me so.”

²⁵ Piita mɔ-rɛ Gyɔn mɛ lɛɛ Wura Yesu agyɛbi de mɔ-ila a ibono mɛ wu de mɔmɔ-ansi mɔ tɔgɛ sa nno asa ta mɔ, mɛ kii kyon kpe Gyɛrusalem. Mɛ kya kpe mɔ, mɛ naa de Samariya awura isowolɛ gikyɔ so mɛ kya tɔgɛ

Wurubuaare ɔkalan konkonse mɔ ma-a sa nno awura kee pɛi ne mɛ kpaa loo Gyɛrusalem.

Filipo Gi Tɔge Wurubuaare ɔkalan Sa Itopiyanyen ɔko

²⁶ Owi ɔko dɔ mɔ, Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ ɔko gi baa tɔge sa Filipo yɛɛ, “Koso, de fo' kpelegɛ de gɛsɛ so naa de ɔkpa ɔbono ɔ dɛ lii Gyɛrusalem kyu kpe de Gaasa ɔsowole so mɔ. Gɛnen ɔkpa ɔbono ne n kya loo de gipen dɔ lii mɔ.” ²⁷ Gɛsintin mɔ, Filipo gi koso yii ɔkpa ɔ kya kpe. Filipo kya kpe mɔ, ɔ baa kerɛ mɔ, Itopiyanyen ɔko ne. Itopiyanyen mɔ gyɛ daa ɔbelɛnsɛ gbaa', ne ɔ bo abono mɛ kya kerɛ Itopiya wura so mɔ dɔ. Itopiya awura berɛ mɔmɔ-wura gyɛ daa ɔkyii. ɔnyen mɔ ne n gyɛ ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya kerɛ wura kyiiɛ mɔ aterenbi de mɔ-awuratɔ pɛwu so. Gɛnen ɔbelɛnsɛ baare gi kpe Gyɛrusalem kpaa son Wurubuaare. ²⁸ ɔ kya kii mɔ ne Filipo gi kpaa tu mɔ gɛnen. ɔbelɛnsɛ mɔ tɛ ilaa iko dɔ i naa, mɔ, bee ne n kya biide gɛnen ilaa mɔ. I so Itopiyanyen mɔ i naa gɛnen mɔ, ɔ kya kalɛ ilaa ɔ kya lii ɔwole ɔbono Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo Isaya gi ɲmarasɛ mɔ dɔ. ²⁹ Nfono mɔ, Wurubuaare Oduduu mɔ gi tɔge sa Filipo yɛɛ, “Naa kpe de fo' kpaa naa sindi ɔbelɛnsɛ baare.”

³⁰ Gɛsintin mɔ, Filipo gi selɛ kpe ɔbelɛnsɛ mɔ asɛ ɔ naa sindi mɔ. O nu ɔbelɛnsɛ mɔ kya kalɛ ilaa ɔ kya lii ɔwole ɔbono Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo Isaya gi ɲmarasɛ mɔ dɔ. Filipo gi nu mɔ, ɔ taasɛ ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “Fo kya nu ilaa ibono fo kya kalɛ faa gɛsɛ ne?” ³¹ ɔbelɛnsɛ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Nnɛ ne nan wɔra de n' nu gɛsɛ? Gɛnen mɔ, nɛ nyɛ ɔko gi lɛɛ gɛsɛ sa me.” Nfono mɔ ɔbelɛnsɛ mɔ gi kolɛ Filipo yɛɛ ɔ' dii loo baa kyena mɔ asɛ. Gɛsintin mɔ, Filipo gi dii loo kyena mɔ asɛ.

³² Wurubuaare agyɛbi abono ɔbelense mɔ kya kale gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ ne n gyɛ yɛɛ,
 “Mɛ kpare mɔ lii kpa mɔɔ fɛɛ sandɛ.
 Mɔ mɔ gi sii kurun fɛɛ gɛsandɛbi ne mɛ keda mɛ laa daasɛ.

Ōɲ bugi mɔ-gɛnɔ.

³³ Mɛ wɔra mɔ ipeeli.

Mɛ mɛɲ gyi mɔ-nbɛɛ gɛsintin ɔkpa so.

Ibono mɛ ten mɔ-agyo faa,

ɔko-rɛ ɔko maɲ baa nyɛ wu mɔ-biana abɛɛ mɔ-naanaana ilaa tɔgɛ.”

³⁴ Filipino gi dii ɔ tɛ ɔbelense mɔ asɛ mɔ, ɔbelense mɔ gi taasɛ mɔ yɛɛ, “Anɛ ne Wurubuaare ikalan ɔtɔgɛbo mɔ darɛ faa? ɔ tɔgɛ kyu lii mɔ gbaa-gbaa mɔ-nyoro so abɛɛ ɔko kpɛi ne ɔ darɛ daa?” ³⁵ ɔ taasɛ Filipino gɛnen mɔ, Filipino gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ Yesu ne ɔ darɛ gɛnen, ne ɔ tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa ɔbelense mɔ. Filipino laa lɛɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ tɔgɛ sa ɔbelense mɔ mɔ, o yii gɛsɛ lii daa Wurubuaare agyɛbi mɔ nfono ɔbelense mɔ kya kale mɔ.

³⁶ Mɛ kya kpe mɔ, mɛ kpa tu nkyu nko. ɔbelense mɔ gi tɔgɛ Filipino yɛɛ, “Kerɛ, nkyu. Menɛ ne n bo no i laa taa tii me-ɔkpa de mɛɲ sa n' nyɛ sɔɔ Wurubuaare sagyere?”

[³⁷ Filipino gi tɔgɛ sa ɔbelense mɔ yɛɛ, “Nengyene fo ka gyan Yesu so lii fo-gisen dɔ berɛ mɔ, ɔkpa de fɛɛ fo' nyɛ Wurubuaare sagyere.” Nfono mɔ ɔbelense mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Nɛ ka gyan Yesu Kirisito so yɛɛ mɔ ne n gyɛ Wurubuaare mɔ-bi mɔ.”]

³⁸ Nfono mɔ, ɔbelense mɔ gi yɛgɛ mɛ sii yeɛ ne mɔ-rɛ Filipino mɛ loo nkyu mɔ dɔ ne Filipino gi gyere mɔ Wurubuaare sagyere. ³⁹ Mɛ dii lii nkyu mɔ dɔ mɔ, Wurubuaare Oduduu gi puru Filipino kyon kpe gɛtɛɛko. ɔbelense mɔ mɛɲ baa wu mɔ. ɔbelense mɔ gi san keda mɔ-gɛwi ɔkpa de ɔkon fɛɛ ɔ ka gyan Yesu

so. ⁴⁰ Wurubuaare Oduduu mɔ gi puru Filipo lii Itopiya ɔbelɛnsɛ mɔ asɛ gɛnen mɔ, Filipo gbaa-gbaa ɔ' baa kerɛ mɔ, ɔ ti ɔ yeɛ ɔsowolɛ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yeɛ Asotusi mɔ so. Nfono mɔ Filipo gi naa de isowolɛ ɔ kya tɔgɛ Wurubuaare agyɛbi mɔ ɔ sa asa gɛnen-n kaaborɛ ɔ kpaɔ loo ɔsowolɛ beɛ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yeɛ Sɛsariya mɔ so.

9

Yesu Gi Lɛɛ Mɔ-Nyoro Nyiile Sɔɔlo ɔkpa Nsana

¹ Gɛnen owi ɔbono pɛwu mɔ, Sɔɔlo gi luu mɔ-ansi gyan' Wura Yesu akasɛbo mɔ so, ɔ kya laarɛ ɔmɔ-imɔɔten. Gɛnen so mɔ o kpe Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ asɛ kpaɔ tɔgɛ mɔ ² yeɛ ɔ kya laarɛ de o' kpe Damasikose ɔsowolɛ so de o' kpe mɔmɔ Gyuda awura akyangbon dɔ. O kpe ne o wu ɔko kya son Wurubuaare kyu naa de Yesu-lɛɛ ɔkpa mɔ so mɔ, ɔ gyɛ ɔnyen-o ɔkyii-o mɔ de ɔ' ηminde mɔ kyu mɔ ba Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ ansi dɔ Gyɛrusalem nno. Imɔso asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ ɔ' sa mɔ mɔ-gibaa dɔ ɔwolɛ de i' wɔra yeɛ mɔ ne n sun mɔ.

³ Gɛsintin mɔ, Sɔɔlo gi nyɛ ɔwolɛ mɔ, ne o yii ɔkpa. O fuude Damasikose ɔsowolɛ mɔ, ɔ baa kerɛ mɔ, fatela gi lii Wurubuaare dɔ baa kyaabɔɔ mɔ gikolon fɛɛ nyangbon ne n wiisɛɛ. ⁴ ɔ lii tɔɔɔ ne o nu gigyɛbi' giko gi terɛ mɔ nno nnyɔ yeɛ, “Sɔɔlo, Sɔɔlo.” Ne gigyɛbi' mɔ gi taasɛ mɔ yeɛ, “Mɛnɛ n wɔra ne fo kya ka me-ansi gɛnen?”

⁵ Sɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ taasɛ yeɛ, “Me-wura ɔmɔ ne?” Ne gigyɛbi' mɔ gi tɔgɛ mɔ yeɛ, “Me ne n gyɛ Yesu, ɔbono fo kya ka ansi mɔ. ⁶ Fo berɛ, dabɔlɛ koso de fo' naa loo ɔsowolɛ mɔ so. Fo ti loo nno mɔ, mɛ laa tɔgɛ fo ilaa ibono i kaaborɛ fo' wɔra mɔ.”

⁷ Anyen abono mɔmɔ-rɛ sɔɔlo mɛ kya kpe ɔkpa ɔbono mɔ mɛ sii yeɛ mɛ mɛɛ tɔgɛ ba-a gigyɛbi. Mɛ nu gigyɛbi' mɔ berɛ, mɛ mɛɛ kii wu ɔko-rɛ ɔko. ⁸ Sɔɔlo gi nyise koso ne o bugi mɔ-ansi mɔ, ɔɛ baa ɔ kya wu sɛi. Imɔso mɛ keda mɔ daa de gibaa kyu loo Damasikosɛ ɔsowolɛ mɔ so. ⁹ Nkɛ nsa pɛwu mɔ, ɔ mɛɛ kya wu. ɔɛ kya gyi, ne ɔɛ kya nun.

Wurubuaarɛ Gi Nyiile Ananiyasɛ Yɛɛ ɔ' Kpa Dalaa Bugi Sɔɔlo Ansi

¹⁰ Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ, Yesu akasɛbo mɔ dɔ ɔko bo Damasikosɛ ɔsowolɛ ɔbono so nno; mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Ananiyasɛ. Wura Yesu gi lɛɛ nyiile Ananiyasɛ baarɛ fɛɛ oderɛ ne ɔ terɛ mɔ-ginyen so yɛɛ, “Ananiyasɛ.” Yesu gi terɛ mɔ gɛnen mɔ ne o kyule yɛɛ, “Me-wura, me ne.”

¹¹ Ananiyasɛ gi kyule mɔ, Wura Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Koso kpe ɔkpa ɔbono mɛ kya terɛ yɛɛ Ntintin ɔkpa mɔ dɔ de fo' kpe Gyudase gɛten dɔ. Fo loo gikpaara mɔ so mɔ, taase ɔnyen ɔko so, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Sɔɔlo. ɔ gyɛ Taasu ɔsowolɛ so isa; ɔ ba ɔ bo nno ɔ kya dalaa. ¹² ɔ kya dalaa mɔ, nɛ ti wolaa lɛɛ nyiile mɔ fɛɛ oderɛ yɛɛ ɔko laa ba mɔ asɛ. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Ananiyasɛ. Nɛ tɔgɛ mɔ yɛɛ Ananiyasɛ laa kyu mɔ-abaa kyu gyan' mɔ so de mɔ-ansi mɔ a'bugi sa mɔ de o' kii nyɛ ɔ kya wu.”

¹³ Nfono mɔ Ananiyasɛ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me-wura, nɛ ti nu sɔɔlo baarɛ ilaa lii asa sakyɔ asɛ. Nɛ nu yɛɛ ilaa nyɛnyɛn ibono ɔ dɛ ɔ kya wɔra fo Yesu adɛ abono fo lɔrɔ yela sa fo-nyoro Gyɛrusalem ɔsowolɛ so mɔ i nyaakyɔ. ¹⁴ Ne ibono ɔ ba gɛrɛ faa, ɔ bo ɔkpa lii Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ asɛ de ɔ' ηminde nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ laa dalaa terɛ fo Yesu ginyen mɔ kyu kpa tii de obu.”

¹⁵ Nfono mɔ Wura Yesu gi buu sa Ananiyasɛ yɛɛ, “Fo berɛ, koso kpe mɔ asɛ daa. Nɛ lɛɛ gibaa yii mɔ yɛɛ ɔ' tɔgɛ me-ilaa sa gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi, de awura-awura, de Isirale awura kee. ¹⁶ Me gbaa-gbaa ne nan nyiile mɔ gɛnɔɔbono ɔkara ɔ laa wu awɔrɔfɔɔ me so mɔ.”

¹⁷ Nfono mɔ, Ananiyasɛ gi koso lii kpaa loo gɛten gɛbono dɔ Sɔɔlo gi sogɛ mɔ, ne ɔ kpaa kyu mɔ-abaa kyu gyan' Sɔɔlo so ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Me-nanbo Sɔɔlo, Wura Yesu ɔbono ɔ lɛɛ mɔ-nyoro nyiile fo ɔkpa dɔ gɛkaabono fo kya ba gɛrɛnaa mɔ ne n sun me fo asɛ faa. O sun me yɛɛ n' baa yɛgɛ fo-ansi mɔ a' bugi de fo' kii nyɛ wu ilaa de Wurubuaarɛ Oduduu kee ɔ' baa suu de fo.”

¹⁸ Ananiyasɛ gi kpɛ tɔgɛ gɛnen ta mɔ, ayaa abono so mɔ, i wɔra Sɔɔlo fɛɛ ilaa iko ne n kyale lii mɔ-ansi dɔ. Mɔ-ansi mɔ a bugi ne o kii nyɛ ɔ kya wu. ɔ koso yeɛ ne mɛ gyere mɔ Wurubuaarɛ sagyere. ¹⁹ Mɛ laarɛ ilaa iko sa mɔ ne o gyi. I baa wɔra ɲmaraa mɔ, ɔ nyɛ ɔlon kon.

Sɔɔlo Gi San ɔ Kya Tɔgɛ Yesu ɔkalan Konkonsɛ Mɔ ɔ Kya Sa Asa

Idɛ gɛmara mɔ, Sɔɔlo gi sii kyena Yesu akasɛbo mɔ asɛ Damasikosɛ nno nkɛ kalɛɛ. ²⁰ Ayaa abono so mɔ, ɔ san ɔ kya kpe daa Gyuda awura akyangbon dɔ ɔ kya lɛɛ ɔ kya tɔgɛ ɔ sa asa yɛɛ, “Yesu ne n gyɛ Wurubuaarɛ mɔ-bi mɔ.” ²¹ Nyamesɛ kamaasɛ ɔbono o nu ilaa ibono Sɔɔlo kya tɔgɛ mɔ, i kya dɛ mɔ-gɛnɔ. Asa mɛ san mɛ kya taasɛ yɛɛ, “In gyɛ Sɔɔlo ne n kya yɛgɛ ɔlanba kya tɔrɔ Gyɛrusalem asa abono mɛ dɛ Yesu ginyen mɛ kya son Wurubuaarɛ dɔ mɔ? In gyɛ gɛnen so ne ɔ ba gɛrɛ de ɔ' baa keda asa ɲminde kyu kperɛ asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ faa?” ²² Sɔɔlo, mɔ, kpɛ ɔ kya lɔrɔ ɔ kya tɔgɛ Yesu ilaa ɔ kya too daa. ɔ keda nyoro ɔ kya lɛɛ ɔ kya tɔgɛ yɛɛ Yesu ne n gyɛ ɔbono ɔ kya mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ

Wurubuaare ase gɛkyena mɔ, ne Gyuda awura abono mɛ bo Damasikose nno mɔ gɛnɔ gɛ wu'.

²³ Sɔɔlo gi kyena nno keɛla mɔ, Gyuda awura abono mɛ bo nno mɔ mɛ gyan' ne mɛ da gɛdɛ yela yɛɛ mɛ laa mɔɔ mɔ. ²⁴ Mɛ da mɔ gɛdɛ gɛnen mɔ, Sɔɔlo gi bii. Gɛnyɛ de gɛpɛ mɔ, mɛ san mɛ kya dii nbunono nbono gi dɛ lii ɔsowolɛ mɔ dɔ mɔ de mɛ' nyɛ mɔ mɔɔ. ²⁵ Gɛnyɛ gɛko mɔ Sɔɔlo akasebo mɛ kyu mɔ kpe de gɛkpen mɔ mɛ yii wɔra ɔsowolɛ mɔ gɛtɛɛko so. Ne mɛ kyu mɔ kyu wɔra gɛkeebii dɔ ne mɛ kpelegɛɛ mɔ de ɔfɛ ne ɔ seɛ kyon.

Sɔɔlo Gi Kii Kpe Gyɛrusalem

²⁶ Sɔɔlo gi naa kyon kpaa loo Gyɛrusalem mɔ, ɔ laare fɛɛ o' kyu mɔ-nyoro kpaa loo Yesu akasebo gikpen mɔ dɔ. Yesu akasebo mɔ pɛwu mɛ seɛ mɔ. I kya nyiile yɛɛ mɛ mɛɛɛ sɔɔ mɔ gyi yɛɛ o bingiri Yesu ɔkasebo gɛsintin. ²⁷ Nfono mɔ, mɔmɔ dɔ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Banabase mɔ gi keda mɔ de gibaa ne o kyu mɔ kpe Yesu isɔɔ mɔ ase. Nno ne Banabase gi lɛɛ gɛsɛ dandan sa mɔmɔ kyu lii gɛnɔɔbono so Sɔɔlo gi wu Wura Yesu ɔkpa dɔ ne Yesu gi tɔngɛ sa mɔ mɔ. Banabase gi buu sa mɔmɔ gɛnɔɔbono Sɔɔlo gi naa Damasikose ɔsowolɛ so ɔ kya lɛɛ Wurubuaare ilaa tɔgɛ sa asa Yesu ginyen dɔ mɔ, ne ɔ mɛɛɛ seɛ nyamesɛ gifuu. ²⁸ San kyu lii nno mɔ, mɔmɔ-rɛ Sɔɔlo mɛ san ma-a wɔra ilaa kamaasɛ dabɔlɛ Gyɛrusalem nno, ne Sɔɔlo kya lɛɛ Wurubuaare ilaa tɔgɛ sa asa Wura Yesu ginyen dɔ. ɔɛ kya seɛ gifuu. ²⁹ Sɔɔlo kya lɛɛ Wura Yesu ilaa tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa Gyuda awura abono mɛ kya tɔgɛ Geriiki gɛdɛ mɔ kee, ne mɔmɔ-rɛ Sɔɔlo mɛ sɔɔ akyɔɔlɛ de abara. Mɔmɔ berɛ, mɛ kpɛ ma-a laare mɔ-imɔɔten daa. ³⁰ Nfono mɔ, mɔ-nanboana abono mɛ bo Yesu ɔson mɔ dɔ mɔ mɛ nu

gɛnen mɔ, mɛ kyu sɔɔlo kpelegɛ kyon sɛsariya, ne mɛ lɛɛ mɔ-ɔkpa ne ɔ kyon kpe mɔ-gɛwi Taasu.

³¹ Imɔ gɛmara mɔ, asa mɛɲ baa ma-a ka Yesu asonbo mɔ ansi. Yesu asonbo abono mɛ bo Gyudiya de Galeli de Samariya nsinkpan so mɔ pɛwu nyoro gi tɔɔɔ ɔmɔ. Wurubuaarɛ kya lɔɔɔ ɔmɔ, ne mɛ dɛ buubuu mɛ kya sa Wura Yesu mɔmɔ-gɛkyena dɔ. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya kpaa ɔmɔ. Imɔso owi kamaasɛ dɔ mɔ mɛ kpɛ ma-a nyaakyɔ ma-a too daa.

Piita Gi Wɔra Ilaa Dɛnsɛ Sa Asa Anyɔ Ako

³² Piita kpɛ ɔ naa gɛten kamaasɛ. Gɛkɛ gɛdɛ mɔ ɔ naa kpaa lii mɔ-nanboana abono mɛ kya son Yesu Lida ɔsowolɛ so mɔ so. ³³ ɔ bo nno mɔ, o wu ɔnyen ɔko mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Aniyasɛ. Gɛnen Aniyasɛ baarɛ ayaa a wu!. Nsi gukue mumuli pɛwu mɔ, ɔ kpɛ ɔ dɛ daa gifengen so. ɔ mɛɲ kya taalɛ koso yelɛ. ³⁴ Piita gi wu ɔnyen mɔ gɛnen mɔ, ɔ terɛ mɔ-ginyen yɛɛ, “Aniyasɛ” ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Yesu Kirisito laa kyɛ fo nperɛ-nperɛ. Koso. Bɔɔ fo-gifengen de fo' naa.” Ayaa abono so mɔ, ɔnyen mɔ gi koso. ³⁵ Asa abono mɛ tɛ Lida ɔsowolɛ so de Sarɔn gɛsinkpan so mɔ pɛwu mɛ wu yɛɛ mɛ kyu Yesu ginyen kyɛ Aniyasɛ mɔ, mɛ kyɛɛgɛ lii kpe mɛ kya son Wura Yesu.

³⁶ Yesu ɔkasɛbo kyiiɛ ɔko tɛ Gyopa ɔsowolɛ so. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Tabita. De Geriiki gɛdɛ dɔ mɔ mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Dɔkasɛ. Mɔ-gɛkyena dɔ mɔ ɔ kpɛ ɔ kya wɔra daa gidɛnsɛ ne mɔ-gibaa dɔ i kya bugi sa ayenbo. ³⁷ Gɛnen nkɛ nbono Piita bo Lida mɔ, gilɔ gi baa keda Dɔkasɛ baarɛ ne o wu!. O wu' gɛnen mɔ, mɛ gyere mɔ kpasa abansoro soso-lɛɛ obu ɔko dɔ.

³⁸ Gyopa ɔsowolɛ de Lida ɔsowolɛ iɲ bo gɛta de abara. Imɔso Yesu akasɛbo abono mɛ bo Gyopa mɔ mɛ nu yɛɛ Piita bo Lida mɔ, mɛ lɛɛ asa anyɔ kyu sun mɔ asɛ yɛɛ

mɛ' kpaɔ terɛ mɔ yɛɛ ɔ' wɔra aniya de ɔ' kpaala ba mɔmɔ asɛ. Ɔŋ sa ɔ' waala owi.

³⁹ Gɛsintin mɔ, Piita gi koso ne mɔ-rɛ abono mɛ sun mɔ mɛ kyon. Mɛ kpaɔ loo mɔ, mɛ kyu Piita kyu dii kpe soso obu mɔ dɔ abansoro mɔ soso. Ɔ loo obu mɔ dɔ mɔ, akyii akulaabo abono mɛ bo nno mɔ pɛwu mɛ baa yelɛ kyaabɔɔ mɔ mɛ kya saawo. Mɛ kyu ngbɛ nbono Dɔkase gi baa owi ɔbono ɔ san ɔ tɛ de ansi mɔ kyu nyiile mɔ.

⁴⁰ Piita gi kpiisi mɔmɔ pɛwu lii obu mɔ dɔ ne o sii ŋmii ne ɔ dalaa. Ɔ dalaa ta mɔ, o kisee mɔ-ansi sa obuni mɔ ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Tabita, koso.” Piita gi tɔngɛ sa obuni mɔ gɛnen mɔ, obuni mɔ gi bugi mɔ-ansi, o wu Piita, ne ɔ koso kyena. ⁴¹ Ɔ koso kyena gɛnen mɔ, Piita gi keda mɔ-gibaa dɔ ne ɔ koso yelɛ mɔ-ayaa so. Nfono mɔ, Piita gi terɛ asa abono mɛ kya son Yesu de akyii akulaabo mɔ yɛɛ mɛ' loo ba, ne o kyu mɔ kyu wɔra mɔmɔ-abaa dɔ de ansi. ⁴² Ɔkyii mɔ gikyingi mɔ gi nu gyan' de Gyopa ɔsowolɛ mɔ pɛwu. Kyu lii gɛnen so mɔ asa sakyɔ mɛ kyu mɔmɔ-nyoro too Wura Yesu so. ⁴³ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Piita gi sii kyena ɔnyen ɔko asɛ Gyopa ɔsowolɛ mɔ so nno kɛɛla. Mɛ kya terɛ ɔnyen mɔ yɛɛ Simon. Nbuɛ iwolɛ gɛsun ne ɔ kya wɔra.

10

Wurubuaarɛ Dɔ Ɔsɔɔ Gi Lɛɛ Mɔ-Nyoro Nyiile Kɔniiliyusɛ

¹ Owi ɔko dɔ mɔ, ɔnyen ɔko gi kyena Sɛsariya ɔsowolɛ so. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Kɔniiliyusɛ. Ɔŋ gyɛ Gyudanyen. Ɔ gyɛ ɔbelɛnsɛ sa Rom asogya gikpen gibono mɛ kya terɛ gimɔ yɛɛ Itali Awura Gikpen mɔ. ² Kɔniiliyusɛ baarɛ gi kyu mɔ-gisen kyu sa Wurubuaarɛ. Mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ asa pɛwu mɛ kya son Wurubuaarɛ. Ɔ kya kpaɔ ayenbo de aterenbi gikyɔ lii mɔ-gisen dɔ. Owi

kamaase dɔ mɔ, ɔ kya dalaa sa Wurubuaare. ³ Gɛkɛ gɛdɛ owi gbaase mɔ, i lɛɛ nyiile mɔ fɛɛ oderi ne o wu Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ naa ɔ kya loo mɔ ase faa tentegelen, ne Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi terɛ mɔ-ginyen so yɛɛ “Kɔniiliyuse.” ⁴ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi terɛ Kɔniiliyuse gɛnen mɔ, i wɔra Kɔniiliyuse gifuu ne ɔ kerɛ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ faa yiridididi. Nfono mɔ Kɔniiliyuse gi taase mɔ yɛɛ, “ɔbelense?”

Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Fogɛdalaa gɛbono fo kya dalaa sa Wurubuaare mɔ de fo-ayɛ abono fo kya wɔra sa ayenbo mɔ i loo Wurubuaare ase, ne ɔ kya nyingi fo so. ⁵ Idɛ kon berɛ koso, de fo' sun ako de mɛ' kpe Gyopa kpaa terɛ ɔnyen ɔko nno. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Simon. Mɔ-ginyen giko kee ne n gyɛ Piita. ⁶ ɔ sogɛ daa Simon ase kee. Nbuɛ iwolɛ gɛsun ne ɔ kya wɔra. Mɔ-gɛten gɛ sindi apoo.”

Kɔniiliyuse Gi Sun Kpaa Terɛ Piita

⁷ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔngɛ de Kɔniiliyuse gɛnen mɔ, mɔ-rɛ mɔ-gikyon mɔ, Kɔniiliyuse gi terɛ mɔ-adege anyɔ ako abono mɛ tɛ mɔ ase mɔ mɔmɔ-rɛ mɔ-asogya mɔ dɔ ɔko ba mɔ ase. Gɛnen sogya ɔbono gi kyu mɔ gisen kyu sa Wurubuaare ne ɔ gyɛ abono mɛ kya dii Kɔniiliyuse mɔ dɔ ɔko. ⁸ Kɔniiliyuse gi terɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, o buu ilaa ibono Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ mɔ pɛwu sa ɔmɔ. Ne ɔ keda ɔmɔ sun Gyopa.

⁹ Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, mɛ yii ɔkpa mɛ kya kpe Gyopa ɔsowolɛ so. Mɛ kya sindi ɔsowolɛ mɔ mɔ, gɛnen owi ɔbono mɔ, Piita gi dii kpe ɔ bo obu soso nfono mɛ tɛlense mɔ ɔ kya dalaa. Gɛnen owi ɔbono mɔ i laa wɔra fɛɛ owi kenken gerɛ-gerɛ. ¹⁰ Akon a da mɔ, ne ɔ kya laare mɛ' sa mɔ ilaa iko de o' gyi. ɔ bo soso nno ne mɔ-gɛten wura mɔ adɛ mɔ, mɔ, mɛ kya wɔra agyudɔ gɛsɛ. ɔ bo nno gɛnen

mɔ, i lɛɛ ilaa iko nyiile mɔ fɛɛ oderi, ne ¹¹ ɔ nyɛ wu Wurubuaarɛ dɔ. O wu ilaa iko i dɛ fɛɛ barapaa belɛ-belɛ ɔko i kpelegɛ lii soso i kya ba. Ilaa inan iko i dɛ gɛnen ilaa mɔ nkan-nkan i kya kpelegɛrɛ imɔ i kya ba gɛsɛ. ¹² Piita gi kerɛ ilaa mɔ so mɔ, o wu nbuɛ de ilaa ibono i kya kpɛii imɔ-itɔ so mɔ de nbuii oyuduu kamaasɛ.

¹³ I kpelegɛ baa yii mɔ-ansi dɔ mɔ, Piita gi nu gigyɛbi' giko gi terɛ mɔ tɔgɛ yɛɛ, “Piita, koso de fo' mɔɔ wɛ.” ¹⁴ Piita gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Kuaa, me-wura. Maɲ taalɛ wɔra gɛnen. I kya nyiile yɛɛ lii ko-o ibono i korogɛ me faa, meɲ ti taa gyi aye Gyuda awura ilaa kyosɛ abɛɛ ilaa ibono i laa kyɔlesɛ aye mɔ.” ¹⁵ Piita gi lɛɛ gɛnɔ gɛnen mɔ, o kii nu gigyɛbi' mɔ gi kii tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Ilaa kamaasɛ ibono Wurubuaarɛ gi tɔgɛ yɛɛ iɲ baa i gyɛ ilaa kyosɛ mɔ, fo nyamesɛ gɛɲ sa fo' tɔgɛ yɛɛ i gyɛ ilaa kyosɛ.” ¹⁶ I wɔra Piita gɛnen so-o gikpadɔ gisa'. Gikpadɔ gisase mɔ gɛmara mɔ, ayaa abono so mɔ, i puru ilaa mɔ de ilaa ibonoana i gyan' barapaa mɔ so mɔ kiiri dii kyon Wurubuaarɛ dɔ.

¹⁷ Piita kya sa ilaa ibono i wɔra mɔ fɛɛ oderi faa so gɛwɔnsa ɔ kya kpon mɔ, gɛnen owi ɔbono pɛwu mɔ, Kɔniiliyusɛ isɔɔ mɔ o sun mɔ asɛ mɔ, mɛ ti baa loo ɔsowolɛ mɔ so mɛ kya taasɛ Simon gɛwi ɔkpa. Mɛ ti ba mɛ yeɛ gɛbunono gbaa. ¹⁸ Isɔɔ mɔ mɛ taasɛ gɛten mɔ dɔ asa mɔ yɛɛ, “Isafo ɔko mɛɲ bo gɛrɛ mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Simon Piita?”

¹⁹ Owi ɔbono Simon Piita san ɔ kya sa ilaa ibono i wɔra mɔ fɛɛ oderi mɔ so gɛwɔnsa ɔɲ kya nu imɔ gɛsɛ mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi buu sa mɔ yɛɛ, “Kerɛ, anyen asa' ako mɛ kya taasɛ fo so. ²⁰ Koso de fo' kpelegɛ kpa tu ɔmɔ de fo-rɛ ɔmɔ fɛ' kpe nfono mɛ lii mɔ. Gɛɲ sɔɔ akyɔɔlɛ yɛɛ iɲ dɛ ɔkpa yɛɛ fo' kpe abono mɛ mɛɲ gyɛ

Gyuda awura mɔ gɛwi. I kya nyiile yɛɛ me ne n sun ɔmɔ fo asɛ.”

²¹ Nfono mɔ, Piita gi kpelegɛ kpaa tu ɔmɔ ne o buu sa ɔmɔ yɛɛ, “Me ne n gyɛ isa ɔbono fɛ kya laarɛ mɔ. Me-gɛrɛ i dɛ gɛsɛ?” ²² Piita gi taasɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ Kɔniiliyusɛ ne n sun aye fo asɛ. ɔ gyɛ ɔbelɛnsɛ gbaa' sa asogya gikpen giko. ɔ gyɛ isa ɔbono ɔ selɛ Wurubuaarɛ ne ɔ kya gyi gɛsintin sa mɔ. Fɛye Gyuda awura mɔ pɛwu fɛ kya lɛɛ mɔ-ginyen. Wurubuaarɛ ne n keda mɔ-ɔsɔɔ ɔko sun lii Wurubuaarɛ dɔ ne ɔ baa kaala nyiile ɔbelɛnsɛ Kɔniiliyusɛ yɛɛ o' sun baa kyu fo lii gɛrɛnaa kpe mɔ-gɛwi de o' nu ilaa ibono fo laa tɔgɛ sa mɔ mɔ.”

²³ Mɛ buu sa Piita gɛnen mɔ, Piita gi kyu ɔmɔ loo gɛten dɔ ne mɔmɔ pɛwu mɛ naa dɛ nno gɛnen gɛkɛ gɛbono. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, Piita gi koso ne mɔ-rɛ Kɔniiliyusɛ isɔɔ mɔ mɛ yii ɔmɔ-ɔkpa. Piita mɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ bo Gyopa nno mɔ ako mɛ buu ɔmɔ. ²⁴ Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ mɛ kpaa loo Kɔniiliyusɛ gɛwi Sɛsariya. Kɔniiliyusɛ gi sun mɔ-isɔɔ mɔ gɛnen mɔ, ɔ san ɔ tɛ ɔ kerɛ ɔmɔ-ɔkpa daa ne ɔ terɛ mɔ-subuana de mɔ-nanboana abono mɔ-rɛ ɔmɔ mɛ kya loo mɔ baa gyan'.

Piita Gi Kpaa Loo Kɔniiliyusɛ Gɛten Dɔ

²⁵ Piita kya loo Kɔniiliyusɛ gɛten dɔ mɔ, Kɔniiliyusɛ gi lii ɔ' baa gyangara mɔ. ɔ kpelegɛ dɛ Piita ayaa dɔ faa bura-a, i wɔra mɔ yɛɛ o' kyu buubuu sa mɔ fɛɛ ɔ kya son mɔ. ²⁶ Nfono mɔ, Piita gi tɔgɛ Kɔniiliyusɛ yɛɛ, “Koso, me kee n gyɛ daa nyamesɛ fɛɛ fo-ɔnan.”

²⁷ Piita mɔ-rɛ Kɔniiliyusɛ mɛ faala ne mɛ gyi nsingyi naa loo gɛten dɔ. Piita gi loo nno mɔ, ɔ baa kerɛ mɔ, asa ne faa birim. Mɛ gyan' Kɔniiliyusɛ gɛwi. ²⁸ Nfono ne Piita gi tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛye gbaa-gbaa fɛ nyi ibono i mɛɲ dɛ ɔkpa sa aye Gyuda awura yɛɛ aye-rɛ asa sɛnsɛ

fɛɛ fɛye mɔ a' saare abara dɔ abɛɛ a' kpe fɛye-nwi. Me berɛ, Wurubuaarɛ ne n lɛɛ nyiile me yɛɛ meɲ sa n' kerɛ me-nanbo nyamesɛ yɛɛ ɔ mɛɲ gyɛ sɛi abɛɛ nengyene me-rɛ mɔ a dabɔlɛ mɔ i laa kyɔlesɛ me-Wurubuaarɛ ɔson. ²⁹ Lii gɛnen so mɔ, fo sun kpaa terɛ me mɔ, mi-i me mɔ, meɲ kine. Imɔ ne nɛ ba faa. Menɛ so ne fo sun baa terɛ me daa?"

³⁰ Piita gi taase gɛnen mɔ, Kɔniiliyusɛ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, "Nɔɛ i laa wɔra fɛɛ nkɛ nnan ne, owi baarɛ ɔkara mɔ, n bo me-gɛten dɔ gɛrɛ n kya dalaa fɛɛ gɛnɔɔbono n wolaa mi-i wɔra owi gbaase kamaase mɔ. N baa kerɛ mɔ, ɔnyen ɔko ne n ba ɔ yeɛ me-ansi dɔ o suu ngbɛ fufuli gi kya ɲɛlegi. ³¹ ɔnyen mɔ gi terɛ me-ginyen so yɛɛ, 'Kɔniiliyusɛ,' ne o buu sa me yɛɛ, 'Wurubuaarɛ gi nu fo-gɛdala ne ɔ kya nyingi fo-gidɛnsɛ gibono fo kya wɔra fo kya sa asa mɔ. ³² Imɔso sun kpe Gyopa de mɛ' kpaa terɛ Simon ɔbono mɛ kya terɛ mɔ-ginyen giko kee yɛɛ Piita mɔ. ɔ sogɛ daa Simon ɔbono ɔ kya wɔra nbuɛ iwolɛ gɛsun mɔ asɛ. Mɔ-gɛwi gɛ sindi apoo. ³³ Ayaa abono so ne nɛ sun fo asɛ, ne fo-o fo mɔ, foɲ kine ne fo ba faa. Aye abono pɛwu a gyan' Wurubuaarɛ ansi dɔ nperɛ-nperɛ faa, a ba daa de a' baa nu ilaa kamaase ibono Wura Wurubuaarɛ gi buu sa fo yɛɛ fo' tɔgɛ mɔ.' "

Piita Gi Tɔgɛ Yesu Ilaa Sa Kɔniiliyusɛ Mɔ-rɛ Gɛten Dɔ Asa

³⁴ Nfono mɔ, Piita gi bugi mɔ-gɛnɔ ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, "Idɛ kon berɛ, nɛ wu ibono i gyɛ gɛsintin yɛɛ Wurubuaarɛ mɛɲ kya ligi ɔko. ³⁵ Fo nyamesɛ kamaase ɔbono fo seɛ Wurubuaarɛ ne fo kya gyi gɛsintin mɔ, fo gɛnen kaasɛ ɔbono ne n kya gyi Wurubuaarɛ ginsi. Fo gyɛ fonɛ-o, fo mɛɲ gyɛ fonɛ-o, imɔ ibono iɲ tiri.

³⁶ "Wurubuaarɛ gi kyu mɔ-ɔkalan konkonɛ mɔ bunge aye Isirale awura. ɔ tɔgɛ ɔmɔ yɛɛ Yesu Kirisito ne nan

yεgε asa mε' nyε gisen yuuli. Yesu Kirisito ne n gyε Wura sa nyamesε kamaasε. ³⁷ ɔfaanan fε ti nu Yesu Kirisito so de ilaa dεnsε ibono ɔ wɔra Gyudiya gεsinkpan pεwu so mɔ. Gyɔn gi tɔgε Wurubuaarε sagyere mɔ so ilaa sa asa mɔ, imɔ gεmara mɔ ne Yesu gi yii mɔ-gεsun mɔ giwɔra gεsε. O yii gεsε lii daa Galeli gεsinkpan so. ³⁸ Gεnɔɔbono Wurubuaarε gi sun Yesu NasarεtEnyen ne ɔ yεgε mɔ-Oduduu gi sa mɔ-ɔlon mɔ, i mεη gyε fεye gisafo. Wurubuaarε kya kpa a mɔ so mɔ, ɔ naa wɔra idεnsε, ɔ kya kyε asa abono ilaa nyεnyεn pεwu gεmu mɔ kya nyala mɔmɔ mɔ.

³⁹ “Ilaa kamaasε ibono Yesu gi wɔra aye Gyuda awura gεsinkpan so de Gyεrusalem, aye ɔsowolε gεmu mɔ so mɔ, a wu de aye-ansi. Mε kyu mɔ da aηanbi kyɔlɔga oyii so kyu mɔɔ. ⁴⁰ O wu' mɔ, imɔ gεkε sasε mɔ Wurubuaarε gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ, ne ɔ yεgε asa mε wu mɔ de ansi. ⁴¹ I mεη gyε asa mɔ pεwu ne n nyε wu mɔ. Aye abono Wurubuaarε gi kyɔɔlε aye lεε yεε a' tɔgε mɔ Yesu ilaa sa asa mɔ wolε ne n wu mɔ. ɔ kyingi lii ibuni dɔ mɔ, aye-rε mɔ a wɔra abaa gyi ne a nun. ⁴² Yesu gi ka sa aye yεε a' naa a kya tɔgε mɔ-ɔkalan mɔ sa asa de a' buu sa mɔmɔ yεε mɔ ne n gyε ɔbono Wurubuaarε gi lεε yela yεε gεkaako mɔ, asa abono mε tε de ansi de abono mε wu' mɔ pεwu, mɔ ne nan gyi mɔmɔ-nbεlε. ⁴³ Wurubuaarε ikalan atɔgεbo mɔ pεwu mε wolaa wu mɔ-ilaa ηmarasε yela sa aye yεε fo nyamesε kamaasε ɔbono fo ka gyan Yesu Kirisito so mɔ fo laa nyε Wurubuaarε o' kyu fo-ilaa nyεnyεn kyεε fo kyu naa de mɔ so.”

Wurubuaarε Oduduu Mɔ Gi Suu De Asa

Abono Mεη Gyε Gyuda Awura Mɔ

⁴⁴ Piita san ɔ kya tɔgɛ gɛnen ilaa idɛ mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi baa suu de asa abono pɛwu mɛ gyan' Kɔniiliyusɛ gɛwi mɛ kya nu mɔ asɛ mɔ. ⁴⁵ Gyuda awura abono mɛ ka gyan Yesu so ne mɛ buu Piita kpe Kɔniiliyusɛ gɛwi mɔ pɛwu mɛ wu gɛnen mɔ, i dɛ mɔmɔ-gɛnɔ. I lii fɛɛ Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɔ-Oduduu mɔ gi baa suu de asa abono mɛ mɛɲ gyɛ mɔmɔ Gyuda awura mɔ kee. ⁴⁶ I kya nyiile yɛɛ mɛ nu mɛ kya yen Wurubuaarɛ de ndɛ nbono mɛɲ wolaa mɛ kya nu mɔ dɔ.

Nfono ne Piita gi taasɛ yɛɛ, ⁴⁷ “Nengyene nɛ gyere gɛnen asa adɛ Wurubuaarɛ sagyere mɔ, nɛ fuɛ? Fɛ' kerɛ ibono mɛ nyɛ Wurubuaarɛ gi kyu mɔ-Oduduu mɔ kyu sa mɔmɔ fɛɛ gɛnɔɔbono o kyu sa aye kee mɔ. Menɛ n wɔra ne fo ɔko fo laa kine yɛɛ mɛɲ sa n' gyere ɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere?” ⁴⁸ Nfono mɔ, ɔ tɔgɛ yɛɛ mɛ' gyere ɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere Yesu Kirisito ginyen dɔ. Mɛ nyɛ Wurubuaarɛ sagyere mɔ gɛnen mɔ, mɛ kole Piita yɛɛ o' kii kyena ɔmɔ asɛ nkɛ kalɛsɛ nko.

11

Wurubuaarɛ Kya Laarɛ Asa Kpɛi-Kpɛi Pɛwu Mɛ' Loo Yesu ɔson Mɔ Dɔ

¹ Imɔ gɛmara mɔ, Yesu isɔɔ mɔ de mɔmɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ bo Gyudiya gɛsinkpan mɔ pɛwu so mɔ mɛ nu yɛɛ Piita gi kpe abono mɛɲ gyɛ ɔmɔ Gyuda awura mɔ asɛ kee kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ sa ɔmɔ, ne mɔmɔ mɔ mɛ sɔɔ agyɛbi mɔ gyi. ² Imɔso owi ɔbono Piita gi dii kpe Gyɛrusalem mɔ, Yesu asonbo mɔ dɔ abono mɛ dɛ yɛɛ Gyuda awura awɔrɛ giten nbara gi tiri sa Yesu asonbo pɛwu mɔ mɛ lɔgedɛ de Piita yɛɛ ibono ɔ wɔra mɔ iɲ tɛ. ³ Mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “I wonɛ so ne fo kpe asa abono mɛɲ ten awɔrɛ mɔ asɛ ne fo-rɛ mɔmɔ fɛ wɔra abaa gyi? Aye-nbara mɔ giɲ kya sa ɔkpa gɛnen.”

⁴ Nfono mɔ, Piita gi lɛɛ gɛsɛ sa mɔmɔ gɛnɔɔbono i yii gɛsɛ mɔ pɛwu kpaɔ logɛ. ɔ tɔgɛ yɛɛ, ⁵ “Me berɛ n bo Gyopa ɔsowolɛ so n kya dalaa. Nfono mɔ i wɔra me fɛɛ oderi. I wɔra me fɛɛ n kya kuu oderi gɛnen mɔ, nɛ wu ilaa iko fɛɛ barapaa belɛ-belɛ ɔko ne n kpɛ kpelegɛ lii Wurubuaarɛ dɔ. Ilaa inan iko i dɛ barapaa mɔ nkan-nkan, ne i kpelegɛrɛ mɔ ba me asɛ. ⁶ Nɛ lɔɔ kerɛ barapaa mɔ so dɔɔdan mɔ, nɛ wu nbuɛ de nbui de ilaa ibono i kya kpɛi imɔ-itɔ so mɔ de ntakpenbi kpɛi-kpɛi pɛwu. ⁷ Nɛ wu nmɔ gɛnen mɔ, nɛ nu gɛgyɛbi giko gi tɔgɛ sa me yɛɛ, ‘Piita, koso de fo' mɔɔ wɛ.’ ⁸ Nɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ‘Kuaa, me-wura. Maɲ taalɛ wɔra gɛnen. I kya nyiile yɛɛ lii ko-o ibono i korogɛ me faa, gɛkaako meɲ ti taa kyu ilaa ibono i gyɛ aye-ilaa kyosɛ abɛɛ i kya kyɔlesɛ aye Gyuda awura ɔson mɔ kyu yii me-gɛnɔ kerɛ.’ ⁹ Nfono mɔ, gɛgyɛbi mɔ gi kii tɔgɛ lii Wurubuaarɛ dɔ sa me yɛɛ, ‘Ilaa kamaasɛ ibono Wurubuaarɛ yɛɛ iɲ baa i gyɛ ilaa kyosɛ mɔ, fo nyamesɛ gɛɲ sa fo' tɔgɛ yɛɛ i gyɛ ilaa kyosɛ.’ ¹⁰ Gɛnen ilaa idɛ i wɔra me gɛnen so-o gikpadɔ gisa' ne i puru imɔ pɛwu kiiri dii kyon Wurubuaarɛ dɔ.

¹¹ “Ayaa abono so mɔ, anyen asa' ako mɛ ti ma-a laarɛ mɛ' loo gɛten gɛbono dɔ n bo mɔ. Kɔniiliyusɛ ne n sun ɔmɔ lii Sɛsariya me asɛ. ¹² Nfono mɔ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi tɔgɛ sa me yɛɛ n' koso de me-rɛ ɔmɔ a' kpe. Meɲ sa n' sɔɔ akɔɔlɛ yɛɛ iɲ dɛ ɔkpa fɛɛ n' kpe asa abono mɛ mɛɲ gyɛ aye Gyuda awura mɔ gɛwi. Aye-nanboana asee adɛ kee mɛ buu me lii Gyopa kpe Sɛsariya nno, ne a kpaɔ loo ɔnyen ɔbono o sun kpaɔ terɛ me mɔ gɛten dɔ.

¹³ “A loo ɔnyen mɔ gɛten dɔ mɔ, o buu sa aye gɛnɔɔbono o wu Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ ɔko gi ba ɔ yeɛ mɔ-gɛten dɔ mɔ. Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Sun kpe Gyopa kpaɔ terɛ Simon ɔbono mɛ kya

terɛ mɔ-ginyen giko kee yɛɛ Piita mɔ. ¹⁴ Fo sun kpaɔ terɛ mɔ mɔ, ɔ laa lɛɛ ɔkalan ɔko tɔgɛ sa fo de i' yɛgɛ fo-rɛ fo-gɛten dɔ asa pɛwu fɛ' nyɛ Wurubuaarɛ ɔ' mɔlɛgɛ fɛye de fɛ' nyɛ mɔ asɛ gɛkyena.'

¹⁵ “ɔnyen mɔ gi buu sa me gɛnen mɔ, nɛ tɔngɛ sa mɔ-rɛ abono mɛ gyan' nno mɔ. N san n kya tɔngɛ mi-i sa mɔmɔ mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi kpelegɛ baa bun mɔmɔ so kee fɛɛ aye-lɛɛ mɔ ɔnan. ¹⁶ Nfono mɔ, nɛ nyingi ilaa ibono Wura Yesu gi naa kyena tɔgɛ mɔ. ɔ tɔgɛ yɛɛ, ‘Gyɔn dɛ daa nkyu ɔ kya gyere asa Wurubuaarɛ sagyere. Fɛye berɛ Wurubuaarɛ laa kyu daa mɔ-Oduduu mɔ kyu gyere fɛye Wurubuaarɛ sagyere.’ ¹⁷ Imɔso nengyene Wurubuaarɛ dɛ mɔ-Oduduu mɔ ɔ kya sa asa adɛ fɛɛ gɛnɔɔbono a ka gyan' Wura Yesu Kirisito so ne Wurubuaarɛ gi kyu mɔ-Oduduu mɔ sa aye mɔ, me ne n gyɛ anɛ de n' taalɛ tii Wurubuaarɛ ɔkpa?”

¹⁸ Piita mɔ-nanboana Yesu asonbo gikpen mɔ dɔ mɔ mɛ nu ilaa ibono o buu sa ɔmɔ mɔ, mɔmɔ-gɛnɔ gɛ wu'. Mɛ nu mɔ gɛsɛ, ne mɛ yen Wurubuaarɛ ne mɛ tɔgɛ yɛɛ, “Idɛ kon Wurubuaarɛ gi yɛgɛ asa abono mɛ mɛɛn gyɛ aye Gyuda awura mɔ dɔ ako kee mɛ nyɛ nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ ne mɛ kyɛɛgɛ lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena.”

Asa Kpɛi-Kpɛi Mɛ Ka Gyan' Wura Yesu So

¹⁹ Aberɛ abono asa mɛ mɔɔ Sitiifen ne mɛ kya ka Yesu asonbo asɛnsɛ mɔ ansi Gyɛrusalem mɔ, i yɛgɛ Yesu asonbo mɔ mɛ yaasɛ kpe nten kpɛi-kpɛi. Ako mɛ loo ifɛ kpaɔ fo koo-koo Fonisiya gɛsinkpan so de Saapuroɛ gikyaaafiya so de Antiyoki ɔsowolɛ so. Mɛ yaasɛ gɛnen mɔ, mɛ naa mɛ kya tɔgɛ Yesu agyɛbi mɔ mɛ kya sa daa Gyuda awura wolɛ.

²⁰ Mɔmɔ asa ako bere, mɛ baa loo Antiyoki mɔ, mɛ tɔgɛ Yesu ilaa sa Geriiki awura kee. Abono mɛ kyule tɔgɛ Yesu ilaa sa Geriiki awura mɔ ako mɛ lii Saapuroɛ de Siirini ɔsowolɛ so. Mɛ tɔgɛ Wura Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa. ²¹ Wurubuaarɛ gi kpaa abono mɛ tɔgɛ Yesu ilaa mɔ, ne asa sakyɔ mɛ ka gyan' Wura Yesu so ne mɛ kisee ba mɛ kya son mɔ.

²² Yesu asonbo gikpen gibono mɛ bo Gyɛrusalem mɔ mɛ nu yɛɛ gɛnen asa abono mɛ ka gyan' Yesu so mɔ, mɛ keda ɔnyen ɔko sun Antiyoki nno, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Banabasɛ. ²³⁻²⁴ Banabasɛ gi kpe ne ɔ kpaa wu Wurubuaarɛ ilaa wɔrasɛ ibono ɔ kya wɔra Antiyoki mɔ de mɔ-ansi mɔ, i wɔra mɔ-gisen dɔ ɔkon. Banabasɛ baarɛ gyɛ isa dɛnsɛ gɛsintin. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya wɔra ilaa mɔ-gɛkyena dɔ ne ɔ tansi ɔ bo gikagyan sa Wura Yesu. Imɔso Banabasɛ gi tɔgɛ keda Antiyoki awura abono pɛwu nyoro yɛɛ mɛ' kpe kyu mɔmɔ-asen pɛwu sa Wura Yesu de mɛ' kpe ma-a ka ma-a gyan mɔ so gɛnen. Nfono mɔ, asa sakyɔ mɛ kyu ɔmɔ-nyoro too Wura Yesu so baa bɔla mɔmɔ so.

²⁵ Banabasɛ gi lii nfono mɔ, ɔ kyon kpe Taasu kpaa laarɛ ɔɔlo. ²⁶ O wu ɔɔlo mɔ, o kyu mɔ kpe Antiyoki, ne ɔmɔ asa anyɔ mɛ sii kyena Yesu asonbo gikpen gibono gi bo nno mɔ asɛ gɛsi mumuli. Mɛ nyiile asa sakyɔ Wurubuaarɛ ilaa Antiyoki ɔsowolɛ ɔbono so. Nno ne asa mɛ daa giterɛ Yesu akasɛbo mɔ yɛɛ Kirisito awura.

²⁷ Gɛnen nkɛ nbono dɔ mɔ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo ako mɛ lii Gyɛrusalem ba Antiyoki nno. ²⁸ Mɛ ba gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de ɔmɔ dɔ ɔko, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Agabusɛ. O wu ilaa ibono i laa baa ba owi ɔko dɔ mɔ. O wu gɛnen mɔ, ɔ koso yeɛ ne ɔ tɔgɛ yɛɛ akon belɛ ako a kya laarɛ de a' baa tɔrɔ

gesinkpan pɛwu so. Wura Kelɔɔdiyuse gɛkyena dɔ ne ilaa ibono Agabuse gi wu tɔge mɔ i lɔɔ ba gesintin.

²⁹ Nfono mɔ, Yesu akasebo abono me bo Antiyoki nno mɔ me ηminde yela yee mɔmɔ okamaase ɔ' too aterenbi genɔɔbono okara ɔ laa taale mɔ de me' kyu kpe Gyudiya gesinkpan so kpaa kpaa mɔmɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono me te nno mɔ. ³⁰ Gesintin mɔ, me too aterenbi mɔ genen, ne me kyu sun Banabase mɔ-re sɔɔlo yee me' kyu kpaa wɔra abelense abono me kya kere Yesu asonbo gikpen mɔ so nno mɔ abaa dɔ.

12

Asa Me Kii Ka Yesu Asonbo Mɔ Ansi

¹ Genen owi ɔbono mɔ, Wura Herode gi luu mɔ-ansi yii Wura Yesu asonbo gikpen mɔ dɔ ako so, ɔ kya ka ɔmɔ-ansi. ² ɔ yegɛ me mɔɔ Gyeemesi, Gyɔn mɔ-daa mɔ, de gɛki. ³ Ibono o wu yee gimɔɔ mɔ ɔ yegɛ me mɔɔ Gyeemesi mɔ i wɔra Gyuda awura mɔ ɔkon mɔ, ɔ mɛn sin genen. ɔ yegɛ me keda Piita kee. Genen owi ɔbono dɔ mɔ, i gyɛ owi ɔbono me kya gyi mɔmɔ Gyuda awura bodobodo maadiise gɛsi.

⁴ Herode gi yegɛ me keda Piita genen mɔ, me kyu mɔ kpaa tii de obu, ne ɔ yegɛ me kyu mɔ kyu wɔra asogyaana abaa dɔ me kya dii mɔ anan-anan me kya kyarɛ abara. Asogya mɔ me bo akpen anan. Wura Herode gi laare daa fɛɛ Gyuda awura mɔ me' gyi mɔmɔ-Lɛwu Gi Serege Aye So Gɛsi mɔ logɛ pɛi de ɔ' lɔɔ gyi Piita nbele sansana. ⁵ Imɔso ibono me mɛn ti taa gyi genen gɛsi gɛbono ta so mɔ, me yegɛ Piita kpe o tii de obu. Owi ɔbono Piita tii de obu mɔ genen mɔ, Yesu asonbo gikpen mɔ me kya lɛɛ ɔmɔ-gisen dɔ ndalaa me kya kole Wurubuaare me kya sa mɔ.

Wurubuaarɛ Dɔ ɔsɔɔ Gi Tigi Piita

⁶ Fɛɛ ɔkɛ Wura Hɛrodɛ laa yɛgɛ de mɛ' tigi Piita kyu mɔ ba sansana baa gyi mɔ-nbɛlɛ mɔ, imɔ gɛnyɛ mɔ Piita gi dɛ ginsi gidɛ asogya anyɔ nsana. Mɛ da mɔ abeletɔ ilaran inyɔ kyaga de ɔmɔ. Sogyaana ako mɔ mɛ yelɛ mɛ kya dii obu ɔbono dɔ ɔ bo mɔ gɛbunono. ⁷ Nfono mɔ, Wura Wurubuaarɛ ɔsɔɔ gi ba Piita asɛ obu mɔ dɔ, ne fatela gi kyangɛ nno faa ŋma-a. Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi da mɔ kyingi ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Koso belɛn.” Nfono mɔ, abeletɔ ilaran mɔ i lii mɔ-abaa dɔ. ⁸ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa Piita yɛɛ, “Puru fo-ngbɛ suu de fo' kyu fo-ayaawolɛ wɔra.” Piita gi wɔra gɛnɛn, ne ɔsɔɔ mɔ gi kii tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Keda fo soso-lɛɛ gɛgbɛ mɔ mili fo-nyoro de fo' naa buu me.” ⁹ Gɛsintin mɔ, Piita gi buu Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ lii obu mɔ dɔ. Gɛnɛn abɛrɛ abono pɛwu mɔ, ilaa ibono Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ kya wɔra mɔ, Piita bɛrɛ mɛŋ nyi yɛɛ i gyɛ gɛsintin. I kya wɔra mɔ daa fɛɛ oderɛ.

¹⁰ Mɛ naa baa kyon asogya gyangbarasɛ abono mɛ kya dii nno mɔ so, ne mɛ kii baa kyon anyɔsɛ mɔ kee so naa baa fo gɛkpen gɛbono mɛ pɔrɔ kyaabɔɔ asa otiiten mɔ gɛbunono. Gɛnɛn gɛbunono gɛbono gɛ dɛ kyu lii kpe nten dɔ. Gisin gibono mɛ kyu tii gɛmɔ mɔ gi gyɛ daa abeletɔ gisin. Mɛ fo gɛbunono mɔ asɛ gɛnɛn mɔ, gimɔ gbaa-gbaa gi tigi gimɔ-atɔ sa ɔmɔ ɔkpa ne mɛ lii loo nten dɔ. Mɛ lii gɛnɛn mɔ, mɛ kyu de nten dɔ ɔkpa ɔko. Ayaa abono so mɔ, Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi kyon taa Piita yɛgɛ. ¹¹ Nfono kon mɔ, Piita ansi a ba ilaa ibono i wɔra mɔ mɔ so, ne ɔ tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, “Idɛ kon bɛrɛ, nɛ bii ibono i gyɛ gɛsintin yɛɛ Wura Wurubuaarɛ ne n sun mɔ-ɔsɔɔ baa mɔlɛgɛ me lii Hɛrodɛ abaa dɔ, de ilaa ibono pɛwu Gyuda awura mɔ mɛ kya laarɛ mɛ' kyu wɔra me mɔ i' nyɛ wɔra giyan.”

¹² Piita gi bii mɔ-ɔyɛlɛten ɔbono ɔ yeɛ mɔ, ɔ naa kyon kpe Mariya, Gyɔn mɔ-nyi gɛwi. Mɛ kya terɛ gɛnen Gyɔn ɔbono ginyen giko kee yɛɛ Maako. Asa sakyɔ mɛ gyan! Mariya mɔ gɛwi mɛ kya dalaa gɛnen owi ɔbono dɔ.

¹³ Piita gi fo gɛbunono mɔ, ɔ sa ago-o. ɔ sa ago-o gɛnen mɔ, obolonbu ɔko gi naa kpe de ɔ' kpaa tigi mɔ. Mɛ kya terɛ gɛnen obolonbu ɔbono yɛɛ Roda.

¹⁴ Roda gi nu Piita gigyɛbi' mɔ, ɔ bii mɔ. I wɔra mɔ ɔkon gikyɔ so mɔ, ɔɲ taa baa wu ansi de o' tigi mɔ. ɔ sele kpaa buu sa asa abono mɛ bo nno mɛ kya dalaa mɔ yɛɛ Piita yeɛ gɛbunono. ¹⁵ Roda gi buu sa ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ taase mɔ yɛɛ, “Fo kya budi daa do-o?” Mɔ, ɔ kpe ɔ dɛ daa yɛɛ i gyɛ daa Piita. Nfono mɔ mɛ tɔgɛ yɛɛ, “I gyɛ daa Wurubuaarɛ dɔ ɔɔɔ ɔbono ɔ kya kerɛ Piita so mɔ ne.”

¹⁶ Piita kpe san ɔ kya ɲmɛɛ gisin mɔ daa. Mɛ kpaa tigi ne mɛ wu yɛɛ i gyɛ Piita mɔ, i dɛ ɔmɔ-gɛnɔ.

¹⁷ Piita gi diirɛ mɔ-gibaa yɛɛ mɛ' wɔra kurun, ne ɔ lɛɛ gɛsɛ pɛwu nyiile ɔmɔ gɛnɔɔbono Wura Wurubuaarɛ gi kpaa lɛɛ mɔ lii obu mɔ dɔ mɔ. O buu sa ɔmɔ ta mɔ, ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' buu gɛnen ilaa idɛ sa Gyeemesi de aye-nanboana Yesu asonbo sɛnsɛ mɔ.” Nfono ne ɔ lii taa ɔmɔ yɛgɛ ne ɔ kyon gɛten banban.

¹⁸ Gɛdɛ gɛ baa kɛ mɔ, asogya abono mɛ kya dii Piita mɔ mɛɲ baa wu mɔ. Mɛ yiyɛɛ gikyɔ yɛɛ fonɛ ne Piita gi kyon wɔra ɔmɔ. ¹⁹ Wura Herodɛ gi laarɛ Piita kpon ɔɲ kya wu mɔ mɔ, ɔ terɛ asogya mɔ mɛ kya dii Piita mɔ kpaa taase ilaa. ɔ taase ɔmɔ ilaa ta mɔ, ɔ tɔgɛ yɛɛ mɛ' mɔɔ gɛnen asogya abono. Imɔ gɛmara mɔ, Herodɛ gi lii Gyudiya gɛsinkpan mɔ so ne ɔ kyon kpe Sɛsariya kpaa kyena nno ɲmaraa.

HERODE LɛWU

²⁰ Gɛnen abɛrɛ abono dɔ mɔ Wura Herodɛ dɛ ginyadon de Taya de Sidon isowolɛ so asa. Imɔso asa

mɔ mɛ tɔgɛ kyule abara yɛɛ mɛ laa kpaa wu mɔ. Mɛ daa giwu ɔbono o buu de wura mɔ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Belasituse, ne mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ wɔra gɛnɔ kolon pɛi. Mɛ wɔra gɛnɔ kolon gɛnen mɔ, ne mɛ nyɛ kpaa wu wura mɔ, ne mɛ kole wura mɔ yɛɛ ɔ' yɛgɛ mɛ' nyɛ gisen yuuli de mɛ' kyu kyena. I kya nyiile yɛɛ pɛi de mɛ' nyɛ agyudɔ gyi mɔ, mɛ kya kpaa sɔɔ lii daa mɔ-gɛsinkpan so awura ase.

²¹ ɔ yela gɛkɛ sa ɔmɔ de mɔ-rɛ ɔmɔ mɛ gyan', ne o kyu mɔ-giwurakuru kyu bun ne ɔ kpaa kyena gɛwuragyapaa so. Mɛ gyan' gɛnen mɔ ne ɔ tɔngɛ sa ɔmɔ. ²² Herode gi tɔngɛ sa ɔmɔ gɛnen ta mɔ, asa mɔ mɛ san mɛ kya kpen mɛ kya tɔgɛ yɛɛ, “ɔnyen mɔ berɛ, ɔkperɛ ne, i mɛɲ gyɛ nyamesɛ.” ²³ Ayaa abono so mɔ, Wura Wurubuaarɛ ɔsɔɔ gi kyu gilɔ too Herode so. ɔ loo asonsɔɔ faa nyiɲɛ-nyiɲɛ pɛi ne ɔ lɔɔ wu'. I kya nyiile yɛɛ ɔ mɛɲ kyu nyisigyɛ ɔbono ɔ gyɛ Wurubuaarɛ wolɛ-lɛɛ mɔ kyu sa mɔ.

Banabase de Sɔɔlo Mɛ Kii Kpe Antiyoki

²⁴ I baa lii aberɛ abono mɔ, Wura Yesu agyɛbi mɔ a kpe a kya yɛlegɛ ne asa abono mɛ kya sɔɔ amɔ gyi mɔ mɛ kya nyaakyɔ mɛ kya too. ²⁵ Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo mɛ logɛ ɔmɔ-ilaa ibono mɛ kpe Gyɛrusalem kpaa wɔra mɔ, mɛ kii kyon nfono mɛ lii mɔ. Mɛ kya kii mɔ, mɛ kyu Gyɔn ɔbono mɛ kya terɛ mɔ-ginyen giko kee yɛɛ Maako mɔ buu mɔmɔ-nyoro.

13

Mɛ Sun Banabase Mɔ-rɛ Sɔɔlo

¹ Yesu asonbo gikpen gibono gi bo Antiyoki ɔsowolɛ so mɔ gi nyɛ asa abono mɛ kya tɔgɛ Wurubuaarɛ ikalan de abono mɛ kya nyiile asa Yesu ilaa. Mɔmɔ-anyen ne n gyɛ Banabase de Sɔɔlo de Simiyon ɔbono mɛ kya terɛ

mɔ yɛɛ Nigyɛɛ mɔ, de Lusiyusɛ ɔbono ɔ lii Siirini mɔ, de Manayan ɔbono mɛ bela mɔ-rɛ Wura Hɛrodɛ gɛten kolon dɔ mɔ.

² Owi ɔko dɔ mɔ, Yesu asonbo gikpen mɔ mɛ kya son Wura Yesu ne mɛ kya ηminde nnɔ. Mɛ kya son gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' lɔɔ Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo yela sa me Wurubuaarɛ de mɛ' kpaa wɔra gɛsun gɛbono n kya laarɛ mɛ' wɔra mɔ.”

³ Gɛsintin mɔ, mɛ lɔɔ Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo yela, ne mɛ kii ηminde nnɔ ne mɛ dalaa kyu mɔmɔ-abaa gyan mɔmɔ so kolɛ Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ' kpaa mɔmɔ, ne mɛ lɛɛ ɔmɔ ɔkpa.

⁴ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi sun Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo gɛnen mɔ, mɛ kpe Siluusiya ɔsowolɛ so. Mɛ kpaa loo nno mɔ, mɛ loo gikolii kyu kyon kpe Saapuroɛ gikyaafiya so. ⁵ Mɛ kya kpe mɔ, mɛ kpaa fo Salamisɛ ɔsowolɛ so mɔ, mɛ yii gɛɛ mɛ kya tɔgɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ ma-a sa asa Gyuda awura akyangbon dɔ. Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo mɛ nyɛ Gyɔn Maako gi kpaa ɔmɔ.

Sɔɔlo Mɔ-rɛ Banabase Mɛ Gyangara Biila Wura ɔko

⁶ Sɔɔloana mɛ naa-naa gyan' de gɛnen gikyaafiya gɛbono pɛwu kpaa fo Pafosɛ ɔsowolɛ so mɔ, mɛ kpaa lii Gyudanyen ɔko so. Gɛnen ɔnyen mɔ gyɛ daa biila wura. ɔ kya kyu mɔ-nyoro yɛɛ Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ne ɔ gyɛ. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Baayesu. ⁷ Baayesu baarɛ tɛ ɔbelɛnsɛ ɔko asɛ. Mɛ kya terɛ ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ Sɛgyisɛ Pɔɔlosɛ. Mɔ ne n kya kerɛ gɛnen gɛsinkpan gɛbono so sa Rom awura. ɔbelɛnsɛ mɔ nyi ɔlaako. O nu Banabase mɔ-rɛ Sɔɔlo so mɔ, o sun kpaa terɛ ɔmɔ de ɔ' nyɛ nu Wurubuaarɛ agyɛbi.

⁸ Mɛ kpe ɔbelɛnsɛ mɔ giterɛ mɔ de-e, biila wura mɔ kya sɔɔ mɔmɔ akyɔɔlɛ. Mɔ-ginyen Baayesu mɔ gɛɛ de

Gerii ki awura gɛdɛ dɔ ne n gyɛ Elimasɛ. Elimasɛ mɔ kya laarɛ daa gɛnɔɔbono ɔ laa yɛgɛ ne ɔbelɛnsɛ mɔ maŋ nyɛ nu mɔmɔ asɛ de ɔ mɛŋ sa ɔ' nyɛ sɔɔ Yesu gyi. Imɔso ne ɔ kya sɔɔ mɔmɔ akyɔɔlɛ gɛnen. ⁹ Sɔɔlo ginyen giko ne n gyɛ Pɔɔlo.

Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de mɔ, ne ɔ kerɛ biila wura mɔ-ansi dɔ faa yiridididi ¹⁰ ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mɔ mɔ-bi ne n gyɛ fo. Fo-lɛɛ ne n kpɛ i gyɛ ibono fo laa kyu ilaa nyɛnyɛn kpɛi-kpɛi kyu penɛ asa adawo so. Gɛsintin gigyi ilaa berɛ, fo kya kyo imɔ pɛwu. Fo kpɛ fi-i laarɛ gɛnɔɔbono fo laa kyu penɛ yɛɛ Wura Yesu gɛsintin ilaa ne n gyɛ abon. Fo maŋ taa imɔ yɛgɛ gɛnen? ¹¹ Idɛ kon berɛ, Wurubuaarɛ laa nyiile fo ŋmaraa pii de fo' kerɛ. Fo-ansi a laa boori wɔra fo. Fo maŋ baa nyɛ wu owi kpaa fo ɔkara ɔko pɛi de fo' kii nyɛ wu ilaa.” Ayaa abono so mɔ, ɔnyen mɔ ansi so a wɔra mɔ faa tum, ne i wɔra gibiri wɔra mɔ. ɔ san ɔ naa ɔ kya laa abaa ɔ kya laarɛ ɔbono ɔ laa keda mɔ.

¹² ɔbelɛnsɛ mɔ gi wu ibono i ba biila wura mɔ so mɔ, i yɛgɛ ɔ ka gyan Wura Yesu so. I kya nyiile yɛɛ ibono Pɔɔloana mɛ dɛ Wurubuaarɛ ilaa mɛ kya nyiile asa kyu naa de Wura Yesu so mɔ, i naa mɔ-gimu dɔ.

Pɔɔloana Mɛ Kyu Gikolii Kpe Panfiliya Gɛsinkpan So

¹³ Pɔɔlo mɔ-rɛ abono mɛ kya naa gɛnen mɔ mɛ lii Pafosɛ kyu gikolii kpe Pɛɛga ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo Panfiliya gɛsinkpan so mɔ. Gyɔn Maako berɛ gi naa taa ɔmɔ yɛgɛ kii kyon kpe Gyɛrusalem. ¹⁴ Pɔɔlo mɔ-rɛ asɛnsɛ mɔ mɛ loo Pɛɛga mɔ, mɛ dɛngɛ kyon kpe ko-o Antiyoki ɔbono ɔ bo Pisidiya gɛsinkpan so mɔ.

Gɛkɛ kyoolasɛ gɛdɛ mɔ, mɛ koso kpe mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon dɔ. Mɛ loo nno mɔ, mɛ kpelegɛ

kyena. ¹⁵ Asa abono mɛ gyan' nno mɔ mɛ kale Wurubuaarɛ nbara ɔwɔlɛ de Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo ɔwɔlɛ. Mɛ kale ta mɔ, abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ mɔmɔ-gikyangbon mɔ so mɔ mɛ lɛɛ isa kpaa tɔgɛ sa Pɔɔloana yɛɛ, “Aye-nanboana Isirale awura, nengyene fɛ bo gɛtɔngɛ gɛko fɛ laa tɔgɛ keda asa abono mɛ bo gɛrɛnaa faa nyoro mɔ, fɛ' tɔgɛ sa ɔmɔ.”

Pɔɔlo Gi Tɔgɛ Yesu Ilaa Sa Isirale Awura Antiyoki ɔsowolɛ So

¹⁶ Nfono mɔ, Pɔɔlo gi koso yelɛ ne ɔ diirɛ mɔ-gibaa yɛɛ mɛ' wɔra kurun de mɛ' nu mɔ asɛ ne o yii gɛsɛ ɔ kya tɔgɛ yɛɛ, “Me-nanboana Isirale awura de fɛye asafo abono fɛ selɛ aye-Wurubuaarɛ mɔ, fɛ' nu me asɛ.

¹⁷ Wurubuaarɛ ɔbono aye Isirale awura a kya son mɔ ne n lɛɛ aye-naanaana adedaabo mɔ yela sa mɔ-nyoro. Mɛ kpaa gyi gisafo Igyipiti gɛsinkpan so, ne Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɛ njan wɔra ɔsowolɛ gbaa'. Imɔ gɛmara mɔ, o kyu mɔ-ɔlon belɛ mɔ kparɛ ɔmɔ lii Igyipiti gɛsinkpan mɔ so.

¹⁸ ɔ kerɛ ɔmɔ so gipen dɔ gɛnen-n nsi ikue-inyɔ. ¹⁹ Imɔ gɛmara mɔ, mɛ baa loo Keena gɛsinkpan so. Gɛnen owi ɔbono mɔ asa akpen kpɛi-kpɛi sono mɛ ti mɛ tɛ gɛsinkpan mɔ so. Wurubuaarɛ gi yɛgɛ aye-naanaana mɛ nyida asa abono isowolɛ mɔ, ne o kyu mɔmɔ-gɛsinkpan mɔ sa aye-naanaana mɔ. ²⁰ Pɛi de mɛ lɔɔ nyɛ gɛsinkpan mɔ, i gyi fɛɛ nsi nwe nnan de ikue-inyɔ de saalaa. Aye-naanaana mɔ mɛ tɛ gɛsinkpan mɔ so mɔ, Wurubuaarɛ kya lɛɛ agyangbarabo lii mɔmɔ kee-kee dɔ yɛɛ mɔmɔ ne mɛ' gyangbara sa ɔmɔ. I ba gɛnen kaaborɛ Samuɛlɛ ɔbono ɔ gyɛ Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo mɔ owi gi baa fo. ²¹ Samuɛlɛ gɛkyena dɔ mɔ aye-naanaana mɔ mɛ kolɛ Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ' sa ɔmɔ wura. Mɛ kolɛ Wurubuaarɛ gɛnen mɔ, gɛsintin mɔ Wurubuaarɛ gi kyu Sɔɔlo ɔbono

ɔ gyɛ Kisi mɔ-bi mɔ kyu sa ɔmɔ yɛɛ ɔ' wɔra ɔmɔ-wura. Sɔɔlo gyɛ Bɛngyamin gɛsu dɔ. O gyi gɛwura mɔ, nsi ikue-inyɔ. ²² Wurubuaarɛ gi kyigi Sɔɔlo lii gɛgyapaa mɔ so ne o kyu Deefidi kyu yii. Deefidi baarɛ ilaa ne Wurubuaarɛ gi lɛɛ tɔgɛ aye yɛɛ, 'Nɛ wu yɛɛ Deefidi, Gyɛsi mɔ-bi mɔ, gyɛ me-gisen dɔ isa ɔnan; ɔ laa wɔra me-gɛlaarɛ ilaa kpaɛ lii.'

²³ "Wurubuaarɛ gi wolaa ka yela yɛɛ ɔ laa lɛɛ ɔmɔlɛgɛbo lii gɛnen Deefidi baarɛ mɔ-anaanaanabi dɔ sa aye Isirale awura. Gɛnen ɔmɔlɛgɛbo ɔbono gi ti ba. Mɔ ne n gyɛ Yesu. ²⁴ Pɛi ne ɔ ba mɔ, Wurubuaarɛ gi yɛgɛ Gyɔn gi wolaa baa tɔgɛ sa aye Isirale awura pɛwu yɛɛ a' nu aye-nyoro gɛsɛ de a' kyɛgɛ lii aye-ilaa nyenyɛn giwɔra dɔ de mɛ' gyere aye Wurubuaarɛ sagyere. ²⁵ Gyɔn gɛsun gɛbono ɔ baa wɔra mɔ gɛ kya kpe laalaalogɛ mɔ, ɔ taasɛ yɛɛ, 'Fɛye asɛ mɔ, mɛnɛ nyamesɛ ne me n gyɛ? Iɲ gyɛ me ne n gyɛ ɔbono fɛye-ansi a gyan' mɔ so mɔ. Me-gɛmara mɔ, ɔko laa ba. Mɛɲ fo de n' ba gɛsɛ kyu mɔ-ayaawolɛ tolɛ mɔ-ayaa dɔ sa mɔ gbaa.'

²⁶ "Me-subuana Aberaham gɛten dɔ asa, de fɛye asafo abono kee fɛ sɛlɛ Wurubuaarɛ mɔ, Wurubuaarɛ gi yɛgɛ me-rɛ fɛye a nyɛ nu ɔmɔlɛgɛbo ɔbono so ilaa ne. ²⁷ Asa abono mɛ bo Gyɛrusalem mɔ de ɔmɔ-abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ ɔmɔ so mɔ mɛ mɛɲ wu Yesu bii yɛɛ mɔ ne n gyɛ ɔmɔlɛgɛbo mɔ. Gɛkɛ kyoolasɛ kamaasɛ mɔ, mɛ kya kalɛ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo iwolɛ mɔ, mɛ mɛɲ kya nu imɔ gɛsɛ. Mɔmɔ, mɔ, ne n gyɛ abono mɛ yɛgɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ tɔgɛ yela mɔ i nyɛ ba gɛsintin. I lii fɛɛ mɔmɔ ne n yɛgɛ ne mɛ mɔɔ Yesu. ²⁸ Nkana mɛ mɛɲ wu ilaa ibono so mɛ laa yelɛ tɔgɛ yɛɛ ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ mɔ. Imɔ-rɛ imɔ gɛnen gbaa mɔ, mɛ dabɔlɛ tɔgɛ Pilato yɛɛ ɔ' lɛɛ gɛnɔ yɛɛ Yesu ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ. Gɛsintin mɔ, Pilato gi lɛɛ gɛnɔ, ne mɛ da

Yesu anjanbi oyii so mɔɔ. ²⁹ Mɛ wɔra Yesu ɔmɔ-iwɔrasɛ pɛwu ta fɛɛ gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ wolaa nmarasɛ yela kyu lii mɔ so mɔ, mɛ saga mɔ lii mɔ-lɛwu oyii mɔ so, ne mɛ kyu mɔ kpaa pule folɛbo gɛkyan dɔ. ³⁰ Wurubuaarɛ, mɔ, gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ. ³¹ Yesu gi kyingi lii ibuni dɔ gɛnen mɔ, nkɛ gikyɔ dɔ mɔ ɔ lɛɛ mɔ-nyoro nyiile asa abono nkana mɛ buu mɔ lii Galeli kpe Gyɛrusalem mɔ. Asa abono mɛ wu mɔ de ansi gɛnen mɔ ne n gyɛ abono mɛ kya lɛɛ mɔ-ilaa mɛ kya tɔgɛ ma-a sa aye Isirale awura mɔ.

Ibono Wurubuaarɛ Gi Ka Yela Sa Aye-Naanaana Mɔ

I Ba Gɛsintin Kon

³² “Aye kee, a ba gɛɛnaa faa, a dɛ daa ɔkalan konkonsɛ kyu lii mɔ so a kya bara fɛye. Ilaa ibono Wurubuaarɛ gi wolaa ka yela sa aye-naanaana mɔ, ɔ yɛgɛ i ba gɛsintin sa aye mɔmɔ-biana mɔ. ³³ Nnɛ ne ɔ wɔra ne ɔ yɛgɛ i ba gɛsintin sa aye gɛnen? Imɔ ne n gyɛ yɛɛ o kyingi Yesu lii ibuni dɔ. Wurubuaarɛ ilon ɔwɔlɛ mɔ dɔ kee Wurubuaarɛ gi tɔgɛ Yesu ilaa ɔlon nyɔsɛ mɔ dɔ yɛɛ, ‘Fo gyɛ me-gisen dɔ obi. Ndɛ nɛ wɔra fo-sɛ.’

³⁴ Wurubuaarɛ agyɛbi dɔ gɛtɛɛko kee ɔ tɔgɛ yela yɛɛ ɔ laa kyingi Yesu lii ibuni dɔ de gɛkaako ɔ mɛn sa ɔ' kpaa loo isɛ dɔ de ɔ' gyɔ. Kyu lii ilaa idɛ so mɔ ɔ tɔgɛ yɛɛ, ‘Fɛɛ gɛnɔɔbono nɛ ka yela sa Deefidi mɔ i man gbangɛ. Me Wurubuaarɛ gbaa-gbaa nan kpaa fo.’

³⁵ Ne Wurubuaarɛ ilon ɔwɔlɛ mɔ dɔ mɔ, ɔko gi tɔgɛ sa Wurubuaarɛ yɛɛ, ‘ɔbono o kyu mɔ-nyoro fuɛ sa fo mɔ berɛ, fo man yɛgɛ mɔ ɔ' gyɔ sii isɛ dɔ kpa-a.’

³⁶ I mɛn gyɛ Deefidi ne Wurubuaarɛ ɔwɔlɛ mɔ dare gɛnen. I kya nyiile yɛɛ Deefidi gi wɔra Wurubuaarɛ

gɛlaarɛ mɔ-gɛkyena dɔ pɛwu, ne o wu' kpe mɔ-naanaana asɛ, ne mɔ-nyoro gibi mɔ gi gyɔ. ³⁷ ɔbono Wurubuaarɛ gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ mɔ berɛ, mɛɲ gyɔ.

³⁸ “Imɔso, aye-nanboana, fɛ' nu gɛsɛ yɛɛ kyu naa de Yesu baarɛ so ne fɛ laa nyɛ Wurubuaarɛ o' kyu fɛye-ilaa nyɛnyɛn kyu kyɛɛ fɛye. ³⁹ Nengyene fo nyamesɛ fo tɔgɛ yɛɛ fo laa gyi Wurubuaarɛ nbara nbono Mosisi gi ɲmarasɛ sa aye mɔ so pɛi de Wurubuaarɛ o' kyu fo-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ fo mɔ, fo maɲ taalɛ. ɔkamaasɛ ɔbono o kyu mɔ-nyoro too Yesu so berɛ mɔ laa nyɛ Wurubuaarɛ ɔ' kpaarɛ mɔ-ilaa nyɛnyɛn kamaasɛ fuɛ sa mɔ de Wurubuaarɛ o' kyu mɔ yɛɛ mɔ-gisen dɔ i boran.

⁴⁰ Fɛ' kerɛ fɛye-nyoro so dɔɔdan de gisobiidɛ gibono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ darɛ mɔ gi mɛɲ' ba fɛye so. I kya nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ ɲmarasɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ gi ka yela mɔ mɔmɔ-iwolɛ dɔ yɛɛ,

⁴¹ ‘Fɛye abono fɛ kya ɲmasɛ me-ɔkalan mɔ

ne fɛɲ kya kyu me kyu terɛ sɛi mɔ,

fɛ' kyena de fɛ' kerɛ ilaa ibono nan baa wɔra mɔ.

I laa baa dɛ fɛye-gɛnɔ ne fɛ laa wu' kpem.

I kya nyiile yɛɛ nan wɔra ilaa fɛye-gɛkyena dɔ.

Nengyene ɔko gi buu gɛnen ilaa mɔ sa fɛye gbaa mɔ,

fɛ maɲ sɔɔ gyi.’ ”

⁴² Pɔɔlo gi tɔngɛ ta ne mɔ-rɛ Banabasɛ mɛ laa lii Gyuda awura gikyangbon mɔ dɔ mɔ, asa mɔ mɛ kole ɔmɔ yɛɛ gɛkɛ kyoolasɛ gɛbono gɛ laa kii ba mɔ mɛ' wɔra aniya de mɛ' kii baa nyiile mɔmɔ gɛnen ilaa ibono Pɔɔlo gi tɔgɛ sa ɔmɔ faa. ⁴³ Mɛ yaasɛ lii gikyangbon mɔ dɔ mɔ, Gyuda awura de asafo abono mɛ sɛlɛ Wurubuaarɛ ne mɛ loo Gyuda awura ɔson mɔ dɔ mɔ sakyɔ mɛ naa buu Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ. Mɛ buu mɔmɔ gɛnen mɔ, Pɔɔloana mɛ tɔgɛ keda ɔmɔ-nyoro yɛɛ, “Fɛ nyɛ

Wurubuaare amɔlegɛ kyu naa de Yesu so faa mɔ, fɛ' kpe fa-a ka gyan mɔ so.”

Pɔɔlo Ilaa I Wɔra Gyuda Awura Ako Gɛlaaloo

⁴⁴ Gɛkɛ kyoolasɛ gɛbono gɛ kii ba mɔ, asa mɛ kpaɛ gyan faa fina-a de mɛ' nyɛ nu Wurubuaare agyɛbi kyu lii Yesu so. Mɛ gyan gɛnen mɔ, i san daa pi-i de ɔsowolɛ mɔ so asa pɛwu mɛ' lii kpe nno. ⁴⁵ Gyuda awura mɔ ako mɛ wu gɛnɔɔbono asa mɛ nyaakyɔ Pɔɔloana asɛ gɛnen mɔ, i wɔra mɔmɔ gɛlaaloo. Imɔso ɔ kya tɔngɛ mɔ, mɛ sɔɔ mɔ akycɔɔɛ, ne mɛ saalɛ mɔ fili. ⁴⁶ Nfono mɔ, Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ mɛ da otu tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “I tiri yɛɛ fɛye ne a daa gitɔgɛ Wurubuaare agyɛbi mɔ sa. Ibono fɛ kine amɔ ginu ne fɛye gbaa-gbaa ne n bun fɛye-nyoro gipɛɛ yɛɛ fɛye berɛ, fɛɲ kaabore fɛ' nyɛ Wurubuaare asɛ gɛkyena gɛkpaa faa mɔ, a laa naa taa fɛye yɛgɛ. A kya kyon asa kpɛi-kpɛi abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ ne. ⁴⁷ I kya nyiile yɛɛ Wura Wurubuaare gi wolaa ka yela mɔ-agyɛbi dɔ yɛɛ,

‘Nan lɛɛ fo yela de fo ne fo' wɔra fɛɛ fatela
sa gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi.

Gɛsinkpan gɛbɔgɔɔn kamaasɛ gɛbono dɔ mɛ bo mɔ,
fo ne nan kyu me Wurubuaare amɔlegɛ kperɛ ɔmɔ
de mɛ' nyɛ ɔkyenaten me asɛ.’ ”

⁴⁸ Abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ mɛ nu gɛnen ɔkalan baare mɔ, i wɔra ɔmɔ ɔkon, ne mɛ tɔgɛ yɛɛ ɔkalan ɔbono mɛ nu kyu lii Wura Yesu so faa gyɛ ɔkalan dɛnsɛ, ne mɔmɔ dɔ asa abono i wolaa i gyɛ yɛɛ mɛ laa nyɛ gɛkyena Wurubuaare asɛ gɛkpaa mɔ, mɛ ka gyan Yesu so. ⁴⁹ Wura Yesu agyɛbi mɔ a nu gyan' de nsana nno pɛwu. ⁵⁰ Nfono mɔ, Gyuda awura mɔ berɛ mɛ kpe akyii abono mɛ bo aterɛnbi ne mɛ bo Gyuda awura mɔ dɔ mɔ asɛ de anyen abono mɛ gyɛ anyamesɛ gbaa'gbaa ɔsowolɛ

mɔ so mɔ ase, ne me kpaa nyida Pɔɔlo de Banabase sa ɔmɔ. Imɔso i yege asa me kya ka Pɔɔlo mɔ-re Banabase ansi ne me gya ɔmɔ lii isowole ibono i bo nsana nno mɔ so. ⁵¹ Pɔɔlo mɔ-re Banabase me laa lii ɔsowole mɔ so mɔ, me kpiisi mɔmɔ-ayaa ise yela mɔmɔ de i' lee nyiile yee meɲ ba me nyi ɔsowole mɔ so awura ilaa, ne me kyon kpe Ikoniyon. ⁵² Mɔmɔ-nanboana Yesu akasebo abono me san ɔsowole mɔ so mɔ, Wurubuaare Oduduu mɔ gi suu de mɔmɔ, ne me san me te de ɔkon.

14

Pɔɔloana Me Wɔra Ilaa Gbaa'gbaa Ikoniyon

¹ Pɔɔlo mɔ-re Banabase me kpaa loo Ikoniyon mɔ, me naa kpe Gyuda awura gikyangbon dɔ. Me tɔge Yesu ilaa, ne i yege Gyuda awura de asa kpei-kpei sakyɔ me sɔɔ Yesu gyi. ² Gyuda awura abono me kine me meɲ sɔɔ Yesu gyi mɔ berɛ, me baa nyida Yesu asonbo mɔ sa asa kpei-kpei ne i nyida mɔmɔ nsana.

³ Imɔso Pɔɔlo mɔ-re Banabase me sii kyena Ikoniyon nno keɛla ηmaraa me kya da otu lee Wura Yesu ilaa me kya tɔge asa. Me lee tɔge ɔmɔ gɛnɔɔbono Wurubuaare kya naa de Yesu so mɔlegɛ anyamesɛ, ne Wura Yesu kee gi lee nyiile yee i gyɛ gɛsintin. I kya nyiile yee ɔ yege me taale wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamesɛ maɲ taale wɔra mɔ-gibaa so mɔ.

⁴ Nfono mɔ, ɔsowole mɔ so asa mɔ me ye ginyɔ. Ako me yele Gyuda awura mɔ gɛmara, ne mɔmɔ ako, mɔ, me yela Yesu isɔɔ mɔ gɛmara. ⁵ Gyuda awura mɔmɔ-re mɔmɔ-abelensɛ abono me kya kerɛ ɔmɔ so mɔ de asa kpei-kpei me wɔra gɛnɔ yee me laa wɔra Pɔɔlo mɔ-re Banabase ilaa nyɛnyɛn de me' da ɔmɔ abui mɔɔ. ⁶ Me nu gɛnen mɔ, me kpane lii nno kyon Likoniya gɛsinkpan so, ne me kpe Lisitera de Dɛɛbi isowole so, de gɛsinkpan

gɛbono gɛ sindi nno mɔ. ⁷ Nno kee mɛ naa mɛ kya tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ ma-a sa asa.

Pɔɔlo Gi Kyɛ ɔtɛgɛsɛ

⁸ Owi ɔbono mɛ bo Lisitera mɔ, mɛ wu ɔnyen ɔko tɛ, mɔ-ayaa a wu'. Lii ko-o ibono i korogɛ mɔ mɔ, ɔɲ naa kerɛ. ⁹ Pɔɔlo kya tɔngɛ mɔ, gɛnen ɔnyen baarɛ kya nu mɔ asɛ. Pɔɔlo gi kerɛ mɔ faa yiridididi mɔ, ɔ bii yɛɛ gɛnen ɔnyen baarɛ bo gisɔɔgyi gibono gi laa taalɛ kyɛ mɔ. ¹⁰ Pɔɔlo gi wu gɛnen mɔ, ɔ kpen ken-ken yɛɛ, “Koso yeɛ fo-ayaa so.” Nfono mɔ, ɔnyen mɔ gi firigi yeɛ mɔ-ayaa so, ne ɔ san ɔ kya naa kon.

¹¹ Sakpii mɔ gi wu ilaa beɛ ibono Pɔɔlo gi wɔra mɔ, mɛ kpen tɔgɛ Likoniya gɛdɛ dɔ yɛɛ, “Ikperɛ ne n bingiri anyamesɛ ba aye asɛ faa!” ¹² Gɛnen so mɔ asa mɔ mɛ kyu Banabase yɛɛ mɔ ne n gyɛ ɔkperɛ ɔbono mɛ kya terɛ yɛɛ Suse ne Pɔɔlo, mɔ, ibono mɔ ne n kpe ɔ kya gyangbara tɔngɛ sa asa so mɔ, mɛ kyu mɔ yɛɛ ɔ gyɛ ɔkperɛ ɔbono mɛ kya terɛ yɛɛ Hɛrɛmɛsɛ. ¹³ Nfono mɔ Suse ɔkpegyɔɔ ɔbono mɔ-ɔkperɛ obu sindi gɛbunono gɛbono mɛ kya kyu loo ɔsowolɛ mɔ so mɔ gi kpaa kyu inaadɛ de iyii afototo kyu kpe ɔsowolɛ mɔ gɛkpen gɛbunono mɔ asɛ de mɔ-rɛ sakpii mɔ mɛ' kyɔɔlɛ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase fɛɛ ikperɛ-lɛɛ mɔ ɔnan.

¹⁴ Banabase mɔ-rɛ Pɔɔlo mɛ nu yɛɛ mɛ laa kyɔɔlɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ keda ngbɛ nbono mɛ suu mɔ kyadɛ de i' lɛɛ nyiile yɛɛ mɛ kine imɔ, ne mɛ seɛ loo saarɛ sakpii mɔ dɔ mɛ san mɛ kya kpen mɛ kya tɔgɛ yɛɛ, ¹⁵ “Anyen, menɛ n wɔra ne fɛ kya wɔra gɛnen? A gyɛ daa anyamesɛ fɛɛ fɛye kee. Aye berɛ a kyu Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ bara fɛye daa de fɛ' nyɛ kyɛɛgɛ lii fɛye-ikperɛ gison gibono gin kya kpaa fɛye de sɛi faa dɔ de fɛ' baa son Wurubuaarɛ ɔbono ɔ bo nno adaa-adaa mɔ. Mɔ ne n gyɛ ɔbono ɔ lɛɛ soso de gɛsɛ de apoo de ilaa

kamaase ibono i bo imɔ dɔ pɛwu mɔ. ¹⁶ Dedaa mɔ, ɔ sa gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi ɔkpa de mɛ' wɔra ilaa ibono i bo mɔmɔ ɔbole mɔ. ¹⁷ ɔ dabɔle sa fɛye ɔkpa gɛnen mɔ, i mɛɲ gyɛ yɛɛ ɔ mɛɲ wɔra ilaa de i' lɛɛ nyiile fɛye yɛɛ ɔ bo no. ɔ kya wɔra gidɛnsɛ sa fɛye. ɔ kya sa fɛye nyangbon ne ɔ kya yɛgɛ ilaa duusɛana i kya sɔɔ imɔ-abi imɔ-aberɛ dɔ. ɔ kya sa fɛye agyudɔ de ilaa dɛnsɛ gikyo ibono i kya yɛgɛ fɛye-asen a kya tɔɔ fɛye.” ¹⁸ Banabase mɔ-rɛ Pɔɔlo mɛ dabɔle tɔgɛ ilaa idɛ sa ɔmɔ gbaa faa, i wɔra ɔlon sa ɔmɔ, mɛɲ laarɛ mɛ' taalɛ tii sakpii mɔ yɛɛ mɛ mɛɲ sa mɛ' kyɔɔle ɔmɔ fɛɛ ikperɛ-lɛɛ mɔ.

¹⁹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Gyuda awura ako mɛ lii Antiyoki de Ikoniyon baa tɔgɛ asa mɔ yɛɛ mɛ' yɛgɛ mɔmɔ-rɛ ɔmɔ mɛ' wɔra gɛnɔ Pɔɔlo so. Gɛsintin mɔ mɛ wɔra gɛnɔ, ne mɛ kpaa da mɔ abui ne mɛ kpɛi mɔ lii ɔsowolɛ mɔ so. Mɛ kpɛi mɔ lii ɔsowolɛ mɔ so gɛnen mɔ, mɛ nyi yɛɛ o wu' daa! ²⁰ Yesu akasɛbo mɔ mɛ baa kyaabɔɔ mɔ. ɔ koso yeɛ ne o kii naa loo ɔsowolɛ mɔ so. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase mɛ kyon kpe Dɛɛbi.

Mɛ Tɔgɛ Wurubuaarɛ Agyɛbi Nten Kpɛi-Kpɛi

²¹ Mɛ loo Dɛɛbi mɔ, mɛ tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa ne i yɛgɛ asa sakyɔ mɛ wɔra Yesu akasɛbo. Mɛ lii nno mɔ, mɛ kii kyon kpe Lisitera de Ikoniyon de Antiyoki. ²² Mɛ kpe Yesu akasɛbo abono mɛ bo nno mɔ asɛ kpaa tɔgɛ keda mɔmɔ-nyoro, ne mɛ tɔgɛ wɔra ɔmɔ yɛɛ mɛ' kpe sii de mɔmɔ-gisɔɔgyi gibono mɛ sɔɔ Yesu gyi mɔ. Mɛ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “I bo no yɛɛ a laa wu awɔɔfɔɔ gikyo berɛ. Imɔ gɛmara mɔ, a laa nyɛ Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ.” ²³ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase mɛ lɛɛ abelɛnsɛ sa Wura Yesu asonbo akpen mɔ. Mɛ ɲminde gɛnɔ ne mɛ dalaa kyu gɛnen

abelɛnsɛ mɔ wɔra Wura Yesu ɔbono mɛ ka gyan mɔ so mɔ abaa dɔ.

²⁴ Mɛ naa de Pisidiya gɛsinkpan so, ne mɛ baa fo Panfiliya gɛsinkpan so. ²⁵ Imɔ gɛmara mɔ, mɛ kpe Pɛɛga ɔsowolɛ so. Mɛ tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa abono mɛ bo nno mɔ, ne mɛ kyon kpelegɛ kpe Ataliya ɔsowolɛ so. Mɛ lii Ataliya mɔ, mɛ kyu gikolii ne mɛ palɛ kyon kii kpe Antiyoki. ²⁶ Pɛi ne mɛ laa kpe gɛnen ɔkpa ɔbono mɔ, Antiyoki nno ne mɛ bo, ne Wura Yesu asonbo gikpen mɔ mɛ kyu mɔmɔ wɔra Wurubuaarɛ abaa dɔ de mɛ' wɔra gɛnen gɛsun gɛbono. ²⁷ Imɔso mɛ kpaa loo Antiyoki nno mɔ, mɛ koola Yesu asonbo gikpen mɔ kpaa gyan', ne mɛ buu ilaa ibono pɛwu Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɛ taalɛ wɔra mɔ sa ɔmɔ de gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ gi bugi ɔkpa sa asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura ne mɛ nyɛ kyu ɔmɔ-nyoro too Yesu so mɔ. ²⁸ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ mɛ sii kyena Yesu akasɛbo mɔ asɛ nno kɛɛla.

15

Mɛ Sun Ako Gyɛrusalem

¹ Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ, anyen ako mɛ lii Gyudiya ba mɛ kya nyiile Yesu asonbo ilaa yɛɛ, “Nengyene mɛ mɛɲ ten fo ɔko giwɔrɛ fɛɛ gɛnɔɔbono aye-naana Mosisi nbara mɔ gi kya nyiile mɔ, fo maɲ nyɛ Wurubuaarɛ ɔ' mɔlɛgɛ fo de fo' nyɛ ɔkyenaten mɔ asɛ.” ² Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ mɛ nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, akycɔɔlɛ belɛ ako a tɔrɔ ɔmɔ-rɛ gɛnen asa abono so, mɛɲ nu abara gɛsɛ. Imɔso Yesu asonbo mɔ mɛ kyu amu sindi abara, ne mɛ lɛɛ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ de mɔmɔ-nanboana ako sun Gyɛrusalem de mɛ' kpaa wu Yesu isɔɔ mɔ de abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ Yesu asonbo gikpen gibono gi bo nno mɔ so de mɛ' kyu gɛnen ilaa ibono kyu kpaa too mɔmɔ-ansi dɔ.

³ Yesu asonbo gikpen mɔ mɛ lɛɛ abono mɛ sun mɔ ɔkpa mɔ, mɛ kyu de Fonisiya de Samariya nsinkpan so. Mɛ naa mɛ kya kpe gɛnen mɔ, mɛ kya buu sa mɔmɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ yɛɛ asa abono mɛ mɛɛ gyɛ Gyuda awura mɔ mɔmɔ dɔ ako kee mɛ nu mɔmɔ-nyoro gɛɛ ne mɛ kyɛɛgɛ mɛ kya son Wura Yesu. Abono mɛ kya nu gɛnen mɔ, i kya wɔra mɔmɔ pɛwu ɔkon gikyɔ.

⁴ Mɛ kpaɛ loo Gyɛrusalem mɔ, Yesu asonbo gikpen gibono gi bo nno mɔ de mɔmɔ-abelɛnsɛ de Yesu isɔɔ mɔ mɛ sɔɔ mɔmɔ abaa anyɔ, ne mɔmɔ mɔ, mɛ buu ilaa ibono Wurubuaarɛ gi wɔra kyu naa de ɔmɔ so mɔ sa mɔmɔ. ⁵ Nfono mɔ, asa ako mɛ koso yelɛ. Gɛnen asa abono mɛ gyɛ Farasii ɔson gikpen mɔ dɔ abono mɛ sɔɔ Yesu gyi mɔ. Mɛ kpɛ koso yelɛ mɔ, ilaa ibono i laa lii ɔmɔ-gɛnɔ dɔ mɔ ne n gyɛ yɛɛ, “I kaaborɛ asa abono mɛ mɛɛ gyɛ aye Gyuda awura ne mɛ kya laarɛ mɛ' son Yesu mɔ mɛ' ten ɔmɔ-awɔrɛ de a' ka sa ɔmɔ yɛɛ mɛ' gyi aye-naana Mosisi nbara mɔ so.”

Abelɛnsɛ Mɛ Gyan' Imɔ-Gɛsingyi Gyɛrusalem

⁶ Nfono mɔ, Yesu isɔɔ mɔ de Yesu asonbo gikpen mɔ abelɛnsɛ mɔ mɛ kpaɛ gyan' de mɛ' gyi imɔ so gɛsingyi. ⁷ Mɛ kpaɛ gyan' mɔ, mɛ kyena imɔ so kɛɛla. Nfono mɔ, Piita gi koso ne ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Me-nanboana Yesu asonbo, fɛye gbaa-gbaa fɛ nyi yɛɛ aberɛ ako dɔ mɔ, Wurubuaarɛ gi tɔɔsɛ me lɛɛ yɛɛ n' tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa abono mɛ mɛɛ gyɛ aye Gyuda awura mɔ kee de mɛ' nyɛ ka gyan mɔ so. Wurubuaarɛ gi lɛɛ me gɛnen mɔ, i mɛɛ gyɛ ndɛ'! ⁸ Wurubuaarɛ nyi nyamesɛ kamaasɛ gisen dɔ. O kyu mɔ-Oduduu mɔ sa abono mɛ mɛɛ gyɛ aye Gyuda awura mɔ kee fɛɛ aye-lɛɛ mɔ ɔnan de i' lɛɛ nyiile yɛɛ mɔmɔ kee mɛ laa nyɛ wɔra Yesu asonbo. ⁹ Wurubuaarɛ asɛ mɔ aye Gyuda awura aɲ kɔrɔ,

ne mɔmɔ kee mɛn kɔrɔ. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ dɔ abono mɛ kyu ɔmɔ-nyoro too Yesu so mɔ, Wurubuaarɛ gi kpaarɛ mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn fuɛ, fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ wɔra sa aye abono kee a wolaa kyu aye-nyoro too Yesu so mɔ.
¹⁰ Ne idɛ kon i wonɛ so ne fɛ kya laarɛ i' wɔra ɔlon sa Yesu akasɛbo abono mɛ mɛn gyɛ Gyuda awura mɔ? Gɛsola gɛbono fɛ dɛ fɛ kya laarɛ fɛ' kyu sola mɔmɔ faa, aye-naanaana mɛn taalɛ gɛmɔ ne aye kee a mɛn taalɛ gɛmɔ. Fɛ sola ɔmɔ gɛnen gɛsola gɛdɛ mɔ, fɛ kya soo Wurubuaarɛ idoo ne. ¹¹ In kaaborɛ i' ba gɛnen. A sɔɔ gyi yɛɛ a nyɛ Wurubuaarɛ amɔlɛgɛ kyu naa de Wura Yesu gitolon gibono ɔ bo mɔ so fɛɛ gɛnɔɔbono mɔmɔ kee mɛ nyɛ mɔ.”

¹² Piita gi tɔngɛ ta mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ sii faa kurun, ne mɛ yɛla mɔmɔ-aso de mɛ' nu Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ kee asɛ. Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabasɛ mɛ tɔgɛ gɛnɔɔbono mɛ kpe asa abono mɛ mɛn gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ ne Wurubuaarɛ gi kpaɔ ɔmɔ de mɛ' nyɛ wɔra ilaa ibono i kya lɛɛ Yesu ɔlon mɔ nyiile mɔ de ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamesɛ maɲ taalɛ wɔra imɔ mɔ-gibaa so mɔ.

¹³ Mɛ tɔngɛ ta mɔ, Gyeemesi gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ¹⁴ “Me-nanboana Yesu asonbo, fɛ' nu me asɛ. Kyu lii asa abono mɛ mɛn gyɛ Gyuda awura mɔ so mɔ, Simon Piita gi lɛɛ gɛsɛ gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ gi kpaɔ laa mɔmɔ gigyangbarasɛ mɔ. ɔ kpaɔ laa ɔmɔ gɛnen mɔ, ɔ kya laarɛ de ɔ' lɛɛ mɔmɔ dɔ ako de mɛ' wɔra mɔ-asonbo. ¹⁵ Gɛnen ne Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ wolaa tɔgɛ kyu lii mɔmɔ so kee ne. Mɛ tɔgɛ yɛɛ,

¹⁶ ‘Wurubuaarɛ yɛɛ,

“Imɔ idɛ gɛmara mɔ, nan kii ba. Nɛ kii ba mɔ,
 nan baa lɔrɔ Wura Deefidi gɛten gɛbono gɛ boori
 mɔ yii.

Nan lɔrɔ akyanfon mɔ pɔrɔ.

¹⁷ Imɔ ne nan yεge gεsinkpan so asa sεnsε pεwu mε' laare me ɔbono n gyε wura mɔ geten. Asa abono pεwu ne tɔge ɔmɔ yεε mε' wɔra me-asonbo mɔ mε laa lii asa kpɛi-kpɛi pεwu dɔ ba me asε.”

Gɛnen ne Wura Wurubuaarε gi tɔge ne. Mɔ ne n kya wɔra imɔ idε pεwu.

¹⁸ Lii ko-o dedaa ne Wurubuaarε gi wolaa tɔge lεε ilaa idε nyiile.’ ”

¹⁹ Gyeemesi gi kii tɔge yεε, “Imɔso me-lεε ibono n bo nan tɔge mɔ ne n gyε yεε i mεη taa kaaborε a' yεge Wurubuaarε ɔson ɔ' wɔra ɔlon sa asa sεnsε kpɛi-kpɛi abono mε kya son Wurubuaarε kyu naa de Yesu so faa. Aη sa a' tɔge yεε mε' gyi aye Gyuda awura nbara mɔ pεwu so. ²⁰ A' ηmarasε kpaa sa ɔmɔ daa yεε mε' mεη sa mε' gyi akyɔɔlεtɔ. Imɔ ibono i laa kyɔlesε mɔmɔ-Wurubuaarε ɔson. Gɛnen kee ne a' tɔge sa mɔmɔ yεε mε mεη sa mε' laarε agyibara. Mε mεη sa mε' gyi nkanan de mε mεη sa mε' gyi gεbuε gεbono mε mεη ten gεmɔ-lεε nkanan mɔ. ²¹ Nengyene fεε Mosisi nbara mɔ berε ne mε kya laarε mε' nu mɔ, kpε kyu lii ko-o adedaabo aberε dɔ mɔ, isowolε kamaasε so mɔ i bo abono mε kya tɔge nbara mɔ sa asa aye Gyuda awura akyangbon dɔ. Mε kya tɔge nmɔ so ilaa gεkε kyoolasε kamaasε.”

*Ilaa Ibono Abel*εnsε Mε Wu Mɔ

²² Gyeemesi gi tɔngε ta mɔ, Yesu isɔɔ mɔ de abelεnsε sεnsε mɔ de asa abono mε bo Yesu ɔson gikpen mɔ dɔ mɔ pεwu mε wu yεε i kyena sa ɔmɔ, ne mε kyule ne mε tɔge yεε mε laa lεε mɔmɔ dɔ asa ako de gɛnen asa abono mɔmɔ-rε Pɔɔlo de Banabasε mε' kyu ɔwolε kpε Antiyoki. Gεsintin mɔ, mε keda Gyudasε ɔbono mε kya terε mɔ-ginyen giko yεε Baasabasε mɔ de Siilasε sun.

Gɛnen asa abono mɛ gyɛ agyangbarabo ako Yesu ɔson mɔ dɔ.

²³ Mɛ laa kpe gɛnen mɔ, abelɛnsɛ abono mɛ kya sun ɔmɔ mɔ mɛ ɲmarasɛ mɔmɔ-gibaa dɔ ɔwolɛ sa ɔmɔ yɛɛ,

“Aye Yesu isɔɔ de aye abono a gyɛ fɛye-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ mɔ, aye-rɛ aye-abelɛnsɛ ne n gyan' ne a ɲmarasɛ fɛye gɛnen ɔwolɛ baarɛ. A kya ɲmarasɛ fɛye abono fɛ tɛ Antiyoki ɔsowolɛ so de Siiriya de Silisiya nsinkpan so ne fɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura ne fɛ baa loo Yesu ɔson mɔ dɔ mɔ. A kya faala fɛye.

²⁴ “A nu yɛɛ aye asa ako mɛ lii aye asɛ gɛrɛnaa owi ɔbono i mɛɲ gyɛ aye ne n sun ɔmɔ ne mɛ kpe kpa nyala fɛye. A nu yɛɛ ilaa ibono mɛ kpa tɔgɛ sa fɛye mɔ i yɛgɛ fɛye-nwɔnsa dɔ i bo fɛye kpada-kpada. ²⁵⁻²⁷ Imɔso a gyan' ne a kyu amu sindi abara ne a tɔgɛ kyule abara yɛɛ a laa lɛɛ asa ako sun fɛye asɛ de fɛ' nu ilaa ibono a ɲminde mɔ lii mɔmɔ gbaa-gbaa nnɔ dɔ. Abono a lɛɛ mɔ ne n gyɛ Gyudasɛ mɔ-rɛ Siilasɛ. Aye-nanboana laarɛsɛ, Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase, mɛ bɔla mɔmɔ so. Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase mɛ gyɛ asa abono mɛ kyu mɔmɔ-nkpa fuɛ sa aye-Wura Yesu Kirisito gɛsun mɔ.

²⁸ “Aye-rɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ a kerɛ faa, i mɛɲ boran fɛɛ a' kii kyu gɛsola gɛko kii baa sola fɛye baa too de ilaa tirisɛ ibono a laa tɔgɛ fɛye faa. Imɔ ne n gyɛ yɛɛ, ²⁹ fɛ' mɛɲ sa fɛ' gyi akyɔɔlɛtɔ. Fɛ mɛɲ sa fɛ' gyi nkalan abɛɛ gɛbuɛ gɛbono fɛɲ ten gɛmɔ-lɛɛ nkalan mɔ. Fɛ mɛɲ sa fɛ' laarɛ agyibara. Nengyene fɛ gyi gɛnen ilaa idɛana so mɔ, fɛ wɔra ibono i kaaborɛ fɛ' wɔra mɔ ne. Fɛ' kyena dandan. A sin gɛrɛ.”

Gyɛrusalem Abelɛnsɛ Mɛ Sun Asa Antiyoki

³⁰ Yesu isɔɔ mɔ mɛ lɛɛ asunbo mɔ ɔkpa ne mɛ kyon kpe Antiyoki. Mɛ loo Antiyoki mɔ, mɛ terɛ asonbo gikpen mɔ gi bo nno mɔ kpaa gyan' ne mɛ lɛɛ ɔwolɛ mɔ kyu sa ɔmɔ. ³¹ Yesu asonbo gikpen mɔ mɛ kalɛ ɔwolɛ mɔ mɔ, i wɔra ɔmɔ ɔkon gikyɔ. I kya nyiile yɛɛ ɔwolɛ mɔ gi yɛgɛ i keda ɔmɔ-nyoro. ³² Gyudase mɔ-rɛ Siilase gbaa-gbaa kee mɛ gyɛ daa Wurubuaare ikalan atɔgɛbo. Mɛ tɔgɛ ilaa gikyɔ sa mɔmɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ de i' nyɛ keda ɔmɔ-nyoro de mɔmɔ-nyoro giŋ sa gi' yɔɔ mɔmɔ. ³³ Mɛ kyena nno ŋmaraa mɔ, abono asɛ mɛ sun ɔmɔ mɔ, mɛ lɛɛ ɔmɔ-ɔkpa de gisen yuuli ne mɛ kii kpe abelɛnsɛ abono mɛ sun ɔmɔ mɔ asɛ. [³⁴ Mɛ laa kii mɔ, Siilase berɛ gi sa gɛwɔnsa yɛɛ ɔ laa kyena Antiyoki nno ŋmaraa.] ³⁵ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase kee mɛ sii kyena Antiyoki, ne mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-nanboana sakyɔ kee mɛ tɔgɛ Wura Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa, ne mɛ nyiile mɔmɔ ilaa kyu lii ɔkalan mɔ so.

Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase Mɛ Yaase Kpe Nten Kpɛi-Kpɛi

³⁶ Imɔ gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi tɔgɛ sa Banabase yɛɛ, “Yɛgɛ de a' kii kpe isowolɛ ibono so a naa kyena tɔgɛ aye-Wura Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa mɔ de a' kpaa laa abono mɛ sɔɔ Yesu gyi nno mɔ de a' kerɛ gɛnɔɔbono mɛ tɛ mɔ.” ³⁷ Banabase gi laare fɛɛ mɛ' kyu Gyɔn Maako de mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ' kpe. ³⁸ Pɔɔlo berɛ mɛŋ laare gɛnen. I kya nyiile yɛɛ Gyɔn gi tɛɛ mɔ-nyoro naa taa ɔmɔ yɛgɛ Panfiliya owi ɔko dɔ; ɔ mɛŋ yɛgɛ de ɔmɔ-rɛ mɔ mɛ' naa wɔra Wurubuaare agyɛbi gɛsun mɔ kpaa logɛ. ³⁹ Nfono mɔ akycɔlɛ a tɔrɔ Pɔɔlo mɔ-rɛ Banabase so mɛ mɛŋ tɔgɛ kyule abara. Imɔso mɛ tɔgɛ yɛɛ mɛ laa yaase kpe nten kpɛi-kpɛi. Banabase gi kyu Maako kyu buu mɔ-nyoro ne mɛ dii loo gikolii dɔ ne mɛ palɛ kyon Saapuroɛ gɛsinkpan so. ⁴⁰ Pɔɔlo, mɔ, gi lɛɛ Siilase, ne mɔ-rɛ mɔ

mɛ kyu de mɔmɔ-lɛɛ ɔkpa. Mɛ laa kyon gɛnen mɔ, ɔmɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ mɔ mɛ kyu ɔmɔ kyu wɔra Wura Yesu abaa dɔ yɛɛ ɔ' kpa mɔmɔ gɛsun mɔ dɔ. ⁴¹ Imɔso mɛ naa-naa gyan' de Siiriya de Silisiya nsinkpan so, ne ɔ tɔgɛ keda Yesu asonbo akpen mɔ nyoro.

16

Pɔɔlo Gi Nyɛ De Timoti ɔ' Kpa Mɔ

¹ Pɔɔlo gi kingi kpa fo Dɛɛbi de Lisitera isowolɛ so. Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ, Yesu ɔkasɛbo ɔko tɛ Lisitera nno, mɛ kya terɛ mɔ ginyen yɛɛ Timoti. Mɔ-nyi gyɛ Gyudakyii, ne ɔ sɔɔ Yesu gyi; mɔ-sɛ mɔ gyɛ Geriikinyen.

² Timoti mɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ bo Lisitera de Ikoniyon isowolɛ so mɔ mɛ kya yen mɔ.

³ Pɔɔlo kya laarɛ Timoti ɔ' wɔra mɔ-dega de mɔ-rɛ mɔ mɛ' naa kingi. Imɔso o kyu Timoti kpe, ne mɛ ten mɔ-giwɔrɛ Gyuda awura tiibi ɔkpa so. I kya nyiile yɛɛ Gyuda awura abono mɛ bo nsana-nsana nno mɔ pɛwu mɛ nyi ibono Timoti mɔ-sɛ gyɛ Geriikinyen.

⁴ Pɔɔloana mɛ naa mɛ naa de isowolɛ. Ilaa ibono Yesu isɔɔ mɔ de Yesu asonbo abelɛnsɛ abono mɛ tɛ Gyɛrusalem mɔ mɛ yela sa Yesu asonbo mɔ pɛwu mɔ mɛ dɛ imɔ mɛ kya tɔgɛ de asa mɛ' nyɛ gyi imɔ so. ⁵ Yesu asonbo akpen mɔ mɛ nu imɔ mɔ, i yɛgɛ mɛ lɔrɔ sɔɔ Yesu gyi too, ne mɔmɔ-gɛgyɔɔnɔ gɛ kya nyaakyɔ gɛ kya too gɛkɛ kamaasɛ.

⁶ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ mɛɲ sa Pɔɔloana ɔkpa de mɛ' nyɛ kpa tɔgɛ Yesu ɔkalan mɔ Esiya gɛsinkpan so. Lii gɛnen so mɔ mɛ naa daa de Firigiyi de Galati nsinkpan so mɛ kya tɔgɛ Yesu ɔkalan mɔ. ⁷ Mɛ fo Misiya gɛsinkpan ɔkara mɔ i wɔra ɔmɔ fɛɛ mɛ' naa de Bitiniya gɛsinkpan so. Yesu Oduduu mɔ mɔ mɛɲ kyule sa ɔmɔ.

⁸ Imɔso mɛ loo Misiya lii kyon kpelegɛ kpe Tirowasɛ. ⁹ Mɛ

bo Tirowasɛ mɔ, gɛnyɛ gɛko mɔ, i wɔra Pɔɔlo fɛɛ oderi, ne o wu Masadoniyanyen ɔko gi ba ɔ yelɛ ɔ kya kolɛ mɔ yɛɛ, “Wɔra aniya, ba Masadoniya de fo' baa kpa aye.”

¹⁰ Aberɛ abono mɔ, me ɔbono n kya ηmarasɛ ɔwolɛ baarɛ mɔ, n bo Pɔɔloana asɛ nno. Ibono Pɔɔlo gi wu gɛnen ilaa idɛ fɛɛ oderi mɔ, a wu yɛɛ Wurubuaarɛ ne n kya sun aye yɛɛ a' kpa tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa Masadoniya awura. Imɔso ayaa abono so mɔ, a koso baala.

Lidiya Gi Sɔɔ Yesu Gyi

¹¹ A kya kpe mɔ, a kyu gikolii lii Tirowasɛ kpe Samotirasi gɛsinkpan so. Aη bagɛ gɛtɛɛko. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ a loo Niyapolisi ɔsowolɛ so. ¹² A lii nfono mɔ, a kyon kpe daa Filipayi. Filipayi gyɛ ɔsowolɛ belɛ Masadoniya gɛsinkpan so. Rom awura abɛyin ne n kya kerɛ ɔmɔ so. A loo Filipayi gɛnen mɔ, a sii kyena nno nkɛ kalɛsɛ nko.

¹³ I fo gɛkɛ kyoolasɛ mɔ, a koso lii kpe ɔsowolɛ mɔ nkan kpe ɔbon ɔko gigengen. A kya kpe gɛnen mɔ, a nyi yɛɛ ɔfaanan nno ne asa mɛ kya gyan' dalaa fɛɛ? A fo nno mɔ, a kpelegɛ kyena ne a tɔngɛ sa akyii abono mɛ baa gyan' nno mɔ. ¹⁴ Abono mɛ nu aye asɛ mɔ dɔ ɔko ginyen ne n gyɛ Lidiya. ɔ lii Tayatira ɔsowolɛ so, ɔ kya fɛ akuru pebara boɔgyalonsɛ. ɔ gyɛ Wurubuaarɛ ɔsonbo. Wura Yesu gi yɛgɛ Lidiya gi bugi mɔ-gisen ne ɔ yɛ mɔ-giso nu ne ɔ sɔɔ ilaa ibono Pɔɔlo gi tɔgɛ kyu lii Yesu so mɔ gyi. ¹⁵ ɔ sɔɔ Yesu gyi gɛnen mɔ, a gyere mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ awura Wurubuaarɛ sagyere. Nfono mɔ ɔkyii mɔ gi kolɛ aye yɛɛ, “Nengyene fɛ nyɛ wu me bii yɛɛ nɛ sɔɔ Wura Yesu gyi gɛsintin mɔ, fɛ' baa loo me asɛ.” Ne ɔ keda aye yela mɔ-gɛwi.

Obolonbu ɔko Buu Aye ɔ Kya Kpen

¹⁶ GεKE gεDE mɔ, a koso a kya kpe ɔdalaaten mɔ de-e, aye-rE obolonbu ɔko a gyan'. Ilaa nyenyen oduduu tE mɔ so, ne i kya yeGE ɔ kya wu ilaa tɔGE. ɔ tE asa ako aSE, ne mɔ-wuraana mɔ mE kya nyE aterenbi gikyɔ lii mɔ-ilaalaa ibono ɔ kya wu tɔGE mɔ so. ¹⁷ Aye-rE mɔ a gyan' gEnen mɔ, ɔ kPE san ɔ naa o buu aye-rE Pɔɔlo. ɔ kya kpen ɔ kya tɔGE yEE, “fE' kerE, gEnen anyen adE ne n gyE WurubuaarE ɔbono ɔ gyE GitɔbelE mɔ adega. Mɔmɔ ne n kya tɔGE mE kya sa fEYE ɔkpa ɔbono so fE laa naa de fE' nyE WurubuaarE ɔ' mɔlEGE fEYE de fE' nyE kyena mɔ aSE mɔ.” ¹⁸ NkE gikyɔ dɔ mɔ, gEnen ilaa idE ne ɔkyii baarE kPE ɔ kya tɔGE. GεKE gεDE berE mɔ, ilaa nyenyen oduduu mɔ kya kpen gEnen mɔ, i kyu Pɔɔlo ginyadon ne o kisee faa imɔ so yEE, “Wura Yesu Kirisito ginyen dɔ mɔ, me yEE koso lii ɔkyii baarE so.” Ayaa abono so mɔ, ilaa nyenyen oduduu mɔ gi koso obolonbu mɔ so.

Mε Keda Pɔɔlo mɔ-rE Siilase Kyu Wɔra NbELE Dɔ

¹⁹ I ba gEnen mɔ, mɔ-wuraana mɔ mE wu yEE idE kon berE mE maŋ baa nyE aterenbi lii mɔ so. Imɔso mE keda Pɔɔlo mɔ-rE Siilase kpII mɔmɔ lii kPE sansana ɔsowolE mɔ so abelENSE ansi dɔ. ²⁰ Mε kyu Pɔɔlo mɔ-rE Siilase kyu kperE nbELE agyibo ne mE buu sa nbELE agyibo mɔ yEE, “GEnen anyen anyɔ adE mE gyE daa Gyuda awura. Ilaa ibono i laa bara nbELE ɔsowolE mɔ so mɔ ne mE kya wɔra. ²¹ I kya nyiile yEE mE kya bara itiibilaa ibono ij dE ɔkpa yEE aye Rom awura a' wɔra abEE a' gyi imɔ so mɔ.”

²² Nfono mɔ, sakpii ɔbono ɔ bo nno mɔ de nbELE agyibo mɔ mE wɔra gEnɔ yEE mE laa wɔra Pɔɔlo mɔ-rE Siilase anyanyan. NbELE agyibo mɔ mE kyade kyade Pɔɔlo mɔ-rE Siilase ngBE lii mɔmɔ-nyoro so ne mE yeGE mE taa mɔmɔ nyaabii. ²³ Mε taa Pɔɔlo mɔ-rE Siilase mɔmɔ-gelaarE ta mɔ, mE kyu ɔmɔ kyu kpa tii de obu.

Mɛ laa kyu ɔmɔ kpaa tii gɛnen mɔ, nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ tɔgɛ sa ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya dii asa abono mɛ keda tii de obu mɔ yɛɛ ɔ' kerɛ Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase so dandan de mɛɲ sa mɛ' nyɛ sɛlɛ. ²⁴ O nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, o kyu ɔmɔ kyu kpaa wɔra tudɔ tudɔ-lɛɛ obu mɔ dɔ ne ɔ da ɔmɔ-ayaa dɔ ipan.

Gɛsinkpan Gɛ Gyigisi Tigi Obu Mɔ Asin

²⁵ Imɔ gɛnyɛ de nsana mɔ, Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase mɛ kya dalaa mɛ kya bii ilon mɛ kya sa Wurubuaarɛ. Mɔmɔ-nanboana abono mɔmɔ kee mɛ tii obu mɔ dɔ mɔ, mɛ bugi ɔmɔ-aso mɛ kya nu ɔmɔ asɛ. ²⁶ Mɛ kpɛ ma-a dalaa mɛ kya bii ilon mɔ gɛnen mɔ, nfono mɔ, gɛsinkpan gɛ gyigisi de ɔlon ne i yɛgɛ obu mɔ ipɔɔrɛ mɔ i gyigisi kpaa tu gɛsɛ. Ayaa abono so mɔ, obu mɔ asin mɔ pɛwu a tigi ne ipan mɔ mɛ da mɔmɔ mɔ i kyalɛ lii mɔmɔ-ayaa dɔ.

²⁷ ɔbono ɔ kya dii asa abono mɛ keda tii de obu mɔ gi wu asin mɔ a tigi mɔ, o nyi yɛɛ asa mɔ ɔ kya dii ɔmɔ mɔ mɛ sɛlɛ lii kyon daa. Imɔso ɔ biidɛ gɛki lɛɛ ɔ laa kyu mɔɔ mɔ-nyoro. ²⁸ Pɔɔlo gi kpen ken-ken tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Gɛɲ sa fo' mɔɔ fo-nyoro. Aye pɛwu a bo gɛrɛ; aɲ sɛlɛ.” ²⁹ ɔbono mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ saawo terɛ asa yɛɛ mɛ' bara fatela, ne o gbere loo obu mɔ dɔ. Mɔ-nyoro gi kya da mɔ faa gyin-gyin, ne ɔ kpelegɛ ɲmii Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase ayaa dɔ. ³⁰ Nfono mɔ o kyu ɔmɔ lii ne ɔ taasɛ ɔmɔ yɛɛ, “Abelɛnsɛ, nɛɛ ne nan wɔra de Wurubuaarɛ ɔ' mɔlɛgɛ me de n' nyɛ kyena mɔ asɛ?”

³¹ ɔ taasɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Kyu fo-nyoro too Wura Yesu so. Fo wɔra gɛnen mɔ, fo-rɛ fo-gɛten dɔ awura fɛ laa nyɛ Wurubuaarɛ amɔlɛgɛ de fɛ' nyɛ kyena mɔ asɛ.” ³² Mɛ tɔgɛ sa mɔ gɛnen mɔ, mɛ kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ kyu lii Wura Yesu so sa mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ awura pɛwu. ³³⁻³⁴ O kyu

Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase gɛnen gɛnyɛ gɛbono kpe mɔ-gɛten dɔ. ɔ mada ɔmɔ-ilo, ne mɛ gyere mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ awura pɛwu Wurubuaarɛ sagyere ayaa abono so. ɔ sa ɔmɔ agyudɔ ne mɛ gyi, ne mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ awura mɔ pɛwu mɛ gyi ɔkon. I kya nyiile yɛɛ o kyu mɔ-nyoro kyu too Wurubuaarɛ so.

Pɔɔlo Maŋ Kyule Yɛɛ Mɛ' Yɛgɛ ɔmɔ Mɛ' Naa Asiiri Dɔ

³⁵ Gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ sun ngbɛ awura kpaa tɔgɛ sa ɔbono ɔ kya tii asa de obu mɔ yɛɛ, “Yɛgɛ anyen mɔ mɛ' naa.” ³⁶ Nfono mɔ ɔbono ɔ kya dii asa abono mɛ keda tii de obu mɔ gi tɔgɛ sa Pɔɔlo yɛɛ, “Nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ sun baa tɔgɛ yɛɛ a' yɛgɛ fɛye de fɛ' naa. Imɔso fɛ' lii naa de gisen yuuli.” ³⁷ O buu sa ɔmɔ gɛnen mɔ, Pɔɔlo gi tɔgɛ sa mɔ-rɛ ngbɛ awura abono mɛ bo nno mɔ yɛɛ, “Mɛ koree aye sansana, yɛgɛ mɛ mɛŋ gyi aye-nbɛlɛ de mɛ' wu yɛɛ a gyi gipuɛɛ. Ne mɛ kyu aye kpaa tii de obu, yɛgɛ Rom awura mɛ kya kyu aye kee yɛɛ a gyɛ mɔmɔ Rom awura. Ne i wonɛ so ne mɛ laa tigi aye de a' naa ne mɛ kya wɔra imɔ daa asiiri dɔ? A maŋ kyule. Mɔmɔ gbaa-gbaa mɛ' ba de mɛ' lɛɛ aye lii obu mɔ dɔ.”

³⁸ Ngbɛ awura mɔ mɛ kyu gɛnen ɔkalan baarɛ kyu kpaa tɔgɛ sa nbɛlɛ agyibo mɔ. Mɛ nu yɛɛ Rom awura mɛ kyu Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase fɛɛ mɛ gyɛ mɔmɔ Rom awura mɔ, i wɔra ɔmɔ gifuu. ³⁹ Imɔso nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ kpaa de ɔmɔ giserɛ, ne mɛ tigi ɔmɔ. Mɛ tigi ɔmɔ mɔ, mɛ tɔgɛ ɔmɔ yɛɛ mɛ' wɔra aniya, mɛ' lii ɔsowolɛ mɔ so. ⁴⁰ Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilase mɛ lii obu mɔ dɔ mɔ, mɛ naa kpe Lidiya gɛwi. Mɛ wu mɔmɔ-nanboana Yesu asonbo mɔ, mɛ tɔgɛ ilaa sa ɔmɔ de i' keda ɔmɔ-nyoro, ne mɛ naa lii ɔsowolɛ mɔ so kyon.

17

Asa ME Ka Pɔɔloana Ansi Tɛsalonika ɔsowolɛ So

¹ Mɛ naa kpaa loo Anfipolisɛ de Apoloniya isowolɛ so lii kpaa fo Tɛsalonika ɔsowolɛ so. Gyuda awura gikyangbon gi bo nno. ² Pɔɔlo gi kpe nno kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ agyɛbi sa mɔ-nanboana Gyuda awura fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ wolaa ɔ kya wɔra mɔ. Mɔ-rɛ Gyuda awura mɔ mɛ gyi amɔ so nsingyi nkɛ kyoolasɛ nsa gyan abara so. ³ ɔ lɛɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ gɛsɛ ne ɔ nyiile ɔmɔ yɛɛ ɔbono Wurubuaarɛ laa sun de ɔ' baa mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena mɔ wolaa ɔ gyɛ ɔbono ɔ laa wu ɔlaawusɛ de o' wu' de mɛ' pule mɔ de imɔ gɛmara mɔ o' kyingi lii ibuni dɔ. Pɔɔlo gi tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Yesu ɔbono ilaa n kya tɔgɛ fɛye faa ne n gyɛ gɛnen nyamesɛ ɔbono Wurubuaarɛ gi sun yɛɛ ɔ' baa mɔlɛgɛ asa mɔ.” ⁴ Nfono mɔ asa abono mɛ bo nno mɔ ako mɛ sɔɔ ibono ɔ tɔgɛ mɔ gyi, ne mɛ baa bɔla Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilasɛ so. Mɔmɔ dɔ mɔ i nyɛ Geriiki awura abono mɛ kya son Wurubuaarɛ mɔ de akyiinyen sakyɔ.

⁵ Gyuda awura abono mɛ mɛɲ sɔɔ gyi mɔ berɛ i wɔra ɔmɔ gɛlaaloo. Imɔso mɛ kpaa koola ilaa nyɛnyɛn awɔrabo abono mɛ naa giyan mɛ mɛɲ bo giko dɔ mɔ wɔra gikpen beɛ, mɛ san mɛ kya faa mɛ kya wɔra ɔlanba beɛ ɔsowolɛ mɔ so, ne mɛ gbere kpe Gyeeson gɛwi mɛ' kpaa laarɛ Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilasɛ de mɛ' nyɛ kyu ɔmɔ kpaa wɔra ɔsowolɛ mɔ so abelɛnsɛ abaa dɔ. ⁶ Mɛ kpe Gyeeson gɛwi ne mɛ mɛɲ wu mɔmɔ mɔ, mɛ san kyu keda daa Gyeeson mɔ-rɛ Yesu asonbo mɔ ako kpɪi ɔmɔ kperɛ abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ ɔsowolɛ mɔ so mɔ. Mɛ kyu ɔmɔ kpe mɔ, mɛ kpen tɔgɛ sa abelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “Gɛnen anyen adɛ ne n gyɛ abono mɛ kya kpadɛɛ ilaa gɛsinkpan gɛten kamaasɛ mɔ. Mɛ kyu mɔmɔ gɛnen ilaa ibono kyu baa loo ɔsowolɛ baarɛ so kee, ⁷ ne Gyeeson baarɛ gi sɔɔ

ɔmɔ yela mɔ-gɛten dɔ. Mɔmɔ pɛwu mɛɲ kya gyi aye Rom awura wura beɛ mɔ nbara mɔ so. Mɛ kya tɔgɛ yɛɛ iɲ gyɛ mɔ ne n gyɛ wura beɛ mɔ. Mɛ dɛ daa yɛɛ wura beɛ mɔ ne n gyɛ Yesu.”

⁸ Abelɛnsɛ mɔ de asa sɛnsɛ abono kee mɛ ba nfono mɔ mɛ nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, mɔmɔ-nwɔnsa gi nyida ɔmɔ. ⁹ Nfono mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ yɛgɛ Gyeeson mɔ-rɛ Yesu asonbo abono mɛ ka aterɛnbi ako yela de i' nyiile yɛɛ kyu lii gɛnen owi ɔbono kyu i kya kpe mɔ, mɛ laa yɛgɛ gisen yuuli gi' ba ɔsowolɛ mɔ so, ne mɛ taa ɔmɔ yɛgɛ.

Mɛ Kyu Pɔɔloana ɲara Lii Tɛsalonika Kyon Kpe Biroya

¹⁰ Imɔ gɛnyɛ mɔ, Yesu asonbo abono mɛ bo Tɛsalonika nno mɔ mɛ kyu Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilasɛ ɲara lii ɔsowolɛ mɔ so, ne mɛ lɛɛ ɔmɔ-ɔkpa, ne mɛ kyon Biroya. Pɔɔlo mɔ-rɛ Siilasɛ mɛ kpaa loo Biroya mɔ, mɛ kyon kpe daa mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon dɔ. ¹¹ Asa abono mɛ bo Biroya nno mɔ berɛ, mɛ kya nu ilaa gɛsɛ don Tɛsalonika awura mɔ. I kya nyiile yɛɛ i kya da ɔmɔ ɔbolɛ de mɛ' yela giso nu Yesu ɔkalan mɔ, ne gɛkɛ kamaasɛ mɔ mɛ kya pɛɛɛrɛ ansi kerɛ Wurubuaarɛ agyɛbi ɔwolɛ mɔ dɔ de mɛ' wu yɛɛ ilaa ibono Pɔɔlo kya tɔgɛ mɔ i kya kyena de Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ? ¹² Lii gɛnen so mɔ, nno asa sakyɔ mɛ kyu mɔmɔ-nyoro too Yesu so. ɔmɔ dɔ mɔ i nyɛ Geriiki akyiinyen de mɔmɔ anyen kee sakyɔ. ¹³ Gyuda awura abono mɛ bo Tɛsalonika mɔ mɛ nu yɛɛ Pɔɔlo gi kpaa tɔgɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ Biroya kee mɔ, mɛ kpe nno kpaa kpadɛɛ nno asa nwɔnsa ne mɛ yogesi mɔmɔ, ne sakpii beɛ gi baa gyan. ¹⁴ Ayaa abono so mɔ, Pɔɔlo mɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ mɛ lɛɛ Pɔɔlo ɔkpa, ne ɔmɔ dɔ ako mɛ sun mɔ kpe ko-o apoo gɛnɔ; Siilasɛ mɔ-rɛ Timoti berɛ mɛ sii kyena Biroya. ¹⁵ Asa abono mɛ sun Pɔɔlo lii Biroya kpe apoo gɛnɔ mɔ, mɛ sun mɔ kpaa loo ko-o Atɛnsɛ ɔsowolɛ so. Mɛ laa kii

mɔ, Pɔɔlo gi sa ɔmɔ ɔkalan yɛɛ mɛ kpe mɔ, mɛ' tɔgɛ sa Siilase mɔ-rɛ Timoti yɛɛ mɛ' kpaala de mɛ' lii nno baa tu mɔ belɛn.

Atɛnsɛ Awura Mɛ Kya Laarɛ Mɛ' Nu Ilaa Pobɔɔ

¹⁶ Owi ɔbono Pɔɔlo tɛ Atɛnsɛ ɔ gyoo Siilase mɔ-rɛ Timoti mɔ, o wu yɛɛ ikperɛ gison i tansi i nyaakyɔ ɔsowolɛ mɔ so. O wu gɛnɛn mɔ, mɔ-gisɛn dɔ i kya dɛɛ mɔ. ¹⁷ Imɔso ɔ kya kpe mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon dɔ kpa tɔgɛ Yesu ilaa sa Gyuda awura de asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura ne mɛ selɛ Wurubuaarɛ mɔ, de mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ' gyi imɔ so nsingyi. Gɛkɛ kamaasɛ kee mɔ, ɔ kya kpe sansana fɛɛ oyii dɔ faa, ne mɔ-rɛ asa abono ɔ kya kpa tu nno mɔ mɛ kya gyi nsingyi kyu lii Yesu ilaa so.

¹⁸ Nfono mɔ, anyiilebo ako mɛ baa sɔɔ mɔ akyɔɔlɛ. Mɔmɔ ako mɛ dɛ Epikuriya ilaa nyiileɛ, ne ako mɔ mɛ dɛ Setoowikɛ-lɛɛ ilaa nyiileɛ. Anyiilebo mɔ mɛ nu Pɔɔlo-lɛɛ ilaa tɔgɛsɛ mɔ, mɔmɔ ako mɛ kya taasɛ yɛɛ, “Mɛɛ ilaa ne ɔtɔngɛbo baarɛ darɛ daa?” Mɔmɔ ako mɔ yɛɛ, “ɔfaa gɛtɛɛko ikperɛ ilaa ne ɔ kya tɔngɛ ɔ kya sa aye gɛnɛn.” I kya nyiile yɛɛ Pɔɔlo kya tɔgɛ Yesu ilaa sa mɔmɔ yɛɛ Yesu gi wu' ne mɛ pule mɔ ne o kyingi lii ibuni dɔ. Imɔso ne asa mɔ ako mɛ kya tɔgɛ yɛɛ ikperɛ iko ne ɔ darɛ mɔ. ¹⁹ Gɛnɛn so mɔ, asa mɔ mɛ kyu Pɔɔlo kpe Aropagusɛ gibii so nfono ɔsowolɛ mɔ so abelɛnsɛ mɛ kya kyena kpa gyan' mɔ, ne mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “A laa nyɛ nu ilaa nyiileɛ pobɔɔ ibono fo dɛ fi-i nyiile asa faa? ²⁰ I kya nyiile yɛɛ ilaa ibono fo kya tɔgɛ mɔ, a mɛɲ ti taa nu imɔ ɔnan kerɛ. Imɔso a kya laarɛ de fo' lɛɛ imɔ gɛsɛ sa aye de a' nu.” ²¹ Atɛnsɛ nten abi de asafo abono pɛwu mɛ bo nno mɔ mɔmɔ-lɛɛ ne n kpe i gyɛ ilaa pobɔɔ gitɔgɛ abɛɛ ilaa pobɔɔ ginu.

Pɔɔlo Gi Tɔge Yesu Ilaa Sa Ikperɛ Asonbo Aropaguse Gibii So

²² Pɔɔlo yele Aropaguse gibii so abelɛnsɛ mɔ nsana mɔ, ɔ tɔge sa ɔmɔ yɛɛ, “Atɛnsɛ awura, nɛ wu yɛɛ fɛye gɛrɛ fɛ kya pɛɛrɛ ansi de fɛye-ɔson ɔkpa kamaasɛ so.

²³ I kya nyiile yɛɛ n naa n naa ne n' kya wu fɛye isonten mɔ, nɛ wu fɛye-ɔson gibui giko gɛtɛɛko. Mɛ ηmarasɛ gyan gɛnen gibui mɔ so yɛɛ,

ɔBONO A KYA SON NE A Mɛŋ NYI Mɔ Mɔ ɔSONTEN.

To, ɔbono fɛ kya son yɛge fɛ mɛŋ kii fɛ nyi mɔ mɔ, idɛ kon, mɔ-ila ne n' kya tɔge mi-i sa fɛye faa. ²⁴ Mɔ ne n gyɛ Wurubuaarɛ ɔbono ɔ lɛɛ gɛsinkpan de ilaa kamaasɛ ibono pɛwu i bo gɛmɔ dɔ mɔ. Mɔ ne n gyɛ Wura sa soso de gɛsɛ, imɔso iŋ gyɛ ɔsonten ɔbono nyamesɛ gi kyu mɔ-abaa pɔrɔ mɔ ne Wurubuaarɛ laa kyu wɔra mɔ-ɔkyenaten. ²⁵ Gɛnen kee ne nyamesɛ maŋ taale kyu mɔ-abaa wɔra ilaa iko de i' mɔlɛge Wurubuaarɛ. I kya nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ ne n kya sa anyamesɛ pɛwu nkpa de gɛsɔŋa de ilaa kamaasɛ.

²⁶ “Aye anyamesɛ kpɛi-kpɛi pɛwu Wurubuaarɛ gi yɛge a gyɛ daa ɔnaana kolon, ne ɔ yɛge a yaasɛ kyena kyaabɔɔ gɛsinkpan mɔ pɛwu so. Wurubuaarɛ ne n wolaa tɔge yela abere abono anyamesɛ kpɛi-kpɛi mɛ laa kyena de ɔkara ɔbono mɛ laa kyena kpaa lii mɔ, ne ɔ wolaa yela mɔmɔ-nsinkpan kpɛi-kpɛi ikara nfono mɛ laa kyena mɔ.

²⁷ Wurubuaarɛ gi lɛɛ isowolɛ mɔ so anyamesɛ daa de mɛ' laarɛ mɔ-gɛten fɛɛ gɛnɔɔbono agyaatanbo mɛ kya laa abaa mɔ. ɔ kya laarɛ fɛɛ a' nyɛ wu mɔ. Yɛge ɔŋ kii ɔ bo gɛta de aye ɔko-rɛ ɔko. ²⁸ I kya nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ gi kyaabɔɔ aye, ne mɔ so ne a bo ɔŋɛ a naa, ne a gyɛ anyamesɛ faa. I dɛ daa fɛɛ gɛnɔɔbono fɛye-ilon abiibo ɔko gi tɔge yɛɛ, ‘A gyɛ daa Wurubuaarɛ mɔ-biana’ mɔ. ²⁹ Imɔso ibono a gyɛ Wurubuaarɛ mɔ-biana

faa mɔ, i mɛɲ taa kaaborɛ a' sa gɛwɔnsa yɛɛ Wurubuaarɛ gidebi gi dɛ fɛɛ ilaa ibono nyamesɛ gi kyu sika kɔkɔɔ abɛɛ silibaa abɛɛ gibui kyu adawo wɔra mɔ. ³⁰ Owi ɔbono anyamesɛ mɛ mɛɲ nyi Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ, Wurubuaarɛ gi lɛɛ ansi, ne o kyu kyɛɛ ɔmɔ. Imɔ idɛ kon berɛ, Wurubuaarɛ kya ka nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ bo gɛten kamaasɛ mɔ yɛɛ o' nu mɔ-nyoro gɛsɛ de ɔɲ' baa wɔra ilaa ibono Wurubuaarɛ mɛɲ kya laarɛ mɔ. ³¹ I kya nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ laa gyi anyamesɛ pɛwu nbɛlɛ gɛkaako. ɔ ti wolaa yela gɛkɛ, ne ɔ lɛɛ gibaa yii ɔko yɛɛ o' gyi mɔmɔ pɛwu nbɛlɛ gɛsintin ɔkpa so sa mɔ. O kyingi gɛnen nyamesɛ ɔbono lii ibuni dɔ de i' lɛɛ nyiile aye anyamesɛ pɛwu yɛɛ gɛnen ilaa ibono ɔ darɛ mɔ i laa ba gɛsintin.”

³² Ibono Pɔɔlo gi tɔgɛ gikyingi lii ibuni dɔ so ilaa mɔ, asa mɔ ako berɛ mɛ kyu mɔ ɲmasɛ daa. Ako mɔ yɛɛ, “Gɛkɛ banban mɔ a kya laarɛ fo' kii baa tɔgɛ ilaa idɛ sa aye.” ³³ Nfono mɔ Pɔɔlo gi naa kyon taa abelɛnsɛ mɔ yɛgɛ. ³⁴ Mɔmɔ dɔ anyen ako mɛ kpaa bɔla de mɔ, ne mɛ ka gyan Yesu so. Mɛ kya terɛ ɔko yɛɛ Dayonisɛ. Dayonisɛ baarɛ gyɛ abelɛnsɛ abono mɛ kya kpaa gyan Aropagusɛ gibii mɔ so mɔ dɔ ɔko. Akyii ako kee mɛ bo abono mɛ ka gyan Yesu so mɔ dɔ. Mɛ kya terɛ mɔmɔ dɔ ɔko yɛɛ Damarisɛ.

18

Pɔɔlo Gi Kpe Korinti ɔsowolɛ So

¹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi koso lii Atɛnsɛ, ne o kpe Korinti ɔsowolɛ so. ² O kpe nno gɛnen mɔ, ɔ kpaa wu Gyudanyen ɔko, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Akuila. Mɛ korogɛ mɔ Pontusɛ gɛsinkpan so. Nkɛ kalɛsɛ nbono dɔ ne Akuila mɔ-rɛ mɔ-ka Pirisila mɛ lii Itali gɛsinkpan so ba Korinti nno. Ibono so mɛ koso Itali ba Korinti nno mɔ ne

n gyɛ yɛɛ Wura Kelɔɔdiyusɛ gi gya Gyuda awura abono mɛ tɛ Itali mɔ pɛwu yɛɛ mɛ' koso lii mɔmɔ Rom awura gɛsinkpan so. Pɔɔlo gi kpe Akuila mɔ-rɛ mɔ-ka Pisisila baarɛ gɛwi kpaa laa ɔmɔ. ³ Mɔ-rɛ ɔmɔ pɛwu mɛ kya wɔra daa gɛsun kolon. Gɛnen so mɔ, ɔ kyena ɔmɔ asɛ ne mɛ wɔra gɛnen gɛsun gɛbono. Mɔmɔ-gɛsun mɔ ne n gyɛ yɛɛ mɛ kya kyu nbuɛ iwolɛ baa-baa kyaga de i' wɔra fɛɛ ibu.

⁴ Gɛkɛ kyoolasɛ kamaasɛ mɔ, Pɔɔlo kya kpe mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon dɔ kpaa tɔgɛ Yesu ilaa sa Gyuda awura de Geriiki awura abono mɛ bo nno mɔ. ɔ kya tɔgɛ wɔra ɔmɔ de mɛ' sɔɔ Yesu gyi. ⁵ Owi ɔbono Siilasɛ mɔ-rɛ Timoti mɛ lii Masadoniya ba Korinti nno mɔ, Pɔɔlo san ɔ dɛ Yesu ilaa gitɔgɛ mɔ dɔ owi kamaasɛ. ɔ kya lɛɛ nyiile Gyuda awura ne ɔ kya buu ɔ kya sa ɔmɔ yɛɛ Yesu ne n gyɛ ɔbono mɔmɔ-ansi a gyan mɔ so yɛɛ ɔ laa baa mɔlɛgɛ mɔmɔ de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena ɔnan. ⁶ Gyuda awura mɔ mɛ kine ilaa ibono Pɔɔlo kya tɔgɛ mɔ, ne mɛ tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn kyu lii mɔ so. Imɔso o kpiisi mɔ-gɛgbɛ ne ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Nengyene fɛyɛ-ɔkyenaten Wurubuaarɛ asɛ gi lii fɛyɛ-gibaa mɔ i mɛɲ lii me asɛ. Fɛyɛ gbaa-gbaa asɛ ne i lii. Kyu lii nperɛ kyu i kya kpe mɔ, nan san kpe daa asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ taa fɛyɛ yɛgɛ.”

⁷ ɔ tɔgɛ gɛnen ta mɔ, ɔ naa kyon kpe ɔnyɛn ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Titiyusɛ Gyusetusɛ mɔ gɛwi. Titiyusɛ gyɛ Wurubuaarɛ ɔsonbo. Fo kpe lii mɔ-gɛwi mɔ, mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon ne fo laa tu. ⁸ Pɔɔlo bo nno mɔ, Kirisipusɛ ɔbono ɔ kya kerɛ gikyangbon gibono so mɔ mɔ-rɛ mɔ-gɛten dɔ awura pɛwu mɛ kyu mɔmɔ-nyoro too Wura Yesu so. Gɛnen kee ne Korinti awura abono mɛ nu Yesu ɔkalan mɔ lii Pɔɔlo asɛ mɔ, mɔmɔ dɔ sakyɔ mɛ kyu mɔmɔ-nyoro too Wura Yesu so ne mɛ

nyɛ Wurubuaarɛ sagyere.

⁹ Gɛnyɛ gɛko mɔ, Wura Yesu gi tɔngɛ sa Pɔɔlo fɛɛ ɔ kya kuu oderi daa. ɔ tɔngɛ sa mɔ yɛɛ, “Gɛɲ sa fo' sele gifuu. Kpɛ fɛ kya tɔngɛ fɛ kya sa ɔmɔ. Gɛɲ sa fo' baala fo-gɛnɔ bun. ¹⁰ I kya nyiile yɛɛ n bo fo asɛ. ɔko-rɛ ɔko maɲ taalɛ baa wɔra fo ilaa nyɛnyɛn iko. N bo asa sakyɔ gɛnen ɔsowolɛ baarɛ so.” ¹¹ Idɛ gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi sii kyena Korinti nno gɛsi de gibaafon ɔ kya nyiile asa mɔ Wurubuaarɛ agyɛbi.

¹² Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ Galiyo gyɛ Rom abɛyin mɔ ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya kerɛ Akaya gɛsinkpan gɛbono so. Mɔ-aberɛ dɔ mɔ Gyuda awura mɔ mɛ wɔra gɛnɔ kolon ne mɛ gbere kpe kpaa keda Pɔɔlo ne mɛ kyu mɔ kpe nfono ɔbelɛnsɛ Galiyo kya gyi asa nbɛlɛ mɔ. ¹³ Mɛ tɔgɛ sa ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “ɔnyen baarɛ kya penɛ asa de mɛ' son Wurubuaarɛ ɔkpa ɔko so ibono iɲ kya kyena de nbara mɔ.” ¹⁴ Pɔɔlo kpɛ ɔ kya laarɛ de o' bugi mɔ-gɛnɔ mɔ, Galiyo gi lɛɛ gɛnɔ tɔgɛ yɛɛ, “O! Fɛye Gyuda awura, nengyene fɛɛ i gyɛ ilaa nyɛnyɛn iko daa ne ɔ wɔra mɔ, abɛɛ fɛɛ gɛyu ne ɔ kpaa yuuri ne fɛ kyu mɔ ba me asɛ berɛ mɔ, nkana i kaaborɛ n' nyɛ gisen nu fɛye asɛ. ¹⁵ Imɔ idɛ berɛ, i gyɛ daa ilaa taasɛɛ kyu lii fɛye Gyuda awura ilaa nyiilesɛ de fɛye-ɔson anyen de fɛye-nbara mɔ so. Imɔso fɛye gbaa-gbaa fɛ' kerɛ imɔ so fɛye atɔ. Maɲ kyule gyi gɛnen nbɛlɛ ndɛ.” ¹⁶ ɔ tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ gya ɔmɔ lii nbɛlɛ ogyiten mɔ dɔ. ¹⁷ Nfono mɔ, asa sɛnsɛ abono mɛ bo nno mɔ mɔmɔ pɛwu mɛ too keda Sositeni, ɔbono ɔ kya kerɛ Gyuda awura gikyangbon mɔ so mɔ, ne mɛ daarɛ mɔ nbɛlɛ ogyiten nno. ɔbelɛnsɛ Galiyo mɛɲ taa ka ɔmɔ-gɛnɔ.

¹⁸ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi kii gyi nkɛ nno. ɔ laa kyon mɔ, ɔ kalɛ mɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ, ne o kyu gikolii kyon Siiriya gɛsinkpan so. Mɔ-rɛ Pirisila de Akuila ne n kpe. ɔ kpaɛ lii Sɛnkiriya ɔsowolɛ so mɔ, ɔ sɛɛ mɔ-gimu nno de i' nyiile yɛɛ ɔ wɔra ɔmɔ Gyuda awura itiibilaa iko sa Wurubuaarɛ ne. ¹⁹ Imɔ gɛmara mɔ, mɛ kpaɛ loo Efiso ɔsowolɛ so. Nfono ne ɔ laa naa taa Pirisila de Akuila yɛgɛ. Pɛi de Pɔɔlo ɔ loɔ kyon mɔ, ɔ kpaɛ loo Gyuda awura gikyangbon dɔ, ne mɔ-rɛ Gyuda awura mɔ mɛ gyi nsingyi. ²⁰ Mɛ tɔgɛ mɔ yɛɛ ɔ' kyena ɔmɔ asɛ too mɔ, o kine. ²¹ ɔ kolɛ mɔmɔ ɔkpa ne ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Nengyene Wurubuaarɛ gi kyule mɔ, nan kii ba fɛye asɛ”. Nfono mɔ ɔ naa kpaɛ dii loo gikolii dɔ lii Efiso nno. ²² ɔ kpaɛ loo Sɛsariya mɔ, ɔ lii gikolii mɔ dɔ naa kpe Gyɛrusalem kpaɛ faala Yesu asonbo gikpen mɔ mɛ bo nno mɔ ne ɔ naa kyon Antiyoki ɔsowolɛ so. ²³ ɔ kyena nno ɣmaraa mɔ, ɔ koso lii nno, ne ɔ naa-naa de isowolɛ so gyan' de Galati de Firigiyi awura nsinkpan so. ɔ naa ɔ naa ɔ kya tɔgɛ ɔ kya keda Yesu akasɛbo mɔ nyoro.

Apolosɛ Gi Tɔgɛ Yesu Ilaa Sa Asa

²⁴ Gyudanyen ɔko gi baa loo Efiso ɔsowolɛ so. Mɛ kya tɛrɛ mɔ-ginyen yɛɛ Apolosɛ. ɔ gye Alɛsandiriya ɔsowolɛ so isa. O nyi gɛtɔngɛ, ne ɔ tansi o nyi Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ ilaa dɔ dandan. ²⁵ ɔ nyɛ kasɛ Wura Yesu ɔson ɔkpa mɔ ilaa lii ako asɛ. Imɔ ne ɔ san ɔ dɛ, ne ɔ kya bugi mɔ-gisen tɔgɛ imɔ sa asa. ɔ kya nyiile Yesu ilaa dandan, yɛgɛ Wurubuaarɛ sagyere ɔbono Gyɔn gi kyu gyere asa mɔ ilaa wolɛ ne o nyi. ²⁶ Apolosɛ gi da gikan ɔ yeɛ ɔ kya tɔgɛ Yesu ilaa ɔ sa asa mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon dɔ. Pirisila mɔ-rɛ Akuila mɛ nu Apolosɛ ilaa tɔgɛsɛ mɔ, mɛ kyu mɔ lii nkan, ne mɛ lɛɛ gɛsɛ sa mɔ

gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ ɔson ɔkpa dɛ mɔ bɔla de ɔ' nyɛ bii imɔ dɔ too.

²⁷ Apolose kya laarɛ ɔ' fara kpe Akaya mɔ, mɔ-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ bo Efiso nno mɔ mɛ tɔgɛ keda mɔ-nyoro, ne mɛ nmarasɛ ɔwɔlɛ bunge Yesu akasɛbo abono mɛ bo Akaya nfono ɔ kya kpe mɔ yɛɛ mɛ' sɔɔ mɔ abaa anyɔ. ɔ loo nno mɔ, ɔ tansi kpaasa abono Wurubuaarɛ gi su mɔmɔ so ne mɛ nyɛ kyu mɔmɔ-nyoro too Yesu so mɔ. ²⁸ Kyu lii gɛnɔɔbono mɔ-gɛtɔngɛ mɔ gɛ kya lɛɛ gɛsintin nyiile so mɔ, ɔ tɔngɛ lɛɛ Gyuda awura mɔ. ɔ lɛɛ nyiile kyu lii Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ yɛɛ Yesu ne n gyɛ ɔbono Wurubuaarɛ gi sun de ɔ' baa mɔlɛgɛ asa de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena mɔ.

19

Asa Ako Mɛ Nyɛ Wurubuaarɛ Oduduu Gi Suu De Mɔmɔ

¹ Owi ɔbono Apolose san ɔ bo Korinti mɔ, Pɔɔlo gi naa de gɛsinkpan gɛbono gɛ bo de soso so mɔ, ne ɔ kpa loo Efiso ɔsowolɛ so. ɔ loo nno mɔ, o wu Kirisito akasɛbo ako, ² ne ɔ taasɛ ɔmɔ yɛɛ, “Aberɛ abono fɛ sɔɔ Kirisito gyi mɔ, fɛ nyɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi baa suu de fɛye?” Mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Kuaa! Gɛkaako aɲ ti nu kerɛ yɛɛ Wurubuaarɛ Oduduu bo no gbaa.” ³ O kii taasɛ ɔmɔ yɛɛ, “Menɛ Wurubuaarɛ sagyere ɔnan ne mɛ gyere fɛye daa?” Mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Gyɔn-lɛɛ Wurubuaarɛ sagyere mɔ ne mɛ kyu gyere aye.” ⁴ Nfono ne Pɔɔlo gi tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Gyɔn-lɛɛ Wurubuaarɛ sagyere mɔ kya nyiile daa yɛɛ nyamesɛ gi nu mɔ-nyoro gɛsɛ ne ɔ kyɛgɛ lii mɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ. Ne ɔ kya tɔgɛ ɔ kya sa asa mɔ yɛɛ mɛ' ka gyan' ɔbono ɔ laa ba mɔ-gɛmara mɔ so. Gɛnen kaasɛ ɔbono ne n gyɛ Yesu.”

⁵ Akasɛbo mɔ mɛ nu imɔ idɛ mɔ, mɛ yɛgɛ Pɔɔlo gi gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere Wura Yesu ginyen dɔ. ⁶ Pɔɔlo gi kyu mɔ-abaa kyu gyan' ɔmɔ so mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi ba suu de ɔmɔ, ne mɛ yii gɛsɛ mɛ kya yen Wurubuaarɛ de ndɛ nbono mɛɲ wolaa mɛ kya nu mɔ, ne mɛ kya lɛɛ Wurubuaarɛ ikalan mɛ kya tɔgɛ mɛ kya sa abara. ⁷ Mɔmɔ pɛwu gɛgyɔɔnɔ gɛ laa wɔra fɛɛ anyen gudu anyɔ.

Pɔɔlo Kya Nyiile Asa Yesu ɔkalan

⁸ Pɔɔlo gi kyon kpaɛ loo Gyuda awura gikyangbon dɔ. Ibose isa' mumuli mɔ ɔ da otu tɔgɛ Yesu ilaa sa ɔmɔ, ne ɔ tɔgɛ buɛɛɛɛ asa kyu naa de Wurubuaarɛ gɛwɔragyi dɔ akyenabi ilaa so. ⁹ Mɔmɔ ako mɛ kya wɔra gisoɔlon, mɛ kya kine yɛɛ mɛ maɲ sɔɔ ibono ɔ kya tɔgɛ mɔ gyi, ne mɛ kya tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn kyu lii Wura Yesu ɔson ɔkpa mɔ so ma-a sa asa sakyɔ. Kyu lii gɛnen so mɔ Pɔɔlo gi tɛɛ mɔ-nyoro lii gisomaanu awura adɛ dɔ, ne o kyu Yesu akasɛbo mɔ kyu buu mɔ-nyoro ne mɛ san mɛ kya gyan' Tiranusɛ gikyangbon dɔ gɛkɛ kamaasɛ. Mɛ kya gyan' mɔ, Pɔɔlo kya yɛgɛ mɛ kya gyi daa Yesu ɔkalan mɔ so nsingyi. ¹⁰ Pɔɔlo gi yɛgɛ mɛ keda ilaa idɛ dɔ gɛnen nsi nnyɔ gyan' abara so. Imɔso asa abono mɛ tɛ Esiya gɛsinkpan so, mɔmɔ Gyuda awura de asa sɛnsɛ mɔ pɛwu, mɛ nyɛ nu Wura Yesu ɔkalan mɔ so ilaa.

¹¹ Gɛnen nkɛ nbono dɔ mɔ Wurubuaarɛ gi naa de Pɔɔlo so wɔra ilaa gbaa'gbaa ibono nkana nyamesɛ maɲ taalɛ wɔra imɔ mɔ-gibaa so mɔ. ¹² Ba-a asa mɛ kyu Pɔɔlo ntaakufibi nbono ɔ kya keda mɔ de mɔ-nyoro so akuru kyu kpe alɔbo asɛ mɔ, i kya kyɛ mɔmɔ-alɔtɔ, ne i kya kosorɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi ibono i tɛ i tɛ ɔmɔ so mɔ. ¹³ Gyuda awura ako mɛ wolaa mɛ kya kyu ɔkpa ɔko so ma-a gya ilaa nyɛnyɛn oduduu ma-a koso asa

so. ME mɛɲ kii mɛ bo Wura Yesu asonbo mɔ dɔ. ME wu Yesu asonbo ilaa wɔrasɛ mɔ, mɔmɔ ako mɛ laarɛ fɛɛ mɛ' kyu Yesu ginyen wɔra kerɛ yɛɛ i laa yɛɛɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu i' koso asa so? Ako mɛ kya tɔɔɛ yɛɛ, “NE kerɛ fɛɛ Yesu ɔbono Pɔɔlo kya tɔɔɛ mɔ-ilaa ɔ kya sa asa mɔ yɛɛ koso kaasɛ baarɛ so, n kerɛ fo faa.” ¹⁴ Anyen sono ako kee mɛ naa mɛ kya wɔra gɛnen mɛ kya kerɛ. Anyen mɔ mɛ gyɛ ɔbelɛnsɛ ɔko mɔ-biana. ɔ gyɛ daa Gyuda awura asunbi alɛɛbo ɔbelɛnsɛ; mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Sikifa. Owi ɔko dɔ mɔ mɔ-biana sono mɔ mɛ kyu Yesu ginyen mɛ kya laarɛ mɛ' gya ilaa nyɛnyɛn oduduu koso ɔnyen ɔko so. ¹⁵ Ne ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i tɔɔɛ asa sono adɛ yɛɛ, “N nyi Yesu, ne n nyi Pɔɔlo. Fɛye mɔ ne n gyɛ anɛana de fɛ' taalɛ kosorɛ me?” ¹⁶ Nfono mɔ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i yɛɛɛ ɔnyen mɔ gi gberɛ loo asa sono mɔ dɔ. ɔ gooli-goali ɔmɔ, ne mɛ koso seɛ lii obu ɔbono dɔ mɛ bo mɔ gibolonbukpan.

¹⁷ Gɛnen ilaa idɛ i nu gyan' de Efiso gɛsinkpan pɛwu so. Gyuda awura de asa kpɛi-kpɛi pɛwu mɛ nu gɛnen ilaa idɛ. Imɔso gifuu gi keda ɔmɔ, ne mɛ kyu Yesu ginyen mɔ yɛɛ gi tansi gi gyɛ ginyen boduduusɛ. ¹⁸ I ba gɛnen mɔ, Yesu asonbo mɔ sakyɔ mɛ nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ, ne mɛ san baa gyan mɔ, mɛ kya lɛɛ ilaa nyɛnyɛn ibono mɛ wɔra wɔra mɔ tɔɔɛ sa abara. ¹⁹ Asa abono nkana mɛ kya wɔra afɛ ne mɛ sɔɔ Yesu gyi mɔ, mɛ koola mɔmɔ-afɛ anyen de amɔ-laawɔra iwolɛ baa gyan', ne mɛ dɛɛ imɔ asa mɔ pɛwu ansi dɔ. ME buu aterɛnbi abono mɛ kyu sɔɔ afɛ mɔ de imɔ-iwolɛ mɔ pɛwu gɛgyɔɔ mɔ, i gyɛ fɛɛ aterɛnbi abono gɛsun awɔrabo anan mɛ laa nyɛ nsi oko de saalaa nsi nnun dɔ mɔ. ²⁰ Kyu lii ilaa idɛ so mɔ, Wura Yesu agyɛbi mɔ a kpɛ a kya yɛlegɛ, ne abono mɛ kya sɔɔ amɔ gyi mɔ, a kya wɔra ilaa mɔmɔ-gɛkyena dɔ.

²¹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Wurubuaarɛ gi yɛɛɛ Pɔɔlo gi

kyu too mɔ-nyoro so yɛɛ ɔ laa kyu de Masadoniya de Akaya nsinkpan so kyu kpe Gyɛrusalem. ɔ tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, “Nɛ ti nyɛ kpe nno mɔ, i kaabore n' kpe Rom ɔsowolɛ so kee.” ²² Gɛnen so mɔ, o sun mɔ-akpaabo mɔ dɔ anyɔ Masadoniya de mɛ' gyangbara kpaa lɔrɔ ɔkpa gyoo mɔ, ne mɔ mɔ gi sii kyena Esiya gɛsinkpan so ŋmaraa. Abono o sun mɔ ne n gyɛ Timoti de Irasituse.

ɔlanba Belɛ Gi Tɔrɔ Efiso ɔsowolɛ So

²³ Gɛnen aberɛ abono dɔ mɔ, ɔlanba belɛ gi tɔrɔ Efiso nno. I kya nyiile yɛɛ asa abono mɛŋ kya son Wura Yesu mɔ mɛ kya tɔgɛ yɛɛ Yesu-lɛɛ ɔson mɔ laa kpadɛɛ mɔmɔ. ²⁴ ɔnyen ɔko bo Efiso nno. ɔ gyɛ daa ɔbelebo. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Dimiiterosi. ɔ kya kyu isilibaa belɛ ɔkperɛ ɔko mɔ-rɛ mɔ-ɔson ilaa fɛ sa asa. ɔkperɛ mɔ gyɛ daa ɔkyiisɛ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Atemisɛ. Lii gɛnen gɛsun gɛbono so mɔ Dimiiterosi mɔ-rɛ abono mɛ bo adawo ɔsowolɛ mɔ so mɔ mɛ kya nyɛ aterenbi gikyɔ.

²⁵ Dimiiterosi gi koola mɔmɔ adawo awura mɔ de abono mɔmɔ-gɛsun gɛ lii ɔmɔ-lɛɛ mɔ pɛwu baa gyan' ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Ansaana, fɛye gbaa-gbaa fɛ wu yɛɛ gɛnen gɛsun gɛdɛ so ne a kya nyɛ aterenbi. ²⁶ Fɛ kya wu ne fɛ kya nu gɛnɔɔbono Pɔɔlo baare gi ti penɛ asa sakyɔ ne ɔ kya kyɛɛgɛ mɔmɔ-nwɔnsa mɔ. ɔ kya tɔgɛ yɛɛ ilaa ibono anyamesɛ mɛ kyu mɔmɔ-abaa kyu wɔra mɔ i maŋ taalɛ wɔra ɔkperɛ kpa-a. Iŋ gyɛ Efiso gɛrɛ wolɛ ne ɔ kya tɔgɛ ilaa idɛ. I ti nu gyan' de Esiya gɛsinkpan pɛwu. ²⁷ Gɛnen so mɔ i laa taalɛ ba yɛɛ aye-gɛsun gɛdɛ gɛ laa nyida wɔra aye. I mɛŋ gyɛ aye-gɛsun gɛdɛ wolɛ gbaa. I laa taalɛ ba yɛɛ asa maŋ baa kyu aye-ɔkperɛ bogyasɛ Atemisɛ obu mɔ kyu terɛ sɛi. Asa maŋ baa buu ɔkperɛ mɔ yɛɛ ɔ bo gya, nkana Esiya awura

pɛwu mɛ kya son mɔ ne mɔ-ɔson mɔ bo gɛsinkpan gɛten kamaasɛ so.”

²⁸ Gɛsun awɔrabo mɔ mɛ nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, mɛ kyu ginyadon belɛ ne mɛ san mɛ kya kpen yɛɛ, “Aye Efiso awura ɔkperɛ Atemisɛ bo gya!” ²⁹ Gɛnen ilaa idɛ i yɛgɛ asa sakyɔ mɛ san mɛ kya wɔra ɔlanba ɔsowolɛ mɔ so. Mɛ selɛ lii kpaa koola dabɔlɛ fɛɛ oyii dɔ faa. Asa mɔ dɔ ako mɛ keda Pɔɔlo mɔ-nanboana anyɔ ako abono mɔ-rɛ ɔmɔ mɛ naa mɛ naa mɔ ne mɛ kyu mɔmɔ kpe nfono mɛ kpaa gyan' mɔ. Mɛ kya terɛ mɔmɔ yɛɛ Gayusɛ de Arisetaakusɛ. Mɛ gyɛ Masadoniya awura. ³⁰ Pɔɔlo kya laarɛ de mɔ gbaa-gbaa kee o' kpe nfono mɛ kpaa gyan' mɔ. Mɔ-nanboana Yesu akasɛbo mɔ mɛɲ sa mɔ ɔkpa. ³¹ Mɔ-kyɛmenɛana ako abono mɛ gyɛ Esiya awura abelɛnsɛ mɔ kee mɛ sun asa mɔ asɛ kpaa kolɛ mɔ yɛɛ ɔ' mɛɲ sa ɔ' tɔgɛ yɛɛ mɔ-giyaa gi laa yii oyii mɔ dɔ nfono mɛ kyu mɔ-nanboana anyɔ mɔ kyu kpe mɔ.

³² Gɛnen aberɛ abono mɔ asa abono mɛ gyan' fɛɛ oyii dɔ mɔ mɛ kya kpen giyan-giyan; mɔmɔ ɔkamaasɛ-lɛɛ ilaa tɔgɛsɛ kpɛi. Mɔmɔ dɔ asa sakyɔ mɛ mɛɲ nyi ilaa kolon ibono so mɛ tansi kpaa gyan' nno mɔ gbaa'. ³³ Gyuda awura mɛ lɛɛ Alɛsanda yɛɛ ɔ' yeɛ mɔmɔ-giyaa dɔ de ɔ' tɔngɛ sa sakpii mɔ. Imɔso sakpii mɔ mɛ san lɛɛ yii mɔ yɛɛ mɔ ne n bara ɔlanba mɔ. Mɔ, mɔ, gi kaala abaa dɔ nyiile asa mɔ yɛɛ mɛ' sii kurun de ɔ' nyɛ lɛɛ ibono mɛ dɛ ma-a gyan' mɔ so mɔ gɛnɔ sa mɔmɔ. ³⁴ Ibono asa mɔ mɛ bii yɛɛ ɔ gyɛ daa Gyudanyen mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ san mɛ kya kpen gikolon mɛ kya tɔgɛ mɛ kya kpe mɛ kya ba gɛnen-n fɛɛ iwi inyɔ mumuli yɛɛ, “Aye Efiso awura ɔkperɛ Atemisɛ bo gya! Aye Efiso awura ɔkperɛ Atemisɛ bo gya!”

Efiso ɔbelɛnsɛ ɔko Gi Yɛgɛ Sakpii Mɔ Gi Sii Kurun

³⁵ Mɛ kya kpen gɛnen mɔ, Efiso ɔsowolɛ mɔ so ɔbelɛnsɛ ɔko gi ba nno. ɔ yɛgɛ sakpii mɔ gi sii kurun, ne ɔ tɔngɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Efiso awura, ɔkamaasɛ nyi yɛɛ aye-ɔkperɛ kyiisɛ, Atemisɛ tansi ɔ bo gya. ɔkamaasɛ nyi ibono aye ne n kya kerɛ mɔ-obu belɛ mɔ so de mɔ-gibui belɛ gibono gi lii Wurubuaarɛ dɔ baa tɔrɔ mɔ so. ³⁶ ɔko mɛɲ bo no ɔ laa sɔɔ gɛnen ilaa idɛ akyɔɔlɛ. Imɔso fɛ' sii kurun de fɛ mɛɲ sa fɛ' kpaala wɔra ilaa iko de i' baa nyida ilaa. ³⁷ Ibono fɛ kpa kyu gɛnen asa anyɔ adɛ ba gɛrɛnaa faa, i gyɛ daa giyan. I mɛɲ gyɛ yɛɛ mɛ kpa yuuri ɔkperɛ mɔ obu mɔ dɔ ilaa iko ne mɛ mɛɲ kii saalɛ aye-ɔkperɛ kyiisɛ mɔ. ³⁸ Imɔso nengyene Dimiiterosi de mɔ-nanboana adawo awura mɔmɔ-rɛ ɔko mɛ bo nbɛlɛ mɔ, nbɛlɛ igyiten i bo no ne nbɛlɛ agyibo abelɛnsɛ mɔ kee mɛ bo no. Mɛ' kyu kaasɛ mɔ kyu kpe nno de mɛ' kpa gyi mɔ-nbɛlɛ. ³⁹ Kuaa, nengyene ilaa banban iko kpɛi ne fɛ kya laarɛ mɔ, fɛ' kyu imɔ kpe gɛgyan gɛbono abelɛnsɛ mɛ kya kyena gyan' mɔ dɔ kpa lɔrɔ. ⁴⁰ Gɛnɔɔbono i dɛ faa, nengyene a mɛɲ bii mɔ, aye Rom abelɛnsɛ abono mɛ kya kerɛ aye so mɔ mɛ laa bun aye gipuuɛ yɛɛ ibono a wɔra ndɛ mɔ, a kya laarɛ a' bara ikɔ daa. A maɲ kii nyɛ ilaa kolon ibono so a wɔra ɔlanba mɔ.” ⁴¹ Efiso ɔbelɛnsɛ mɔ gi tɔgɛ gɛnen ta mɔ, ɔ yaasɛ abono mɛ gyan' nfono mɔ.

20

Pɔɔlo Gi Kyon Masadoniya De Geriiki Nsinkpan So

¹ ɔlanba mɔ gi ta mɔ, imɔ gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi sun terɛ mɔ-nanboana Yesu akasɛbo mɔ baa gyan' ne ɔ tɔgɛ keda mɔmɔ-nyoro ne ɔ kalɛ ɔmɔ, ne ɔ koso kyon Masadoniya gɛsinkpan so. ² ɔ naa-naa de Masadoniya ɔ kya tɔgɛ ilaa gikyɔ ibono i laa keda asa abono mɛ sɔɔ

Yesu gyi mɔ nyoro, ne ɔ naa kpaa loo Geriiki gɛsinkpan so.

³ O gyi Geriiki nno ibosɛ isa'. Imɔ gɛmara mɔ, ɔ laarɛ o' kyu gikolii kpe Siiriya gɛsinkpan so. ɔ kya baala de o' kpe mɔ, o nu yɛɛ Gyuda awura abono mɛ bo Geriiki gɛsinkpan so mɔ mɛ da gɛdɛ mɔ so. Imɔso ɔ tɔgɛ mɔ-nyoro yɛɛ ɔ laa kii kpaa kyu de Masadoniya nfono so ɔ lii de mɔ. ⁴ ɔ laa kii gɛnen mɔ, asa ako yɛɛ mɛ laa buu mɔ kpe. Gɛnen asa abono ne n gyɛ Sopata, Pirusɛ mɔ-bi ɔbono ɔ lii Biroya mɔ, de Arisetaakusɛ mɔ-rɛ Sɛkundo, Tɛsalonika awura mɔ, de Dɛɛbinyen mɔ mɛ kya terɛ yɛɛ Gayusɛ mɔ de Timoti mɔ-rɛ Esiya awura asa anyɔ ako mɛ kya terɛ ɔmɔ yɛɛ Tikakusɛ de Tirofimusɛ. ⁵ Mɛ gyangbara me ɔbono n kya ŋmarasɛ ɔwolɛ baarɛ faa, me-rɛ me-nanboana, kpaa gyoo aye Tirowasɛ ɔsowolɛ so. ⁶ Aye berɛ a sii kyena gyi Bodobodo Maa Diisɛ Gɛsi mɔ ta, ne a kyu gikolii lii Filipayi ɔsowolɛ so. A gyi nkɛ nnun ɔkpa dɔ, ne a kpaa tu mɔmɔ Tirowasɛ. A kyena Tirowasɛ nkɛ sono.

Dega ɔko Gi Lii Soso Nfanserɛ Dɔ Baa Tɔrɔ

⁷ Imɔ Mɛmereda gɛdɔɔdɛnyɛ mɔ, aye-rɛ aye-nanboana Yesu asonbo mɔ a koola gyan' a laa gyi agyudɔ abono a kya lɛɛ aye ginyamesɛ kolon mɔ nyiile mɔ. A baa gyan' gɛnen mɔ, Pɔɔlo gi tɔngɛ sa asa abono mɛ bo nno mɔ. ɔ kalɛ mɔmɔ yɛɛ gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, ɔ laa kpe gɛtɛɛko. Gɛnen so mɔ, ɔ tɔngɛ gɛnen-n kaaborɛ gɛnyɛ de nsana. ⁸ Ifatela i nyaakyɔ soso-lɛɛ obu ɔbono dɔ a gyan' gɛnen mɔ.

⁹ Dega ɔko, mɔ, tɛ de nfanserɛ gɛten. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Yutikusɛ. ɔ tɛ gɛnen mɔ, ɔ kya gyɔsɛ. Pɔɔlo kpe ɔ kya tɔngɛ ɔ kya kpe mɔ, ginsi gidɛ gi kyu dega mɔ, ne i lɛɛ mɔ lii de nfanserɛ soso obu mɔ dɔ kpaa too gɛsinkpan. Asa mɛ baa kpelegɛ kpaa puru mɔ mɔ, ɔ ti

wu'. ¹⁰ Pɔɔlo gi kpelege kpaa tu mɔ, ne ɔ mɛɛ bun mɔ so. O mili mɔ ne ɔ san kyingi mɔ. Nfono mɔ, ɔ tɔge sa asa mɔ yɛɛ, “Fɛ' nyɛ gisen. ɔ kerɛ.” ¹¹ Imɔ gemara mɔ, aye-rɛ Pɔɔlo a kii dii kpe soso nno, ne a kpaa gyi agyudɔ abono a kya lɛɛ aye ginyamesɛ kolon mɔ nyiile mɔ. A gyi ta mɔ, Pɔɔlo gi kii tɔnge gɛnen-n kaaborɛ i ɲmange. Ibono Pɔɔlo gi wɔra pɛi ne a kyon taa asa mɔ yɛge mɔ ne. ¹² Pɔɔlo gi kyon taa asa mɔ yɛge mɔ, mɛ sun dega ɔbono o kii nyɛ nkpa mɔ kpe mɔ-gɛten dɔ. I tansi wɔra ɔmɔ ɔkon.

Pɔɔlo Gi Lii Tirowasɛ Mɔ, ɔ Kyon Mileto

¹³ A laa kpe Asosɛ ɔsowolɛ so mɔ, Pɔɔlo gi tɔge sa aye yɛɛ aye a' kyu gikolii gyangbara mɔ. Mɔ berɛ ɔ kya laarɛ de ɔ' naa de ayaa de a' kpaa gyan'. Imɔso a kyu gikolii, ne a kyon de apoo. ¹⁴ Pɔɔlo gi baa tu aye Asosɛ mɔ, ɔ loo gikolii mɔ dɔ aye asɛ fɛɛ gɛnɔɔbono a wolaa tɔge yela mɔ, ne a palɛ gikolii mɔ kyon kpe Mitelin ɔsowolɛ so. ¹⁵ A lii Mitelin mɔ, imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, aye-rɛ Kiyosɛ gikyaafiya ansi a sa de abara. Gɛkɛ nyɔsɛ mɔ a baa yelɛ Samosɛ gikyaafiya so ne imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, a kpaa loo Mileto ɔsowolɛ so. ¹⁶ Pɔɔlo gi wolaa tɔge yela yɛɛ ɔ laa palɛ kpaa kyon Efiso ɔsowolɛ so de in sa i' waala mɔ-nkɛ Esiya gɛsinkpan so. I kya nyiile yɛɛ ɔ kya kpaala de ɔ' nyɛ loo Gyɛrusalem ɔsowolɛ so pɛi de mɔmɔ Gyuda awura mɛ' gyi mɔmɔ-agyudɔ ako Akɛbibɛrɛ Gɛsi.

Pɔɔlo Gi Kalɛ Yesu Asonbo Abelɛnsɛ Abono Mɛ Bo Efiso Mɔ

¹⁷ A loo Mileto mɔ, Pɔɔlo gi sun kpaa terɛ Yesu asonbo gikpen abelɛnsɛ abono mɛ bo Efiso ɔsowolɛ so mɔ. ¹⁸ Mɛ ba mɔ, ɔ tɔge sa ɔmɔ yɛɛ, “Kpɛ kyu lii gɛkaabono me-ayaa a yii Esiya gɛsinkpan so mɔ, fɛye gbaa-gbaa fɛ wu

me-gikyenabi fɛye dɔ. ¹⁹ Fɛ nyi gɛnɔɔbono nɛ bara me-nyoro gɛsɛ wɔra Wura Yesu gɛsun mɔ. N kya wɔra Yesu gɛsun mɔ mɔ, Gyuda awura mɔ mɛ ta me-gɛnɔ kii ta me gɛnɔ. Nɛ loo loo mɔmɔ-idoo dɔ lii, ne nɛ kyu osulon wɔra gɛsun mɔ. ²⁰ Nɛ lɛɛ ilaa kamaasɛ ibono i laa kpaa fɛye mɔ tɔgɛ fɛye, meɲ seɛ seɛ. Nɛ nyiile fɛye ilaa sansana de fɛye-nten-ana dɔ kee. ²¹ Gɛnen owi ɔbono pɛwu mɔ, n kpɛ mi-i lɛɛ Yesu ilaa mi-i nyiile fɛye. Fo gyɛ Gyuda isa-o, fo gyɛ asa sɛnsɛ mɔ dɔ-o, nɛ ka sa fɛye ɔkamaasɛ yɛɛ ɔ' taa mɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra yɛgɛ kii ba Wurubuaarɛ asɛ de ɔ' ka gyan aye-Wura Yesu so.

²² “Idɛ kon mɔ, fɛ' nu yɛɛ n kya kpɛ Gyɛrusalem. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ ne n nyiile me yɛɛ n' kpɛ. Imɔso maɲ taalɛ kine. Meɲ nyi ilaa ibono i laa kpaa tu me nno mɔ. ²³ ɔsowolɛ kamaasɛ ɔbono so nɛ kpɛ mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya lɛɛ nyiile me yɛɛ nɛ kpɛ Gyɛrusalem mɔ, mɛ laa keda me tii de obu, ne mɛ laa ka me-ansi. ²⁴ Mi-i me mɔ, meɲ kya kyu me-nkpa yɛɛ gi gyɛ seɛ sa me. I tiri me daa yɛɛ n' nyɛ wɔra gɛsun gɛbono Wura Yesu gi kyu wɔra me-abaa dɔ mɔ kpaa logɛ. ɔ tɔgɛ me yɛɛ n' lɛɛ mɔ-ɔkalan konkonsɛ mɔ nyiile asa de mɛ' nyɛ bii gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ kya naa de Yesu so mɔlɛgɛ anyamesɛ mɔ.

²⁵ “Idɛ kon berɛ, n nyi yɛɛ fɛye ɔko-rɛ ɔko maɲ baa wu me gɛkaako. Nkana me ne n naa fɛye dɔ n kya tɔgɛ Wurubuaarɛ gɛwुरagyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa mi-i sa fɛye. ²⁶ Imɔso n kya buu mi-i sa fɛye ndɛ gɛkɛ gɛdɛ yɛɛ nengyene fɛye dɔ ɔko gi fuɛ, ɔ meɲ nyɛ ɔkyenaten Wurubuaarɛ asɛ mɔ, me-ayaa de me-abaa a meɲ bo nno. ²⁷ I kya nyiile yɛɛ nɛ tɔgɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ gi tɔgɛ yela yɛɛ ɔ laa wɔra mɔ pɛwu sa fɛye. Meɲ kyu imɔ iko ɲara fɛye.

²⁸ “Fɛ' kerɛ fɛye-nyoro so dandan de fɛ' kerɛ Yesu asonbo sɛnsɛ mɔ so dandan kee. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi yɛgɛ ne fɛ wɔra abelɛnsɛ sa ɔmɔ. Imɔso fɛ' kerɛ ɔmɔ so dandan fɛɛ gɛnɔɔbono isandɛ ɔkerɛbo dɛnsɛ kya kerɛ mɔ-isandɛ so mɔ. I kya nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɔ-bi gi kyu mɔ gbaa-gbaa nkalan kyɛɛ de i' lɔɔ fɛye-rɛ mɔmɔ pɛwu de Wurubuaarɛ nsana. ²⁹ N nyi ibono nɛ kyon taa fɛye yɛgɛ mɔ, anyiilebo nyɛnyɛn ako mɛ laa ba fɛye dɔ. Mɛ laa wɔra fɛɛ akuntun ne n loo isandɛ dɔ. Mɛ maŋ yɛgɛ Yesu asonbo abono fɛ kya kerɛ ɔmɔ so mɔ. ³⁰ Fɛye-abelɛnsɛ mɔ dɔ ako mɛ laa koso kɛɛ abon de mɛ' nyɛ akasɛbo mɛ' buu ɔmɔ taa gɛsintin mɔ yɛgɛ.

³¹ “Imɔso fɛ' bii fɛye-nyoro akedabi. Fɛ' wolaa nyingi yɛɛ nsi nsa mumuli dɔ mɔ n kpɛ mi-i nyiile fɛye ɔkpa dɛnsɛ mɔ gɛnyɛ de gɛpɛ. Nkɛ nko mɔ n kya ka fɛye ɔkamaasɛ yɛgɛ n kya su. ³² Idɛ kon berɛ, n dɛ fɛye n kya wɔra Wurubuaarɛ abaa dɔ yɛɛ ɔ' kerɛ fɛye so. Ne n dɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ mi-i wɔra fɛye-abaa dɔ. Gɛnen agyɛbi mɔ a kya nyiile aye gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ kya naa de Yesu so mɔlɛgɛ anyamesɛ mɔ. A laa taalɛ lɔɔ fɛye de a' yɛgɛ fɛye-rɛ abono pɛwu ɔ lɔɔ yela sa mɔ-nyoro mɔ fɛ' nyɛ ilaa dɛnsɛ ibono Wurubuaarɛ gi ka yela sa fɛye mɔ.

³³ “Mɛŋ yɛgɛ ɔko aterɛnbi abɛɛ ɔko atɔ a' wɔra me onsipara. ³⁴ Fɛye gbaa-gbaa fɛ nyi yɛɛ me ne n wɔra gɛsun kyu laarɛ me-ilaa tirisɛ me-atɔ, ne nɛ kii kerɛ abono mɛ bo me asɛ mɔ so kee. ³⁵ Nɛ kyu ɔkpa kamaasɛ so nyiile fɛye yɛɛ i kaaborɛ a' nyanga ansi wɔra gɛsun de a' kpaa abono mɛ mɛŋ bo alanfiya mɔ. A' nyingi ilaa ibono Wura Yesu gi tɔgɛ mɔ. ɔ tɔgɛ yɛɛ, ‘Fo kya kyɛɛ ilaa mɔ, fo gyɛ omudɛnsɛbo don isa ɔbono mɛ kya kyɛɛ mɔ ilaa mɔ.’ ”

Efiso Awura ME Kale Pɔɔlo

³⁶ Pɔɔlo gi tɔngɛ ta mɔ, mɔ-rɛ asa abono mɛ bo nfono pɛwu mɛ sii ηmii, ne ɔ dala. ³⁷ Nfono mɔ, osulon gi tɔrɔ mɔmɔ pɛwu so. Mɛ san too mili Pɔɔlo, mɛ kale mɔ fɛɛ mɛ gyɛ daa anyibi asɛbi. ³⁸ Ibono Pɔɔlo gi tɔngɛ sa mɔmɔ yɛɛ mɛ maŋ baa wu mɔ gɛkaako mɔ ne n yɛgɛ mɔmɔ-ansi a nyan mɔmɔ gikyɔ mɔ. Mɛ sun mɔ kpe apoo gɛnɔ gikolii mɔ asɛ.

21

Pɔɔlo Gi Kyon Gyɛrusalem

¹ A fo gikolii mɔ asɛ mɔ, a kale asa mɔ ne a dii loo gimɔ dɔ ne a yii ntintin kpelegɛ kyon kpaa fo Kɔsɛ gɛsinkpan so. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, a loo Rodisɛ gikyaafiya so. A lii nno mɔ, a kyon kpe Patara ɔsowolɛ so. ² A loo Patara mɔ, a wu gikolii giko. Gi kya fara gi kya kpe Fonisiya gɛsinkpan so. Imɔso a dii loo gimɔ dɔ ne a kyon. ³ A kya kyon mɔ, a wu Saapurosɛ gikyaafiya aye-benɛ so, ne a kpelegɛ kyon kpaa loo Siiriya gɛsinkpan so, ne a kpaa yelɛ Taya ɔsowolɛ so. I kya nyiile yɛɛ nno ne gikolii mɔ gi kya kpe de gi' kpaa lɛɛ nsola nbono gi so mɔ.

⁴ A loo nno mɔ, a laarɛ Yesu akasɛbo abono mɛ bo nfono mɔ gɛten. A wu ɔmɔ mɔ, a kyena mɔmɔ asɛ nkɛ sono. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi lɛɛ nyiile gɛnen Yesu akasɛbo abono ne mɛ wu tɔngɛ sa Pɔɔlo yɛɛ ɔ' mɛŋ sa o' kpe Gyɛrusalem. ⁵ Imɔ-rɛ imɔ gɛnen gbaa mɔ, aye-nkɛ gi fo mɔ, a koso ne a yii ɔkpa kyon. Yesu akasɛbo mɔ mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-kaana de mɔmɔ-biana pɛwu mɛ sun aye lii ɔsowolɛ mɔ so. A fo apoo gɛnɔ mɔ, aye pɛwu a ηmii gigengen ne a dala. ⁶ A kale abara ta mɔ ne a dii loo gikolii dɔ, ne mɔmɔ, mɔ, mɛ kii kpe mɔmɔ-nwi.

⁷ A kyu gikolii lii Taya ɔsowolɛ so mɔ, Petolimasɛ ɔsowolɛ so ne a kpaa kpelegɛ. A fo nno mɔ, a kpaa faala

aye-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ ako, ne a sii kyena mɔmɔ ase gɛkɛ kolon. ⁸ Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ a koso ne a kpaɔ loo Sɛsariya ɔsowolɛ so, ne a kpaɔ sogɛ Filipino gɛwi. Gɛnen Filipino baarɛ ne n kya kyena tɔgɛ Yesu ɔkalan konkonsɛ mɔ sa asa. ɔ gyɛ asa sono abono mɛ lɛɛ mɔmɔ yɛɛ mɛ' wɔra Yesu asonbo mɔ akpaabo mɔ dɔ ɔko. ⁹ ɔ bo nbii kyiiɛ nnan nbono mɛ mɛɲ nyi anyen. Mɛ kya lɛɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya nyiile ɔmɔ mɔ mɛ kya tɔgɛ sa asa. ¹⁰ A bo Sɛsariya nkɛ kalɛsɛ mɔ, Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔko gi lii Gyudiya ba aye ase. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Agabusɛ. ¹¹ ɔ ba aye ase mɔ, o puru Pɔɔlo liide kyu ηminde mɔ gbaa-gbaa ayaa de mɔ-abaa ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya tɔgɛ yɛɛ, ‘Fɛɛ gɛnɔɔbono nɛ ηminde me-ayaa de me-abaa faa, gɛnen kee ne Gyuda awura mɔ mɛ bo Gyɛrusalem mɔ mɛ laa kyu wɔra liide baarɛ wura ne, de mɛ' kyu mɔ wɔra abono mɛ mɛɲ kya son Wurubuaarɛ mɔ abaa dɔ.’ ”

¹² A nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, aye-rɛ asa abono mɛ bo nfono mɔ a kolɛ Pɔɔlo yɛɛ ɔɲ baa kpe Gyɛrusalem mɔ. ¹³ A kolɛ mɔ gɛnen mɔ, o kisee taasɛ aye yɛɛ, “Mɛnɛ n wɔra ne fɛ kya su de i' yɔɔ me-nyoro gɛnen? Nɛ kpe Gyɛrusalem ne mɛ ηminde me tii de obu Wura Yesu so mɔ, nɛ kyule. Ba-a mɛ laa mɔɔ me mɔ, nan sɔɔ abaa anyɔ.” ¹⁴ Ibono a wu yɛɛ a buɛɛɛ mɔ kpon mɔ, a taa mɔ yɛgɛ, ne a tɔgɛ yɛɛ, “Wurubuaarɛ gɛlaarɛ ne gɛ' wɔra.”

Pɔɔloana Mɛ Kpe Gyɛrusalem

¹⁵ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, a kyena nno nkɛ kalɛsɛ mɔ, a baala ne a kyon kpe Gyɛrusalem. ¹⁶ Yesu akasɛbo abono mɛ tɛ Sɛsariya nno mɔ dɔ ako mɛ sun aye lii nno kpe Gyɛrusalem ɔsowolɛ mɔ so. Mɛ kyu aye kpe Menason ɔbono ɔ lii Saapurosɛ mɔ gɛwi. Menason ɔbono gi wɔra Yesu ɔkasɛbo mɔ iɲ gyɛ ndɛ.

¹⁷ A loo Gyuda awura ɔsowolɛ beɛ Gyɛrusalem mɔ, aye-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ tɛ nno mɔ mɛ da aye gya-gya ne mɛ keda aye gisafo. ¹⁸ Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, aye-rɛ Pɔɔlo a kpaa laa ɔbelɛnsɛ Gyeemesi mɔ-rɛ Yesu ɔson mɔ dɔ abelɛnsɛ sɛnsɛ mɔ pɛwu mɛ bo nno mɔ. ¹⁹ Pɔɔlo gi faala mɔmɔ, ne o buu mɔ-gɛsun gɛbono ɔ kya wɔra sa Wurubuaarɛ mɔ so ilaa sa ɔmɔ. ɔ tɔgɛ gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ gi naa de gɛnen gɛsun mɔ so wɔra ilaa kpɛi-kpɛi sa asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ. O buu imɔ sa ɔmɔ gigyan so gigyan so.

²⁰ Abelɛnsɛ mɔ mɛ nu ilaa ibono Pɔɔlo gi buu sa mɔmɔ mɔ, mɛ kyu nyisigyɛ kyu sa Wurubuaarɛ. Nfono mɔ mɛ tɔgɛ sa Pɔɔlo yɛɛ, “Aye-nanbo Yesu sonbo, aye Gyɛrusalem gɛrɛ berɛ fo ti wolaa fo nyi gɛnɔɔbono i dɛ mɔ. Aye Gyuda awura abono mɛ sɔɔ Yesu gyɛ fɛɛ aye kee mɔ mɛ tansi mɛ nyaakyɔ faa birim, ne mɔmɔ pɛwu ansi a pɛrɛ nbara mɔ so gigyi gɛsintin so. ²¹ Ako mɛ ten fo-gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ fo kya nyiile Gyuda awura abono pɛwu mɛ tɛ saarɛ asa sɛnsɛ dɔ mɔ yɛɛ mɛ' kyɛɛgɛ lii aye-naana Mosisi nbara mɔ gigyi dɔ de mɛ mɛɲ' baa ten mɔmɔ-biana awɔrɛ abɛɛ mɛ mɛɲ' baa wɔra aye Gyuda awura itiibilaa imɔ-ɔkpa so. ²² Nnɛ ne a laa wɔra ne? I wɔra nnɛ mɔ, mɛ laa nu fo so yɛɛ fo ba. ²³ Imɔso wɔra daa ilaa ibono a laa tɔgɛ fo mɔ. Anyen anan ako mɛ bo aye dɔ gɛrɛ. Gɛnen anyen adɛ mɛ ka ntan nko sa Wurubuaarɛ. ²⁴ Mɛ laa gyere de i' lɛɛ ilaa kyɔlɛsɛɛ lii mɔmɔ-nyoro so sa mɔmɔ de mɛ' ka mɔmɔ-amu so akɔ de mɛ' nyɛ sɛɛ mɔmɔ-amu itiibilaa ɔkpa so. Fo-rɛ ɔmɔ fɛ' buu abara kpaa wɔra itiibilaa idɛ de fo' ka mɔmɔ-amu so akɔ mɔ sa mɔmɔ. Fo wɔra gɛnen mɔ, ɔkamaasɛ laa lɛɛ fo-gɛnɔ yɛɛ ilaa ibono ako mɛ dɛ mɛ kya gyan fo so mɔ i gyɛ daa gɛnɔten giyan. Fo gbaa-gbaa fo-gɛkyena dɔ mɔ mɛ laa wu yɛɛ fo kya gyɛ aye-naana Mosisi nbara

mɔ so. ²⁵ Abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura ne mɛ sɔɔ Yesu gyi mɔ berɛ, a wolaa ɲmarasɛ ibono a tɔgɛ yela mɔ wɔra ɔwɔlɛ dɔ kyu kpaɔ sa mɔmɔ yɛɛ i kaaborɛ mɛ' kine akyɔɔlɛtɔ gigyi, mɛ mɛɲ sa mɛ' gyi nkalan de nbuɛ nbono mɛ mɔɔ nmɔ ne mɛ mɛɲ lɛɛ nmɔ-nkalan fuɛ mɔ, de mɛ mɛɲ sa mɛ' laarɛ agyibara.”

²⁶ Gɛsintin mɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, Pɔɔlo mɔ-rɛ anyen anan mɔ mɛ kyon de mɛ' kpaɔ gyere de i' lɛɛ ilaa kyɔlesɛɛ lii mɔmɔ-nyoro so sa mɔmɔ. Mɛ kpaɔ gyere ta mɔ, Pɔɔlo gi kpaɔ loo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ ɔ' kpaɔ tɔgɛ nkɛ nbono ɔkara itiibilaa mɔ i laa logɛ mɔ de Wurubuaarɛ asunbi alɛɛbo mɔ mɛ' kyu Pɔɔloana atɔ kyu lɛɛ asunbi sa mɔmɔ ɔkamaasɛ.

Mɛ Keda Pɔɔlo Wurubuaarɛ ɔson Obu Mɔ Dɔ

²⁷ Itiibilaa mɔ gɛkɛ sonosɛ mɔ gɛ kya laarɛ gɛ baa gyan' mɔ, Pɔɔlo bo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ ne Gyuda awura abono mɛ lii Esiya gɛsinkpan so mɔ ako mɛ baa tu mɔ nno. Mɛ baa tu mɔ mɔ, mɛ keda mɔ, ne i yogesi asa abono mɛ bo nno mɔ pɛwu. ²⁸ Mɛ kpen tɔgɛ yɛɛ, “Aye-nanboana Isirale awura, fɛ' kpaɔ aye! ɔnyen baarɛ ne n kpɛ ɔ naa ɔ naa gɛten kamaasɛ ɔ kya nyiile asa ilaa nyɛnyɛn kyu lii aye Isirale awura so de aye-naana Mosisi nbara mɔ so de Wurubuaarɛ ɔson obu baarɛ so mɔ. Imɔ idɛ gɛmara mɔ, o kii kpaɔ kyu asa abono mɛ mɛɲ gyɛ aye Gyuda awura mɔ ako kyu kpaɔ loo aye Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ, ne i kyɔlesɛ obu ɔbono Wurubuaarɛ gi lɔɔ yela sa mɔ-ɔson mɔ.” ²⁹ Ibono mɛ kya tɔgɛ yɛɛ Pɔɔlo gi kyu asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura ako kyu loo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ mɔ ne n gyɛ yɛɛ owi ɔko dɔ mɔ, mɛ wu mɔ-rɛ Efisonyen ɔko ɔsowɔlɛ mɔ so. Mɛ kya terɛ ɔnyen mɔ yɛɛ Tirofimusɛ. Mɛ wu mɔ-rɛ Pɔɔlo mɛ naa mɔ, mɛ sa gɛwɔnsa yɛɛ ɔfaanan Pɔɔlo gi kyu mɔ kpaɔ loo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ

ne. ³⁰ Ibono Gyuda awura abono mɛ lii Esiya mɔ mɛ tɔgɛ gɛnen mɔ i yɛgɛ ɔsowolɛ mɔ pɛwu gi singi, ne asa mɛ seɛ kpaa da gikilen mɔmɔ asɛ nno. Mɛ too keda Pɔɔlo kpɛii mɔ lii Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ, ne ayaa abono so mɔ, mɛ tii nbunono mɔ. ³¹ Sakpii mɔ mɛ kya laarɛ mɛ' mɔɔ Pɔɔlo. Nfono mɔ, ɔko gi kpaa sa asogya gikpen bele ɔbelɛnsɛ gɛnɔ yɛɛ Gyɛrusalem gi singi.

³² Ayaa abono so mɔ, o kyu asogya ako mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-abelɛnsɛ, ne mɛ seɛ kpelegɛ kpe nfono sakpii mɔ gi koola gyan' mɔ. Ibono mɛ wu ɔbelɛnsɛ mɔ mɔ-rɛ asogya mɔ gɛnen mɔ, abono mɛ kya daarɛ Pɔɔlo mɔ mɛ taa mɔ-gidaarɛ yɛgɛ. ³³ Nfono mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi naa kpe Pɔɔlo asɛ kpaa keda mɔ, ne ɔ tɔgɛ sa mɔ-adɛ mɔ yɛɛ mɛ' kyu agbangbaran anyɔ kyu ŋminde mɔ.

Nfono mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi taasɛ sakpii mɔ yɛɛ, “Anɛ ne n gyɛ gɛnen ɔnyen baarɛ, ne menɛ ne ɔ wɔra?”

³⁴ Sakpii mɔ dɔ ako mɛ kya kpen mɛ kya lɛɛ gɛnɔ ma-a sa asogya ɔbelɛnsɛ mɔ, mɔ, adɛ gɛnɔ kpɛi, abanban gɛnɔ kpɛi. Gɛnɔɔbono sakpii mɔ kpɛ ɔ kya wɔra giyan-giyan so mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ mɛŋ kya nyɛ de ɔ' bii ilaa kolon ibono Pɔɔlo gi wɔra so ne mɛ kya daarɛ mɔ mɛ laa mɔɔ gɛnen mɔ. Gɛnen so mɔ ɔ tɔgɛ sa mɔ-adɛ mɔ yɛɛ, “Belen, fɛ' kyu Pɔɔlo kyu kpe aye-gɛsun ɔwɔraten.” ³⁵ Asogya mɔ mɛ keda Pɔɔlo gɛnen-n kyu baa fo nfono mɛ wɔra ayaa ikyiseten atanbuwaa mɛ kya kyu dii loo mɔmɔ-gɛsun ɔwɔraten mɔ, mɛ wu gɛnɔɔbono sakpii mɔ kya nyise ɔlon so ma-a gbebi Pɔɔlo mɔ, asogya mɔ mɛ san puru mɔ sola daa. ³⁶ Nfono mɔ, sakpii mɔ gi san ɔ kya kpen o buu mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' mɔɔ mɔ!”

³⁷ Asogya mɔ mɛ kpe mɛ kya laare de mɛ' kyu Pɔɔlo kyu loo mɔmɔ-gɛsun ɔwɔraten gɛkpen mɔ dɔ mɔ, Pɔɔlo gi taase mɔmɔ-ɔbelense mɔ yɛɛ, “Nan nyɛ ɔkpa tɔgɛ ilaa iko sa fo ne?” Pɔɔlo gi kole ɔbelense mɔ gɛnen mɔ, ɔbelense mɔ gi taase mɔ yɛɛ, “Nkyɛɛ fo kya nu Geriiki gɛdɛ? ³⁸ Gɛnen bere mɔ ɔfaa fo ne n gyɛ Igyipitinyen ɔbono ɔ naa kyena kyu ikɔ ba too abɛyin so mɔ. Fo ne n kyu asa nwe ikue-inyɔ abono mɛ kya kɔ ikɔ ɔmɔ-gibaa so mɔ kyu lii kpe gipen dɔ mɔ.” ³⁹ Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Kuaa, me bere, n gyɛ daa Gyudanyen. Ne lii Taasu ɔsowole ɔbono ɔ bo Silisiya mɔ. Me-ɔsowole mɔ mɛɣ gyɛ gɛsowolɛbi. N kya kole fo, wɔra aniya de fo' yɛgɛ me n' tɔngɛ sa sakpii mɔ.”

⁴⁰ Asogya ɔbelense mɔ gi sa Pɔɔlo ɔkpa. Nfono mɔ Pɔɔlo gi dii yeɛ ayaa atanbuwaa mɔ so, ne ɔ diire gibaa nyiile mɔmɔ yɛɛ mɛ' nu mɔ ase. Sakpii mɔ gi wɔra kurun mɔ, Pɔɔlo gi tɔngɛ mɔmɔ Gyuda awura gɛdɛ dɔ sa ɔmɔ. Gɛmɔ ne n gyɛ Hiiburu.

22

Pɔɔlo Ilaa Tɔgɛɛ

¹ ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Me-sɛana de me-subuana, idɛ kon fɛ' yɛgɛ n' lɛɛ me-gɛnɔ de fɛ' nu.” ² Gyuda awura sakpii mɔ mɛ nu ibono Pɔɔlo gi tɔngɛ sa mɔmɔ de mɔmɔ Hiiburu gɛdɛ dɔ gɛnen mɔ mɛ kii lɔɔ kii sii kurun too. Nfono mɔ, Pɔɔlo gi kperɛ mɔ-gɛnɔ yɛɛ, ³ “N gyɛ daa Gyudanyen. Mɛ korogɛ me Taasu ɔsowole ɔbono ɔ bo Silisiya gɛsinkpan so mɔ. Gyɛrusalem gɛrɛ ne mɛ bela me. Onyiilebo Gameeliya ne n nyiile me Wurubuaare ɔson ilaa fɛɛ gɛnɔɔbono aye-naanaana mɛ tɔgɛ yɛɛ a' gyi imɔ so mɔ. Gɛnen owi ɔbono mɔ me-ansi a pɛɛrɛ gɛnen Wurubuaare ɔson mɔ so fɛɛ gɛnɔɔbono fɛye pɛwu kee ansi a pɛɛrɛ imɔ so ndɛ faa. ⁴ Lii gɛnen so

mɔ, nkana asa abono mɛ kya son Wurubuaarɛ kyu naa de Yesu-lɛɛ ɔkpa mɔ so mɔ nɛ ka mɔmɔ-ansi kaaborɛ mɔmɔ ako mɛ nyɛ lɛwu. Nɛ ɲminde mɔmɔ ako, anyen de akyii, kyu tii de ibu. ⁵ Aye Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ de aye-nbɛlɛ agyibo gikpen mɔ pɛwu mɛ laa taalɛ lɛɛ me-gɛnɔ yɛɛ ilaa ibono n kya tɔgɛ faa i gyɛ gɛsintin. Owi ɔko dɔ mɔ mɛ ɲmarasɛ mɔmɔ-gibaa dɔ ɔwolɛ sa me yɛɛ n' kyu kperɛ aye-nanboana Gyuda awura abono mɛ bo Damasikosɛ ɔsowolɛ so mɔ de mɛ' sa me ɔkpa de n' keda Yesu asonbo abono mɛ bo nno mɔ kyu ba Gyɛrusalem. Nengyene nɛ nyɛ kyu mɔmɔ ba mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ laa ka ɔmɔ-ansi. Nɛ kpe ne nan kii mɔ, n' ɲminde abono nan nyɛ mɔ kyu ba Gyɛrusalem.

⁶ “Gɛsintin mɔ, me-rɛ me-nanboana ako a yii ɔkpa a kya kpe Damasikosɛ. A kya fuude nno mɔ, i laa wɔra fɛɛ owi kenken gerɛ-gerɛ mɔ, fatela belɛ ɔko gi lii Wurubuaarɛ dɔ baa kyaabɔɔ me gikolon fɛɛ nyangbon ne n wiisɛɛ. ⁷ Nfono mɔ nɛ lii tɔrɔ gɛsinkpan, ne nɛ nu gigyɛbi giko gi taasɛ me yɛɛ, ‘Sɔɔlo, Sɔɔlo, menɛ n wɔra ne fo kya ka me-ansi gɛnen?’

⁸ “Nɛ nu gigyɛbi mɔ mɔ, nɛ taasɛ yɛɛ, ‘Me-wura ɔmɔ ne?’ I lɛɛ gɛnɔ sa me yɛɛ, ‘Me ne n gyɛ Yesu Nasarɛtɛnyen ɔbono fo kya ka me-ansi mɔ.’ ⁹ Asa abono mɛ bo me asɛ nno gɛnen owi ɔbono mɔ mɛ wu fatela mɔ. Gigyɛbi' gibono gi tɔngɛ de me mɔ berɛ, mɛ mɛɲ nu. ¹⁰ Nɛ taasɛ yɛɛ, ‘Me-wura, nɛ ne nan wɔra?’ Nfono mɔ, me-wura mɔ gi tɔgɛ sa me yɛɛ, ‘Koso de fo' naa loo Damasikosɛ ɔsowolɛ mɔ so. Fo loo nno mɔ, ɔko laa baa nyiile fo ilaa ibono Wurubuaarɛ gi tɔgɛ yela yɛɛ fo' wɔra mɔ.’ ¹¹ Fatela belɛ mɔ gi wu gikyɔ so mɔ, me-ansi a nyida. Me-nanboana abono me-rɛ ɔmɔ a naa mɔ ne n san keda me de gibaa kyu loo Damasikosɛ ɔsowolɛ mɔ so.

¹² “ɔnyen ɔko bo ɔsowolɛ mɔ so nno, mɛ kya terɛ mɔ

yɛɛ Ananiyasɛ. ɔ kya son Wurubuaarɛ mɔ-gɛkyena dɔ, ne ɔ kya gyi aye Gyuda awura nbara mɔ so. Gyuda awura abono pɛwu mɛ tɛ nno mɔ mɔmɔ ɔkamaasɛ kya terɛ mɔ ginyen dɛnsɛ. ¹³ Gɛnen ɔnyen baarɛ gi naa ba me asɛ. ɔ baa yeɛ sindi me. ɔ terɛ me-ginyen, ne ɔ tɔgɛ sa me yɛɛ, ‘Me-nanbo sɔɔlo, fo-ansi mɔ a' bugi de fo' kii nyɛ wu ilaa.’ Ayaa abono so mɔ, me-ansi mɔ a bugi sa me, ne nɛ wu mɔ de me-ansi.

¹⁴ “O buu sa me yɛɛ, ‘Wura Wurubuaarɛ ɔbono aye-naanaana mɛ son mɔ gi lɛɛ yii fo yɛɛ fo' bii mɔ-gɛlaarɛ ilaa de fo' baa bii Yesu, Gɛsintin Wura mɔ, de ɔ' tɔngɛ, de fo' nu de fo-aso. ¹⁵ I kya nyiile yɛɛ fo laa lɛɛ mɔ-ilaa ibono fo wu de ansi ne fo nu de fo-aso faa tɔgɛ sa anyamesɛ pɛwu. ¹⁶ Idɛ kon mɔ menɛ ne fo baa fo gyoo? Koso, de fo' dalaa sa Wura Yesu de fo' nyɛ Wurubuaarɛ sagyere de Wurubuaarɛ o' kyu fo-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ fo.’ Gɛsintin mɔ, nɛ wɔra gɛnen.

Yesu Gi Tɔgɛ Pɔɔlo Yɛɛ O' Kpe Abono Mɛɪ Gyɛ Gyuda Awura Mɔ Asɛ

¹⁷ “Imɔ idɛ gɛmara mɔ, nɛ lii Damasikosɛ kpe Gyɛrusalem. N bo nno mɔ, owi ɔko dɔ mɔ, nɛ kpaa dalaa Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ. N kya dalaa gɛnen mɔ, i wɔra me fɛɛ oderi. ¹⁸ Nɛ wu Wura Yesu ne ɔ tɔgɛ sa me yɛɛ, ‘Kpaala de fo' lii Gyɛrusalem gɛrɛ. Me-ilaa ibono fo kya tɔgɛ fo kya sa asa mɔ, gɛrɛnaa awura mɛ maɪ nu gɛsɛ sa fo.’ ¹⁹ Ne mi-i me mɔ, nɛ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Nkana mɔmɔ gbaa-gbaa mɛ nyi yɛɛ nɛ naa kyena kpe-kpe aye Gyuda awura akyangbon dɔ kpaa daarɛ abono mɛ sɔɔ fo gyi mɔ, ne nɛ keda ako kyu tii de ibu. ²⁰ I ba yɛɛ ako mɛ mɔɔ Sitiifen ɔbono ɔ naa kyena lɛɛ fo-ilaa nyiile asa mɔ. Mɛ kya mɔɔ mɔ mɔ, me kee, n yeɛ n kerɛ. Gɛnen owi ɔbono mɔ, i gyɛ me kee gɛlaarɛ. Me gbaa ne n kerɛ abono mɛ mɔɔ Sitiifen mɔ ngbɛ so sa ɔmɔ.’ ²¹ Nɛ tɔgɛ

Wura Yesu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ me yɛɛ, ‘Fo berɛ, naa daa. Nan sun fo koo-koo asa abono mɛ mɛɛ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ.’ ”

ME ɲminde Pɔɔlo ME Laa Taa

²² Sakpii mɔ gi nu Pɔɔlo asɛ gɛnen-n kaaborɛ ɔ tɔgɛ yɛɛ Yesu yɛɛ ɔ laa sun mɔ kpe asa abono mɛ mɛɛ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ. Nfono mɔ, mɛ yii gɛsɛ mɛ kya kpen yɛɛ, “Fɛ! mɔɔ mɔ! ɲ baa kaaborɛ ɔ! kyena gɛsinkpan so.”

²³ Asa mɔ mɛ san mɛ kya kpen giyan-giyan mɛ kya ɲmalan akuru ne mɛ kya kuu supuu ma-a too ma-a wɔra afuu so. ²⁴ Gɛnen so mɔ asogya akpen ɔbelɛnsɛ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ-adɛ mɔ yɛɛ mɛ! kyu Pɔɔlo kyu naa loo mɔmɔ-gɛsun ɔwɔraten gɛkpen mɔ dɔ belɛnten de mɛ! taa mɔ de mɛ! taasɛ mɔ-gɛnɔ dɔ ilaa de mɛ! nyɛ bii ilaa ibono so Gyuda awura mɛ kya kpen giyan-giyan gɛnen mɔ.

²⁵ Ibono mɛ ɲminde Pɔɔlo mɛ laa taa awulibi mɔ, Rom asogya gikpen giko ɔbelɛnsɛ yɛɛ sindi nno. Pɔɔlo gi taasɛ mɔ yɛɛ, “Imɔso i dɛ ɔkpa fɛɛ mɛ! ɲminde Rom obi taa owi ɔbono mɛ mɛɛ ti gyi mɔ-nbɛlɛ de mɛ! bii yɛɛ ɔ wɔra ilaa nyɛnyɛn mɔ?” ²⁶ Asogya gikpen ɔbelɛnsɛ mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ naa kpe asogya akpen ɔbelɛnsɛ mɔ asɛ ne ɔ kpaa taasɛ mɔ yɛɛ, “Mɛnɛ ne fo kya laarɛ mɛ! wɔra ɔnyen baarɛ? Kerɛ imɔ dɔɔdan-o, ɔ gyɛ daa Romanyen.” ²⁷ Nfono mɔ asogya akpen ɔbelɛnsɛ mɔ gi kpaa taasɛ Pɔɔlo yɛɛ, “Fo gyɛ Romanyen daa?” Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “ɛn.” ²⁸ Asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi buu sa Pɔɔlo yɛɛ, “Me, nɛ ka gikɔ belɛ pɛi ne nɛ nyɛ bingiri Rom isa.” Pɔɔlo mɔ gi tɔgɛ sa asogya ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “Me berɛ, mɛɛ lɛɛ aterɛnbi sɔɔ. I korogɛ me daa Rom awura gɛsinkpan so, imɔso n wolaa n gyɛ nno isa.”

²⁹ Pɔɔlo gi tɔgɛ gɛnen mɔ, ayaa abono so mɔ, asa abono

nkana mɛ kya laarɛ mɛ' taasɛ taasɛ mɔ ilaa mɔ mɛ naa taa mɔ yɛgɛ mɛ mɛɲ baa taalɛ taasɛ mɔ sɛi. Nfono mɔ asogya ɔbelɛnsɛ mɔ kee gi loo gifuu fɛɛ ɔ yɛgɛ mɛ ɲminde Pɔɔlo ɔbono ɔ gyɛ Rom obi mɔ gɛnen.

Mɛ Kyu Pɔɔlo Kpe Abono Mɛ Kya Gyi Asa Nbɛlɛ Mɔ Asɛ

³⁰ Asogya ɔbelɛnsɛ mɔ kya laarɛ de ɔ' bii ilaa nyɛnyɛn kolon ibono Gyuda awura mɔ yɛɛ Pɔɔlo gi wɔra mɔ. Gɛnen so mɔ, gɛdɛ kɛsɛ mɔ ɔ yɛgɛ Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ de mɔmɔ-nbɛlɛ agyibo abelɛnsɛ mɔ mɛ gyan'. Mɛ gyan' gɛnen mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ gi sangɛ Pɔɔlo kyu kpe mɔmɔ-ansi dɔ.

23

Pɔɔlo Gi Tɔngɛ Sa Nbɛlɛ Agyibo Mɔ

¹ Pɔɔlo gi kerɛ nbɛlɛ agyibo mɔ faa yiridididi ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me-nanboana, lii me-nbii dɔ baa lii de ndɛ faa, n kya wɔra ilaa ibono n nyi me-gisen dɔ yɛɛ i boran sa Wurubuaarɛ mɔ.” ² ɔ tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔbono ɔ gyɛ Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gi tɔgɛ sa abono mɛ yelɛ sindi mɔ mɔ yɛɛ, “Fɛ' ɲɛ mɔ-gɛnɔ so!”

³ Nfono mɔ, Pɔɔlo gi tɔgɛ sa asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ yɛɛ, “Fo berɛ, i wɔra nnɛ mɔ, Wurubuaarɛ laa ɲɛ fo kee. Fo kya gyaabii asa daa. Fo dɛ fɛɛ obu ɔpɔɔrɛ ɔbono mɛ kyu ilaa fufuli kokuaa mɔ mɔ. Fo ba fo tɛ gɛrɛ yɛɛ fo dɛ Wurubuaarɛ nbara fo laa gyi me-nbɛlɛ, yɛgɛ gɛnɔɔbono fo nyiile asa yɛɛ mɛ' ɲɛ me-gɛnɔ so faa, iɲ kya kyena de nbara mɔ.” ⁴ Abono mɛ yelɛ sindi Pɔɔlo mɔ mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “I wonɛ ne fo kya saalɛ Wurubuaarɛ asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gɛnen?” ⁵ Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me-nanboana, mɛɲ bii yɛɛ mɔ ne n gyɛ asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ. Nkana n nyi ibono mɛ ɲmarasɛ yela Wurubuaarɛ

agyebi dɔ yɛɛ, ‘Fɛye-ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya kerɛ fɛye-asa so mɔ, fɛɲ sa fɛ' tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn kyu lii mɔ so.’ ”

⁶ Pɔɔlo gi wu yɛɛ nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ bo gikpen ginyɔ. Gikpen giko gi kya son Wurubuaarɛ Farasii ɔkpa so, ne gikpen nyɔsɛ mɔ, mɔ, gi kya son Wurubuaarɛ Saadusii ɔkpa so. Imɔso Pɔɔlo gi kpen tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me-nanboana, fɛ' nu. N bo daa Farasii gikpen mɔ dɔ. Me-sɛ de me-nyi kee, gɛnen. Aye Farasii awura gikpen mɔ ansi a gyan' yɛɛ gɛkaako Wurubuaarɛ laa kyingi anyamesɛ pɛwu. Gɛnen ilaa idɛ ne nɛ tɔgɛ so ne nɛ loo fɛye-nbɛlɛ faa.” ⁷ Pɔɔlo gi kpɛ tɔgɛ gɛnen ilaa idɛ mɔ, akyɔɔlɛ a tɔɔ Farasii awura mɔ de Saadusii awura mɔ so. Mɔmɔ-nbɛlɛ agyibo mɔ mɛɲ baa wɔra gɛnɔ kolon Pɔɔlo so. ⁸ I kya nyiile yɛɛ Saadusii gikpen mɔ dɔ awura mɛ kpɛ mɛ dɛ yɛɛ Wurubuaarɛ maɲ kyingi anyamesɛ lii ibuni dɔ, ne iɲ bo Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ kee, abɛɛ ibuni. Farasii gikpen mɔ awura berɛ, mɛ kya sɔɔ gyi yɛɛ gɛnen ilaa idɛ pɛwu i bo no.

⁹ Nbɛlɛ agyibo mɔ mɛ san mɛ kya faa abara so mɛ kya wɔra ɔlanba belɛ. Nfono mɔ, Farasii awura abono mɛ kya nyiile Wurubuaarɛ ɔson mɔ nbara mɔ ako mɛ koso yeɛ tɔgɛ ken-ken yɛɛ, “A mɛɲ wu ilaa nyɛnyɛn iko lii gɛnen ɔnyen baarɛ so. ɔfaanan Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ abɛɛ obuni ne n tɔngɛ sa mɔ faa.” ¹⁰ Nbɛlɛ agyibo mɔ akyɔɔlɛ mɔ a wɔra ɔlon gikyɔ so mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi seɛ gifuu yɛɛ mɛ laa biidɛ Pɔɔlo kyadɛ. Gɛnen so mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ-asogya mɔ yɛɛ mɛ' kpelegɛ loo nbɛlɛ agyibo mɔ dɔ de mɛ' kpaa gbɛbi Pɔɔlo lii de mɛ' kyu mɔ kyu loo mɔmɔ asogya mɔ gɛsun ɔwɔraten gɛkpen mɔ dɔ.

¹¹ Gɛdɛ kɛsɛ gɛnyɛ mɔ, Wura Yesu gi baa yeɛ Pɔɔlo asɛ ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Pɔɔlo, keda fo-gisen. Fɛɛ

gɛnɔɔbono fo taale tɔgɛ me-ilaa sa asa Gyɛrusalem
ɔsowolɛ so faa fo laa wɔra gɛnen kee sa Rom awura.”

Gyuda Awura Mɔ Mɛ Da Gɛdɛ Mɛ Laa Mɔɔ Pɔɔlo

¹² Imɔ gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, Gyuda awura ako mɛ kpaa ɲara
gyan' gɛtɛɛko kyu lii Pɔɔlo so. Mɛ da gɛdɛ ne mɛ ka
ntan sa abara yɛɛ nengyene mɛ mɛɲ ti nyɛ Pɔɔlo mɔɔ
mɔ, mɛ maɲ gyi, mɛ maɲ nun. ¹³ Gyuda awura abono mɛ
kpaa gyan gɛnen mɔ, mɛ laa don asa ikue-inyɔ. ¹⁴ Mɛ kpe
mɔmɔ-asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ de abelɛnsɛ sɛnsɛ
mɔ asɛ ne mɛ kpaa tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “A wɔra gɛnɔ
ne a ka ntan sa abara yɛɛ nengyene aɲ ti nyɛ mɔɔ Pɔɔlo
mɔ aye-gɛnɔ gɛ maɲ daa sɛi sɛi. ¹⁵ Imɔso fɛye-rɛ nbeɛɛ
agyibo mɔ fɛ' sa Rom awura asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gɛnɔ
de fɛ' penɛ mɔ yɛɛ fɛ kya laare fɛ' kii nu Pɔɔlo ilaa mɔ
dɔɔdan. Imɔso ɔ' yɛgɛ mɛ' kyu mɔ bara fɛye. Aye mɔ a
baala ta ibono a laa mɔɔ mɔ ɔkpa dɔ.”

¹⁶ Mɛ kya ɲminde gɛnen ilaa idɛ pɛwu mɔ, Pɔɔlo mɔ-
pikyii mɔ-bi nyensɛ ɔko gi nu. Imɔso ɔ naa kpaa loo
asogya mɔ gɛsun ɔwɔraten gɛkpen mɔ dɔ ne ɔ kpaa
kyu imɔ pɛwu kyu buu sa Pɔɔlo. ¹⁷ Nfono mɔ Pɔɔlo gi
terɛ asogya akpen abelɛnsɛ mɔ dɔ ɔko ne ɔ tɔgɛ sa
mɔ yɛɛ, “Kyu dega baarɛ kyu kpe fɛye-ɔbelɛnsɛ ɔbono
ɔ kya kerɛ fɛye pɛwu so mɔ asɛ. ɔ bo ilaa iko ɔ laa tɔgɛ
mɔ.” ¹⁸ Gɛsintin mɔ o kyu dega mɔ kpe, ne ɔ kpaa buu sa
mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ, “ɔnyen ɔbono o tii de obu mɛ
kya terɛ mɔ yɛɛ Pɔɔlo mɔ, ne n tɔgɛ sa me yɛɛ n' kyu
dega baarɛ kyu ba fo asɛ. Yɛɛ ɔ bo ilaa iko ɔ laa tɔgɛ fo.”
¹⁹ ɔbelɛnsɛ mɔ gi keda dega mɔ gibaa dɔ kyu lii nkan ne
ɔ taasɛ mɔ yɛɛ, “Mɛnɛ ilaa ne fo bo fo laa tɔgɛ me mɔ?”

²⁰ Dega mɔ gi tɔgɛ mɔ yɛɛ, “Gyuda awura mɔ mɛ
tɔgɛ kyule abara yɛɛ mɛ laa kolɛ fo de ɔkɛ mɔ fo' kii
kyu Pɔɔlo kpe nbeɛɛ agyibo mɔ ansi dɔ. Mɛ laa wɔra

fɛɛ mɛ kya laarɛ de mɛ' taasɛ mɔ-gɛnɔ dɔ ilaa dɔɔdan too. ²¹ ɔbelɛnsɛ, gɛɛ sa fo' kyule sa ɔmɔ. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ dɔ asa mɛ laa bun gyoo mɔ de mɛ' mɔɔ mɔ. Mɛ laa don asa ikue-inyɔ. Mɛ ka ntan yela sa mɔmɔ-nyoro yɛɛ nengyene mɛ mɛɛ mɔɔ mɔ mɔ, mɛ maɲ gyi, ne mɛ maɲ nun. Mɛ ti wolaa baala ta. Mɛ san mɛ tɛ mɛ gyoo gɛnɔɔbono fo laa tɔgɛ mɔ daa.” ²² ɔbelɛnsɛ mɔ gi nu gɛnen ilaa idɛ mɔ, ɔ da dega mɔ tii gisu yɛɛ, “Gɛɛ sa fo' tɔgɛ ɔko yɛɛ fo buu ilaa idɛ sa me.” ɔ tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ dega mɔ ɔkpa.

Mɛ Kyu Pɔɔlo Kpe Wura Fɛlisɛ Asɛ

²³ Nfono mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ gi terɛ mɔ-asogya akpen anyɔ abelɛnsɛ, ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Belen, fɛ' kpa baala asogya akpen asa'. Nwɛ nnyɔ mɛ laa naa de aya, ikue-isa de saalaa mɛ laa gyan abee so, ne nwɛ nnyɔ mɔ mɛ laa keda akpɛ. Fɛ laa kpe Sɛsariya ndɛ gɛnyɛ gɛdɛ, asa adɛberɛ. ²⁴ Fɛ' laarɛ abee ako sa Pɔɔlo kee de fɛ' kyu mɔ kpe Wura Fɛlisɛ asɛ gimu nkpa de alanfiya.”

²⁵ Nfono mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi ɲmarasɛ ɔwolɛ kyu sa mɔ-isɔɔ mɔ de mɛ' kyu kperɛ wura mɔ. ɔwolɛ mɔ agyɛbi mɔ ne n gyɛ yɛɛ,

²⁶ “Wura Fɛlisɛ, me, Kelɔɔdiyusɛ Lisiyasɛ ne n kya ɲmarasɛ gɛnen ɔwolɛ baarɛ mi-i sa fo faa. Buubuu belɛ gyɛ fo-lɛɛ. N kya faala fo. ²⁷ Gyuda awura mɛ keda gɛnen ɔnyen baarɛ mɛ kya laarɛ mɛ' mɔɔ. Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ, nɛ baa bii yɛɛ Rom isa ne ɔ gyɛ. Gɛnen so mɔ, me-rɛ me-asogya mɔ a loo nno, ne a kpa sɔgɛ mɔ lii mɔmɔ-abaa dɔ. ²⁸ N kya laarɛ de n' nyɛ bii ilaa ibono mɛ darɛ yɛɛ ɔ wɔra mɔ, imɔso nɛ kyu mɔ kpe mɔmɔ Gyuda awura nbɛlɛ agyibo mɔ asɛ. ²⁹ Nɛ kyu mɔ kpe gɛnen mɔ, nɛ wu yɛɛ ɔɲ wɔra ilaa nyɛnyɛn ibono i kaaborɛ mɛ' mɔɔ mɔ abɛɛ mɛ' tii mɔ de obu. ³⁰ Nɛ baa bii yɛɛ mɛ da gɛdɛ ibono mɛ kya laarɛ mɛ'

mɔɔ mɔ. Ayaa abono so mɔ, nɛ tɔgɛ yɛɛ me-ade' ade mɛ' kyu mɔ bara fo. Nɛ buu sa Gyuda awura mɔ yɛɛ abono mɛ nyi yɛɛ mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ bo nbɛɛ mɔ, mɛ' kpaa buu ilaa ibono ɔ wɔra ɔmɔ mɔ sa fo. Nɛ sin gɛɛ, n kya faala fo.”

³¹ Asogya mɔ mɛ nu mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ mɔ asɛ. Imɔso gɛnen gɛnyɛ gɛbono mɔ, mɛ kyu Pɔɔlo kyu kpaa loo Antipatirise ɔsowolɛ so. ³² Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, asogya abono mɛ naa de ayaa mɔ mɛ taa Pɔɔlo yɛgɛ nno, ne mɛ kii kpe mɔmɔ-gɛsun ɔwɔraten gɛkpen mɔ dɔ. I san abono mɛ gyan abee so mɔ ne nan sun Pɔɔlo kpaa loo Sɛsariya. ³³ Mɛ kpaa loo nno mɔ, mɛ kyu ɔwolɛ mɔ de Pɔɔlo kyu wɔra Wura Fɛlise abaa dɔ.

³⁴ Wura Fɛlise gi kalɛ ɔwolɛ mɔ ta mɔ, ɔ taase Pɔɔlo nfono ɔ lii mɔ. Ne Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ Silisiya. ³⁵ Wura mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Abono fo-rɛ ɔmɔ fɛ bo nbɛɛ mɔ mɛ ti ba mɔ, nan nu fo-gɛnɔ dɔ ilaa.” Nfono mɔ, wura mɔ yɛɛ mɛ' kyu Pɔɔlo kpaa tii de obu Wura Hɛrodɛ gɛwi de asogya mɛ' dii mɔ.

24

Gyuda Awura Mɛ Tɔgɛ Pɔɔlo Ilaa Sa Wura Fɛlise

¹ Nkɛ nnun gɛmara mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛmu ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Ananayase mɔ, mɔ-rɛ mɔmɔ-abelɛnsɛ ako de mɔmɔ-gɛnɔ ɔlɛɛbo ɔbono mɛ kya terɛ yɛɛ Tɛtuluse mɔ mɛ kpe Sɛsariya de mɛ' kpaa tɔgɛ ilaa ibono Pɔɔlo gi wɔra mɔ sa Wura Fɛlise.

² Mɛ bo Wura Fɛlise asɛ mɔ, ɔ terɛ mɔmɔ-gɛnɔ ɔlɛɛbo, Tɛtuluse ba ansi dɔ, ne Tɛtuluse gi koso yelɛ ne o yii gɛsɛ ɔ kya tɔgɛ ilaa ibono mɛ tɔgɛ yɛɛ Pɔɔlo gi wɔra mɔ. ɔ tɔgɛ yɛɛ,

“Wura belɛ, nɛ bugi fo gɛpɛ, fo so mɔ, aye Gyuda awura a kpɛ a kya nyɛ gisen yuuli aye-gɛkyena dɔ. A wu yɛɛ fo

kya sa aye so gɛwɔnsa dɛnsɛ. Imɔso ilaa dɛnsɛ ibono i kya lɔrɔ aye-isowolɛ ne fo kya bara. ³ Wura dɛnsɛ, gɛten kamaasɛ de ilaa kamaasɛ dɔ mɔ, a kya yen fo ne a kya faala fo kyu lii ilaa idɛ so.

⁴ “Gɛnɔɔbono i laa wɔra ne maŋ waala fo-ilaa so mɔ, nan buu kpenkpesen. Imɔso n kya kolɛ fo, nyɛ gisen de fo' nu aye asɛ ŋmaraa. ⁵ A wu yɛɛ gɛnen ɔnyen baarɛ mɛŋ boran daa ne ɔŋ boran. Gyan' de gɛsinkpan gɛten kamaasɛ mɔ, ɔ kya yogesi Gyuda awura mɔ gikyɔ-gikyɔ, ne ɔ gyɛ ɔgyangbarabo ɔko sa gikpen gibono mɛ fuɛ ɔson ɔkpa, ne mɛ san mɛ kya son daa Yesu Nasarɛtɛnyen mɔ. ⁶ Nkana ɔ laarɛ fɛɛ ɔ' kpaa kyɔlesɛ aye Gyuda awura Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ, ne a keda mɔ [kyu kpe a' kpaa gyi mɔ-nbɛlɛ kyu naa de aye Gyuda awura nbara ɔkpa so. ⁷ Nfono mɔ, Rom awura asogya ɔbelɛnsɛ ɔbono mɛ kya terɛ yɛɛ Lisiyasɛ mɔ gi kpaa sɔgɛ mɔ ɔlon so lii aye-abaa dɔ ne mɛ kyu mɔ ba fo asɛ gɛrɛ faa. ⁸ Asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi tɔgɛ yɛɛ aye abono a kyu ɔnyen baarɛ wɔra nbɛlɛ dɔ mɔ a' ba fo asɛ]. Fo gbaa-gbaa fo taasɛ mɔ mɔ, fo laa wu yɛɛ ilaa kamaasɛ ibono a kya tɔgɛ yɛɛ ɔ wɔra mɔ i gyɛ gɛsintin.”

⁹ Gyuda awura abono mɛ bo nno mɔ pɛwu kee mɛ kɔɔlɛ kyule yɛɛ ibono Tɛtuluse gi buu mɔ, i gyɛ gɛsintin.

Pɔɔlo Gi Buu Mɔ-Gɛnɔ Wura Fɛlisɛ Ansi Dɔ

¹⁰ Tɛtuluse gi buu mɔmɔ Gyuda awura mɔ gɛnɔ ta mɔ, Wura Fɛlisɛ gi lɛɛ gibaa nyiile Pɔɔlo yɛɛ mɔ, mɔ, o' buu mɔ-lɛɛ. Pɔɔlo, mɔ, gi lɛɛ mɔ-gɛnɔ yɛɛ,

“I bo me ɔkon yɛɛ fo-ansi dɔ ne nan lɛɛ me-gɛnɔ. I kya nyiile yɛɛ fo kya gyi aye Gyuda awura nbɛlɛ mɔ, i mɛŋ gyɛ ndɛ. ¹¹ Nɛ kpe Gyɛrusalem n' kpaa son Wurubuaarɛ mɔ, ndɛ i laa wɔra daa fɛɛ nkɛ gudu nnyɔ. Fo laa taalɛ taasɛ ako de fo' nu imɔ dɔ gɛsintin. ¹² Gɛnen nkɛ nbono

n dare pɛwu faa dɔ mɔ, gɛkaako ɔko mɛɲ nu me so yɛɛ me-rɛ ɔko a kya sɔɔ akyɔɔlɛ abɛɛ n kya yogesi sakpii Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ abɛɛ mɔmɔ-akyangbon dɔ abɛɛ ɔsowolɛ so giyan. ¹³ Gɛnen ilaa ibono mɛ dɛ ma-a gyan' me so faa, mɛ nyi yɛɛ i gyɛ gɛsintin mɔ, mɛ' nyiile. Mɛ maɲ taalɛ tɔgɛ de i' lɛɛ nyiile yɛɛ i gyɛ gɛsintin. ¹⁴ Ibono nɛ wu ne nan kyule sa fo yɛɛ i gyɛ gɛsintin mɔ ne n gyɛ yɛɛ n kya son Wurubuaarɛ ɔbono aye-naanaana mɛ son mɔ kyu naa daa de ɔkpa ɔbono gɛnen asa adɛ mɛ dare yɛɛ me nɛ fuɛ ɔson ɔkpa mɔ. Ilaa kamaasɛ ibono i bo aye-naana Mosisi nbara iwolɛ dɔ de ibono i bo Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo iwolɛ dɔ mɔ, me kee nɛ sɔɔ imɔ gyi. ¹⁵ Gɛnɔɔbono aye Gyuda awura ansi a gyan' mɔ, me kee me-ansi a gyan' gɛnen yɛɛ Wurubuaarɛ laa kyingi anyamesɛ pɛwu, abono mɔmɔ-asen dɔ i boran sa mɔ mɔ de abono mɛ kya wɔra ilaa nyɛnyɛn mɔ pɛwu, de o' gyi mɔmɔ-nbɛlɛ. ¹⁶ Lii gɛnen so mɔ, me berɛ, nɛ kyu too me-nyoro so yɛɛ nan wɔra daa ilaa ibono n nyi me-gisen dɔ yɛɛ i boran mɔ wolɛ. Maɲ wɔra Wurubuaarɛ abɛɛ nyamesɛ ilaa nyɛnyɛn.

¹⁷ “Nɛ kpe Gyɛrusalem mɔ, i kɛɛla. I gyi nsi pɛi ne nɛ kii kpe nno nperɛ dɔ faa. Nɛ kpe n' kpaɛ son Wurubuaarɛ mɔ, nɛ kyu aterenbi kperɛ me-nanboana Gyuda awura de mɛ' kyu yɛ sa ayenbo ne nɛ lɛɛ asunbi sa Wurubuaarɛ. ¹⁸ Asunbi ne n' yeɛ n kya lɛɛ ne aye Gyuda awura ako mɛ baa tu me Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ. Pɛi ne nan loo obu mɔ dɔ mɔ, nɛ wolaa lɛɛ me-nyoro lii ilaa kyosɛ dɔ itiibilaa ɔkpa so. Gɛnen owi ɔbono mɔ sakpii ɔko mɛɲ taa bo me asɛ nno, ne mɛɲ kii wɔra ɔlanba tii asa aso. ¹⁹ Gɛnen aberɛ abono mɔ, Gyuda awura ako mɛ baa tu me nno. Mɛ lii Esiya gɛsinkpan so. Nkana nengyene fɛɛ nɛ taa wɔra ilaa iko nno mɔ gɛnen Gyuda awura abono ne i kaaborɛ fɛɛ mɛ' baa yeɛ fo-ansi dɔ gɛrɛ de mɛ' tɔgɛ

ilaa ibono mɛ wu me nɛ wɔra mɔ. ²⁰ Asa abono mɛ yeɛ gɛrɛ faa, mɛ' tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn ibono mɛ wu lii me so owi ɔbono mɛ kperɛ me aye Gyuda awura nbɛɛ agyibo mɔ asɛ mɔ. ²¹ Ilaa kolon ibono n kya nyingi ne mɛ laa taalɛ tɔgɛ yɛɛ nɛ wu mɔ ne n gyɛ yɛɛ n yeɛ nbɛɛ ogyiten mɔ, nɛ kpen ken-ken tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, 'Ilaa ibono nɛ tɔgɛ ne nɛ loo fɛye-nbɛɛ mɔ ne n gyɛ yɛɛ gɛkaako Wurubuaarɛ laa kyingi anyamesɛ pɛwu.' ”

²² Wura Fɛlisɛ ti wolaa o nyi Yesu ɔson ɔkpa mɔ so ilaa dandan. Imɔso ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Asogya ɔbelɛnsɛ Lisiyasɛ mɔ gi ba mɔ, nan kerɛ fɛye-ilaa idɛ dɔ.” ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ gɛnen mɔ ne ɔ kosore nbɛɛ mɔ yela. ²³ Nfono mɔ, ɔ tɔgɛ sa asogya ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya kerɛ Pɔɔlo so mɔ yɛɛ ɔ laa san dii mɔ mɔ, ɔ' yɛgɛ mɔ ɔ' nyɛ mɔ-nyoro ɲmaraa. Yɛɛ nengyene fɛɛ ilaa iko i tiri mɔ ne mɔ-nanboana mɛ laa sa mɔ mɔ, ɔ' sa mɔmɔ ɔkpa de mɛ' kyu bara mɔ.

Wura Fɛlisɛ Gi Sun Mɛ' Kpa Kyu Mɔ Ba Mɔ-rɛ Mɔ-Ka Asɛ

²⁴ Nkɛ kalɛsɛ gɛmara mɔ, Fɛlisɛ gi lii gɛtɛɛko ba, mɔ-rɛ mɔ-ka Dirusila. Mɔ-ka mɔ gyɛ daa Gyudakyii. Mɛ ba gɛnen mɔ, wura mɔ gi sun kpa terɛ Pɔɔlo, ne o nu ilaa ibono Pɔɔlo gi tɔgɛ kyu lii Kirisito Yesu ɔson mɔ so mɔ.

²⁵ Pɔɔlo kya tɔngɛ ɔ kya kpe mɔ, ɔ baa tɔgɛ kyu lii gɛsintin gigyɛ, nyamesɛ nyoro gikedabi, de gɛkaabono Wurubuaarɛ laa baa gyi anyamesɛ nbɛɛ mɔ so. Nfono mɔ, i wɔra Wura Fɛlisɛ gifuu gikyɔ ne ɔ tɔgɛ sa Pɔɔlo yɛɛ, “Koso naa gɛnen. Owi ɔbono nɛ kii nyɛ me-nyoro mɔ, nan yɛgɛ de mɛ' terɛ fo de a' kii kyena.” ²⁶ Gɛnen owi ɔbono kee mɔ, Wura Fɛlisɛ kya laarɛ fɛɛ Pɔɔlo ɔ' sa mɔ ilaa iko de ɔ' taa mɔ yɛgɛ. Lii gɛnen so mɔ, ɔ san

ɔ kya sun kpaɔ terɛ Pɔɔlo belen-belen ne mɔ-rɛ mɔ mɛ kya kyena gyi nsingyi.

Fɛsituse Gi Baa Yii Wura Fɛlise Giyaa Dɔ, ɔ Laa Gyi Pɔɔlo Nbɛle

²⁷ Nsi nnyɔ gɛmara mɔ, Pɔsiise Fɛsituse ne mɛ san kyu baa yii Wura Fɛlise giyaa dɔ. Wura Fɛlise kya laare ɔ' wɔra ilaa iko de i' wɔra Gyuda awura ɔkon so mɔ, ɔ yɛgɛ Pɔɔlo gi sii obu mɔ dɔ nfono mɛ tii mɔ mɔ.

25

¹ Wura Fɛsituse gi kpe Sɛsariya ɔ' kpaɔ gyi gɛwura mɔ, imɔ nkɛ nsa mɔ, ɔ lii nno kyon kpe Gyɛrusalem. ² Nno ne Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ de mɔmɔ-abelɛnsɛ gbaa'gbaa mɔ mɛ buu mɔmɔ-rɛ Pɔɔlo nbɛle mɔ sa mɔ ne mɛ kole mɔ yɛɛ ³ ɔ' wɔra aniya de ɔ' wɔra ilaa iko sa mɔmɔ. ɔ' terɛ Pɔɔlo ba Gyɛrusalem nno. Mɛ ŋminde yela yɛɛ mɛ laa bun ɔkpa dɔ gyoo mɔ de mɛ' mɔɔ mɔ ɔkpa mɔ dɔ nno.

⁴ Mɛ kole Fɛsituse gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Pɔɔlo tii de obu Sɛsariya ɔsowolɛ so. I maŋ kɛɛla ne me gbaa-gbaa nan kpe nno. ⁵ Imɔso i fo mɔ, fɛ' yɛgɛ me-rɛ abelɛnsɛ abono fɛ nyi mɔmɔ so mɔ a' kpe. Nengyene ɔ wɔra ilaa iko mɔ, fɛ' kpaɔ buu imɔ nno.”

⁶⁻⁷ Fɛsituse gi kyena Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ asɛ Gyɛrusalem nno fɛɛ nkɛ gukue abɛɛ nkɛ gudu pɛi ne ɔ loɔ kii kyon Sɛsariya. Gyuda awura ako kee mɛ lii Gyɛrusalem kpe Sɛsariya. Wura Fɛsituse gi loo nno mɔ, gɛdɛ kɛsɛ mɔ, ɔ kpaɔ kyena wura gɛgyapaa gɛbono so mɛ kya kyena gyi asa nbɛle mɔ, ne o sun yɛɛ mɛ' kpaɔ kyu Pɔɔlo ba mɔ-ansi dɔ.

Mɛ kpaɔ bara Pɔɔlo mɔ, Gyuda awura abono mɛ lii Gyɛrusalem ba mɔ, mɛ yelɛ sindi Pɔɔlo ne mɛ kɛɛ abon belɛ-belɛ gikyɔ gyan' mɔ so, yɛgɛ mɛŋ nyɛ ilaa ibono

mɛ laa taalɛ tɔgɛ de i' lɛɛ nyiile yɛɛ ibono mɛ tɔgɛ mɔ i gyɛ gɛsintin.

Pɔɔlo Gi Buu Mɔ-Gɛnɔ Fɛsituse Ansi Dɔ

⁸ Pɔɔlo gi lɛɛ mɔ-gɛnɔ yɛɛ, “Mɛɲ tɔrɔ Gyuda awura abɛɛ Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ nbara, ne mɛɲ kii tɔrɔ Rom awura wura belɛ mɔ lɛɛ nbara.” ⁹ Fɛsituse kya laarɛ ɔ' wɔra ilaa iko de i' wɔra Gyuda awura mɔ ɔkon so mɔ, ɔ taasɛ Pɔɔlo yɛɛ, “Fo laa kyule de a' kii kpe Gyɛrusalem, de fo' kpaɛ lɛɛ fo-gɛnɔ me-ansi dɔ kyu lii ilaa ibono Gyuda awura aɔɛ mɛ dɛ ma-a gyan fo so faa?”

¹⁰ Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Rom awura wura belɛ mɔ ne n kaaborɛ o' gyi me-nbɛlɛ. Mɔ-giyaa dɔ mɔ ne fo tɛ fo kya gyi me-nbɛlɛ faa. Mɛɲ wɔra Gyuda awura mɔ ilaa nyɛnyɛn iko. Fo gbaa-gbaa kee fo nyi gɛnen. ¹¹ Nengyene fɛɛ nɛ taa wɔra ilaa nyɛnyɛn iko ne i kaaborɛ n' wu imɔ so lɛwu mɔ, maɲ kine. Ne kuaa, mɛɲ wɔra ilaa ibono mɛ dɛ ma-a gyan me so faa dɔ iko mɔ, ɔko mɛɲ bo ɔkpa de o' kyu me kyu wɔra aye Gyuda awura mɔ abaa dɔ. Kiiri me-nbɛlɛ kpe daa Rom wura belɛ mɔ asɛ.”

¹² Pɔɔlo gi tɔgɛ gɛnen mɔ, Fɛsituse gi wu mɔ-abelɛnsɛ abono mɛ sin mɛ sin mɔ mɔ, ne mɛ kyu amu sindi abara. Nfono mɔ, ɔ san taasɛ Pɔɔlo yɛɛ, “Fo yɛɛ Rom wura belɛ mɔ ne fo kya laarɛ o' gyi fo-nbɛlɛ? To. Fo laa kpe mɔ asɛ.”

Wura Agiripa Mɔ-rɛ Mɔ-Pikyii Bɛnisi Mɛ Baa Faala Fɛsituse

¹³ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Wura Agiripa mɔ-rɛ mɔ-pikyii Bɛnisi mɛ kpe Sɛsariya de mɛ' kpaɛ faala Fɛsituse. ¹⁴ Mɛ kyena nno nkɛ nko mɔ, Fɛsituse gi kyu Pɔɔlo ilaa mɔ kyu too mɔmɔ-ansi dɔ yɛɛ, “ɔnyen ɔko bo gɛrɛ. Fɛlise gɛkyena dɔ ne mɛ keda mɔ tii de obu. ¹⁵ Nɛ kpe Gyɛrusalem mɔ, Gyuda awura abelɛnsɛ de mɔmɔ-asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ mɛ buu ilaa ibono i ba mɔ sa me, ne

mɛ kole me yɛɛ n' bun mɔ gipueɛ sa mɔmɔ. ¹⁶ Mɛ kole me gɛnen mɔ, nɛ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, 'Aye Rom awura berɛ pɛi de a' lɛɛ isa ɔbono a tii mɔ de obu mɔ sa abono mɔ-rɛ mɔmɔ mɛ bo nbɛɛ mɔ, gɛnen mɔ, a' gyi mɔ-nbɛɛ.'

¹⁷ "Imɔso Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ mɛ ba gɛrɛ mɔ, mɛɲ taa waala owi baa pii. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, nɛ kpaɛ kyena aye awura gɛgyapaa gɛbono a kya kyena gɛmɔ so gyi nbɛɛ mɔ ne nɛ sun kpaɛ terɛ ɔnyen mɔ. ¹⁸ Abono mɛ kya tɔgɛ yɛɛ mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ bo nbɛɛ mɔ mɛ koso yeɛ de mɛ' tɔgɛ ilaa ibono ɔ wɔra ɔmɔ mɔ, ilaa ibono me-gɛwɔnsa gɛ gyan' yɛɛ mɛ laa tɔgɛ mɔ, i mɛɲ gyɛ imɔ ne mɛ tɔgɛ. ¹⁹ Ilaa ibono mɛ dɛ lii mɔ so mɔ kpɛi. Akycɔɔɛ ilaa ne mɛ dɛ kyu naa de mɔmɔ-ɔson nbara so de ɔnyen ɔko ilaa so mɛ kya terɛ ɔnyen ɔbono yɛɛ Yesu. ɔ ti wolaa wu', ne ɔbono o tii de obu mɔ dɛ yɛɛ o kyingi lii ibuni dɔ ɔ tɛ de ansi.

²⁰ "Gɛnen ilaa idɛ i wɔra me-nwɔnsa dɔ faa sentan. Mɛɲ bii ilaa ibono nan wɔra de n' kerɛ imɔ dɔ mɔ. Imɔso nɛ taasɛ mɔ yɛɛ ɔ kya laarɛ de o' kii kpe Gyɛrusalem de ɔ' kpaɛ lɛɛ mɔ-gɛnɔ nno kyu lii ilaa ibono asa mɔ mɛ tɔgɛ mɔ so? ²¹ Nɛ taasɛ mɔ gɛnen mɔ, ɔ kole me yɛɛ n' yeɛgɛ o' tii de obu gɛrɛ kpaɛ fo owi ɔbono Rom wura belɛ mɔ laa gyi mɔ-nbɛɛ mɔ. Gɛnen so mɔ, me yɛɛ a' keda mɔ yela gɛrɛ kpaɛ fo owi ɔbono nan yeɛgɛ de mɛ' kyu mɔ kperɛ wura belɛ mɔ mɔ."

²² Fɛsituse gi tɔgɛ gɛnen ta mɔ, Agiripa gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, "Me gbaa-gbaa n kya laarɛ de n' nu lii mɔ-gɛnɔ dɔ." Fɛsituse gi buu sa mɔ yɛɛ, "ɔkɛ fo laa nu lii mɔ asɛ."

Fɛsituse Gi Yeɛgɛ Mɛ Kyu Pɔɔlo Ba De Agiripa O' Nu Mɔ-Ilaa

²³ Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, Agiripa mɔ-rɛ mɔ-pikyii Bɛnisi mɛ gyere lɔrɔ nyoro mɔmɔ-gɛwɔnsa ɔkpa so, ne mɔmɔ-rɛ

abelense abono me kya kerɛ asogya akpen mɔ so mɔ de ɔsowole mɔ so anyamesɛ gbaa'gbaa mɔ me kyon kpe nfono me kya kpaɔ gyan' gyi nbele mɔ, ne Fesituse gi yege me kpaɔ kyu Pɔɔlo kpe mɔmɔ ase nno. ²⁴ Nfono ne Fesituse gi taase yee, “Wura Agiripa de feye abono pewu fe bo aye ase gɛɛnaa mɔ, fe wu gɛnen ɔnyen baare? Gyuda awura abono me bo Gyɛrusalem mɔ de Gyuda awura abono me bo gɛɛ kee mɔ me nyida mɔ sa me. Me kya kpen me kya tɔge me kya sa me yee n' yege ɔ' wɔra ɔmɔɔse. ²⁵ Mi-i me mɔ, meɲ wu ilaa ibono ɔ wɔra ne i kaaborɛ ɔ' wɔra ɔmɔɔse mɔ. Mɔ gbaa-gbaa gi kole me yee a' kyu mɔ kpe wura bele mɔ ansi dɔ de o' gyi mɔ-nbele. Imɔso me yee nan yege de me' kyu mɔ kpe wura bele mɔ ase. ²⁶ Meɲ nyi ilaa kolon kiti-i ibono nan ɲmarase kyu bunge me-wura bele mɔ. Gɛnen so ne ne yege me kyu mɔ kyu ba feye-ansi dɔ faa, titirigu mɔ, fo Wura Agiripa. Nengyene a taase nu mɔ-gɛnɔ dɔ ilaa dandan mɔ, nan nyɛ ilaa iko ɲmarase kyu bunge aye-wura bele mɔ. ²⁷ Nan kyu isa ɔbono me keda tii de obu mɔ bunge giyan ne meɲ ɲmarase ilaa ibono kaase mɔ gi wɔra mɔ, me ase mɔ, i gyɛ ilaa ibono iɲ bo gɛɛ.”

26

Pɔɔlo Gi Buu Mɔ-Gɛnɔ Sa Agiripa

¹ Fesituse gi tɔge gɛnen ta mɔ, Agiripa gi tɔge sa Pɔɔlo yee, “Fo bo ɔkpa de fo' buu fo-gɛnɔ.”

Nfono ne Pɔɔlo gi diire mɔ-gibaa ne ɔ lee mɔ-gɛnɔ yee, ² “Wura Agiripa, ne wɔra gimu dense gikyɔ yee nan nyɛ gɛnɔ lee ilaa ibono Gyuda awura mɔ me de ma-a gyan me so mɔ pewu fo-ansi dɔ nde. ³ I kya nyiile yee aye Gyuda awura itiibilaa mɔ de aye-ɔson ilaa ibono so a kya kyena sɔɔ akyɔɔle mɔ, fo berɛ fo nyi imɔ pewu kpaɔ lii. Imɔso n de fo giserɛ, nyɛ gisen de fo' nu me ase.

⁴ “Ƙpɛ kyu lii me-gidega dɔ, aye Gyuda awura mɔ ɔkamaasɛ nyi me-gidebi. Mɛ nyi lii ko-o giyiigɛsɛ gɛnɔɔbono nɛ kyu kyena saarɛ me gbaa-gbaa me-gɛwi awura mɔ. ⁵ Mɛ nyi me mɔ, iŋ gyɛ ndɛ. Nengyene mɛ laa kyule tɔgɛ gɛsintin mɔ, nkana mɛ laa lɛɛ me-gɛnɔ yɛɛ n dɛ aye-ɔson mɔ dɔ imɔ-ɔkpa so ibono n kya gyi aye Farasii gikpen mɔ nbara ilaa so gɛsintin. ⁶ Me-ansi a gyan' ilaa dɛnsɛ ibono Wurubuaarɛ gi ka yela sa aye-naanaana mɔ so. Imɔso ne nɛ loo nbɛlɛ ndɛ' faa. ⁷ Aye asa akpen gudu anyɔ mɔ pɛwu ansi a gyan' daa gɛnen ilaa ibono Wurubuaarɛ gi ka yela sa aye mɔ so. Imɔso ne a kya son Wurubuaarɛ gɛnyɛ de gɛpɛ mɔ. O, me-wura, kyu lii gɛnen ilaa ibono so ne aye Gyuda awura mɔ yɛɛ me-rɛ ɔmɔ a bo nbɛlɛ faa. ⁸ I wonɛ ne aye Gyuda awura aŋ kya laarɛ a' sɔɔ imɔ gyi yɛɛ Wurubuaarɛ laa taalɛ kyingi anyamesɛ daa?

⁹ “Me gbaa-gbaa ɔbono n yeɛ faa, nkana nɛ sa gɛwɔnsa yɛɛ i kaaborɛ n' nyida Yesu Nasarɛtɛnyen mɔ-lɛɛ ɔson mɔ gɛnɔɔbono ɔkara nan taalɛ mɔ. ¹⁰ Gɛnen ne nɛ naa kyena wɔra Gyɛrusalem ɔsowolɛ so ne. Gɛnen owi ɔbono mɔ aye Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ mɛ kya sa me ɔkpa de n' kpa keda asa abono mɛ kya naa de Yesu so son Wurubuaarɛ mɔ kyu tii de obu. Iŋ gyɛ ɔmɔ-gikeda tii mɔ wolɛ gbaa. Nengyene nbɛlɛ agyibo mɛ tɔgɛ yɛɛ gɛnen asa abono mɛ' wɔra amɔɔsɛ mɔ, me kee n kya kyule yɛɛ mɛ' mɔɔ mɔmɔ. ¹¹ Nɛ ti naa kyena biidɛ mɔmɔ-giso aye-akyangbon dɔ, ne nɛ nyise mɔmɔ de mɛ' kine Yesu-lɛɛ ɔkpa mɔ. Nɛ tansi wɔra mɔmɔ gɛnɔ kaaborɛ nɛ dabɔlɛ buu mɔmɔ-ayaa kpa ka mɔmɔ-ansi koo-koo asafo isowolɛ so.

¹² “Nkana gɛnen ilaa idɛ kee ne nɛ koso n kya kpe Damasikosɛ n' kpa wɔra. Pɛi ne nan koso mɔ, aye Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ mɛ sa me mɔmɔ-gibaa

dɔ ɔwolɛ. ¹³ Me-wura, n kya kpe mɔ, nɛ kpaa fo gɛtɛɛko mɔ, i laa wɔra fɛɛ owi kenken gerɛ-gerɛ mɔ, n baa kerɛ mɔ, fatela belɛ ɔko ne n lii Wurubuaarɛ dɔ baa kyaabɔɔ me-rɛ abono a naa mɔ. Fatela mɔ kya wu don owi gbaa.

¹⁴ Aye pɛwu a lii tɔɔ, ne nɛ nu gigyɛbi' giko gi terɛ me ne gi taasɛ me de aye Hiiburu gɛdɛ dɔ yɛɛ, 'Sɔɔlo, Sɔɔlo, menɛ n wɔra ne fo kya ka me-ansi gɛnen? Fo kine yɛɛ fo maɲ nu fo-wura gɛdɛ mɔ, fo kya mɔɔ fo-nyoro daa.'

¹⁵ "ɔ tɔgɛ me gɛnen mɔ, nɛ taasɛ yɛɛ, 'Me-wura ɔmɔ ne?' Ne ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, 'Me Yesu ɔbono fo kya ka ansi mɔ ne. ¹⁶ Koso yelɛ fo-ayaa so. Nɛ lɛɛ me-nyoro nyiile fo de n' lɛɛ fo yela de fo' wɔra me-gɛsun ɔwɔrabo. Fo laa tɔgɛ me-ilaa ibono fo wu ndɛ faa de ibonoana nan baa lɛɛ nyiile fo mɔ sa asa. ¹⁷ Nan mɔlɛgɛ fo lii fo gbaa-gbaa fo-adɛ Gyuda awura abaa dɔ de asa sɛnsɛ kee abaa dɔ. Nan keda fo sun ¹⁸ abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ de fo' kpaa bugi mɔmɔ-ansi de mɛ' lii gibiri dɔ ba fatela mɔ asɛ de mɛ' nyɛ lii ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mɔ abaa dɔ kii ba Wurubuaarɛ asɛ de Wurubuaarɛ o' kyu mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ mɔmɔ de mɛ' nyɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ laa sa abono pɛwu ɔ lɔɔ yela sa mɔ-nyoro kyu naa de mɔmɔ-gikagyan gibono mɛ ka gyan me so mɔ.'

Wurubuaarɛ Gi Nyiile Pɔɔlo Ilaa Mɔ, ɔ Mɛɲ Wɔra Gisomaanu

¹⁹ "O Wura Agiripa, Yesu gi lii Wurubuaarɛ dɔ baa tɔgɛ sa me gɛnen mɔ, mɛɲ wɔra gisomaanu. ²⁰ Imɔso n naa mi-i tɔgɛ mi-i sa asa yɛɛ mɛ' nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ de mɛ' lii ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ kii ba Wurubuaarɛ asɛ. Nɛ tɔgɛ ɔmɔ yɛɛ mɛ' wɔra ilaa ibono i laa nyiile yɛɛ mɛ nu ɔmɔ-nyoro gɛsɛ gɛsintin. Nɛ yii gɛsun gɛdɛ gɛsɛ lii daa Damasikose ɔsowolɛ so, ne nɛ kpe kpaa loo Gyɛrusalem kyon kpaa naa gyan' de Gyudiya gɛsinkpan so. N kya kpe asa abono mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ asɛ kee. ²¹ Imɔ idɛ

so ne owi ɔbono n bo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ mɔ Gyuda awura ako mɛ kpaa keda me ne mɛ laarɛ mɛ' mɔɔ me mɔ.

²² “Wurubuaarɛ, mɔ, gi kpaa me gɛnen-n baa fo ndɛ gɛkɛ gɛdɛ. Imɔ ne n yɛgɛ ne n' san n yelɛ me-ayaa so n kya lɛɛ Yesu ilaa mɔ mi-i nyiile ɔkamaasɛ, abelɛnsɛ de nbii pɛwu faa. Ilaa ibono n kya tɔgɛ mɔ i gyɛ daa ibono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ de aye-naana Mosisi mɛ wolaa tɔgɛ yela yɛɛ i laa baa ba mɔ. Mɛɲ kya tɔgɛ ilaa iko kpɛi. ²³ Imɔ ne n gyɛ yɛɛ ɔbono Wurubuaarɛ laa sun de ɔ' baa mɔlɛgɛ asa mɔ laa wu ɔlaawusɛ, ne mɔ ne nan wɔra nyamesɛ gyangbarasɛ ɔbono ɔ laa daa gikyingi lii ibuni dɔ. ɔ laa lɛɛ Wurubuaarɛ ilaa nyiile Gyuda awura de asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ pɛwu de i' wɔra fɛɛ fatela sa mɔmɔ.”

Pɔɔlo Ilaa I Mɛɲ Gyɛ Agiripa Ilaa Pobɔɔ

²⁴ Pɔɔlo kya lɛɛ ilaa gɛsɛ gɛnen mɔ, Fɛsitusɛ gi ten mɔ ne ɔ faa mɔ so yɛɛ, “Pɔɔlo, fo kya budi daa do-o? Fo-ila a gikasɛ gikyɔ ne n yɛgɛ ne fo kya lɔ giyee faa.”

²⁵ Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me-wura, mɛɲ kya lɔ giyee. Gɛsintin de ɔlaako ginyi ilaa ne n' kya tɔgɛ faa. ²⁶ Wura Agiripa berɛ, gɛnen ilaa idɛ i mɛɲ gyɛ mɔ ilaa pobɔɔ. Gɛnen so ne nɛ taalɛ bugi me-gisen n kya tɔngɛ de mɔ faa. Ilaa ibono i ba ne n' kya tɔgɛ imɔ so ilaa faa, i mɛɲ gyɛ ɲara dɔ. ²⁷ Wura Agiripa, fo kya sɔɔ ilaa ibonoana Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ tɔgɛ mɔ gyi? N nyi fo so yɛɛ fo sɔɔ imɔ gyi.”

²⁸ Nfono mɔ Wura Agiripa gi taasɛ Pɔɔlo yɛɛ, “Fo nyi yɛɛ fo laa taalɛ kyɛɛgɛ me de n' wɔra Kirisito ɔsonbo kusaa gɛnen?” ²⁹ Pɔɔlo gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Kusaa daa-o, i laa kɛɛla daa-o, me berɛ, n kya dalaa n kya kole Wurubuaarɛ mi-i sa fo-rɛ abono mɛ kya nu me asɛ gɛrɛ ndɛ faa pɛwu yɛɛ Wurubuaarɛ ɔ' yɛgɛ fɛ' wɔra fɛɛ me.

Gɛnen mɔ me-abaa dɔ lɛɛ agbangbaran adɛ wolɛ ne Wurubuaarɛ ɔ' maŋ sa ɔ' yɛgɛ de a' loo fɛye ɔko-rɛ ɔko abaa dɔ.”

*Rom Awura Abel*ɛnsɛ Mɛ Kerɛ Mɔ, Pɔɔlo Gi Gyi Aso

³⁰ Pɔɔlo gi tɔngɛ ta mɔ, Wura Fɛsituse, Wura Agiripa, mɔ-ka Bɛnisi, de asɛnsɛ abono pɛwu mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ tɛ mɛ kya nu mɔ asɛ mɔ mɛ koso lii ɔkyii belɛnsɛ. ³¹ Mɛ lii gɛnen mɔ, mɛ tɔgɛ kyule abara yɛɛ, “Gɛnen ɔnyen baarɛ mɛŋ taa wɔra ilaa ibono i kaaborɛ fɛɛ ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ abɛɛ mɛ' keda mɔ tii de obu.” ³² Nfono mɔ, Agiripa gi tɔgɛ sa Fɛsituse yɛɛ, “Nengyene fɛɛ gɛnen ɔnyen baarɛ ɔ mɛŋ kolɛ yɛɛ wura belɛ mɔ ne o' gyi mɔ-nbɛlɛ mɔ, nkana a laa taa mɔ yɛgɛ de ɔ' naa ɔ kya kpe.”

27

Pɔɔlo Gi Kyu Gikolii De O' Kpe Rom

¹ Imɔ gɛmara mɔ, Wura Fɛsituse mɔ-rɛ mɔ-abelɛnsɛ mɔ mɛ tɔgɛ kyule abara yɛɛ Pɔɔlo mɔ-rɛ mɔ-nanboana mɛ' loo gikolii kyu kpe Itali gɛsinkpan so. Mɛ kyu Pɔɔlo de asa abono mɛ keda ɔmɔ kyu tii de ibu mɔ dɔ ako kyu wɔra ɔbelɛnsɛ ɔko abaa dɔ. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gyuliyusɛ. Mɔ ne n kya kerɛ Rom awura asogya gikpen gibono mɛ kya terɛ yɛɛ ɔgusitan gikpen mɔ so. ² Mɛ-rɛ Pɔɔloana a nyɛ gikolii giko gibono gi lii Adiramatiyum ɔsowolɛ so. Gikolii mɔ gi laa naa-naa de Esiya isowolɛ so nfono akolii belɛ-belɛ a kya kpa yelɛ mɔ. Imɔso a dii loo gikolii mɔ dɔ, ne a kyon. ɔnyen ɔko bo aye dɔ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Arisetaakusɛ. ɔ lii Tɛsalonika ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo Masadoniya gɛsinkpan so mɔ.

³ Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, a kpa loo Sidon ɔsowolɛ so. ɔbelɛnsɛ Gyuliyusɛ gi kerɛ Pɔɔlo so dɔɔdan. I lii fɛɛ ɔ sa mɔ ɔkpa

yɛɛ ɔ laa taale kpaa faala mɔ-kyɛmenɛana de mɛ' nyɛ sa mɔ ilaa tirisɛ de o' kyu kpe ɔkpa mɔ.

⁴ A lii Sidon kyon a kya kpe mɔ, afuu a kya da lii de aye-ansi dɔ. Imɔso a naa de gikyaafiya gibono mɛ kya terɛ gimɔ yɛɛ Saapuroɛ mɔ gikun dɔ kyon ⁵ kpaa naa de nkyu mɔ nsansana. Ne a kpaa sindi Silisiya de Panfiliya nsinkpan so, ne a kyon kpaa loo Mira ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo Lisiya gɛsinkpan so mɔ. ⁶ A fo nno mɔ, a lii gikolii gibono dɔ. ɔbelɛnsɛ Gyuliyusɛ gi kpaa wu gikolii giko. Gikolii mɔ gi lii Alɛsandiriya gi kya kpe Itali gɛsinkpan so. Imɔso o kyu aye kyu wɔra gɛnen gikolii gɛbono dɔ.

⁷ Gikolii mɔ gi naa faa dɛɛ-dɛɛ gɛnen-n nkɛ kalɛɛ nko. Afuu a yɛɛ i wɔra ɔlon sa aye pɛi ne a kpaa loo Kinidusɛ ɔsowolɛ so. Afuu mɔ aɲ kya sa aye ɔkpa de a' nyɛ kpe ansi ntintin. A san kpasa daa de Keriiti gikyaafiya gikun dɔ, ne a kpaa kyon sindi Salimoni nfono apoo mɔ gi bɔɔ mɔ. ⁸ A naa de nfono nkyu gi bɔɔ mɔ, i kii wɔra ɔlon sa aye pɛi ne a kpaa fo gɛtɛɛko mɛ kya terɛ nno yɛɛ Okunten Dɛnsɛ. Nno i sindi Lasiya ɔsowolɛ.

⁹ Pɛi de a' loo Okunten Dɛnsɛ gɛnen mɔ, a wu yɛɛ a kɛɛla ɔkpa dɔ. Gɛnen aberɛ abono mɔ, Gyuda awura gɛnɔ ɲminde gɛkɛ gɛ ti baa kyon. Lii gɛnen gɛkɛ gɛbono kyu kyon mɔ, afuu aberɛ ne. Imɔso fo kyu gikolii naa ɔbon so mɔ, iɲ boran. Nfono mɔ, Pɔɔlo gi ka abono mɛ bo gikolii mɔ dɔ mɔ yɛɛ, ¹⁰ “Abelɛnsɛ, fɛɛ gɛnɔɔbono n kya wu aye-ɔkpa ɔbono a kya kpe faa, a tɔɛ yɛɛ a' kpe ansi dɔ mɔ, a laa gyi gyɛɛbi belɛ. Iɲ gyɛ gikolii mɔ de atɔ mɔ wolɛ. Fonɲii aye gbaa-gbaa kee a laa sii.” ¹¹ Gikolii wura mɔ de ɔbono ɔ kya kerɛ gikolii mɔ so mɔ mɛ mɛɲ kyule ibono Pɔɔlo gi tɔɛ mɔ, ne ɔbelɛnsɛ Gyuliyusɛ gi nu mɔmɔ-lɛɛ ilaa tɔɛɛɛ mɔ taa Pɔɔlo-lɛɛ gɛnɔ mɔ yɛɛɛ. ¹² Abono mɛ tɔɛ yɛɛ a' kpe mɔ mɛ nyaakyɔ don aye abono nkana a laarɛ fɛɛ a' sii kyena pɛi mɔ. I kya

nyiile yɛɛ nfono a laa sii kyena pɛi mɔ in bo gikyena awo aberɛ. Mɔmɔ-nwɔnsa ne yɛɛ foɱbii mɔ, a laa taale loo Fiinisi ɔsowolɛ so de a' sii kyena nno awo aberɛ mɔ pɛi de a' kii yii ɔkpa. Fiinisi bo Keriiti gɛsinkpan so. Keriiti nno mɔ afuu a kya da lii daa gibaafon kolon wolɛ so. Imɔ ne n gyɛ owi ɔtɔrɔten so. Imɔso a koso Okunten Dɛnsɛ mɔ, ne a yii aye-ɔkpa.

Afuu Belɛ A Tigi Wɔra Aye

¹³ A kya tɔgɛ yɛɛ a laa nyise ɔkpa mɔ, nfono mɔ, afuu abono a laa nen gikolii mɔ kanpɛ mɔ a kya da kyu kpe de nfono so a kya laarɛ de a' kpe mɔ. Abono mɛ bo gikolii mɔ dɔ mɔ, mɛ wu gɛnen mɔ, mɛ mara akyɔlɛ yɛɛ gɛnen afuu abono so mɔ, aye-gikpe mɔ gi laa wɔra ɔdan. Gɛnen so mɔ a loo gikolii mɔ dɔ, ne mɛ sangɛ gikolii mɔ ɔfɛ, ne a yii ɔkpa. A kpe san a naa sindi Keriiti gigengen. ¹⁴ In taa kɛɛla mɔ, afuu belɛ ako ne n kpe kpaa da ginyadon so lii gigengen so. Mɛ kya terɛ gɛnen afuu abono ginyen yɛɛ Owi ɔbaliiten Soso Afuu.

¹⁵ Nfono mɔ afuu mɔ a da gikolii mɔ mɔ, in bo awɔrabi de gikolii mɔ gi' nyɛ kpe de nfono so a kya laarɛ mɔ. I yɛgɛ afuu mɔ a sola aye-rɛ gikolii mɔ kpe nfono so afuu mɔ a kya kpe de mɔ. ¹⁶ Afuu mɔ a sola aye kyu kpaa loo gikyaafiya pii giko gikun dɔ. Mɛ kya terɛ gɛnen gikyaafiya mɔ yɛɛ Kawuda. Nno ne a san kyu gɛnsipɛɛɛ kyu lɛɛ gikolii pii gibono gi kyaa de gikolii belɛ mɔ lii nkyu mɔ dɔ ne a bɔɔ bɔɔ ifɛ mɔ, ne a kyu gimɔ kyu taga gikolii belɛ mɔ dɔ. ¹⁷ A lɛɛ gikolii pii mɔ lii nkyu mɔ dɔ gɛnen mɔ, gikolii mɔ apalɛbo mɛ kyu ɔkpa ɔko so ne mɛ kyu ifɛ kyu nminde gikolii belɛ mɔ gɛten kamaase pɛwu kyaabɔɔ faa girin de afuu mɔ a mɛn sa a' nyɛ kyade gimɔ. I bo gikolii apalɛbo mɔ gifuu yɛɛ afuu mɔ a laa naa sola gikolii mɔ kyu kpe Sɛɛtisɛ nfono ginɛsii gi da agyɛsi

nkyu mɔ dɔ mɔ de gikolii mɔ gi' sii. Imɔso mɛ lɛɛ gikuru gibono afuu a kya da gimɔ kyu nen gikolii mɔ mɔ, ne nkyu mɔ gi san gi so gikolii mɔ gi naa gi naa. ¹⁸ Imɔ gɛnen gbaa mɔ, afuu mɔ a kya da ken-ken, ne i yɛgɛ gikolii mɔ gi kya kyengben. Imɔso gɛdɛ kɛsɛ mɔ mɛ yii gɛsɛ mɛ kya lɛɛ ilaa ibono gikolii mɔ gi so mɔ mɛ kya too nkyu dɔ de gikolii mɔ gi' nyɛ koso oduduu.

¹⁹ Gɛkɛ sasɛ mɔ, mɛ lɛɛ gikolii mɔ nyoro so ilaa tirisɛ iko kyu too nkyu dɔ. ²⁰ Owi ɔbono mɔ, soso i wɔra faa tum-m, ne aɲ baa a kya wu yɛɛ owi ne, abɛɛ gigyɛkpebi ne, nkɛ gikyɔ. Afuu belɛ mɔ a kpɛ san a kya da de ginyadon, aɲ kya tɔrɔ. Imɔso aye-nwɔnsa berɛ ginɲ taa baa gi gyan' yɛɛ a laa baa nyɛ nkpa.

Wurubuaarɛ Gi Nyiile Pɔɔlo Yɛɛ

Gikolii Mɔ Dɔ Awura Mɛ Laa Nyɛ Nkpa

²¹ Gɛnen nkɛ nbono mɔ abono pɛwu mɛ bo gikolii mɔ dɔ mɔ mɛ mɛɲ baa mɛ kya gyi sɛi. Nfono mɔ Pɔɔlo gi lii yeɛ mɔmɔ-ansi dɔ ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Menanboana, fɛmɛn nu me asɛ de a mɛɲ sa a' koso lii Keriiti mɔ, nkana gɛnen gɛnsipɛɛɛ de gyɛɛbi baarɛ ɔnan maɲ tu aye. ²² Imɔ-rɛ imɔ gɛnen gbaa faa, idɛ kon berɛ, n dɛ fɛye giserɛ. Fɛ' keda fɛye-nyoro. I kya nyiile yɛɛ fɛye ɔko-rɛ ɔko maɲ sii nkyu ndɛ dɔ, gɛnen mɔ, gikolii belɛ mɔ wolɛ ne nan wɔra gisiisɛ. ²³ I mɛɲ gyɛ giyan so ne nɛ taalɛ n kya tɔgɛ fɛye gɛnen. Deeri gɛnyɛ mɔ, me-Wurubuaarɛ ɔbono n' bo mɔ-gibaa dɔ ne mɔ ne n' kya son mɔ, gi yɛgɛ mɔ-ɔsɔɔ ɔko gi lii Wurubuaarɛ dɔ ba me asɛ. ²⁴ ɔsɔɔ mɔ gi buu sa me yɛɛ, 'Pɔɔlo! Gɛɲ sa fo' sele gifuu. I gyɛ ibono fo laa yeɛ Rom wura belɛ mɔ ansi dɔ. Nu kee yɛɛ Wurubuaarɛ gi kyule sa fo yɛɛ fo-nanboana abono mɛ bo gikolii gidɛ dɔ pɛwu faa kee mɛ laa nyɛ nkpa.’

²⁵ “Imɔso me-nanboana, fɛ' keda fɛye-nyoro. Me berɛ, nɛ sɔɔ Wurubuaarɛ gyi yɛɛ gɛnɔɔbono ɔ yɛgɛ mɔ-ɔsɔɔ mɔ gi baa tɔgɛ sa me faa, gɛnen ne i laa wɔra kee ne. ²⁶ Afuu mɔ a laa da gikolii mɔ de aye kyu kpaa fo gikyaafiya giko gigengen.”

Gɛnsipɛɛɛ Gɛ Tu Gikolii Awura Mɔ

²⁷ A koso lii “Okunten Dɛnsɛ” mɔ, imɔ nkɛ gudu nnan mɔ, gɛnen gɛkɛ gɛbono gɛnyɛ mɔ, afuu mɔ a sola aye-rɛ gikolii mɔ a dɛ aye a naa a naa Adiriya ɔbon belɛ mɔ so. I baa fo gɛnyɛ de nsana mɔ, abono mɛ kya palɛ gikolii mɔ mɛ dɛsɛ yɛɛ nno a fo mɔ, a kya fuude gigengen. ²⁸ Gɛnen so mɔ mɛ kaala nkyu mɔ okin kerɛ. Mɛ kaala kerɛ gɛnen mɔ, mɛ wu yɛɛ nfono a naa mɔ, imɔ-okin gyɛ fɛɛ nyamesɛ abaa gisoro gikpadɔ oko. A kpe ansi dɔ ɲmaraa mɔ mɛ kii kaala nkyu mɔ okin kerɛ. Mɛ kaala ginyɔsɛ gibono mɔ, mɛ wu yɛɛ nno-lɛɛ okin mɔ i gyɛ abaa gisoro gikpadɔ gudu ginun. ²⁹ Mɛ wu gɛnen mɔ, mɛ seɛ gifuu yɛɛ foɲbii mɔ, i laa naa sola aye kpaa da de afoɛ abono a bo gigengen mɔ fɛɛ. Imɔso mɛ lɛɛ lɛɛ ilaa boduduusɛ inan iko kyu kyɔɔga de gikolii mɔ gɛmara-gɛmara, ne mɛ san ma-a dalaa yɛɛ, “Gɛdɛ gɛ' kɛ daa de-e.”

³⁰ Gikolii mɔ apalɛbo mɔ ako mɛ laarɛ fɛɛ mɛ' seɛ lii gikolii mɔ dɔ. Imɔso mɛ penɛ yɛɛ mɛ kya laarɛ de mɛ' kii kyu ilaa boduduusɛ iko kyu kyɔɔga de gikolii mɔ ansi-ansi bɔla de gɛmara-lɛɛ mɔ. Mɛ kya penɛ gɛnen daa de mɛ' nyɛ ɲara lɛɛ gikolii pii gibono gi bo gikolii belɛ mɔ dɔ mɔ gyan' nkyu mɔ so. ³¹ Mɛ kya wɔra gɛnen pɛwu mɔ, Pɔɔlo gi bii mɔmɔ-nwɔnsa dɔ. Imɔso ɔ tɔgɛ sa ɔbelɛnsɛ Gyuliyusɛ mɔ-rɛ asogya abono aye-rɛ ɔmɔ a bo gikolii mɔ dɔ mɔ yɛɛ, “Anyen adɛ mɛ nyi ne mɛ mɛɲ sii kyena gikolii gidɛ dɔ mɔ, fɛye ɔko-rɛ ɔko maɲ lii. Fɛ

laa sii nkyu nde dɔ.” ³² Pɔɔlo gi tɔge sa ɔmɔ gɛnen mɔ, asogya mɔ me ne ife ibono i de gikolii pii mɔ kyaga de gibeɛ mɔ kebi, ne gikolii pii mɔ gi kyon de nkyu.

³³ Gede ge kya ba ge' baa ke mɔ, Pɔɔlo gi kole abono pɛwu me bo gikolii mɔ dɔ mɔ yee me' gyi agyudɔ. Pɔɔlo gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Ibono feye-nwɔnsa gi men te feye geten kolon ne fe men kya gyi faa, nde imɔ nke gudu nnan ne. ³⁴ Imɔso n kya kole feye, fe' gyi agyudɔ de fe' nye nye ɔlon. Sei man wɔra feye dɔ ɔko-re ɔko. Fe laa lii gimu nkpa de alanfiya.”

³⁵ Pɔɔlo gi tɔge sa ɔmɔ gɛnen ta mɔ, o puru bodobodo ne ɔ dalaa faala Wurubuaare, asa mɔ pɛwu ansi dɔ. ɔ dalaa ta mɔ, ɔ gbaa bodobodo mɔ ne o yii gese ɔ kya gyi. ³⁶ Nfono mɔ, i keda mɔmɔ pɛwu kee nyoro, ne me san laare ilaa ikoana, ne me gyi. ³⁷ Aye abono pɛwu a bo gikolii mɔ dɔ gɛnen mɔ gegyɔnɔ ge gyɛ asa nwe nnyɔ ikue-isa de saalaa anyamese asee. ³⁸ Me gyi kaabo mɔ, me lee ilaa ibono i bo gikolii mɔ dɔ mɔ too nkyu dɔ de gikolii mɔ gi' nye koso oduduu.

Gikolii Mɔ Gi Kyade

³⁹ Gede ge ke ne gikolii mɔ apalebo mɔ me wu yee me kya fuude gesinkpan so mɔ, me men bii yee gesinkpan kolon gede ne. Me wu apoo mɔ gigengen geteeko, mɔ, me sa gewɔnsa yee i laa sa gikolii bele giyele. Imɔso me tɔge kyule abara yee me laa pale gikolii mɔ kpa yela nno.

⁴⁰ Nfono mɔ me kebi ilaa boduduuse mɔ me kyu kyɔlɔga de gikolii mɔ mɔ too nkyu dɔ. Me wɔra gɛnen mɔ, me sangɛ ife ibono nkana me kyu nminde iyii ibono i kya pale gikolii mɔ mɔ. Ne me diire gikolii mɔ ansi dɔ-lee gikuru bele gibono gi kya keda afuu ne i kya nen gikolii mɔ mɔ. Nfono mɔ gikolii mɔ gi yii ansi gi kya kpe

de gigengen mɔ so. ⁴¹ Nno mɔ giɲɛsii gi da agyɛsi bele-bele, ne gikolii mɔ gi kpa a ɲmɛɛ de amɔ, ne gi sii. Afuu bolons�ɛ ako a san a kya da gikolii mɔ gɛmara-gɛmara, gi kya kyadɛ. ⁴² Asogya mɔ mɛ wu gɛnen mɔ, mɛ tɔgɛ kyule abara yɛɛ mɛ laa mɔɔ abono pɛwu mɛ keda tii de ibu ne mɛ kyu ɔmɔ kyu wɔra mɔmɔ-abaa dɔ mɔ. I mɛɲ gyɛ gɛnen mɔ, foɲbii mɔmɔ ako mɛ laa naa tɔɔlɛ lii gigengen so de mɛ' seɛ.

⁴³ ɔbelensɛ Gyuliyusɛ ɔbono ɔ kya kerɛ asogya gikpen mɔ so mɔ berɛ kya laarɛ de ɔ' mɔlɛgɛ Pɔɔlo de ɔ' nyɛ nkpa. Imɔso ɔ gya asogya mɔ yɛɛ mɛ mɛɲ sa mɛ' wɔra gɛnen. ɔ tɔgɛ abono mɛ bo gikolii mɔ dɔ mɔ yɛɛ, “Fɛye abono fɛ nyi nkyu mɔ, fɛ' daa gitin loo nkyu mɔ dɔ de fɛ' tɔɔlɛ lii gigengen. ⁴⁴ Fɛye asɛnsɛ mɔ, mɔ, fɛ' keda iyii ibono i kyadɛ kyadɛ i gyan' nkyu mɔ so mɔ kyu lii gigengen.” Gɛnen ne a san wɔra ne aye pɛwu a nyɛ lii gimu nkpa de alanfiya.

28

A Loo Malita ɔsowolɛ So

¹ A dii gyan' gigengen so gimu nkpa de alanfiya pɛi ne a nyɛ bii yɛɛ mɛ kya terɛ gɛsinkpan gɛbono ginyen yɛɛ Malita. ² Nono asa mɛ kyu gɛsalaarɛ kerɛ aye so dandan. Mɛ sɔɔ aye pɛwu abaa anyɔ. Nyangbon kya da, ne i bo awo. Imɔso mɛ wɔra ɔgya sa aye yɛɛ a' wolɛ.

³ Pɔɔlo gi kpa koola ngya, ɔ dɛ ɔ kya wɔra ɔgya mɔ dɔ mɔ, nkyɛɛ giwɔɔ gi bo gɛgya gɛko dɔ. ɔgya mɔ awulewule so mɔ giwɔɔ mɔ gi da lii gɛgya mɔ dɔ, ne gi kyaga Pɔɔlo gi san gi kyɔlɛ de mɔ-gibaa. ⁴ Nno asa mɛ wu gimɔ gi kyɔlɛ de mɔ-gibaa gɛnen mɔ, mɛ tɔgɛ sa abara yɛɛ, “Imɔ idɛ berɛ, iɲ bo sɛi, gɛnen ɔnyen baarɛ gyɛ daa asa ɔmɔɔbo. ɔbono ɔ kya ka ilaa nyɛnyɛn giko mɔ maɲ kyule yɛɛ ɔ' nyɛ nkpa. I mɛɲ gyɛ gɛnen mɔ,

gɛnɔɔbono ɔ ti nyɛ lii ɔbon belɛ mɔ dɔ gimu nkpa de alanfiya faa, nkana in ti ta ne?"

⁵ Pɔɔlo gi ɛmanyɛn mɔ-gibaa mɔ, ne i lɛɛ giwɔɔ mɔ too ɔgya mɔ dɔ. In wɔra mɔ sɛi. ⁶ Asa mɔ mɛ san mɛ tɛ mɔ, mɔmɔ-nwɔnsa gi gyan daa yɛɛ Pɔɔlo laa kpɛ punge ne, abɛɛ i laa kpɛ ɛmaa mɔ ɛmɛɛ de o' wu' ayaa abono so ne. Mɛ gyoo gɛnen-n kɛɛla kpon, mɛɛ taa wu yɛɛ ilaa iko i wɔra mɔ. Nfono mɔ, mɛ kyɛɛgɛ mɔmɔ-nwɔnsa ne mɛ san tɔgɛ yɛɛ, "Gɛnen ɔnyɛn baarɛ tɛ faa, ɔ gyɛ daa ɔkperɛ ɔko!"

⁷ ɔsowolɛ ɔbono so wura mɔ bo nsinkpan sindi nfono aye-rɛ Pɔɔlo a tɛ a kya wolɛ ɔgya mɔ. Mɛ kya terɛ wura mɔ-ginyɛn yɛɛ Pubilasɛ. ɔ yɛgɛ a' loo mɔ asɛ ne ɔ keda aye gisafo nkɛ nsa. ⁸ Pubilasɛ baarɛ mɔ-sɛ kya lo ɔkyagyii, ne ɔ kya kyalɛ. Pɔɔlo gi naa loo mɔ asɛ obu dɔ. O kyu mɔ-abaa gyan mɔ so ne ɔ dalaa sa mɔ ne mɔ-alɔɔ mɔ a ta. ⁹ I ba gɛnen mɔ, alɔbo sɛnsɛ abono mɛ bo gɛnen gikyaafiya gibono so mɔ mɛ ba Pɔɔlo asɛ ne ɔ kyɛ mɔmɔ. ¹⁰ Mɛ kyɛɛ aye ilaa gikyɔ. Ne a tɔgɛ yɛɛ a laa kyu gikolii giko de a' kyon mɔ, mɛ sa aye ilaa ibono i laa tiri aye apoo mɔ so mɔ pɛwu.

A Lii Malita Ne A Keda Rom ɔkpa

¹¹ A kyena ɔmɔ asɛ nno ibosɛ isa'. A laa koso nno mɔ, a nyɛ gikolii gibono gi lii Alɛsandiriya ne gimɔ-wuraana mɛ sii kyena Malita gikyaafiya so nno awo aberɛ dɔ mɔ. Mɛ kya terɛ gikolii mɔ ginyɛn yɛɛ Ikperɛ Ataana. ¹² A loo Sirakusɛ ɔsowolɛ so, ne a kyena nno nkɛ nsa. ¹³ A koso nno, ne a palɛ gikolii mɔ kpaa loo Regiyo ɔsowolɛ so. Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, afuu a yii gɛsɛ a kya da lii de gɛsɛ so. Imɔ gɛkɛ nyɔsɛ mɔ, a kpaa loo Putili ɔsowolɛ so. ¹⁴ A fo nno mɔ, a wu aye-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ ako. Mɛ kyu aye kpe mɔmɔ asɛ ne mɛ kolɛ aye yɛɛ a' kyena

mɔmɔ aɛ nke sono. A lii mɔmɔ aɛ nno mɔ, a kyon a kya kpe Rom.

¹⁵ A fuude Rom mɔ, aye-nanboana Yesu ɔson mɔ dɔ abono mɛ bo nno mɔ mɛ nu aye so yɛɛ a kya ba. Imɔso mɛ baa gyangara aye ɔkpa dɔ nten nnyɔ, Apiyasɛ Foram de nfono mɛ kya terɛ yɛɛ Ikyoolaten Isa' mɔ. Pɔɔlo gi kpɛ wu mɔmɔ gɛnen mɔ, ɔ faala Wurubuaarɛ ne i keda mɔ-nyoro.

Pɔɔloana Gi Tɔgɛ Yesu ɔkalan Mɔ Rom ɔsowolɛ So

¹⁶ A loo Rom mɔ, asogya ɔbelɛnsɛ mɔ gi sa Pɔɔlo ɔkpa de ɔ' taalɛ kyena mɔ-gibaa so, ne mɛ yɛgɛ sogya kolon kya dii mɔ de ɔɲ sa ɔ' nyɛ selɛ. ¹⁷ Imɔ nke nsa gɛmara mɔ, Pɔɔlo gi terɛ Gyuda awura abelɛnsɛ abono mɛ tɛ Rom nno mɔ yɛɛ mɛ' baa gyan' mɔ aɛ. Mɛ gyan' mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me-nanboana Gyuda awura, mɛɲ wɔra aye-adɛ ilaa nyɛnyɛn iko, ne i mɛɲ gyɛ yɛɛ mɛɲ gyi aye-naanaana itiibilaa so. Imɔ gɛnen gbaa mɔ, mɛ keda me Gyɛrusalem kyu me kpa wɔra Rom awura abaa dɔ. ¹⁸ Rom awura mɔ mɛ taasɛ taasɛ me ilaa mɔ, mɛ mɛɲ wu ilaa nyɛnyɛn ibono nɛ wɔra ne i kaaborɛ n' wɔra ɔmɔɔsɛ. ¹⁹ Gyuda awura mɔ, mɔ, mɛ mɛɲ kyule. I ba gɛnen mɔ, i yɛgɛ nɛ kolɛ yɛɛ mɛ' tɛsɛ kyu me kyu ba wura belɛ ansi dɔ gɛrɛ de mɔ ne ɔ' kerɛ ilaa mɔ dɔ sa me. Iɲ gyɛ yɛɛ nɛ ba n' baa nyida me-adɛ Gyuda awura mɔ daa. ²⁰ Aye Isirale awura ansi a gyan' yɛɛ Wurubuaarɛ laa sun ɔko de ɔ' baa mɔlɛgɛ aye. Gɛnen kaasɛ ɔbono so ne mɛ da me ilaran faa. Imɔso ne nɛ koola fɛye baa gyan faa.”

²¹ ɔ tɔgɛ gɛnen mɔ, mɛ buu sa mɔ yɛɛ, “ɔko mɛɲ baa buu ilaa nyɛnyɛn iko kyu lii fo so sa aye. A mɛɲ nyɛ iwolɛ lii Gyudiya kyu lii fo so gbaa, ne aye-adɛ dɔ ɔko-rɛ ɔko mɛɲ kii kyu ɔkalan ɔko lii nno bara aye. ²² I tiri sa aye yɛɛ a' nu ilaa ibono fo dɛ mɔ. I kya nyiile yɛɛ a nyi ibono

gɛten kamaasɛ mɔ asa mɛ kya tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn kyu lii
ɔson ɔkpa ɔbono fɛye-gikpen mɔ fɛ dɛ mɔ so.”²³ Mɛ
tɔgɛ gɛnen mɔ, mɛ kyu gɛkɛ kyu yela ibono mɔmɔ-rɛ
mɔ mɛ laa kii nyɛ gɛkyena.

Gɛkɛ mɔ gɛ fo mɔ, asa sakyɔ mɛ ba mɔ asɛ gɛten
gɛbono dɔ ɔ tɛ mɔ. Mɛ don asa abono mɛ daa giba
gigyangbarasɛ mɔ. ɔ lɛɛ ilaa gɛsɛ sa ɔmɔ toloowi. ɔ
lɛɛ Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa nyiile
ɔmɔ. Ne ɔ kalɛ Gyuda awura mɔmɔ-naana Mosisi nbara
mɔ iwolɛ de Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo iwolɛ mɔ dɔ ɔ
kya nyiile asa ɔ kya tɔgɛ wɔra ɔmɔ de mɛ' nu gɛsɛ yɛɛ
Yesu ilaa ne iwolɛ mɔ i wolaa tɔgɛ yela mɔ.²⁴ Mɔmɔ ako
mɛ sɔɔ ibono ɔ tɔgɛ mɔ gyi, ne mɔmɔ ako mɔ mɛ kine
mɛɛɛ sɔɔ imɔ gyi.²⁵ Mɔmɔ wolɛ-wolɛ mɛ san mɛ kya
sɔɔ abara akycɔlɛ, ne mɛ kyon taa mɔ yɛɛ.

Pɛi ne mɛ laa kyon gɛnen mɔ, Pɔɔlo gi tɔgɛ ilaa kolon
sa mɔmɔ yɛɛ, “Gɛsintin ne Wurubuaarɛ Oduduu mɔ
gi tɔgɛ kyu naa de mɔ-ikalan ɔtɔgɛbo Isaya so sa aye-
naanaana mɔ.²⁶ ɔ tɔgɛ yɛɛ,

‘Naa kpe asa adɛ asɛ de fo' kpaa tɔgɛ mɔmɔ yɛɛ,

“Fɛ laa kpɛ fɛ kya nu ilaa; fɛ maɲ kii nu imɔ gɛsɛ.

Fɛ laa kpɛ fɛ kya kerɛ ilaa; fɛ maɲ kii wu sɛi.”

²⁷ I lii fɛɛ asa adɛ asɛn dɔ iɲ baa bugi de ilaa gɛsɛ ginu.

Mɔmɔ-aso a tii daa, ne mɛ bun mɔmɔ-ansi.

Ne fɛɛ i mɛɛ gyɛ gɛnen mɔ,

ɔfaanan mɛ kya wu ilaa ibono i bo no mɔ,

mɛ kya nu ilaa de mɔmɔ-aso,

ne mɛ kya nu ilaa gɛsɛ mɔmɔ-asɛn dɔ.

Ne fɛɛ mɛ nyɛ mɛ kya nu ilaa gɛsɛ mɔ,

mɛ laa kii ba me Wurubuaarɛ asɛ

de n' kyɛ mɔmɔ-gilɔtɔ gibono mɛ kya lɔ faa.’ ”

²⁸ Pɔɔlo gi tɔgɛ Isaya agyɛbi mɔ ta mɔ, o kii tɔgɛ sa
Gyuda awura mɔ yɛɛ, “Fɛ' nu yɛɛ Wurubuaarɛ laa sun

asa de mɛ' tɔgɛ mɔ-amɔlɛgɛ mɔ so ilaa ibono n dare mɔ sa asa abono mɛ mɛɲ gyɛ Gyuda awura mɔ. Mɔmɔ bere mɛ laa nu mɔ-isɔɔ mɔ ase.” [²⁹ Pɔɔlo gi tɔgɛ gɛnen ilaa idɛ sa ɔmɔ gɛnen mɔ, Gyuda awura mɔ mɛ yaase. Mɔmɔ wole-wolɛ mɛ kya sɔɔ abara akyɔɔlɛ.]

³⁰ Rom nno mɔ, Pɔɔlo gi kyena obu ɔko dɔ ibono ɔ kya ka gikɔ. ɔ kyena gɛnen obu ɔbono dɔ nsi nnyɔ mumuli. ɔkamaase ɔbono ɔ kya kpe mɔ ase mɔ ɔ kya sɔɔ mɔ abaa anyɔ, ³¹ ne ɔ kya tɔgɛ Wurubuaare gɛwuragi dɔ akyenabi mɔ so ilaa sa mɔ. ɔ kya nyiile ɔkamaase Wura Yesu Kirisito ilaa mɔ-gɛlaare ɔkara. ɔko mɛɲ kya tii mɔ-ɔkpa.

ḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠ, ḠḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠḠḠ ḠḠ ḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠ
AnyamesḠ ḠḠ ḠḠḠḠ ḠḠḠḠ

The New Testament in the Gikyode language

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gikyode

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 30 Nov
2021

4cc402b4-139a-5f33-9af9-fbf62307f663